
Jaarrekening 2015

COLOFON

Uitgave

Provincie Noord-Holland

Postbus 123

2000 MD Haarlem

Tel.: 023 514 31 43

Fax.: 023 514 40 40

www.noord-holland.nl

post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland

Directie Concernzaken

Sector Financiën

Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
1 Inleiding	4
Leeswijzer	5
2 Programmarekening in één oogopslag	10
3 Programmaverantwoording 2015	16
Programma 1 Openbaar Bestuur	17
Programma 2 Bereikbaarheid	41
Programma 3 Water.....	73
Programma 4 Milieu.....	90
Programma 5 Ruimte	107
Programma 6 Cultuur en Welzijn	145
Programma 7 Financiën	164
4 Paragrafen	172
Inleiding.....	172
4.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	173
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	194
4.3 Financiering	200
4.4 Bedrijfsvoering	205
4.5 Verbonden partijen	210
4.6 Grondbeleid.....	239
4.7 Provinciale heffingen.....	249
Jaarrekening	253
5 Overzicht van baten en lasten en toelichting.....	254
6 Balans en toelichting	265
7 Overige specificaties en toelichtingen	340
8 Overzicht van specifieke uitkeringen (Art. 58)	343
9 Bijlagen	349

1 Inleiding

In deze jaarrapportage over 2015 staat te lezen welke voortgang de provincie Noord-Holland heeft geboekt met de realisatie van het coalitieakkoord. De ambities uit dat akkoord zijn weergegeven in een doelenboom met maatschappelijke doelen, waaronder de beleidsprogramma's met meetbare doelstellingen zijn gegroepeerd. De uiteindelijke maatschappelijke effecten van bestuur kunnen vanzelfsprekend nooit geheel weerspiegeld worden door een papieren rapportage met kerngetallen en percentages.

De samenleving is geen laboratorium. Daarnaast ondervindt ook de provincie Noord-Holland de invloed van allerlei externe factoren die aanleiding kunnen zijn tot beleidsaanpassingen. De economische conjunctuur beweegt op en neer, de samenleving verandert en ook aan het openbaar bestuur zelf wordt voortdurend gesleuteld.

In 2015 is de Nederlandse economie uit het dal gekropen, al zijn er nog punten van zorg. Zo heeft de golf aan faillissementen in de detailhandel geleid tot een aanzienlijke leegstand van winkels. De vitaliteit van binnensteden is primair een aandachtspunt voor gemeenten. Toch zal ook de provincie op termijn geconfronteerd worden met de veranderende gedragspatronen van de Noord-Hollandse bevolking, aangezien die ruimtelijke consequenties met zich meebrengen. Demografische ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat in sommige regio's meer ruimte nodig zal zijn voor woningen en bedrijven, en in andere regio's juist minder.

Regionale verschillen nemen toe. Tegelijkertijd wordt de regio steeds nadrukkelijker het doorslaggevende schaalniveau. Op regionale schaal is meer bestuurlijk vermogen nodig. Provincies dienen een antwoord te formuleren op de vraag hoe met deze 'regionalisering' om te gaan. De provincie Noord-Holland is zich van de veranderende bestuurlijke dynamiek bewust en reageert daarop langs twee lijnen. Allereerst door – specifiek in aanvulling op lokale verantwoordelijkheden – de provinciale focus scherper te definiëren. Uitgaande van de taakomschrijving die door de commissie-Lodders in 2008 is uitgewerkt en nadien algemeen werd aanvaard, richt Noord-Holland zich primair op de domeinen van ruimtelijke ordening en economie, verkeer en vervoer en cultuurhistorie. Een tweede, aanvullende interventiestrategie van de provincie Noord-Holland krijgt gestalte in de eigen deelname aan regionale samenwerkingsverbanden, met name in de metropoolregio Amsterdam (MRA). Noord-Holland beseft dat de provinciale beleidsambities slechts gerealiseerd kunnen worden door ook in de Amsterdamse metropoolregio sturend aanwezig te zijn.

Bestuurlijke blauwdrukken ontstijgen in Nederland slechts zelden het papier. Kansrijker is het om voluit te participeren in bestuurlijke netwerken. Het IPO-koersdocument 'Kompas 2020' betoogt dat provincies in principe veel in huis hebben om te kunnen acteren als verbindende en samenbrengende overheid. Deze jaarrapportage laat zien hoe de provincie Noord-Holland dat in 2015 heeft getracht te doen.

Leeswijzer

In deze leeswijzer geven wij u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en lichten we een aantal algemene onderdelen toe.

Het "Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)" schrijft voor welke onderdelen verplicht moeten zijn opgenomen in de jaarstukken van een provincie. Onze jaarstukken voldoen aan die voorschriften.

De jaarstukken 2015 van de Provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

- Inleiding en leeswijzer
- Jaarverslag
 - Programmaverantwoording
 - Paragrafen
- Jaarrekening
 - Overzicht van baten en lasten en toelichting
 - Balans en toelichting
 - Sisa-verantwoording
- Bijlagen

Jaarverslag

Het jaarverslag sluit qua opbouw verplicht aan bij de programmabegroting.

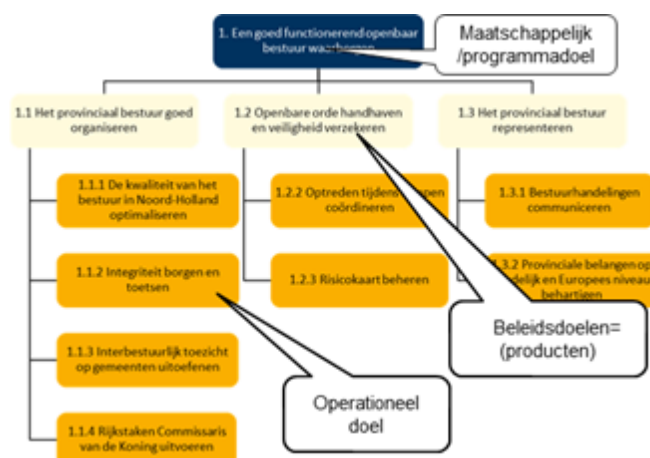
De programmaverantwoording

De programmaverantwoording is het hart van de inhoudelijke verantwoording. De programmaverantwoording is opgesteld volgens het door Provinciale Staten vastgestelde format en voldoet aan de eisen van het BBV.

Hier vindt u de verantwoording over de gerealiseerde output en de besteding van budgetten. Deze hoofdstukken geven u inzicht in de mate waarin is uitgevoerd wat was afgesproken in de begroting. Daarnaast ziet u wat dat heeft gekost en worden afwijkingen toegelicht van de budgetten die u ter beschikking heeft gesteld.

De doelenboom

Ieder programma begint met een visuele weergave van de doelenboom. Deze doelenboom is bij de begroting vastgesteld. De bedoeling van de doelenboom is, dat door het opsplitsen van een abstract doel in steeds concretere kleine doelen, we uiteindelijk komen tot een goed controleerbaar en uitvoerbaar geheel. Alle doelen in een tak van de boom zijn dus logisch met elkaar verbonden. Door het beoordelen van deze logische verbindingen kunt u de effectiviteit van het beleid beoordelen. Hiermee beantwoorden we de vraag: "Hebben we de goede dingen gedaan". We doen dit door de output en de doelen in te vullen in de zin: Wij willen <doel> en daarom hebben we < output>

Prioriteiten en omgevingsfactoren

Na de doelenboom worden de prioriteiten van de provincie vermeld en de omgevingsfactoren die het bereiken van het doel zouden kunnen beïnvloeden.

Bij de prioriteiten is een geschatte mate van realisatie aangegeven. Daarbij moet worden opgemerkt, dat sommige prioriteiten in deze begroting bij het opstellen van de begroting meerjarig zijn gespecificeerd en dus niet in het begrotingsjaar volledig worden gerealiseerd. De teksten van de begrote prioriteiten en omgevingsfactoren zijn uiteraard ongewijzigd overgenomen uit de begroting.

Financiële tabel programmaniveau

De eerste financiële tabel in ieder programma is de tabel waarin de totale lasten en baten van dit programma staan vermeld. Iedere tabel is voorzien van een toelichting op de verschillen tussen de actuele begrote en gerealiseerde bedragen. In de toelichting bij deze tabel vindt u alleen zogenaamde "niet neutrale" verschillen.

Programma 1				Openbaar Bestuur			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	21.543	25.290	25.290	15.042	10.248	68	21.413
Directe lasten	8.685	7.620	6.257	4.135	2.122	51	7.197
Overdrachten	4.893	4.150	13.233	3.453	9.780	283	2.996
Subtotaal Lasten	35.121	37.060	44.780	22.629	22.151	98	31.606
Baten	-1.467	-800	-1.921	-500	-1.421	216	-114
Saldo van baten en lasten	33.654	36.260	42.859	22.129	20.730	95	31.492
Kosten-categorieën							
Storting reserves	3.045	14.825	5.025	5.025	0	-	0
Onttrekking reserves	-370	-4.500	-8.152	0	-8.152	-	-
Resultaat	36.329	46.585	39.732	27.047	12.685	95	31.492

waarom staan er bij een programma alleen niet neutrale verschillen verklaard? Dit is gedaan omdat het verschil tussen begrote en gerealiseerde bedragen veel oorzaken kan hebben, waaronder een aantal meer technisch administratieve.

Een verschil is neutraal, als ergens anders in de rekening een even groot, tegengesteld verschil aanwezig is, dat uitdrukkelijk financieel technisch gerelateerd is en bedoeld voor hetzelfde onderwerp.

Neutrale verschillen bestaan onder andere uit de volgende gevallen:

Hogere of lagere baten en bijbehorende lasten

Een voorbeeld is een van het rijk ontvangen doeluitkering. Een doeluitkering moet altijd aan een specifiek doel worden besteed.

Doordat uitgaven uit doeluitkeringen in de tijd niet gelijk lopen met de betalingen van het rijk, kunnen er verschillen ontstaan. Daardoor zou "winst" op de doeluitkering ontstaan in 2013 en "verlies" in 2014. Dat is niet de bedoeling. Daarom is het voorschrift dat de baten alleen opgenomen worden tot het bedrag van de lasten. Zie het voorbeeld hieronder.

Het bedrag van 1,2 miljoen wat "over" is, is op de balans opgenomen onder de post "overlopende passiva" en kan in volgende jaren worden besteed aan het vastgelegde doel.

Over de gehele looptijd van de regeling lopen de verschillen tegen elkaar weg. Voor het verrichten van voorschotbetalingen en de restantverrekeningen bij subsidievestigingen is de provincie veelal afhankelijk van de inspanningen van derden (gemeenten bepalen bijvoorbeeld zelf op welk moment ze het vaststellingsverzoek inleveren). Het komt daardoor vaak voor dat de realisatie op dit punt afwijkt van de raming. Dit verschil is, zoals hierboven aangegeven, altijd budgettair neutraal. Ook voor de uiteindelijke realisatie van het doel heeft het geen gevolgen. Het betekent alleen dat een stukje van het doel iets eerder of iets later wordt bereikt.

	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Vershil
Directe lasten	2.000.000	800.000	1.200.000
Baten	2.000.000	800.000	1.200.000
Saldo	0	0	0

Begroot op een andere kostencategorie dan uitgegeven.

Op een aantal plaatsen in de toelichting ziet u de zinsnede staan: Er zijn lasten begroot op directe lasten (of een andere kostencategorie) en verantwoord op overdrachten (of een andere kostencategorie). Dit zinnetje is alleen in het specifieke geval gebruikt, dat het bij de begroting nog niet bekend was hoe we technisch precies een bepaald resultaat gaan bereiken. Meestal betreft het een kostencategorie die begroot is als inkoop en gerealiseerd als subsidie. Hierdoor ontstaat een verschil: de directe lasten vertonen een overschrijding en de overdrachten een overschrijding van het budget. Het is in deze gevallen dus beslist niet zo dat er geldt dat bedoeld was voor het ene doel is uitgegeven aan iets anders. Het was alleen op het moment van begroten nog niet te bepalen, welke kostencategorie het zou worden.

Per saldo is het verschil 0. Dit effect kan een enkele keer ook tussen andere kostencategorieën voorkomen. Ook de effecten van de stelselwijziging (zie hieronder) komen op deze manier tot uiting.

	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Vershil
Directe lasten	2.000.000	0	2.000.000
Overdrachten	1.000.000	3.000.000	-2.000.000
Saldo	3.000.000	3.000.000	0

Verschillen in begroot en gerealiseerd tempo van bestedingen uit reserve

Wanneer het werkelijke tempo van uitgaven (= kasramingen) afwijkt van het begrote tempo ontstaan verschillen die in meerdere programma's zichtbaar kunnen zijn. Sommige reserves, zoals bijvoorbeeld TWIN-H, zijn immers niet aan één operationeel doel of zelfs één programma gekoppeld, maar gaan over meerdere programma's. Deze reserves zijn daarom ondergebracht in programma 7.

Wanneer er verschillen optreden tussen de begrote en gerealiseerde bedragen, wordt de onttrekking uit de reserve gelijk gemaakt met het gerealiseerde bedrag.

Het totale resultaat voor de jaarrekening is 0.

Het restant van het door de Staten beschikbaar gestelde totaalbedrag blijft in de reserve. Bij de zomernota wordt zo nodig het bedrag van de begroting van het volgende jaar weer bijgesteld. Per saldo wijzigt hier dus alleen de verdeling van het door de Staten ter beschikking gestelde budget over de jaren.

Progr. 2	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Vershil
Directe lasten	2.000.000	1.000.000	1.000.000
Saldo progr. 2	2.000.000	1.000.000	1.000.000

Progr. 7	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Vershil
Onttrekking reserve	-2.000.000	-1.000.000	-1.000.000
Saldo prog. 7	-2.000.000	-1.000.000	-1.000.000
Totaal rekeningresultaat	0	0	0

Afrekeningsverschillen voorgaande dienstjaren

Lasten zoals subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen, komen op de post "afrekeningsverschillen" terecht. Deze afrekeningsverschillen worden begroot als stelpost in programma 7, maar gerealiseerd in alle programma's. Omdat afrekeningsverschillen verspreid over alle programma's te vinden zijn, is in hoofdstuk 7.2 een overzicht opgenomen dat alle afrekeningsverschillen samenvat en afzet tegen het in programma 7 begrote bedrag voor deze afrekeningsverschillen.

Operationele doelen

Na de diverse programmaonderdelen volgt een sectie per operationeel doel. De indeling van de operationele doelen volgt de doelenboom. Bij de operationele doelen vindt u de verantwoording over de gerealiseerde output. Hier wordt de vraag beantwoord of wij hebben gedaan wat we hadden afgesproken en worden verschillen toegelicht.

Ook bij de operationele doelen vindt u een financiële tabel. Per programma tellen alle tabellen bij elkaar op tot de tabel bij het programma. In tegenstelling tot de tabel bij het programma zijn hier wel de neutrale verschillen toegelicht. Bij iedere verklaring is vermeld of het een neutraal of een niet-neutraal verschil betreft. Relatief kleinere verschillen zijn niet toegelicht. Hiervoor is een ondergrens gebruikt voor de hoogte van het verschil: voor alle bedragen in de kolom "verschil" die absoluut groter zijn dan € 250.000 zijn toelichtingen opgenomen. Daarnaast zijn alle verschillen die groter zijn dan 10% van het totaalbedrag en tegelijkertijd groter dan € 100.000 toegelicht.

De paragrafen

Na de 7 beleidsmatige programma's vindt u de paragrafen. Paragrafen vormen een andere doorsnede van de begroting en gaan in op meer bedrijfsmatige onderdelen van de provinciale taken. Ook de paragrafen zijn grotendeels wettelijk voorgeschreven in het BBV.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans. Dit is het onderdeel waar de accountant het grootste deel van zijn controle op richt. Hij beoordeelt daarbij of de getallen een getrouwe weergave zijn van de werkelijkheid en of ons financieel handelen rechtmatig (volgens de regels) tot stand is gekomen.

Het overzicht van baten en lasten en toelichting

De getallen per programma die u hier leest, komen overeen met de programmatabellen in de programmaverantwoording. Het overzicht van baten en lasten is in dit onderdeel van de jaarrekening slechts summier toegelicht. Immers, in de programmatoelichting is al een uitgebreide specificatie en toelichting opgenomen. Wel is nog een aantal specificaties opgenomen die verplicht zijn volgens het BBV.

De balans

De balans is de momentopname van onze financiële positie op 31 december 2015. De balans is voorzien van toelichtingen op de diverse feiten die onze financiële positie hebben beïnvloed. Onder andere zijn hier overzichten en toelichtingen opgenomen over de stand van en mutaties in de reserves en voorzieningen.

"SiSa" en overige tabellen

Na de balans vindt u nog een aantal tabellen, die deels wettelijk verplicht zijn en deels ter informatie zijn opgenomen. SISA staat voor single information en single audit. Het is een systematiek die in Nederland door de Rijksoverheid is ingevoerd voor de verantwoording van onder andere specifieke uitkeringen aan medeoverheden. Hierdoor hoeven gemeenten en provincies voortaan nog maar op één moment per jaar (single information) informatie aan het Rijk te leveren.

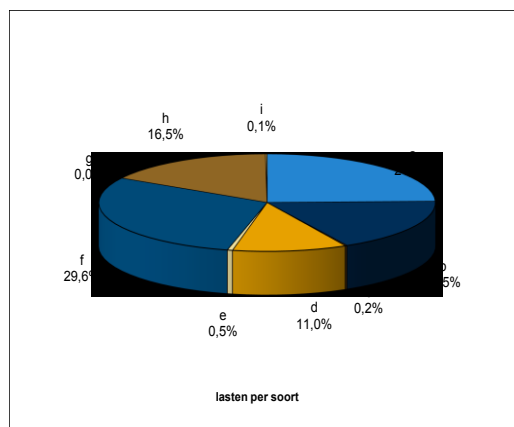
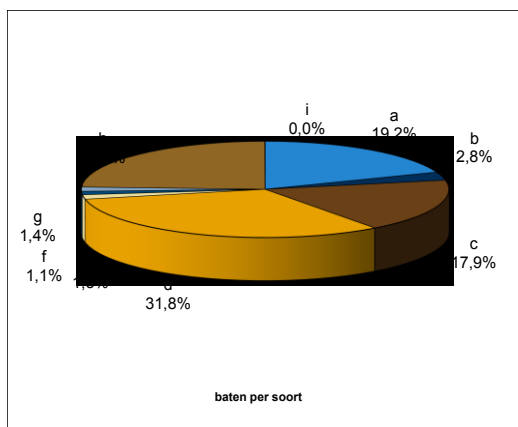
2 Programmarekening in één oogopslag

Baten 2015 per programma

		X € 1 miljoen	In %
1	Openbaar Bestuur	1	0
2	Bereikbaarheid	170	27
3	Water	1	0
4	Milieu	11	2
5	Ruimte	55	9
6	Cultuur en Welzijn	-2	0
7	Financiën	392	62
	Totaal	628	100

Lasten 2015 per programma

		X € 1 miljoen	In %
1	Openbaar Bestuur	34	5
2	Bereikbaarheid	332	53
3	Water	17	3
4	Milieu	35	6
5	Ruimte	160	26
6	Cultuur en Welzijn	20	3
7	Financiën	24	4
	Totaal	621	100

Baten 2015 per soort

	x €1 miljoen
a. specifieke uitkeringen	120,5
b. dividenden	17,5
c. uitkering Provinciefonds	112,2
d. belastingen, heffingen en leges	199,8
e. goederen, diensten, huren/pachte	9,4
f. verkoop onroerende zaken	7,2
g. netto rente-inkomsten	8,9
h. bijdr. reserves & voorzieningen (incl.vrijval)	152,2
i. overige admin.boeking	0,1
Totaal	627,7

Lasten 2015 per soort

	x €1 miljoen
a. overdrachten (subsidies/bijdragen)	152,7
b. apparaatskosten (incl.dir.salariskst)	109,0
c. belastingen	1,2
d. goederen en diensten	68,1
e. aankoop onroerende zaken	3,1
f. reserves en voorzieningen	183,7
g. rentelasten	0,0
h. kapitaallasten	102,4
i. administratieve boekingen	0,9
Totaal	621,0

balans per 31 december 2015

(bedragen x € 1 miljoen)

activa	2015	2014	passiva	2015	2014
▶ immateriële activa			- ▶ algemene reserve	86,4	130,7
▶ materiële vaste activa	380,1	334,9	▶ overige bestemmingsreserves	723,5	707,6
▶ deelnemingen/ overige financ.activa	113,7	112,3	▶ rekeningssaldo	6,7	9,7-
▶ verstrekte langlopende leningen	57,2	238,8			
▶ voorraad gronden	45,4	58,0	▶ voorzieningen	197,8	313,3
▶ vorderingen (incl.uitzettingen < 1jr.)	799,3	87,7	▶ opgenomen langlopende leningen	-	-
▶ liquide middelen	1,4	744,1	▶ kortlopende schulden	53,0	57,7
▶ overlopende activa	2,1	3,3	overlopende passiva	331,8	379,5
Totaal	1.399,2	1.579,1	Totaal	1.399,2	1.579,1

Analyse van het resultaat

Na de vaststelling van de begroting 2016 in november 2014 hebben verschillende begrotingswijzigingen plaatsgevonden.

Overzicht van het verloop van het geraamde resultaat (bedragen in miljoenen €)

Document	Geraamd resultaat	
Primitieve begroting 2016	0	
Eerste begrotingswijziging	2,17	Nadelig, voornamelijk door een bijstelling naar beneden van de geraamde inkomsten uit het provinciefonds
Zomernota	0	Inclusief verwerking effecten coalitieakkoord voor 2016
Laatste begrotingswijziging	-7,82	Voordelig, voornamelijk door bijstelling van de ramingen van provinciefonds, motorrijtuigenbelasting en afrekeningsverschillen.

Het werkelijke rekeningresultaat bedraagt nu € 6,65 miljoen voordelig. Dit werkelijke resultaat wordt afgezet tegen het laatst geraamde resultaat. Dit begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 7,82 miljoen voordelig. Dat betekent dat het resultaat € 1,17 miljoen nadeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Van het resultaat is € 2,6 miljoen door eerdere PS besluiten over de uitgestelde intenties al toegevoegd aan de budgetten voor 2016. Daarnaast is in het saldo een voordeel van € 0,8 miljoen technische vrijval uit de reserve Exin-H opgenomen. Met dit voordeel is bij de begroting 2016 al rekening gehouden en het kan dus niet vrij worden besteed. Deze bedragen worden teruggestort in de algemene reserve.

Na verrekening van deze posten is het vrij besteedbare deel van het rekeningresultaat € 3,25 miljoen.

Overzicht totaal rekeningresultaat

Werkelijk resultaat	-6.654.060	Voordelig
Begroot resultaat	-7.820.275	Voordelig
Te verklaren verschil	1.166.215	Nadelig ten opzichte van begroting na laatste begrotingswijziging

In onderstaande tabel is per onderwerp een uitsplitsing gegeven van de verschillen tussen begrote en gerealiseerde resultaten die dit totale verschil verklaren.

Voor de leesbaarheid is hier gekozen voor een sommering per onderwerp. Het betreft daarom een andere doorsnede dan de kostencategorieën die bij de programma's zijn te vinden. Een bedrag in onderstaande tabel kan zijn opgebouwd uit bedragen in verschillende kostencategorieën bij de operationele doelen.

Opbouw van het rekeningresultaat (x € 1.000)

Onderwerp	Resultaat
Programma 1	
Archief	-50
Beleidsevaluatie	-169

Onderwerp	Resultaat
Bestuurskracht	-139
Communicatie en sponsoring	-56
Europa	-43
Griffiekosten	-16
GS	-209
IPO	-35
Kabinet	-110
Oud-GS	-235
PS	-487
Strategische verkenningen	-66
Tunnelveiligheid	-38
Veiligheid	-25
Totaal Programma 1	-1.678
Programma 2	
Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen	1.664
Revisiewzh	-71
Steunpunten	74
Studiekosten PMI	-268
Verkeer en vervoer	-14
Verkeersmanagement	-38
Totaal Programma 2	1.345
Programma 3	
Grondwater	442
Waterbeleid en-kwaliteit	-241
Totaal Programma 3	201
Programma 4	
Bodem	-97
Investeringsprogramma duurzame energie	-90
Investeringsprogramma klimaat	-95
Milieubeleid	-141
Omgevingsdiensten	-551
UI Subsidies duurzame energie	-150
WABO	-413

Onderwerp	Resultaat
Totaal Programma 4	-1.537
Programma 5	
Distriport en WRM afwaardering van de boekwaarde	12.939
Dividenden	7
Doorschuif-BTW	-264
Economie	-289
Faunafonds	2.036
Groen, Gebiedscommissies	-27
Groen, regionale samenwerking	-43
Grond	-667
Internationale marketing	-32
Kenniseconomie	-111
Metropoolregio Amsterdam en Schiphol	-98
Natuur- en landschapsbeheer	-139
OV Knooppunten	-260
RON	-318
Ruimtelijke kwaliteit	-49
Structuurvisie	209
Toerisme	-5
Totaal Programma 5	12.888
Programma 6	
Erfgoed	-368
Jeugdbeleid	-80
Zorg en welzijn	-76
Totaal Programma 6	-524
Programma 7	
Diensten voor derden	-133
Dividenden	-48
Doorschuif-BTW	532
Huren en verkoop onroerend goed	-383
Motorrijtuigenbelasting	-105
Onvoorzien	-89
Provinciefonds	-32

Onderwerp		Resultaat
Voorziening risico's		-100
Totaal Programma 7		-358
Diversen		
Diversen		-60
Rente		-27
Afrekeningsverschillen		-2.354
Apparaatskosten		-4.280
Vrijval reserves	EXIN-H	-839
Fietsinfrastructuur		-61
OV-Projecten		-1.550
Totaal Diversen		-9.171
Eindtotaal		1.166 1.166

Toelichting op het resultaat

Het nog te verklaren resultaat is opgebouwd uit verschillende positieve en negatieve posten.

De inhoudelijke verklaringen van deze verschillen tussen begroot en geraamd zijn te vinden bij de diverse programma's in de jaarstukken. Daarbij is een ondergrens aangehouden van € 250.000. Onder deze grens zijn in het algemeen geen inhoudelijke verklaringen opgenomen. Voor de analyse op de apparaatskosten verwijzen wij tevens naar de paragraaf bedrijfsvoering.

3 Programmaverantwoording 2015

Programma 1 Openbaar Bestuur

Maatschappelijk doel

Een goed functionerend openbaar bestuur waarborgen.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
Bevorderen van de kwaliteit van het lokaal bestuur in de provincie Noord-Holland (OD 1.1.1)	100	Conform.
De oriëntatie op andere samenwerkingsverbanden en relaties verstevigen, zowel naar andere provincies toe als ook in MRA (Metropoolregio Amsterdam) verband (OD 1.1.1)	100	Er is met de totstandkoming van de 'MRA Agenda' een belangrijke inhoudelijke mijlpaal bereikt.
Behartigen van de provinciale belangen op Rijksniveau en het verbeteren van de relatie van het bestuur van de provincie Noord-Holland met het Rijk (OD 1.3.2)	75	Public Affairs is ingezet in aanvulling op de eigen contacten van het bestuur. De relevante contacten in Den Haag zijn er. De belangen van de provincie Noord-Holland zijn zo goed mogelijk behartigd.
Het behartigen van onze belangen in Brussel in Randstadverband en het vergroten van onze kennis en van onze contacten in Europese netwerken (OD 1.3.2)	100	Conform.

Optimaal benutten van Europese subsidieprogramma's en deze met onze eigen cofinanciering stimuleren (OD 1.3.2)	100	Conform.
Archief: Overgang van specifiek naar generiek interbestuurlijk toezicht (OD 1.1.3)	100	Vanaf 2014 wordt het archieftoezicht generiek uitgevoerd. Ingevolge het besluit van GS wordt het archieftoezicht op de gemeenten risicogericht uitgevoerd. Dat wil zeggen dat gemeenten op basis van de door PS vastgestelde informatieverordening informatie moeten toezenden aan de provincie. Aan de hand van deze informatie beoordeelt de provincie de prestaties van de gemeenten op hun medebewindtaak archief. De beoordeling over het jaar 2014 vond plaats op basis van de op (uiterlijk) 15 juli 2015 toegezonden informatie.
Implementatie nieuwe Archiefwet (OD 1.1.3)	100	Conform.

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
De actualiteiten kunnen de bestuurlijke prioriteiten veranderen	Er is bij de provincie een ambtelijke Taskforce Vluchtelingenproblematiek geformeerd.
Interbestuurlijk toezicht wordt van specifiek naar generiek (Wet revitalisering generiek toezicht) (OD 1.1.3)	In 2014 zijn alle prestaties van de gemeenten op de door ons benoemde risicoterrinen beoordeeld. Dit vormde een zogenaamde 'nulmeting'. Het jaar 2014 was daarbij een leerjaar voor zowel provincie als gemeenten. In 2015 zijn opnieuw alle prestaties van gemeenten beoordeeld waarbij met name de verbeterpunten zijn gemonitord. Op basis van de beelden over 2014 en 2015 gaat de provincie over naar het nieuwe toezicht (waarbij de provincie op grotere afstand blijft van goed presterende gemeenten en wel intensief toezicht houdt op niet goed presterende gemeenten).
Overgang van analoog naar digitaal archiveren (OD 1.1.3)	In 2015 hebben we in samenwerking met het Noord-Hollands Archief een pilot uitgevoerd om de inrichting voor duurzame digitale opslag te beproeven (het zogenaamde E-depot). begin 2016 zullen wij een bijeenkomst voor de Noord-Hollandse gemeenten en archiefinstellingen organiseren om de bevindingen uit de pilot te presenteren.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 1					Openbaar Bestuur		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	21.543	25.290	25.290	20.336	4.954	20	21.413
Directe lasten	8.685	7.620	6.257	4.982	1.275	20	7.897
Overdrachten	4.893	4.150	13.233	3.477	9.756	74	2.796
Subtotaal Lasten	35.121	37.060	44.780	28.796	15.985	36	32.106
Baten	-1.467	-800	-1.921	-1.087	-834	43	-414
Saldo van baten en lasten	33.654	36.260	42.859	27.709	15.150	35	31.692
Starting reserves	3.045	14.825	5.025	5.025	0	-	0
Onttrekking reserves	-370	-4.500	-8.152	55	-8.207	101	-152
Resultaat	36.329	46.585	39.732	32.789	6.943	17	31.540

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	OD 1.1.1 Het budget voor bestuurskracht en bestuursparticipatie wordt in verband met de statenwisseling doorgeschoven naar 2016. 'Niet bestede middelen uit 2015 zijn bij de eerste begrotingswijziging 2016 beschikbaar gesteld voor 2016 (minder besteed, € 54.000, voordeel, UI). OD 1.1.1 Onderzoeken, evaluaties en monitors zijn grotendeels in eigen huis uitgevoerd (minder besteed, € 169.000, voordeel). OD 1.1.1 In 2015 zijn de Staten overgegaan van de NS jaarkaart naar Reisbalans. Met Reisbalans wordt exact afgerekend wat er gereisd is. Het budget wordt in 2016 met € 86.000 afgeraamd (minder besteed, € 103.000, voordeel). OD 1.1.1 In 2015 is het budget voor integriteit grotendeels besteed. Er hebben geen bijzondere werkbezoeken c.q. bezoeken vanuit het Koninklijk Huis plaatsgevonden (minder besteed, € 119.000, voordeel). OD 1.1.1 In 2015 heeft een Statenwisseling plaatsgevonden , doordat de vorming van het coalitie akkoord tijd in beslag heeft genomen zijn door Provinciale Staten minder vergaderingen gehouden (minder besteed, € 214.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	OD 1.1.1 Via het Provinciefonds is in 2015 een eenmalige bijdrage

ontvangen voor Demografie/Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling. Deze bijdrage zal in 2016 worden besteed aan voortzetting van de Transitieatlas en Transformatiemonitor. De regio denkt na over de voortzetting van de regionale samenwerking. Niet bestede middelen uit 2015 zijn bij de eerste begrotingswijziging 2016 beschikbaar gesteld voor 2016 (minder besteed, € 45.000, voordeel, UI).

OD 1.1.1 In 2015 zijn er minder subsidieaanvragen door gemeenten gedaan voor onderzoekstrajecten of externe ondersteuning in het kader van de uitvoeringsregeling versterking bestuurskracht. Een aantal gemeenten heeft langer de tijd genomen om een (vervolg)traject in te zetten en zal mogelijk in 2016 een subsidieaanvraag gaan indienen. Andere gemeenten hebben wel zoals verwacht subsidie aangevraagd, maar daar ging het uiteindelijk om lagere bedragen (minder besteed, € 139.000, voordeel).

OD 1.1.1 De uitkeringslasten aan oud GS-leden en hun weduwen en wezen waren € 110.000 lager dan geraamd en er is € 160.000 minder gedoteerd aan de voorziening voor pensioen oud leden GS (minder besteed, € 270.000, voordeel).

Baten	OD 1.1.1 Bij de rapporten van bevindingen van de fracties worden niet verantwoorde gelden teruggestort aan de Provincie. Dit betreffen gelden uit 2014 (meer baten, € 119.000, voordeel).
-------	---

Storting reserve

Onttrekking reserve

1.1 beleidsdoel

Het provinciaal bestuur goed organiseren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.1.1 operationeel doel

De kwaliteit van het bestuur in Noord-Holland optimaliseren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.1.1.01 Opstellen, handhaven en toetsen van regels	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Minimaal 92% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. - Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor 2015 uitgevoerd. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 opgeleverd.	- Conform. - Conform. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 zal het 1e halfjaar 2016 worden opgeleverd.
1.1.1.02 Afhandelen van bezwaarschriften	- 80% van de bezwaarschriften van burgers ten aanzien van door het provinciaal bestuur genomen besluiten binnen de termijn afgehandeld.	- Conform.
1.1.1.03 Behandelen verzoeken aan de Commissaris van de Koning om bemiddeling	- 100% van de bemiddelingsverzoeken met de methodiek van hoor- en wederhoor behandeld.	- Conform.
1.1.1.04 Uitvoeren beleid koninklijke onderscheidingen	- Alle aanvragen volgens het automatiseringssysteem Daisy afgehandeld.	- Conform.
1.1.1.05 Verlenen van subsidies	- Minimaal 92% van de beslissingen op subsidieverzoeken binnen de termijn genomen.	- Realisatiecijfers zijn in 2016 beschikbaar.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> In 2015 is gewerkt aan een nieuwe rapportagetool om de prestaties te meten voor het tijdig afhandelen van subsidieverzoeken, omdat de oude tool niet meer wordt onderhouden door de leverancier. Omdat de tool nog in aanbouw is, kunnen geen realisatiecijfers worden geleverd. In de jaarrekening 2016 zullen weer cijfers worden opgenomen.		
1.1.1.06 Bevorderen van de stabiliteit van het bestuur	- Bij 80% van de burgemeestersbenoemingen is van assessments gebruik gemaakt. - Potentiele kandidaten zijn gescout. - Functieonderhoud is gepleegd (95% exitgesprekken, 95% evaluatiegesprekken).	- Conform. - Conform. - Conform.

1.1.1.07 Bevorderen gebruik van de 'Handreiking evaluatiegesprek gemeenteraad en burgemeester'	- Tijdens bijzondere raadsvergaderingen is aandacht gevraagd voor de handreiking.	- Conform.
1.1.1.08 Indienen verzoek tot onderzoek bij de Randstedelijke Rekenkamer	- 6 onafhankelijke onderzoeken door de Randstedelijke Rekenkamer uitgevoerd.	- Conform.
1.1.1.09 Invullen ombudsfunctie Commissaris van de Koning	- In bestuurlijke kwesties en op vragen van burgers is door de Commissaris bemiddeld.	- Conform.
1.1.1.10 Inzetten van accountmanagement voor goede relaties in de regio	- Relaties met gemeenten en maatschappelijke organisaties in de regio onderhouden.	- Conform.
1.1.1.11 Uitvoeren van strategische verkenningen	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Strategische verkenningen op inhoudelijke beleidsdossiers uitgevoerd.	- De provinciale toekomstverkenning 2015-2040 uitgevoerd.
1.1.1.13 Uitvoeren beleid predikaten en erepenningen	- Alle aanvragen zijn in behandeling genomen.	- Conform.
1.1.1.17 Uitvoeren van evaluatieonderzoeken en monitoren van beleid	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Diverse monitoringsrapporten en evaluatierapporten opgeleverd.	- Conform.
1.1.1.18 Stimuleren en faciliteren van debat over bestuurskracht van de regio's	- Gesprekken in de regio voort gezet.	- Conform.
1.1.1.19 Evalueren omvormingstraject Statengriffie	- Omvormingstraject Statengriffie geëvalueerd.	- Conform.
1.1.1.20 Inzetten digitale systemen	- Digitale systemen geïmplementeerd.	- Conform.
1.1.1.21 Organiseren Verkiezingen 2015	- Verkiezingen 2015 georganiseerd.	- Conform.
1.1.1.22 Uitvoeren informatiebeleid Statengriffie	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Projecten uit het Informatieplan Statengriffie zijn goeddeels geïmplementeerd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

1.1.1.11: De toekomstverkenning 'Prognose 2015-2040: Concentratie in steden' is in juli door GS vastgesteld.

1.1.1.17 In 2015 zijn uitgevoerd:

- 7 monitors (o.a. bedrijventerreinenmonitor, de monitor natuur, de monitor economische versnellingsacties)
- 14 evaluaties (o.a. Evaluatie Economische Agenda, en evaluatie van een aantal subsidies en subsidieregelingen)
- 12 onderzoeken
- 13 onderzoeksadviezen (incl. MER-advisering)

1.1.1.18: In 2015 hebben de Tweede en Eerste Kamer ingestemd met de wet tot samenvoeging van Bussum, Muiden en Naarden en grenswijziging met Weesp en met de wet tot samenvoeging van Edam-Volendam en Zeevang. Per 1-1-2016 zijn de nieuwe gemeenten Gooise Meren en Edam-Volendam van start gegaan. Daarnaast zijn ook diverse andere gemeenten en regio's in beweging: Landsmeer, Waterland en Langedijk verkennen de mogelijkheden voor bestuurskrachtversterking, de BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) werken aan hun ambtelijke fusie per 1-1-2017, Haarlemmerliede en Spaarnwoude is bezig met een traject om te komen tot een geschikte fusiepartner en de regionale samenwerking wordt in de regio's verder uitgebouwd. Deze ontwikkelingen worden door de provincie gefaciliteerd en gestimuleerd door middel van subsidie, het uitwisselen van kennis en het voeren van overleg om de voortgang te monitoren en stimuleren en nadere afspraken met de gemeenten te maken.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

1.1.1.08 [Afgeronde onderzoeken Randstedelijke Rekenkamer](#)

1.1.1.11 [Prognose 2015-2040: Concentratie in steden](#)

1.1.1.18 [Beleidskader bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland](#)

1.1.1.18 [Uitvoeringsregeling versterken bestuurskracht Noord-Holland](#)

[HUP 2013-2015](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.1		De kwaliteit van het bestuur in Noord-Holland optimaliseren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	13.904	15.962	15.962	13.104	2.858	18	15.676
Directe lasten	7.235	5.329	4.553	3.542	1.011	22	5.130
Overdrachten	1.998	1.440	1.732	1.167	565	33	1.520
Subtotaal Lasten	23.136	22.731	22.247	17.814	4.434	20	22.326
Baten	-72	-43	-43	-184	141	-328	-43
Saldo van baten en lasten	23.064	22.688	22.204	17.630	4.575	21	22.283
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	23.064	22.688	22.204	17.630	4.575	21	22.283

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	OD 1.1.1 Het budget voor bestuurskracht en bestuursparticipatie wordt in verband met de statenwisseling doorgeschoven naar 2016. 'Niet bestede middelen uit 2015 zijn bij de eerste begrotingswijziging 2016 beschikbaar gesteld voor 2016 (minder besteed, € 54.000, voordeel, UI). In 2015 zijn de Staten overgegaan van de NS jaarkaart naar Reisbalans. Met Reisbalans wordt exact afgerekend wat er gereisd is. Het budget wordt in 2016 met € 86.000 afgeraamd (minder besteed, € 103.000, voordeel). In 2015 is het budget voor integriteit grotendeels besteed. Er hebben geen bijzondere werkbezoeken c.q. bezoeken vanuit het Koninklijk Huis plaatsgevonden (minder besteed, € 119.000, voordeel). Onderzoeken, evaluaties en monitors zijn grotendeels in eigen huis uitgevoerd (minder besteed, € 169.000, voordeel). In 2015 heeft een Statenwisseling plaatsgevonden, doordat de vorming van het coalitie akkoord tijd in beslag heeft genomen zijn door Provinciale Staten minder vergaderingen gehouden (minder besteed, € 214.000, voordeel).

Afrekeningsverschillen (meer besteed, € 67.000, neutraal).

Diverse kleine verschillen (minder besteed, € 419.000, voordeel).

Kapitaallasten

Overdrachten

Via het Provinciefonds is in 2015 een eenmalige bijdrage ontvangen voor Demografie/Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling. Deze bijdrage zal in 2016 worden besteed aan voortzetting van de Transitieatlas en Transformatiemonitor. De regio denkt na over de voortzetting van de regionale samenwerking. Niet bestede middelen uit 2015 zijn bij de eerste begrotingswijziging 2016 beschikbaar gesteld voor 2016 (minder besteed, € 45.000, voordeel, UI).

In 2015 zijn er minder subsidieaanvragen gedaan door gemeenten voor onderzoekstrajecten of externe ondersteuning in het kader van de uitvoeringsregeling versterken bestuurskracht. Een aantal gemeenten heeft langer de tijd genomen om een (vervolg)traject in te zetten en zal mogelijk in 2016 een subsidieaanvraag gaan indienen. Andere gemeenten hebben wel zoals verwacht subsidie aangevraagd, maar daar ging het uiteindelijk om lagere bedragen (minder besteed, € 139.000, voordeel).

De uitkeringslasten aan oud GS-leden en hun weduwen en wezen waren € 110.000 lager dan geraamd en er is € 160.000 minder gedoteerd aan de voorziening voor pensioen oud leden GS (minder besteed, € 270.000, voordeel).

Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 325.000, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 214.000, nadeel).

Baten

Bij de rapporten van bevindingen van de fracties worden niet verantwoorde gelden teruggestort aan de Provincie. Dit betreffen gelden uit 2014 (meer baten, € 119.000, voordeel).

Afrekeningsverschillen (meer baten, € 26.000, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (minder baten, € 4.000, nadeel).

Storting reserves

Onttrekking reserves

1.1.2 operationeel doel

Integriteit borgen en toetsen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.1.2.01 Uitvoeren van integriteitsonderzoeken op basis van de wet bibob	- Screening van: 25 aanbestedingen, 15 vergunningsaanvragen, 2 subsidies en 2 vastgoedtransacties. - Uitvoeren van 30 onderzoeken voor de provincies Utrecht en Flevoland. - Uitvoeren van 20 overige integriteitsonderzoeken.	- Aanbestedingen: 31, Vergunningen: 10, Subsidies: 1, Vastgoedtransacties: 2 - Utrecht en Flevoland: 14 - Overige onderzoeken: 11
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> We opereren vraaggestuurd, dus het feit dat we meer aanbestedingen hebben gescreend dan we hebben begroot wordt veroorzaakt door het feit dat er meer opdrachten in de markt zijn gezet met behulp van een Europese aanbesteding. Minder vergunningen en minder onderzoeken komen door minder aanvragen.		
1.1.2.02 Behandelen van overige integriteitsonderzoeken	- Alle onderzoeksaanvragen zijn in behandeling genomen.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

1.1.2. [Beleidsregel Integriteitstoets bij aanbesteden van opdrachten](#)

1.1.2. [Beleidsregel Integriteitstoets bij omgevingsvergunningen](#)

1.1.2. [Beleidsregel Integriteitstoets bij subsidies](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.2					Integriteit borgen en toetsen		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.152	1.217	1.217	656	561	46	1.107
Directe lasten	225	34	34	39	-5	-14	34
Overdrachten	0	0	0	0	0	-	0
Subtotaal Lasten	1.377	1.251	1.251	695	556	44	1.141
Baten	-50	-221	-80	-33	-47	59	-221
Saldo van baten en lasten	1.327	1.030	1.171	662	509	43	920
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.327	1.030	1.171	662	509	43	920

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De apparaatskosten op Handhaving en Openbare orde zijn lager uitgevallen dan geraamd. Als gevolg van een lagere personele bezetting dan begroot, inzet van capaciteit op ambtsbezoeken en het niet invullen van vacatures in verband met de komst van medewerkers van IBT zijn minder apparaatskosten doorbelast dan begroot.
Directe lasten	Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 5.000, nadeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	Diverse kleinere verschillen (minder baten, € 47.000, nadeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.1.3 operationeel doel

Interbestuurlijk toezicht op gemeenten uitoefenen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.1.3.01 Houden van financieel toezicht	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Van 22 % van de gemeenten de financiële positie en het financiële proces beperkt geanalyseerd vanwege hun goede prestaties in de afgelopen jaren. De overige 78 % volledig geanalyseerd.	- Conform.
1.1.3.07 Toepassen informatieverordening IBT	- Over minimaal 90 % van de prestaties van gemeenten en waterschappen ten aanzien van medebewindtaken op risicodomeinen is een 23 oordeel gegeven op basis van toegezonden informatie.	- Van 80% van de prestaties van gemeenten en waterschappen is een oordeel gegeven ten aanzien van medebewind op risicodomeinen.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Om de werkdruk voor de medewerkers gelijkmatig te verdelen over het jaar, hebben wij voor de domeinen Wabo en Archief de beoordelingsperiode verlengd tot en met het 1e kwartaal 2016. De stand per 31 december 2015 is dat voor het domein Wabo 59 % van de beoordelingen gereed is en voor het domein Archief 81 %. Het resterende deel voor beide domeinen volgt in het 1e kwartaal 2016. Voor het financieel toezicht loopt de beoordelingsperiode van 1 januari tot en met 31 december. 100 % van de gemeenten is beoordeeld. Daarnaast zijn dit jaar voor de eerste maal 16 gemeenschappelijke regelingen volledig beoordeeld.		
1.1.3.08 Escaleren bij niet of niet volledig ontvangen van informatie	- In minimaal 90% van de gevallen heeft escalatie plaatsgevonden.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

Financieel toezicht op gemeenten

In 2015 was de preventieve toezichtvorm van toepassing op 3 gemeenten, namelijk op Muiden (zgn. artikel 12 gemeente), op Langedijk vanwege de verslechterde financiële positie en op Alkmaar voor termijnoverschrijding (nieuwe gemeente per 1-1-2015). Het artikel 12 traject voor Muiden is in 2015 afgerond. Daarnaast gold in 2015 het preventieve financieel toezicht voor een 5-tal gemeenten in het kader van gemeentelijke herindeling. Voor de overige gemeenten gold het repressieve toezicht (toezicht achteraf). Voor alle gemeenten is een financiële analyse opgesteld.

Vanuit de risicogerichte insteek waren in 2015 negen repressieve gemeenten 'op afstand' geplaatst. Voor deze financieel gezonde gemeenten is volstaan met een beperkte analyse van de

financiële positie.

Financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen

Vanaf 2014 is het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen weer nieuw leven ingeblazen.

In 2015 zijn in pilotvorm de - naar inschatting - meest risicovolle regelingen - beoordeeld. Bij deze onderzochte (grotere) regelingen zijn geen noemenswaardige zaken aan het licht gekomen. Geconstateerd is dat de regelingen zich goed bewust zijn van hun positie en daarbinnen hun verantwoordelijkheid nemen. Bij de regelingen binnen het sociaal domein is het nog te vroeg om vast te stellen of hierin voor de deelnemers daadwerkelijk grote risico's schuilen. Naar verwachting zal pas vanaf 2017 hierop meer zicht worden verkregen.

De volgende gemeenschappelijke regelingen zijn beoordeeld:

1	Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West-Friesland
2	IJmond werkt (De Meergroep)
3	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland
4	Stadsregio Amsterdam
5	Sociale werkvoorziening Amstelland-Meerlanden
6	Sociale werkvoorziening Baanstede
7	Sociale werkvoorziening Noord-Kennemerland
8	Sociale werkvoorziening Paswerk
9	Sociale werkvoorziening Tomingroep
10	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
11	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
12	Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek
13	Veiligheidsregio Kennemerland
14	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
15	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
16	Sociale werkvoorziening WerkSaam West-Friesland

Voor alle regelingen is een analyse opgesteld.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.3			Interbestuurlijk toezicht op gemeenten uitoefenen				
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	2.721	3.027	3.027	3.098	-71	-2	0
Directe lasten	67	117	117	117	0	-	522
Subtotaal Lasten	2.788	3.144	3.144	3.215	-71	-2	522
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	2.788	3.144	3.144	3.215	-71	-2	522
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.788	3.144	3.144	3.215	-71	-2	522

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	Afrekeningsverschillen (meer besteed, € 5.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 5.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.1.4 operationeel doel

Rijkstaken Commissaris van de Koning uitvoeren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.1.4.01 Afleggen ambtsbezoeken door de Commissaris van de Koning	- Er zijn 20 ambtsbezoeken afgelegd.	- Er zijn 29 ambtsbezoeken aan gemeenten afgelegd en 4 veiligheidsregio's bezocht.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
In 2016 wordt aan 5e veiligheidsregio ambtsbezoek gebracht.		
In de periode 2014-2016 worden alle gemeenten in Noord-Holland bezocht.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.1.4				Rijkstaken Commissaris van de Koning uitvoeren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	18	33	33	79	-46	-139	30
Directe lasten	0	0	0	0	0	-	0
Subtotaal Lasten	18	33	33	79	-46	-139	30
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	18	33	33	79	-46	-139	30
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	18	33	33	79	-46	-139	30

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.2 beleidsdoel

Openbare orde handhaven en veiligheid verzekeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.2.2 operationeel doel

Bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg bewaken en bevorderen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.2.2.01 Adviseren en faciliteren van bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheid	- Beleidsontwikkeling met en door veiligheidspartners afgestemd. - Annotaties voor Commissaris, voorbereiden 2 artikelen, 2 bestuurlijke overleggen. - Liaison Commissaris in alle (35) AB-vergaderingen van de veiligheidsregio's. - Piketorganisatie en coördinatiecentrum 24/7 beschikbaar. - 1 Ambtelijke en 1 bestuurlijke workshop crisisbeheersing.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Ten aanzien van de output 'piketorganisatie en coördinatiecentrum': (bestuurlijke) netwerkkaarten en bevoegdheidenschema's aangevuld en geactualiseerd, bestuurlijke aandachtspunten in crisisbeheersing herzien en verbeterd. Ten aanzien van de output '1 ambtelijke en 1 bestuurlijke workshop crisisbeheersing': bestuurlijke bijeenkomsten bestuurlijk overleg veiligheid en crisisbeheersing, bijeenkomst veiligheidsnetwerk publiek-privaat Noord-Holland en burgemeester congres weerbare overheid georganiseerd.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.2.2		Bestuurlijke samenwerking in crisisbeheersing en veiligheidszorg bewaken en bevorderen					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	370	652	652	315	337	52	593
Directe lasten	80	121	196	69	127	65	121
Overdrachten	7	0	0	7	-7	-	0
Subtotaal Lasten	457	773	848	391	457	54	714
Baten	-20	0	-75	-21	-54	73	0
Saldo van baten en lasten	437	773	773	371	402	52	714
Starting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	437	773	773	371	402	52	714

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 127.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Diverse kleinere verschillen, meer besteed, € 7.000, nadeel).

Baten	Diverse kleinere verschillen (minder baten, € 54.000, nadeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.2.3 operationeel doel

Risicokaart beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.2.3.01 Beheren en onderhouden van de risicokaart	- Van 100% van de gemeenten zijn 90% van de risico-objecten in de risicokaart opgenomen.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

1.2.3.01 [Risicokaart](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.2.3					Risicokaart beheren		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	282	243	243	137	106	44	221
Directe lasten	40	0	0	-1	1	-	0
Overdrachten	0	50	50	0	50	100	50
Subtotaal Lasten	322	293	293	136	157	54	271
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	322	293	293	136	157	54	271
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	322	293	293	136	157	54	271

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 6.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 5.000, nadeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 50.000, voordeel).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.3 beleidsdoel

Het provinciaal bestuur representeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

1.3.1 operationeel doel

Bestuurshandelingen communiceren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.3.1.01 Inzetten actief persbeleid	- Individueel begeleiden van gedeputeerden door woordvoerders bij mediaoptredens gerealiseerd. - Binnen 2 uur op vragen van journalisten (bijvoorbeeld verwijzing naar inhoudelijke bronnen, toelichting op vervolg proces) gereageerd.	- Conform. - Conform.
1.3.1.02 Uitvoeren crisiscommunicatie	- Bij 100% van de crises draaiboek en uitgangspunten toegepast.	- Conform.
1.3.1.03 Schrijven van speeches	- 90 speeches voor gedeputeerden geschreven.	- Conform.
1.3.1.05 Implementeren communicatiebeleid	- Website interactiever gemaakt. - Inzet Social media doorontwikkeld.	- Conform. - Conform.
1.3.1.06 Uitvoeren Jaarprogramma Sponsoring	- Jaarprogramma sponsoring uitgevoerd. - Gesponsorde evenementen als platform voor relatiemanagement gebruikt. - Activiteiten (-bestuurlijke evenementen en optredens) in het kader van externe betrekkingen uitgevoerd.	- Conform. - Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.3.1				Bestuurshandelingen communiceren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.421	2.174	2.174	1.333	841	39	1.977
Directe lasten	721	1.726	1.266	1.111	155	12	1.797
Overdrachten	433	0	450	495	-45	-10	0
Subtotaal Lasten	2.575	3.900	3.890	2.939	951	24	3.774
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	2.575	3.900	3.890	2.939	951	24	3.774
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.575	3.900	3.890	2.939	951	24	3.774

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 3.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 152.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 45.000, nadeel).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

1.3.2 operationeel doel

Provinciale belangen op landelijke en Europees niveau behartigen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
1.3.2.01 Bijhouden en beïnvloeden van de EU ontwikkelingen op de prioritaire dossiers	- Relevante Europese dossiers voor de Randstad en de provincie goed in kaart gebracht. Inbreng in de Europese beleidsvorming terug gezien.	- Conform.
1.3.2.02 Subsidie verlenen aan Europese projecten via cofinanciering door de provincie	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Subsidies verleend aan Europese projecten.	- Aan twee projecten Europese subsidie verleend.
1.3.2.03 Volgen van en actief inspelen op de voor Noord-Holland prioritaire dossiers van het Rijk	- Relevante dossiers van het Rijk voor de provincie goed in kaart gebracht en actief invloed uitgeoefend.	- Conform.
1.3.2.04 Behartigen van gezamenlijke provinciale belangen	- Afstemming van gezamenlijke provinciale belangen bereikt.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

1.3.2.01: Verschillende dossiers in kaart gebracht, zoals Toekomst Regionaal Beleid en herziening van EU luchtkwaliteitbeleid.

1.3.2.02: Dit betreffen de EFRO subsidies voor Interreg en Kansen voor West. Vanwege de uitgebreide Europese goedkeuringsprocedure is in 2015 aan 2 projecten subsidies verleend. Verwacht wordt dat in 2016 voor de overige aanvragen subsidie wordt verleend.

1.3.2.04: In de Randstadstrategie 2011-2015 zijn de provinciale belangen behartigd.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

1.3.2.04 [Randstadstrategie 2011-2015 deel 1](#)

1.3.2.04 [Randstadstrategie 2011-2015 deel 2](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 1.3.2		Provinciale belangen op landelijke en Europees niveau behartigen					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.676	1.982	1.982	1.615	367	19	1.809
Directe lasten	317	293	91	104	-13	-15	293
Overdrachten	2.456	2.660	11.001	1.808	9.193	84	1.226
Subtotaal Lasten	4.449	4.935	13.074	3.527	9.547	73	3.328
Baten	-1.326	-536	-1.723	-850	-873	51	-150
Saldo van baten en lasten	3.124	4.399	11.351	2.678	8.673	76	3.178
Storting reserves	3.045	14.825	5.025	5.025	0	-	0
Onttrekking reserves	-370	-4.500	-8.152	55	-8.207	101	-152
Resultaat	5.798	14.724	8.224	7.758	466	6	3.026

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 43.000, voordeel). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 56.000, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	De Europese subsidieprogramma's zijn later opengesteld dan verwacht. Daardoor zal de subsidieverlening voor Kansen voor West 2 en voor interregionale programma's pas in 2016 plaatsvinden (minder besteed uit reserve Europese projecten, € 8,2 miljoen, neutraal). Het verschil tussen de subsidieraming en de realisatie voor de subsidies in het kader van de clusterregeling Europese projecten wordt veroorzaakt doordat de werkelijke voortgang en oplevering van projecten afwijkt van de geplande voortgang en oplevering. Hierdoor hebben er minder vaststellingen plaatsgevonden. Hoe deze verschillen boekhoudkundig tot uiting komen wordt uitgelegd in de leeswijzer onderdeel hogere of lagere baten en bijbehorende lasten (minder besteed Europees geld, € 1,1 miljoen, neutraal). Voor overige Europese projecten is meer besteed door een verschuiving in de planning (meer besteed Europees geld,

€ 197.000, neutraal).

Afrekeningsverschillen (minder lasten € 22.000, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 35.000, voordeel).

Baten	Omdat de uitgaven voor de clusterregeling Europese projecten en de overige Europese projecten lager waren dan begroot, is de onttrekking aan de balanspost Europese middelen ook (met hetzelfde bedrag) lager (minder baten Europees geld, € 873.000, neutraal).
-------	--

Storting reserves

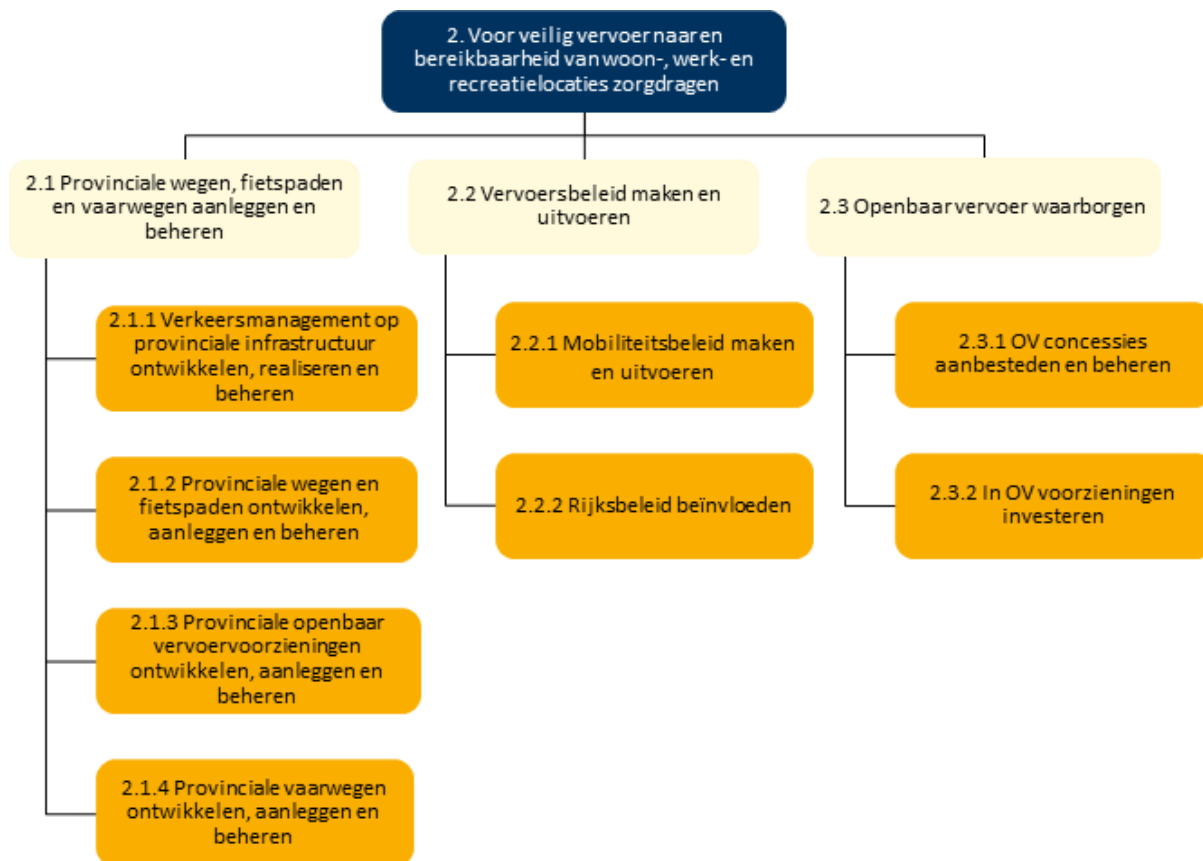
Onttrekking reserves	Omdat de subsidieverleningen lager waren dan begroot, is de onttrekking aan de reserve Europese projecten (met hetzelfde bedrag) lager (minder onttrekkingen, € 8,2 miljoen, neutraal).
----------------------	---

Programma 2 Bereikbaarheid

Maatschappelijk doel

Voor veilig vervoer naar en bereikbaarheid van woon-, werk- en recreatielocaties zorgdragen.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
Besluitvorming over een (voorlopig) voorkeursalternatief over de verbinding N206-A4 (Duinpolderweg) aan PS voorgelegd (OD 2.1.2)	100	Conform.
Besluit over het voorkeurstracé voor de verbinding A8/A9 aan Provinciale Staten voorgelegd (OD 2.1.2)	100	Conform.
Besluit over provinciaal inpassingsplan 'Hoogwaardig openbaar vervoer Huizen-Hilversum' aan Provinciale Staten voorgelegd (OD 2.1.3)	75	Ontwerp PIP in december 2015 door GS vastgesteld. In januari 2016 in de PS commissie M+F besproken.
De nieuwe busconcessie Haarlem-IJmond geïmplementeerd en vanaf december 2015 uitgevoerd (OD 2.3.1)	0	Huidige concessie is met 2 jaar verlengd als gevolg van juridische besluitvorming.
Eerste integrale gebiedscontract provinciale infrastructuur 'Kop van Noord-Holland' in uitvoering. Gebiedscontracten zijn ingesteld om meer aan de markt over te laten en mede	100	Gecontracteerde aanneemcombinatie is september 2015 gestart.

daardoor realiseren van de taakstelling van € 4 miljoen in 2016 (OD 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4)		
Op basis van de ervaringen bij het eerste integrale gebiedscontract de werkwijze voor de gebiedscontracten voor de gebieden Noord-Kennemerland, West-Friesland en Gooi- en Vechtstreek kiezen (OD 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4)	100	Op basis evaluatie tot stand komen contract en aanbesteding voor gebiedscontract Kop van Noord-Holland (op de markt), zijn verbeterde contracten opgesteld voor de uitvraag gebied Midden-Noord (samenvoeging Noord-Kennemerland en West Friesland) en gebied Gooi- en Vechtstreek.
Vaststellen (nieuwe) nota kapitaalgoederen 2015 (OD 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4)	100	September 2015 is door Provinciale staten de nota Infrastructurele Kapitaalgoederen vastgesteld (NIKG). Deze nota vervangt de nota Kapitaalgoederen.

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
Ruimtelijke en sociaal-economische ontwikkelingen.	Geen ontwikkelingen.
Partners in de Metropoolregio Amsterdam, het Rijk, gemeenten, waterschappen, belangenorganisaties, individuele grondeigenaren en reizigers.	Geen ontwikkelingen.
Demografische en economische ontwikkelingen.	Geen ontwikkelingen.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 2					Bereikbaarheid		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	33.658	36.005	36.005	33.364	2.641	7	34.279
Directe lasten	85.472	110.357	95.362	81.289	14.073	15	87.804
Kapitaallasten	89.434	99.599	87.611	87.325	287	-	88.777
Overdrachten	116.996	145.687	84.199	81.339	2.860	3	71.247
Subtotaal Lasten	325.561	391.649	303.177	283.316	19.861	7	282.106
Baten	-78.112	-97.608	-110.938	-111.523	585	-1	-43.908
Saldo van baten en lasten	247.449	294.041	192.239	171.793	20.446	11	238.199
Storting reserves	36.244	32.394	50.069	48.592	1.477	3	122.336
Onttrekking reserves	-135.120	-132.105	-61.510	-58.564	-2.946	5	-100.269
Resultaat	148.573	194.330	180.798	161.821	18.977	10	260.266

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Er is een onderbesteding ontstaan op de apparaatskosten door de bestede uren die ten laste van de activa zijn gebracht. Dit komt zowel door een groter dan begroot aantal uren dat ten laste is gebracht van de activa, maar tevens door het tarief waarmee is gerekend in het kader van het werken volgens het kostprijssturingsprincipe (minder besteed € 2,3 miljoen, voordeel).
Directe lasten	OD 2.1.2 De uitgaven vast onderhoud zijn hoger uitgevallen als gevolg van diverse kleinere overschrijdingen binnen dit budget (meer besteed, € 1,3 miljoen, nadeel). Onder meer door de herinrichting van de frontoffice door het samenvoegen van de teams uit de directies B&U en SVT, extra kosten voor de voorbereiding van gebieden 2,3 en 7 OD 2.1.4 De directe lasten zijn hoger als gevolg van diverse kleinere overschrijdingen binnen dit budget. O.a. Kop-Noord-Holland, hier is een samenloop geweest van de nieuwe gebiedsaannemer en de vorige gebiedsaannemer waardoor er niet voorziene lasten zijn; Diverse kleinere verschillen. (meer besteed € 360.000, nadeel) De uitgaven voor Studiekosten PMI zijn lager wegens verschuiving van werkzaamheden naar 2016 (minder besteed, € 268.000, voordeel).
Kapitaallasten	

Overdrachten	OD 2.1.4 De uitgaven voor herverdeling vaarwegen zijn lager doordat er nog geen kosten worden betaald aan HHNK voor nautisch beheer. (minder besteed, € 477.000, voordeel).
Baten	OD 2.1.2 Minder ontvangen baten uit schadeclaims bij schade aan wegen als gevolg van het niet verhaalbaar zijn van de schades door de zomerstorm in juli 2015 (minder baten; € 226.000; nadeel)
Storting reserves	OD 2.3.2 Storting in de reserve werd ten onrechte begroot (lagere storting in reserve OV, € 1,5 miljoen, voordeel).
Onttrekking reserves	

2.1 beleidsdoel

Provinciale wegen, fietspaden en vaarwegen aanleggen en beheren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.1.1 operationeel doel

Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.1.1.01 Uitbouwen samenwerking rondom verkeersmanagement met regionale partners	- Samenwerking met een aantal gemeentes en rijkswaterstaat geïntensiveerd.	- Samenwerkingsovereenkomsten voorbereid met diverse gemeenten in het kader van DVM-Zuid Kennemerland, beheer VRI's, inzet scenario's, plaatsing Drip's, gezamenlijk gebruik technische systemen en gezamenlijke aansturing vanuit de verkeerscentrale.

2.1.1.04 Opstellen beleidskader verkeersmanagement	- Uitvoeren activiteiten die bijdragen aan 6% winst in de doorstroming over een periode van 5 jaar, oa implementatie van verkeerskundig beheer (bv. bij 80 VRI's wordt een verkeerskundige analyse uitgevoerd, en waar nodig wordt een optimalisatie uitgevoerd). - Tevens activiteiten uitgevoerd om over een periode van 5 jaar 10% betere betrouwbaarheid te genereren. De wegverkeersleiding draagt hieraan bij. - In 2015 verkenning uitgevoerd naar beter gebruik van beschikbare data in samenwerking met kennisinstituten en het bedrijfsleven. - Er wordt gewerkt aan een optimale doorstroming bij interactie OV en wegverkeer. Hiertoe wordt het KAR analysetool ingezet.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
---	---	--

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

VRI = Verkeersregelininstallatie

DVM = Dynamisch VerkeersManagement

DRIP = Dynamisch Reizigers Informatie Paneel

KAR = Korte Afstand Radio

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

2.1.1.04

- Er zijn 40 VRI's periodiek geanalyseerd. Voor 36 hiervan is de winst in voertuigverliesuren bepaald en dit is gemiddeld 8,5%. Voor 18 VRI's is het regelprogramma aangepast.

- Wegverkeerleiding is het hele jaar uitgevoerd, de regelscenario's zijn beheerd en verder ontwikkeld.

- Doorstroming OV wordt meegenomen in het verkeerskundig beheer. Er is een project gestart om de werking van de KAR analysetool te verbeteren.

- De winst per VRI loopt uiteen van enkele procenten tot meer dan 20%. In de gevallen met nauwelijks winst in de doorstroming, is over het algemeen wel de verkeersveiligheid of de geloofwaardigheid van de regeling verbeterd. De meeste winst is behaald op kruispunten waar een nieuw regelprogramma is geïmplementeerd. Voor 18 VRI's is het regelprogramma aangepast, dit moet deels nog geëvalueerd worden

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.1		Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	5.287	4.634	4.634	5.496	-862	-19	4.991
Directe lasten	4.310	3.907	4.794	4.442	352	7	4.021
Overdrachten	900	900	500	395	105	21	900
Subtotaal Lasten	10.498	9.441	9.928	10.333	-405	-4	9.912
Baten	-4.158	-3.465	-3.629	-3.362	-267	7	-3.579
Saldo van baten en lasten	6.339	5.976	6.299	6.971	-672	-11	6.333
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	6.339	5.976	6.299	6.971	-672	-11	6.333

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Er zijn in 2015 meer uren besteed aan dit OD als gevolg van werkzaamheden voor de uitvoering van het beleidskader verkeersmanagement en de verschillende projecten Beter Benutten, centrale brugbediening en GGU Kennemerland.
Directe lasten	De uitgaven Grenzeloos OV Info (GOVI) zijn lager uitgevallen doordat in 2015 verwachte uitgaven naar 2016 doorgeschoven zijn (minder besteed, € 283.000, neutraal). De uitgaven EXIN-H Verkeersmanagement zijn lager uitgevallen door het net over de jaargrens heen schuiven van de laatste werkzaamheden van het project Gebiedsgerichte uitvoering Kennemerland (lagere lasten reserve EXIN-H, € 108.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 40.000, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	Minder baten Grenzeloos OV Info (GOVI) De baten zijn één op één gekoppeld aan de lasten, derhalve minder lasten dan ook minder baten . (minder baten, € 283.000, neutraal). Meer ontvangen van andere overheden als gevolg van hogere lasten welke gezamenlijk gedragen worden (meer baten, € 118.000,

	neutraal) Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting) Afrekeningsverschillen vorige dienstjaren (meer besteed, € 103.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder ontvangen € 35.000, neutraal).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

2.1.2 operationeel doel

Provinciale wegen en fietspaden ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.1.2.01 Uitvoeren van verkeerstudies	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Besluitvorming over een (voorlopig) voorkeursalternatief over de verbinding N206-A4 (Duinpolderweg) aan PS voorgelegd in 2016. - Vastgesteld voorkeursalternatief over de verbinding N206-A4 (Duinpolderweg) aan PS voorgelegd in 2016 . - Besluit over het voorkeurstracé voor de verbinding A8/A9 aan PS voorgelegd in 2016.	- Conform. - Conform. - Conform.
2.1.2.02 Opstellen van een investeringsprogramma (PMI)	- PMI 2016-2020 aan PS voorgelegd.	- Conform.

2.1.2.04 Uitvoeren projecten PMI	Algemeen: - De projecten volgens planning voor het jaar 2015 voor 100% uitgevoerd. - Alle projecten in uitvoering volgens de huidige projectmanagementmethodiek beheerst. N23: - Voorbereiding en conditionering uitvoeringsfase conform planning uitgevoerd. - Contract conform overeengekomen planning uitgevoerd. N201: - Nazorgfase afgerond. - Afhandeling aanspraken uitvoerend aannemers uit uitvoeringscontracten N201. - Afhandeling lopende dossiers voor Planschade en Nadeelcompensatie.	- De projecten voor 95% uitgevoerd, inclusief N23 en N201. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
--	---	--

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

N201:

- Projecten Programma N201 zijn volledig opgeleverd in gebruik genomen. Lopende restpunten zijn afgehandeld, tevens overdracht infrastructuur aan betrokken beherende partijen afgerond. Projectorganisatie is afgesloten, resterende werkzaamheden (financiële afhandeling, eindverantwoording) overgedragen aan de beheerder.

- Slotafrekeningen uitvoeringscontracten projecten opgesteld en met uitvoerend aannemers afgehandeld. Met aannemers overeenstemming over hoogte en samenstelling door provincie te vergoeden claims. Alle claims afgewikkeld.

- Afhandeling dossiers Planschade, Nadeelcompensatie en verkoop en overdracht van tijdelijk verworven grond en onroerende goederen verloopt volgens plan.

- Bij vaststelling van het PMI/PMO 2016-2020 is de jaarschijf 2015 in november aangepast vastgesteld. De toelichting aangaande de diverse projecten treft u aan bij de overige toelichtingen onder het desbetreffende operationele doel.

2.1.2.05 Uitvoeren van strategisch beheer	- Nota Kapitaalgoederen 2015-2019 vastgesteld. - De actuele kwaliteit van de netwerken geïnspecteerd en beoordeeld. - De beheer- en onderhoudmaatregelen voor de periode 2016-2020 vastgelegd in het PMO en ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. - Op basis van uitvoeringsvoortgang en areaaluitbreiding PMO geactualiseerd.	- Nota Infrastructurele Kapitaal Goederen (NIKG) 2016-2019 vastgesteld. - Conform. - Conform. - Conform.
---	--	---

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

De beheer- en onderhoudsmaatregelen voor de periode 2016-2020 zijn vastgelegd in het PMO en in november vastgesteld door het bestuur.

2.1.2.06 Uitvoeren van vast onderhoud	- Vast onderhoud conform bestuurlijke afspraken uitgevoerd.	- Conform.
2.1.2.07 Uitvoeren van PMO variabel onderhoud	- De projecten uit de jaarschijf 2015 voor 100% uitgevoerd.	- De projecten uit de jaarschijf 2015 voor 85% gerealiseerd.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

Bij vaststelling van het PMI/PMO 2016-2020 is de jaarschijf 2015 in november aangepast vastgesteld. De toelichting aangaande de diverse projecten treft u aan bij de overige toelichtingen onder het desbetreffende operationele doel.

2.1.2.08 Dagelijks beheren van wegen, vrijliggende OV-banen en fietspaden	- Incidentmanagement en gladheidbestrijding conform het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen uitgevoerd. - Tunnels worden conform de tunnelwetgeving bewaakt, bediend en beheerd	- Conform. - Conform.
2.1.2.09 Opstellen, handhaven en toetsen van regels	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Minimaal 92% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. - Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor 2015 uitgevoerd.	- Conform. - Conform.
	- Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 opgeleverd.	- Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 zal in het 1e halfjaar 2016 worden opgeleverd.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

NIKG 2016-2019 - vastgesteld september 2015

PMI en PMO 2016-2020 - vastgesteld november 2015

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

NIKG = Nota Infrastructurele kapitaal goederen

PMI = Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur

PMO = Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud

VO = Voorlopig Ontwerp

K&L = Kabels en leidingen

VRI = Verkeersregelininstallatie

GO = groot onderhoud

VAT = kosten inzet personeel en onderzoeken bij projecten (de niet bouwkosten)

SRA = Samenwerkende Register Accountants

RWS = Rijkswaterstaat

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

Niet alle projecten zijn conform het vastgestelde PMI of PMO uitgevoerd:

Projecten die binnen budget zijn of worden gerealiseerd

- N247a-03 GO km 35,1-37,5 kostenoptimalisatie door koppeling met PMO project; aanbesteding viel mee en risicoreservering aangewend. Project is gereed;
- N200a-02 vervangen verharding Zeeweg In 2015 is € 306.977 minder uitgegeven geraamd. Het project is (in oktober) goedkoper uitgevoerd. Reconstructie gedeelte Smuigelweg-Niedorper Verlaat. Ongeveer € 125.000,- door minderwerk in eindafrekening met opdrachtnemer;

- N242, Reconstructie gedeelte Zuidtangent-N504 De aanbieder van de aannemer lager dan geprognostiseerd. PMO-deel goedkoper uitgevoerd, door aantrekken andere partij.
- N201, Trajectbenadering Heemstede-Fokkerweg Door onderhandeling over de eindafrekening van de aannemer van fase 1 valt deze lager uit, dit heeft geleid tot een lagere prognose voor 2015;
- N240, Herinrichting Westerterpweg project in decharge, raming onvoorziene kosten naar beneden bijgesteld;
- N512, Reconstructie Alkmaar-Egmond Project in decharge en vrijval van restant budget.

Projecten die nog, of (deels) terug in voorbereiding zijn, of scope wordt verduidelijkt

- N249a-02 GO KW 14B05 viaduct spoorlijn Alkmaar Den-Helder. NS heeft aan spoorviaduct bij nader onderzoek meer schade geconstateerd dan verwacht. Dit leidt tot extra werk en extra kosten. Projectwijziging wordt beoordeeld;
- N248b-01 GO km 3,55-18,70 De uitvoering vertraagd door het niet nakomen van gemaakte afspraken door het nutsbedrijf over verleggen van k&l Werkzaamheden gestart najaar 2015. Administratieve afhandeling in 2016;
- N509, Reconstructie brug Oosthuizen Extra stabiliteitsonderzoek aan dijklichaam heeft geleid tot vertraging aanbesteding. Overige aanvullende onderzoeken zijn komen te vervallen en kosten voor leges, en verleggen K&L zijn doorgeschoven naar 2016. Hierdoor onderuitputting van €100.000,- in 2015;
- N516-03, Maatregelen pakket PMI + GO Thorbeckeweg Zaanstad Na verder uitwerking scope en raming is het oude kasritme niet meer actueel tevens scopewijziging voor aanpassingen aan Westkolkdijk. Uitloop planning (door onderzoeken) zorgt voor verschuiving van kosten van 2015 en 2016 naar 2017. Kosten voor aanpassingen VRI in 2015 zijn i.v.m. faillissement leverancier doorgeschoven naar 2016.

Projecten die door problemen in grondverwerving of formele procedures vertragen

- N236, Reconstructie km 7.0-11.0 incl. Vechtbrug Door later verkregen omgevingsvergunning en vertraagde ontwerpwerkzaamheden is de planning doorgeschoven;
- N417-02, Herinrichting Utrechtseweg Hollandse Rading - rotonde Noodweg Vertraging door capaciteitsgebrek bij gemeente Hilversum: afronding proces ter visie legging bestemmingsplan.

Projecten met problemen met oorzaak in de contract naleving

- N248, Vervangen Stolperophaalbrug Aannemer is erg laat met factureren discussie over eindafrekening;
- N417-01, Reconstructie en aanleg, ecoduct. Project loopt uit doordat aannemer het werk niet conform contract realiseert. Verschuiving uitgaven door stilvallen werk i.v.m. discussie zandprijs;
- K20, Fietsbrug ter plaatse van Geestmerambacht Extra kosten door juridische afwikkeling van een claim;
- N235, Doorstroming/Verkeersveiligheid op de N235/N247 kosten gemaakt vanwege claims bij ingenieursbureau en aannemer als gevolg van achteraf ontstaan schadebeeld, partijen ontkennen schuld;
- N525, Reconstructie aansluiting op- en afritten A1 & Vredelaan Onderhandelingen over de eindafrekening van de aannemer vinden nog plaats, waardoor ca. €500.000 verschuift naar 2016;
- N207, Rijbaanverdubbeling gedeelte A4-N205. Het totale bedrag 2015 is doorgeschoven naar 2016 omdat de opdracht voor duikers A4 nog niet is gegund door het faillissement van leverancier (€ 2,1 mln.);
- Nieuwbouw Wilhelminasluis Project is vertraagd door conflict met aannemer over het ontwerp dat €1,7 miljoen hoger is. Vertraging door stilvallen project heeft geleid tot minder realisatie en latere facturering;
- N242, Broekhornpolder gemeente Heerhugowaard. Discussie administratieve afhandeling door ontbreken revisiegegevens die aannemer nog moet leveren;
- Reconstructie N9 - Westrandweg Alkmaar ON heeft de producten niet conform Overeenkomst geleverd. ON is in gebreke gesteld en betaling is gestaakt.

Projecten met specifieke verklaring

- Nieuwbouw Zaanbrug. Gemaakte kosten in 2015 zijn lager dan eerder voorzien omdat de oplevering van het VO is vertraagd (geen overeenstemming met Zaanstad) en op basis van de huidige engineeringsoopdracht de geleverde prestatie over 2015 daarmee lager uitvalt.
- N526, Deel 1 Faunamaatregelen De advieskosten zijn iets getemporiseerd i.v.m. het uitstel inkoop van het gebiedscontract Gooi en Vechtstreek.

2.1.2.01 Besluitvorming voorkeursalternatief N206-A4:

Het project is in de verkiezingsperiode on hold gezet omdat het onderwerp van de verkiezingen is verklaard in Zuid-Holland. Een aantal voorziene werkzaamheden en een aantal extra werkzaamheden is naar 2016 doorgeschoven.

Besluitvorming A8/A9:

Met de aanbesteding aan het onderzoeksbureau bleek het niet mogelijk om eerder dan april 2016 een voorstel te doen voor het voorlopig voorkeursalternatief. Die planning is besproken en vastgesteld in de stuurgroep A8-A9 van 23 september 2015. In de stuurgroep zijn gemeenten, SRA, RWS en PNH opgenomen.

2.1.2.08 Prestatiefase Managing Agent gestart: operationeel beheer tunnel bij de markt.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.1.2.02 [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur](#)

2.1.2.03 [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019](#)

2.1.2.02/2.12.04/2.1.2.05/2.1.2.07

[Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud en Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.2		Provinciale wegen en fietspaden ontwikkelen, aanleggen en beheren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	14.890	15.711	15.711	14.982	729	5	17.084
Directe lasten	50.127	45.442	49.492	47.424	2.068	4	45.704
Kapitaallasten	81.372	80.139	74.726	75.737	-1.010	-1	76.978
Overdrachten	56.837	61.500	1.982	4.262	-2.280	-115	0
Subtotaal Lasten	203.226	202.792	141.911	142.405	-494	-	139.765
Baten	-1.714	-1.600	-24.426	-26.131	1.705	-7	-28.377
Saldo van baten en lasten	201.512	201.192	117.485	116.274	1.211	1	111.388
Storting reserves	30.881	26.563	29.275	29.275	0	-	46.055
Onttrekking reserves	-140.393	-124.180	-49.510	-50.634	1.124	-2	-34.035
Resultaat	92.001	103.575	97.250	94.915	2.335	2	123.408

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd.(zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Ook is een onderbesteding ontstaan op de apparaatskosten door de bestede uren die ten laste van de activa zijn gebracht. Dit komt zowel door een groter dan begroot aantal uren dat ten laste is gebracht van de activa, maar tevens door het tarief waarmee is gerekend in het kader van het werken volgens het kostprijssturingsprincipe (minder besteed € 2,3 miljoen, voordeel). De apparaatskosten die samenhangen met de projecten Beverkoog en A9-Heiloo (€ 74.000) worden volledig doorbelast aan de gemeente Alkmaar . Deze kosten zijn als Directe Lasten begroot, maar hier verantwoord (meer besteed, € 74,000, neutraal).
Directe lasten	De uitgaven vast onderhoud zijn hoger uitgevallen als gevolg van diverse kleinere overschrijdingen binnen dit budget. Onder meer gebiedscontract Kop-Noord-Holland, hier is een samenloop geweest van de nieuwe gebiedsaannemer en de vorige gebiedsaannemer waardoor er niet voorziene lasten zijn; door herinrichting van de frontoffice door het samenvoegen van twee teams uit de provinciale organisatie, extra kosten voor de voorbereiding van de gebiedscontracten gebieden 2,3 en 7(meer besteed, € 1,3 miljoen, nadeel). De uitgaven voor afkoopsommen beheer en onderhoud zijn lager uitgevallen door verschuiving directe lasten naar overdrachten (minder besteed, € 2,2 miljoen, neutraal). De uitgaven voor TWIN-H projecten Weginfrastructuur zijn per saldo lager uitgevallen (minder besteed reserve TWIN-H, € 392.000, neutraal). Door lagere uitgaven - Vorbereidingskosten Investeringspakket Alkmaar € 280.000 omdat de geraamde onderzoeken worden uitgevoerd door de gemeente Alkmaar; - N242 Koelmaanstraat-Bestevaerstraat € 147.000 omdat de opdracht aan gemeente Alkmaar na het PS-besluit van 16 november 2015 is verstrekt was er te weinig tijd om de formele afspraken over de opdracht in 2015 af te ronden. Dit vindt nu plaats in 2016 waarna de bijdrage kan worden overgemaakt. Door hogere uitgaven - Verkeersmanagement A8-A9 € 35.000. Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting) - Afrekeningsverschillen vorige dienstjaren (minder besteed, 816.000, neutraal) - Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 144.000, nadeel). - Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 90.000, neutraal).
Kapitaallasten	De uitgaven Westfrisiaweg ten laste van de Brede Doeluitkering (BDU) zijn hoger uitgevallen door een voorspoedige conditionering van het project o.a. grondverwerving, verleggen van kabels en leidingen. (meer besteed, € 1,8 miljoen, neutraal). De uitgaven voor TWIN-H Weginfrastructuur zijn lager. Voor het

	project Velsertaverse zijn de laatste werkzaamheden verschoven naar het eerste kwartaal 2016. De werkzaamheden zullen op tijd gereed zijn voor dat de Velsertunnel dicht gaat (minder besteed uit reserve TWIN-H, € 477.000, neutraal). Lagere uitgaven BDU-kleine infrastructuur door keuze om geen subsidie te vertrekken en een eigen bijdrage te vragen maar dit binnen PNH te verrekenen (minder besteed BDU-kleine infrastructuur; €256.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (minder besteed € 50.000, nadeel).
Overdrachten	De uitgaven voor afkoopsommen beheer en onderhoud zijn hoger uitgevallen door verschuiving van directe lasten naar overdrachten (meer besteed, € 2,2 miljoen, neutraal) Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting) • Afrekeningsverschillen vorige dienstjaren (minderbesteed, € 127.000, neutraal). • Diverse kleinere verschillen (meer besteed; € 50.000; neutraal). • Diverse kleinere verschillen (meer besteed; € 37.000; nadeel).
Baten	Meer ingezette baten BDU Westfrisiaweg door een voorspoedige conditionering van het project o.a. grondverwerving, verleggen van kabels en leidingen en projectuitvoering (meer baten, € 1,8 miljoen, neutraal). Minder ontvangen baten uit schadeclaims bij schade aan wegen als gevolg van het niet verhaalbaar zijn van de schades bij de zomerstorm in juli 2015 (minder baten; € 226.000; nadeel). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Diverse kleinere verschillen (meer baten; € 16.000, voordeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	Meer onttrokken aan de reserve Groot Onderhoud, onderdeel Vervangings Investerings Kunstwerken, o.a. door schade Schipholdraaibrug (meer besteed, € 1,1 miljoen, neutraal)

2.1.3 operationeel doel

Provinciale openbaar vervoervoorzieningen ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.1.3.01 Ontwikkelen van openbaar vervoer infrastructuur	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Besluit over voorkeurstracé Hoofddorp - Nieuw-Vennep - Sassenheim van de R-net verbinding Noord-Holland - Zuid-Holland genomen en aan PS voorgelegd (afhankelijk van besluitvorming Westflank) in 2016 - Besluit voor het tracé Amstelveen - Uithoorn voor R-netverbinding genomen en aan PS voorgelegd (afhankelijk van Amstelveenlijn).	- Conform. - Planvorming is vertraagd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Planvorming wordt getrokken door SRA en is vertraagd doordat meer tijd nodig bleek om in overleg met betrokkenen tot een voorkeursvariant van de HOV baan te komen in Uithoorn.		
2.1.3.02 Doorlopen planologische procedures voor openbaar vervoer infrastructuur	- Besluit over het PIP HOV Huizen- Hilversum aan PS voorgelegd.	- Ontwerp PIP is door GS in december 2015 vastgesteld.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Ontwerp PIP is door GS in december 2015 vastgesteld. Het definitieve PIP zal PS medio 2016 kunnen worden vastgesteld.		
2.1.3.03 Uitvoeren van strategisch beheer	- Nota Kapitaalgoederen 2015-2019 vastgesteld. - De actuele kwaliteit van het netwerk openbaar vervoer geïnspecteerd en beoordeeld. - De beheer- en onderhoudmaatregelen voor de periode 2016-2020 in het PMO vastgelegd en ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. - Op basis van uitvoeringsvoortgang en areaaluitbreiding PMO geactualiseerd.	- Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2016-2019 vastgesteld. - Conform. - Conform. - Conform
2.1.3.04 Uitvoeren van vast onderhoud	- Vast onderhoud conform bestuurlijke afspraken uitgevoerd.	- Conform.
2.1.3.05 Uitvoeren van PMO variabel onderhoud	- De projecten uit de jaarschijf voor 2015 voor 100% uitgevoerd.	- De projecten uit de jaarschijf voor 50% gerealiseerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Bij vaststelling van het PMI/PMO 2016-2020 is de jaarschijf 2015 in november aangepast vastgesteld. De gepresenteerde afwijking is t.o.v. deze bijstelling.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

NIKG 2016-2019: PS september 2015

PMO/PMI 2016-2020: november 2015

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

PIP = Provinciaal Inpassingsplan

PMI = Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur

PMO = Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud

DRIS = Dynamisch Reizigersinformatie Systeem

MRA = Metropoolregio Amsterdam

R-net = Randstadnet (Hoogwaardig openbaar vervoernetwerk in de Randstad)

ON = opdrachtnemer

HOV = Hoogwaardig openbaar vervoer

VAT = kosten inzet personeel en onderzoeken bij projecten (de niet bouwkosten)

SRA = Samenwerkende Register Accountants

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

Niet alle projecten zijn conform het vastgestelde PMI of PMO uitgevoerd:

Projecten die binnen budget zijn of worden gerealiseerd

- Bushaltes Zuidtangent Zuidtak De aanbidding was lager dan geprognosticeerd (meervoudig onderhands aanbesteed).
- Plaatsen DRIS zuilen MRA-net Het project is gereed en eindafrekening binnen begroting.

Projecten die nog, of (deels) terug in voorbereiding zijn, of scope wordt verduidelijkt

- N517-01 Verlenging busbaan & aanleg linksaf strook Zeddeweg Raming blijkt hoger dan projectbudget a.g.v hogere VAT kosten en complexe technische fundering. Door aanhoudende discussie over deze raming verschuift het kasritme, waardoor in 2015 €0,5 mln. minder is uitgegeven dan eerder aangenomen.
- Productformule R-Net: haltevoorzieningen en knooppunten Realisatie verschoven naar 2015/2016 i.v.m. voortdurende aanpassing van de scope van de maatregelen.
- Zuidtangent Kerntraject verhardingen 2012. Geen overeenstemming met stakeholders (SRA/Haarlemmermeer/connexxion) over uitvoeringswijze om zo min mogelijk hinder uit te voeren

Projecten die door problemen in grondverwerving of formele procedures vertragen:

- N527, Verbeteren doorstroming Openbaar Vervoer Huizen Crailoseweg De bezwaren van bewoners hebben tot Hoger beroep op de kapvergunning geleid, waarmee de uitvoeringskosten verschuiven naar 2016
- Middellange termijn maatregelen Veiligheid Abdijtunnel Door vertraagde afgifte omgevingsvergunning, mede door overdracht bevoegd gezag van gemeente Haarlemmermeer naar de omgevingsdienst is vertraging van ongeveer een half jaar in het proces opgetreden. (PMO/PMI)
- HOV Velsen Start uitvoering vertraagd i.v.m. beroep op Bestemmingsplan bij Raad van State door omwonenden

Projecten met specifieke verklaring:

- OV-haltevoorziening Stroomlijnen verschuiving uitgaven naar 2016 in verband met organiseren afkoop beheerlasten halte-displays voor 10jaar

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.1.3.02: [PIP HOV 't Gooi](#)

2.1.3.03: [Uitvoeringsprogramma doorstroming OV 2015-2020](#)

2.1.3.03: [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019](#)

2.1.3.05: [Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud 2016-2020](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.3		Provinciale openbaar vervoervoorzieningen ontwikkelen, aanleggen en beheren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	526	314	314	644	-330	-105	469
Directe lasten	2.220	15.142	5.448	1.256	4.192	77	3.939
Kapitaallasten	943	0	2.515	1.551	964	38	1.687
Overdrachten	360	0	0	2.366	-2.366	-	0
Subtotaal Lasten	4.050	15.456	8.277	5.817	2.460	30	6.095
Baten	-1.779	-6.300	-250	-3.196	2.946	-1.179	0
Saldo van baten en lasten	2.270	9.156	8.027	2.621	5.406	67	6.095
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.270	9.156	8.027	2.621	5.406	67	6.095

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Voor de HOV-projecten is het aantal bestede uren hoger dan begroot. Verder is ook het tarief waarmee is gerekend in het kader van werken volgens het kostprijssturingsprincipe hier van invloed op de hoogte van de werkelijke lasten (meer besteed, € 330.000, neutraal).
Directe lasten	De uitgaven EXIN-H OV zijn lager (minder besteed, reserve EXIN-H, € 2,3 miljoen, neutraal): - Productformules OV € 1,6 miljoen, vertraging in de aanbesteding omdat het sluiten van overeenkomsten met stakeholders meer tijd in beslag heeft genomen; - Busstrook N200 Halfweg € 665.000 door verschuiving tussen directe lasten en kapitaalslasten Door een omissie in de begroting waren er projecten OV B&U geraamd in de budgetten (minder besteed uit reserve OV, € 2,0

miljoen, neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 68.000, nadeel).

Kapitaallasten	De uitgaven EXIN-H OV zijn per sado lager (minder besteed reserve EXIN-H, € 1,2 miljoen, neutraal). De redenen hiervoor zijn lagere uitgaven voor: • HOV vrije busbaan Schiphol € 636.000; • QuickWin Doorstromingsmaatregelen OV door verschuiving werkzaamheden naar 2016 € 445.000: Hilversum-Craioseweg door vertraging vanwege inspraak en een gerechtelijke procedure en Alkmaar, Nieuw Schermerweg (N242-N243-N244) door verschuiving uitvoering naar 2016 door combinatie met regulier onderhoud van de N242 oostelijke ring Alkmaar; • Haltevoorzieningen NH € 396.000 door het doorschuiven van de administratieve afhandeling naar 2016; • HOV A9 Haarlem-Schiphol-Zuidas € 250.000 door boeking uitgaven ten laste van bijdragen derden en hogere uitgaven door • Busstrook N200 Halfweg € 665.000 door verschuiving tussen directe lasten en kapitaalslasten.
Overdrachten	De uitgaven Zijtakken Zuid Tangent zijn hoger als gevolg van een toegekende subsidie aan Schiphol door SRA welke PNH voorfinanciert (meer besteed, € 2,4 miljoen, neutraal).
Baten	Hogere baten Zijtakken Zuidtangent als gevolg van een toegekende subsidie aan Schiphol door SRA welke via PNH wordt verstrekt (meer baten, € 2,6 miljoen, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (meer baten, € 90.000, voordeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

Provinciale vaarwegen ontwikkelen, aanleggen en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.1.4.02 Uitvoeren van PMI	- De projecten uit de jaarschijf voor 2015 voor 100% uitgevoerd. - Alle projecten in uitvoering volgens de huidige projectmanagementmethodiek beheerst.	- Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> PMI vaarwegen: Projecten zijn gekoppeld aan PMO vervangingsinvestering; gezien fase van voorbereiding projecten nog geen afwijking gesignaleerd Bij vaststelling van het PMI/PMO 2016-2020 is de jaarschijf 2015 in november aangepast vastgesteld. De toelichting aangaande de diverse projecten treft u aan bij "overige toelichtingen".		
2.1.4.03 Uitvoeren van strategisch beheer	- Nota Kapitaalgoederen 2015-2019 vastgesteld. - De actuele kwaliteit van het netwerk vaarwegen geïnspecteerd en beoordeeld. - De beheer- en onderhoudsmaatregelen voor de periode 2016-2020 in het PMO vastgelegd en ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. - Op basis van uitvoeringsvoortgang en areaaluitbreiding PMO	- Nota Infrastructurele kapitaalgoederen (NIKG) 2016-2019 vastgesteld. - Conform. - Conform. - Conform.
2.1.4.04 Uitvoeren van vast onderhoud	- Vast onderhoudsprogramma conform beheernormen uitgevoerd.	- Conform.
2.1.4.05 Uitvoeren van PMO	- De projecten uit de jaarschijf 2015 voor 100% uitgevoerd.	- De projecten uit de jaarschijf 2015 voor 81% gerealiseerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Bij vaststelling van het PMI/PMO 2016-2020 is de jaarschijf 2015 in november aangepast vastgesteld. De toelichting aangaande de diverse projecten treft u aan bij "overige toelichtingen".		
2.1.4.06 Dagelijks beheren van vaarwegen	- Objecten conform bestuurlijke afspraken bediend.	- Conform.
2.1.4.07 Opstellen, handhaven en toetsen van regels	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Minimaal 92% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. - Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor 2015 uitgevoerd. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 opgeleverd.	- Conform. - Conform. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 zal in het 1e halfjaar 2016 worden opgeleverd.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

NIKG 2016-2019: PS september 2015

PMO/PMI 2016-2020: november 2015

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

NIKG = Nota infrastructurele kapitaalgoederen

PMI = Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur

PMO = Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud

K = Kanaal

VAT = kosten inzet personeel en onderzoeken bij projecten (de niet bouwkosten)

HUP = Handhavingsuitvoeringsprogramma

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

Niet alle projecten zijn conform het vastgestelde PMI of PMO uitgevoerd:

Projecten die binnen budget zijn of worden gerealiseerd

- K20n Bediening knooppunt De Kooy en vervanging PLC Kooysluis. Project afgerond, laatste geplande restpunten kosten zijn uiteindelijk niet gemaakt;
- K11oever-01 vervangen. Oever. Broekervaart, Trekvaart Uiteindelijke projectkosten zijn lager omdat in de laatste fase van de uitvoering de risico's niet zijn opgetreden. Bodemvervuiling wordt buiten dit project opgepakt;
- K2 km 0-7,7; K4 km 0-2,3 en K9 km 0-2,5 Baggeren bodems. Het werk is afgerond en als één project uitgevoerd. Dankzij een gecontroleerd proces bij opdrachtnemer bij de start uitvoering zijn de risico's van het werk goed beheerst. Meerwerkclaim van ruim € 600.000 slechts voor 50% gehonoreerd in een bindend advies procedure. Hierdoor zijn gereserveerde risicogelden slechts deels ingezet.

Projecten die nog, of (deels) terug in voorbereiding zijn, of scope wordt verduidelijkt

- K20noord, Koopvaardersschutsluis renovatie en divers groot onderhoud. Vanwege ingrijpende wijzigingen tijdens de uitvoeringsfase zijn de uitvoeringskosten en VAT fors toegenomen. De tegenvallende conditie van de sluis was de belangrijkste oorzaak;
- K19west Cruquiusbrug A vervangen brug en aanbruggen Planning vertraagd door een integratie van de eisen van de Machinerichtlijn. Scope is aangepast. Ook claimdiscussie, discussie met ingehuurd ingenieursbureau m.b.t. aangeleverde contractstukken, die niet voldeden aan het verwachtingspatroon en kwaliteitsniveau;
- K20/10/09 Leeghwaterbrug A-02 vervanging. Doorschuiven aanbesteding naar begin 2016 door gebrek aan capaciteit en onduidelijkheden in de scope in de voorbereiding;
- N236, vervanging Geinbrug. De constructieve uitwerking van de Geinbrug heeft vertraging opgelopen i.v.m. herziening ontwerpuitgangspunten.

Projecten die door problemen in grondverwerving of formele procedures vertragen:

- N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03. Door het niet verkrijgen van de benodigde omgevingsvergunning is het project on hold gezet en de uitgaven zullen vermoedelijk doorschuiven naar 2016/2017. Herziene planning dient nog vastgesteld te worden;
- K19, Ringvaart Haarlemmermeer Geringe voortgang in claim discussie over asbest in een weiland-depot zorgt voor verder doorschuiven werk naar 2016. Het terrein is inmiddels wel onderzocht, het onderzoeksrapport ligt nu bij de Omgevingsdienst.

Projecten met problemen met oorzaak in de contract naleving:

- K20, Koning Willem I Sluis renovatie. Door discussie over claim bij ingehuurd ingenieursbureau kan geen decharge worden aangevraagd;
- K17, Tolhuissluis renovatie. Trage afhandeling van schadeclaim bij ingenieursbureau, administratieve afhandeling in 2016;
- N231, K19 Bosrandbrug. Renovatie en versterken brugdek/val. Als gevolg van bereikte overeenstemming in claim aannemer richting provincie en de verwachte opbrengst in de claim van de provincie aan het ingenieursbureau op basis van het van hun ontvangen voorstel;
- VIK Remmingswerk Schipholdraaibrug i.v.m. schade door ON tijdens vervangen remmingwerk zijn extra maatregelen (noodbrug , verkeersmaatregelen) noodzakelijk . De verwachting is dat deze kosten na arbitrage-uitspraak vergoed zullen worden.

Projecten met specifieke verklaring:

- K20zuid a-03 vervanging Oever km 2,09-2,27 Rechts en Links Oplevering vertraagd door aantreffen van asbest en verontreinigde bodem
- K20zuid-oever-01 Project heeft een langere doorlooptijd dan in PMO opgenomen vanwege onvoorziene omstandigheden tijdens uitvoering (explosieven, bodemverontreiniging)

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.1.4.02 [Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2016-2020](#)

2.1.4.03/2.1.4.05 [Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud 2016-2020](#)

2.1.4.03 [Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2016-2019](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.1.4		Provinciale vaarwegen ontwikkelen, aanleggen en beheren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	5.434	7.081	7.081	4.555	2.526	36	4.691
Directe lasten	22.522	16.490	15.958	17.339	-1.381	-9	14.673
Kapitaallasten	658	1.667	1.187	1.188	-1	-	1.643
Overdrachten	1.995	1.175	2.065	1.679	386	19	2.065
Subtotaal Lasten	30.608	26.413	26.291	24.760	1.531	6	23.072
Baten	-1.607	-284	-1.334	-1.424	90	-7	-1.174
Saldo van baten en lasten	29.001	26.129	24.957	23.336	1.621	6	21.898
Starting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	29.001	26.129	24.957	23.336	1.621	6	21.898

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	In de uitvoering van het programma PMO Vaarwegen is een aantal projecten vertraagd, wat ook van invloed is op de inzet van het apparaat. De apparaatskosten die samenhangen met het project Brug Muiden (€ 106.000) worden volledig doorbelast aan de gemeente Muiden. Deze kosten zijn als Directe Lasten begroot, maar hier verantwoord (totaal minder besteed, € 2,5 miljoen, neutraal).
Directe lasten	De directe lasten zijn hoger als gevolg van diverse kleinere overschrijdingen binnen dit budget. O.a. Kop-Noord-Holland, hier is een samenloop geweest van de nieuwe gebiedsaannemer en de vorige gebiedsaannemer waardoor er niet voorziene lasten zijn; Diverse kleinere verschillen. (meer besteed € 360.000, nadeel) Er zijn werkzaamheden brugbediening uitgevoerd door derden (Gemeente Zaanstad en Gemeente Edam-Volendam) die verantwoord zijn als overdrachten, maar begroot bij directe lasten (minder besteed € 198.000, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	De uitgaven voor herverdeling vaarwegen zijn lager doordat er nog geen kosten worden betaald aan HHNK voor nautisch beheer. (minder besteed, € 477.000, voordeel). Er zijn werkzaamheden brugbediening uitgevoerd door derden (Gemeente Zaanstad en Gemeente Edam-Volendam) die verantwoord zijn als overdrachten, maar begroot bij directe lasten (meer besteed € 198.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 102.000, voordeel).
Baten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (meer baten, € 90.000, voordeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

2.2 beleidsdoel

Vervoersbeleid maken en uitvoeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.2.1 operationeel doel

Mobiliteitsbeleid maken en uitvoeren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.2.1.01 Maken van beleid	- Voorstellen voor bewegwijzering (wayfinding) bij OV-knooppunten gedaan.	- Conform.
2.2.1.02 Verlenen van subsidies	- Subsidies voor Kleine Infrastructuur en Gedragsbeïnvloeding verleend.	- Conform.
2.2.1.03 Uitvoeren programma's	- Uitvoering aan jaarschijf 2015 van programma Beter Benutten 2 gegeven.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

2.2.1.02 Subsidieplafond Kleine Infra. nr 387228-387782

2.2.1.03 Beter Benutten. 2 Provinciale projecten zijn via PMI op 9/11/15 door PS vastgesteld

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

BBv = Beter Benutten vervolg

UVR = Uitvoeringsregeling

KI = Kleine Infrastructuur

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

2.2.1.03 BBv voor provinciale projecten is 9 november via het totale PMI door PS vastgesteld

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.2.1.01 [Uitvoeringsregeling Wayfinding](#)

2.2.1.02 [Uitvoeringsregeling subsidie Brede Doeluitkering \(BDU\) Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid Noord-Holland 2015](#)

2.2.1.03:

[Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2016-2020](#)

[Bereikbaarheidsverklaring vervolgprogramma Beter Benutten](#)

[BBv 703 Stimuleren busgebruik Purmerend/Volendam-Amsterdam \(Tidal Flow/Spitsbusbaan N235\)](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.2.1				Mobiliteitsbeleid maken en uitvoeren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	5.803	5.404	5.404	5.682	-278	-5	5.122
Directe lasten	2.247	7.057	4.575	2.919	1.656	36	6.155
Kapitaallasten	6.378	7.853	9.183	8.849	334	4	8.409
Overdrachten	6.343	22.593	20.832	11.935	8.897	43	16.232
Subtotaal Lasten	20.770	42.908	39.994	29.384	10.610	27	35.918
Baten	-20.183	-30.896	-28.574	-19.537	-9.037	32	-5.096
Saldo van baten en lasten	587	12.012	11.420	9.847	1.573	14	30.823
Storting reserves	1.200	830	15.793	15.793	0	-	25.290
Onttrekking reserves	6.509	0	-5.243	-5.262	19	-	-17.606
Resultaat	8.297	12.842	21.970	20.378	1.592	7	38.507

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het maken en uitvoeren van mobiliteitsbeleid heeft meer personele inzet gevraagd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die geraamd waren op OD 2.3.1 en 2.3.2.
Directe lasten	De uitgaven Verkeers- en vervoerbeleid (minder besteed, € 969.000, neutraal) door: - MRA Elektrisch vervoer € 826.000 vanwege het doorschuiven uitgaven naar 2016; - ACT € 60.000 door verschuiving directe lasten naar overdrachten; - studiekosten PVVP € 83.000. Lagere uitgaven BDU Kleine infrastructuur (minder besteed uit Rijksbijdrage BDU, € 137.000, neutraal): - Omrijkosten € 93.000 door verschuiving directe lasten naar overdrachten; - abonnementen € 43.000. Hogere uitgaven BDU Beter Benutten project Santpoortse Dreef door verschuiven overdrachten naar directe lasten (meer besteed uit Rijksbijdrage BDU, € 124.000, neutraal). Studiekosten project Duinpolderweg door verschuiving

werkzaamheden naar 2016 (minder besteed, € 240.000, neutraal).

Studiekosten programma PMI door verschuiving van werkzaamheden naar 2016 (minder besteed; € 268.000, voordeel.)

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
Verschuiving van directe lasten naar overdrachten studiekosten PMI (minder besteed, € 100.000, neutraal).

Kapitaallasten	Lagere uitgaven BDU Beter Benutten zijn lager, • projecten Blauwe golf (€ 204.000); • N200 Halfweg (€ 126.000) • overige projecten (€ 4.000) (lagere lasten BDU; € 334.000; neutraal).
Overdrachten	Het verschil tussen de subsidieraming en de realisatie van de Brede Doel Uitkering-projecten wordt veroorzaakt doordat de werkelijke voortgang en oplevering van projecten afwijkt van de geplande voortgang en oplevering. Doordat de betalingsmomenten over het algemeen gekoppeld zijn aan de voortgang en de oplevering wijken ook de werkelijke betalingsmomenten af van de planning. Hoe deze verschillen boekhoudkundig tot uiting komen, wordt uitgelegd in de leeswijzer onderdeel hogere of lagere baten en bijbehorende lasten. Het betreft BDU-geld voor Kleine infrastructuur, Mediapark Hilversum, Beter Benutten, Fietsimpuls en Gedragsbeïnvloeding (minder besteed BDU-rijksbijdrage, € 6,1 miljoen, neutraal). Door verschuivingen in de tijd hebben er meer uitgaven voor subsidies voor de uitvoeringsregeling Wayfinding plaatsgevonden dan geraamd (meer besteed uit SRA-middelen, € 131.000, neutraal). De uitgaven BDU Beter Benutten zijn lager. De reden is enerzijds verschuiving uitgaven naar 2016 voor de projecten Busstrook Eemnes (dit rijksproject is afgerond, maar de eindafrekening volgt in 2016) ten Wayfinding naar 2016, (gezamenlijk € 984.000), en anderzijds verschuiving uitgaven Santpoortse dreef van overdrachten naar directe lasten € 124.000 (lagere lasten BDU; € 1,1 miljoen; neutraal). De uitgaven EXIN-H project IBP Mediapark Hilversum zijn lager door verschuiving subsidieafwikkeling met gemeente Hilversum naar 2016 (minder besteed uit reserve EXIN-H, € 625.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): • Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 1,5 miljoen, neutraal) • Verschuiven uitgaven van directe lasten naar overdrachten studiekosten PMI (meer besteed, € 100.000, neutraal). • Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 89.000 voordeel).
Baten	Omdat de uitgaven voor subsidies uit de BDU voor Kleine infrastructuur, Mediapark Hilversum, Beter Benutten, Fietsimpuls en Gedragsbeïnvloeding lager zijn dan begroot, is ook de onttrekking aan de balanspost voor de rijksbijdrage (met hetzelfde bedrag) lager (minder baten BDU-rijksbijdrage, € 6,1 miljoen, neutraal). Omdat de uitgaven via directe en kapitaallasten uit de BDU voor onder meer Beter Benutten en Kleine infrastructuur lager zijn, zijn er minder in vorige dienstjaren reeds ontvangen BDU-rijksbijbijdragen ter dekking ingezet (minder baten BDU-rijksbijdrage, € 1,0 miljoen, neutraal). Omdat de uitgaven voor subsidies uit SRA-middelen hoger zijn dan

begroot, is ook de onttrekking aan de balanspost voor SRA-middelen (met hetzelfde bedrag) hoger (hogere baten SRA-middelen, € 131.000, neutraal).

Voor het programma MRA Elektrisch vervoer zijn de uitgaven lager door verschuiving naar 2016. Als gevolg hiervan zijn de bijdragen van derden (die als dekking gekoppeld zijn aan de uitgaven) lager (lagere baten, € 1,2 miljoen, neutraal).

Lagere baten Studiekosten PMI door verschuiving uitgaven naar 2016 zijn er ter dekking van de uitgaven minder ontvangen bijdragen van de Stadsregio Amsterdam (SRA) ingezet (lagere baten; € 240.000; neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (hogere baten, €1.000, neutraal).

Storting reserves

Onttrekking reserves

2.2.2 operationeel doel

Rijksbeleid beïnvloeden

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.2.2.01 Maken van beleid en beïnvloeden van Rijksbeleid	- In de richting van het Rijk inzet voor het oplossen van knelpunten op Rijkswegen in Noord-Holland gepleegd.	- Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
De provincie participeert in de MIRT onderzoeken A1 Amsterdam Oost en Noord West A9 en in de MIRT verkenning A7/A8.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

MIRT = Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.2.2					Rijksbeleid beïnvloeden		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	85	397	397	457	-60	-15	102
Subtotaal Lasten	85	397	397	457	-60	-15	102
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	85	397	397	457	-60	-15	102
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	85	397	397	457	-60	-15	102

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft meer personele inzet gevraagd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die geraamd waren op OD 2.3.1 en 2.3.2.
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

2.3 beleidsdoel

Openbaar vervoer waarborgen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

2.3.1 operationeel doel

OV concessies aanbesteden en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.3.1.02 Beheren/monitoren van concessies/contracten	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - De nieuwe busconcessie Haarlem-IJmond geïmplementeerd en vanaf 2016 uitgevoerd. - Contract OV-Taxi/Regiotaxi afgerond voor Noord Kennemerland en Zuid Kennemerland-IJmond is met een jaar verlengd. - Stiptheid van het busvervoer en OV-Taxi gemeten en in de OV-jaarverslagen opgenomen. - Gemonitorde prestaties van concessiehouders per concessie in de jaarverslagen gepubliceerd. - Bonussen en malussen aan concessiehouders vastgesteld en toegepast. - Met consumentenorganisaties en gemeenten tijdig over de dienstregelingswijzigingen overlegd. - Sociaal veiligheidsbeleid van concessiehouders per concessie van het openbaar busvervoer, buurtbussen, de OV-taxi per regio aan het sociaal veiligheidskader getoetst.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> - Na elke aanbesteding en toewijzing aan een marktpartij gaan de andere inschrijvers bijna altijd in beroep hiertegen. Een nieuwe concessie mag niet van start gaan zolang er beroepszaken lopen en als deze te lang voorslepen kan er niet tijdig met een nieuwe concessie worden gestart en wordt een overbruggingsconcessie afgesloten.		
2.3.1.03 Verlenen van subsidies	- Subsidies aan buurtbusverenigingen verleend. - Subsidies aan gemeenten voor doorstromingsmaatregelen ten behoeve van OV verleend.	- Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.3.1.02 [Contract OV Taxi Kennemerland-Noord afgerond, Kennemerland- Zuid verlengd tot eind 2016](#)

2.3.1.02 [Aanbesteding Haarlem IJmond](#)

2.3.1.02 [Verlening concessie HIJ 711270-711498](#)

2.3.1.02 [Overleg met Consumenten organisaties](#)

2.3.1.02 [Provinciale website informatue Rocov](#)

2.3.1.02 [Website Rocov](#)

2.3.1.02 [Meerjarenplan Sociale veiligheid OV](#)

2.3.1.02 [Jaarverslag 2014 concessies openbaar vervoer Noord Holland](#)

2.3.1.03 [Uitvoeringsregeling buurtbussen](#)

2.3.1.03 [Uitvoeringsregeling subsidie Quickwin 2013](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.3.1				OV concessies aanbesteden en beheren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.303	1.587	1.587	1.124	463	29	1.564
Directe lasten	383	475	623	577	46	7	440
Overdrachten	46.883	53.666	45.651	51.260	-5.609	-12	45.932
Subtotaal Lasten	48.568	55.728	47.861	52.961	-5.100	-11	47.936
Baten	-47.966	-52.681	-46.014	-51.577	5.563	-12	-1.694
Saldo van baten en lasten	602	3.047	1.847	1.384	463	25	46.242
Starting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	602	3.047	1.847	1.384	463	25	46.242

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft minder personele inzet gevraagd dan was geraamd. De op dit operationeel doel minder ingezette uren zijn ingezet op OD 2.2.1 en 2.2.2.
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	De exploitatiebijdragen aan de concessiehouders zijn conform de overeenkomsten uitgevoerd. De budgetraming is te laag ingeschat (meer besteed uit Rijksbijdrage BDU, € 5,6 miljoen, neutraal).
Baten	Omdat de bestedingen uit BDU Rijksmiddelen hoger zijn nemen de baten evenredig toe (meer onttrokken uit Vooruitontvangen Rijksbijdrage BDU, € 5,6 miljoen, neutraal).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

2.3.2 operationeel doel

In OV voorzieningen investeren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
2.3.2.01 Ontwikkelen van een OV-tarievenbeleid		nvt
2.3.2.03 Realiseren van OV-voorzieningen	- In doorstromingsmaatregelen ten behoeve van busvervoer geïnvesteerd.	- Conform.
2.3.2.04 Realiseren Uitvoeringsprogramma 2012-2015 van de Visie OV 2020	- Vanuit het Investeringsprogramma Doorstromingsmaatregelen Stroomlijnnennet voorzieningen op 500 haltes gerealiseerd. - Investeringsprogramma Doorstromingsmaatregelen Stroomlijnnennet ten behoeve van busvervoer volledig gerealiseerd. - Marketingprogramma aantrekkelijk OV afgerond. - De pilot 'Texel: vervoer op maat' gestart na afspraken met TESO en tussentijds geëvalueerd.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

TESO = Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

2.3.2.03: [Investeringsagenda doorstroming OV](#)

2.3.2.04: [Visie openbaar Vervoer 2020](#)

2.3.2.04: [Haltevoorzieningen](#)

2.3.2.04: [Rapport Tussenevaluatie Texelhopper](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 2.3.2				In OV voorzieningen investeren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	330	877	877	425	452	52	256
Directe lasten	3.664	21.844	14.472	7.332	7.140	49	12.872
Kapitaallasten	83	9.940	0	0	0	-	60
Overdrachten	3.679	5.853	13.169	9.442	3.727	28	6.118
Subtotaal Lasten	7.757	38.514	28.518	17.199	11.319	40	19.306
Baten	-704	-2.382	-6.711	-6.295	-416	6	-3.988
Saldo van baten en lasten	7.052	36.132	21.807	10.904	10.903	50	15.318
Storting reserves	4.163	5.001	5.001	3.524	1.477	30	50.991
Onttrekking reserves	-1.237	-7.925	-6.757	-2.668	-4.089	61	-48.628
Resultaat	9.978	33.208	20.051	11.760	8.291	41	17.681

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft minder personele inzet gevraagd dan was geraamd. De op dit operationeel doel minder ingezette uren zijn ingezet op OD 2.2.1 en 2.2.2.

Directe lasten

Lagere uitgaven TWIN-H OV-project HOV Velsen door vertraagde uitspraak RvS d.d. 16-09-15 en uitgestelde werkzaamheden door aannemer (minder besteed uit reserve TWIN-H, € 3,9 miljoen, neutraal).

Lagere uitgaven EXIN-H Projecten OV door verschuivingen in de tijd (minder besteed uit reserve EXIN-H, € 3,4 miljoen, neutraal):

- Investeringsagenda en Uitvoeringsprogramma Doorstroming OV, € 1 miljoen. De verwachting was de voorbereiding meteen na het PS-besluit van 28 september 2015 van start zou gaan. Dit blijkt achteraf te optimistisch omdat er nog meer overlegondes met de gemeenten nodig waren.
- OV Productformules € 627.000, door vertraging van de aanbesteding is vertraagd door dat het sluiten van overeenkomsten met stakeholders meer tijd in beslag heeft genomen;
- Busdoorsteek Eemnes, waarvan de werkzaamheden zijn afgerond in 2015, maar de eindafrekening van € 605.000 in 2016 volgt;
- Vrije busbaan Diemerpolderweg, exploitatieschade € 452.000 en afkoopsom € 148.000, door verschuiving in de tijd van de subsidie vaststelling;
- HOV A9 Haarlem-Schiphol-Zuidas € 295.000 door verschuiving oplevering deelproject door Schiphol NV naar 2016 ;
- HOV Noordwijk voorbereiding door vertraging als gevolg van uitblijven bestuurlijke besluitvorming, € 200.000;
- Overige kleine verschillen € 27.000.

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
Diverse kleine verschillen (meer besteed, € 200.000, neutraal).

Kapitaallasten

Overdrachten

Verschuiving in de tijd van het uitvoeringsprogramma OV-Visie 2020 (minder besteed uit Reserve OV, € 1,7 miljoen, neutraal):

- De marketing campagne is over 2 jaar verdeeld, waardoor € 479.000 naar 2016 verschuift;
- De aanschaf van de VRI analyse-tool wordt verschoven naar 2016 € 575.000.
- De vier nieuwe buurtbussen zijn eind december in gebruik genomen. De investeringskosten van € 350.000 worden in 2016 gefactureerd;
- De Herenweg-Nollenweg is nog in studie en vormt een onderdeel van het Trajectstudie N508 Nollenweg,. de bestedingen verschuiven naar 2016 en deels naar 2017, € 300.000;
- diverse kleine verschillen € 4.000.

Lagere uitgaven EXIN-H Projecten OV (minder besteed reserve EXIN-H, € 794.000, neutraal):

- Vrije busbaan Diemerpolderweg door latere subsidieverlening aan RWS voor haar het rijksgedeelte van de busbaan binnen het tracébesluit € 555.000;

- Uitvoeringsregeling Wayfinding door latere afrekening met Stadsregio Amsterdam over de door haar gemaakte kosten (€ 236.000);
- Overige kleine verschillen € 3.000.

Het verschil tussen de subsidieraming en de realisatie van de Brede Doel Uitkering-projecten wordt veroorzaakt doordat de werkelijke voortgang en oplevering van projecten afwijkt van de geplande voortgang en oplevering. Doordat de betalingsmomenten over het algemeen gekoppeld zijn aan de voortgang en de oplevering wijken ook de werkelijke betalingsmomenten af van de planning. Hoe deze verschillen boekhoudkundig tot uiting komen, wordt uitgelegd in de leeswijzer onderdeel hogere of lagere baten en bijbehorende lasten. Het betreft BDU-geld voor toegankelijkheid van het openbaar vervoer (minder besteed BDU rijksgeuld, € 501.000, neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
 Afrekeningsverschillen (meer besteed, € 652.700, neutraal).
 Diverse kleine verschillen (meer besteed, € 50.000, neutraal).

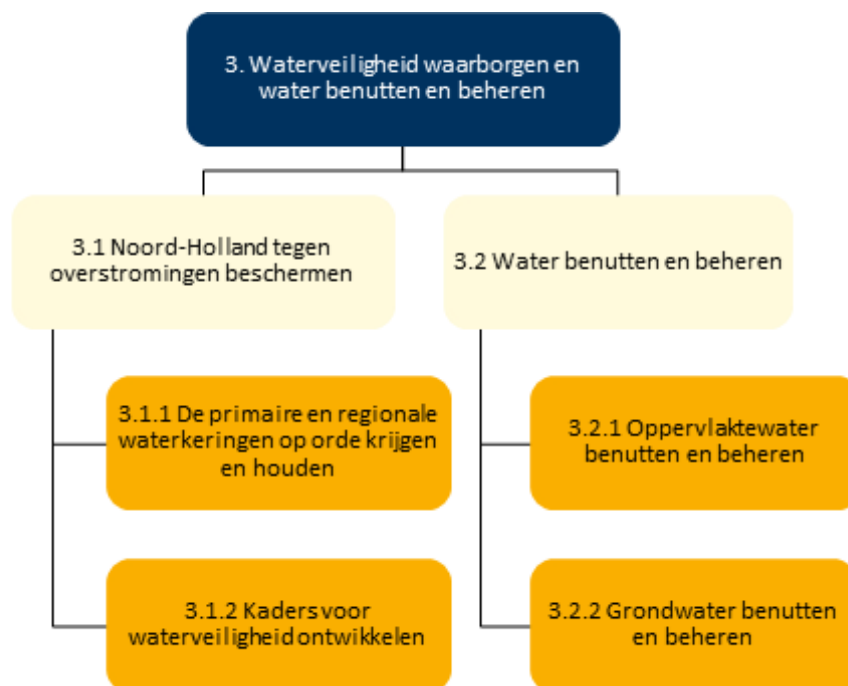
Baten	Omdat de uitgaven voor subsidies uit de BDU voor toegankelijkheid voor openbaar vervoer lager zijn dan begroot, is ook de onttrekking aan de balanspost voor de rijksgeulden lager (minder baten BDU rijksgeuld, € 501.000, neutraal).
Storting reserves	Storting in de reserve OV werd ten onrechte begroot (lagere storting, € 1,5 miljoen, voordeel).
Onttrekking reserves	Omdat er minder is besteed voor het Uitvoeringsprogramma OV-Visie is ook de onttrekking uit de reserve verlaagd (minder onttrokken uit Reserve OV, € 1,7 miljoen, neutraal). Omdat er minder is besteed aan beheer en onderhoud Haltevoorziening, Energie uit asfalt en andere uitvoeringskosten is ook de onttrekking uit de reserve verlaagd (minder onttrokken uit Reserve OV, € 2,0 miljoen, neutraal). Zie ook de toelichting van de directe lasten onder OD 2.1.3. Lagere onttrekking voor de Zijtakken Zuidtangent door hogere bijdrage derden (minder onttrokken uit Reserve OV, € 473.000 neutraal). Zie ook de toelichting van de directe lasten onder OD 2.1.3.

Programma 3 Water

Maatschappelijk doel

Waterveiligheid waarborgen en water benutten en beheren.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
De versterking van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam: GS nemen een besluit over de ter visie legging van het ontwerp-projectplan Markermeerdijken (OD 3.1.1)	0	Uitgesteld i.v.m. het oprichten van een Alliantie die o.a. het (ontwerp) dijkversterkingsplan gaat opstellen. Het besluit van GS over de ter visie legging wordt naar verwachting in 2016 genomen.
Meerlaagsveiligheid: We participeren in de pilot Meerlaagsveiligheid Marken en we voeren twee verkenningen uit om ervaring op te doen met meerlaagsveiligheid (OD 3.1.2)	100	In 2016 zullen de verkenningen een vervolg krijgen.
De Watervisie 2016-2021 wordt door PS vastgesteld (OD 3.2.1)	100	In november door PS vastgesteld.
Europese Kaderrichtlijn Water: Het KRW Maatregelenprogramma 2010-2015 wordt afgerond (OD 3.2.1)	94	Van de 31 projecten zijn er 29 uitgevoerd.
De pilot Zelfvoorzienende zoetwaterberging wordt afgerond en het resultaat wordt aangeboden aan PS (OD 3.2.1)	100	Op 17 december aangeboden aan PS.

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
In 2014 is door de Tweede Kamer besloten over de Deltabeslissingen. Deze krijgen de komende jaren, ook Noord-Holland, hun uitwerking. Doel is ervoor te zorgen dat volgende generaties veilig zijn tegen overstromingen en over genoeg zoet water beschikken.	Na het uitbrengen van de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën in 2014 zijn de procesmatige en inhoudelijke maatregelen in de vorm van respectievelijk het Deltaprogramma 2015 en het Deltaprogramma 2016 vastgesteld. Binnen gezamenlijke aanpak van het Deltaprogramma hebben alle partijen een eigen verantwoordelijkheid. Onze visie en aanpak op provinciale verantwoordelijkheid hebben wij vormgegeven in de provinciale Watervisie 2021 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma en is in december 2015 door uw Staten vastgesteld. Ten aanzien van de doelstelling dat volgende generaties veilig zijn tegen overstromingen en over genoeg zoet water beschikken, zetten wij in op het concept van meerlaagse veiligheid: Onze dijken blijven de belangrijkste verdediging en dijkversterkingen worden met oog voor ruimtelijke kwaliteit uitgevoerd. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden voor een waterrobuuste inrichting van het achterland. En natuurlijk is onze calamiteitenorganisatie op orde. Onze zoetwaterstrategie is geënt op het instrument voorzieningenniveau, waarbij de zoetwateraanvoermogelijkheden en de gebruiksbehoefte in samenhang worden gezien.
De uitwerking van het Bestuursakkoord Doelmatig Waterbeheer.	Het Bestuursakkoord staat voor een doelmatig en doeltreffend waterbeheer waarin iedere bestuurslaag de vrijheid krijgt om haar taak naar eigen inzicht uit te voeren. Dit uiteraard in goed overleg en rekening houdend met elkaars belangen. In het bestuursakkoord staat beschreven dat het Rijk en de provincies naar integrale plannen streven en dat voor waterplannen - op termijn - geen ruimte meer is. Als provincie verbinden wij belangen op het gebied van water, ruimte, economie en natuur met elkaar, en komen we tot integrale besluitvorming. Water kan hierin faciliterend zijn aan andere provinciale doelen en belangen, maar kan ook juist randvoorwaarden stellen. Met de Watervisie 2021 sluiten we aan op het Bestuursakkoord Water en anticiperen we zo op de Omgevingswet, die naar verwachting in 2018 van kracht zal worden. Deze wet beoogt minder planvorming en besluiten, een meer integrale afweging op gebiedsniveau, meer doelmatige procedures, regels met ruimte voor innovatie en marktontwikkelingen, en een meer flexibele inzet van instrumenten.
Het nationale beleid staat in het teken van	Alhoewel de economische situatie zich lijkt te

decentralisatie en een heroriëntatie op kerntaken, met als doel de doelmatigheid en efficiency van beleid en uitvoering te vergroten. Dit is ingegeven door de enorme bezuinigingsoperatie om de gevolgen van de economische recessie op te vangen. Grote bezuinigingen op recreatie en natuur raken ook het waterbeleid. Nationale ambities worden afgestemd op wat Europa verplicht stelt.

verbeteren, is en blijft een goede kostenafweging in de waterwereld een belangrijke zaak. Het Deltaprogramma en de Kaderrichtlijn Water hebben laten zien dat om tot toekomstbestendige, duurzame oplossingen te komen, de ruimte waarbinnen oplossingen gezocht worden, verbreed moet worden. Dat betekent nog meer inzetten op integraliteit van zowel de probleemanalyse als de oplossingsrichtingen.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 3							Water
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	6.033	6.427	6.427	6.153	274	4	5.122
Directe lasten	1.884	1.897	1.741	1.393	348	20	1.678
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	-	0
Overdrachten	3.462	2.200	8.417	8.049	368	4	5.906
Subtotaal Lasten	11.379	10.524	16.585	15.595	990	6	12.706
Baten	-1.074	-965	-965	-1.007	42	-4	-985
Saldo van baten en lasten	10.305	9.559	15.620	14.588	1.032	7	11.721
Storting reserves	50	10	1.815	1.815	0	-	794
Onttrekking reserves	-97	-100	-100	-123	23	-23	0
Resultaat	10.258	9.469	17.335	16.279	1.055	6	12.515

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd.(zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering) Als gevolg van een lager personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	OD 3.2.1 Bij het opstellen van de Watervisie 2016-2021 zijn meer onderzoeken in eigen huis uitgevoerd dan gepland. Daarnaast heeft het hoogheemraadschap Hollands Noorder-kwartier het project Markermeerdijken een jaar verschoven, waardoor geen kosten zijn gemaakt voor de omgevingsvergunning en voor ontwerpateilers (minder besteed, € 175.000, voordeel).

OD 3.2.1 Diverse kleinere verschillen (€ 64.000 minder besteed, voordeel

OD 3.2.2 Diverse kleinere verschillen (minder besteed € 4.000 voordeel).

Kapitaallasten

Overdrachten OD 3.2.2 Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 6.000, nadeel).

Baten OD 3.2.1 Diverse kleinere verschillen (meer baten, € 16.000, voordeel).

Storting reserves

Onttrekking reserves

3.1 beleidsdoel

Noord-Holland tegen overstromingen beschermen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

3.1.1 operationeel doel

De primaire en regionale waterkeringen op orde krijgen en houden

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
3.1.1.01 Toezien op het opstellen en uitvoeren van kust- en dijkversterkingsplannen	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Besluit over de financiële bijdrage aan het project Markermeerdijken genomen. - Het projectplan voor de versterking van de Waddenzeedijk Texel goedgekeurd. - Projectplan voor de versterking van de Hoogwaterkering Den Oever in 2016 goedgekeurd. - Afhankelijk van de resultaten van de door Rijkswaterstaat in 2014 uitgevoerde verkenning Meerlaagsveiligheid Marken een besluit genomen over de oplossingsrichting waterveiligheid Marken. - Met deelprojecten uit het programma Ruimtelijke kwaliteit Waddenpoort Den Oever gestart. - Over het rijksgoedkeuringsbesluit Afsluitdijk geadviseerd. - Het Uitvoeringsprogramma 2015 De Nieuwe Afsluitdijk vastgesteld. - ca. 8 projecten van het 1e Programma ruimtelijke kwaliteit Zwakke Schakels in uitvoering gebracht. - ca. 10 subsidies verleend in het kader van de Uitvoeringsregeling ruimtelijke kwaliteit Zwakke Schakels 2e tranche. - GS hebben over een door het hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht ingediend projectplan Waterwet besloten over de verlegging van de primaire waterkering Zeeburgereiland. - Met de uitvoering van deelprojecten in het kader van het Programma ruimtelijke kwaliteit Den Helder gestart. - Een samenwerkingsovereenkomst met HHNK en het ministerie van I&M inzake versterking Markermeerdijken afgesloten. - Een aanvullende omgevingsvergunning voor de uitvoering van het projectplan Zwakke Schakels afgegeven.	- Besluit wordt in 2016 verwacht. - Conform. - Projectplan Den Oever wordt naar verwachting in november door GS vastgesteld. - Conform. - Conform. - Conform. Betreft Rijksinpassingsplan. - Het Uitvoeringsprogramma 2016-2019 wordt in het voorjaar 2016 vastgesteld. - Conform. - Conform. - Verleggen van de primaire waterkering is vertraagd. - Conform. - Sluiten van een overeenkomst is verschoven naar eind 2016. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		

- Alliantie opgericht die onder meer het projectplan gaat uitwerken. In 2016 wordt een besluit over onze bijdrage verwacht.
- Een tweetal projecten uit het programma Waddenpoort Den Oever zijn in uitvoering genomen. Projectplan Den Oever wordt naar verwachting in november door GS vastgesteld.
- Twee provinciale omgevingsvergunningen afgegeven voor 2 strandpaviljoens, die verplaatst moesten worden in het kader van deze kustversterking.
- In verband met de economische crisis is de bebouwing van het Zeeburgereiland vertraagd en daarmee ook het verleggen van de primaire waterkering.
- Sluiten van een overeenkomst met HHNK en het ministerie van I&M inzake versterking Markermeerdijken is verschoven naar eind 2016 omdat besloten is om eerst de aanbesteding van de dijkversterking te laten plaatsvinden en de Alliantie Markermeerdijken op te richten.

3.1.1.02 Deelnemen aan overlegstructuren	- In de stuurgroepen voor de dijkversterkingen de provinciale thema's ruimtelijke kwaliteit, duurzame energie, natuur, recreatie en toerisme ingebracht.	- Conform.
3.1.1.03 Adviseren over verbeterplannen regionale keringen	- Over door de waterschappen bij GS ingediende verbeterplannen voor de regionale keringen geadviseerd. - De voortgang van de door de waterschappen op te stellen verbeterplannen voor de regionale keringen gemonitord.	- Conform. - Conform.
3.1.1.04 Ondersteunen van onderzoek naar de verbetering van het toetsinstrumentarium voor regionale keringen	- Een financiële bijdrage aan het Onderzoeksprogramma Regionale Keringen III (ORK III) geleverd. - Afhankelijk van de uitkomsten van de onderzoeken naar de sterkte van veenkaden, een bijdrage geleverd aan vervolgonderzoeken.	- Conform. - Geen bijdrage geleverd aan vervolgonderzoeken.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

Geen vervolgonderzoeken gestart en daarmee ook geen bijdrage geleverd. In 2016 worden wel vervolgonderzoeken voorzien.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

- 3.1.1.01 Programma Ruimtelijke Kwaliteit Den Helder, PS besluit 19 november 2012
- 3.1.1.01 Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (1e tranche), PS besluit 7 mei 2012

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

HHNK = Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
I&M = Infrastructuur en Milieu

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

3.1.1.01 Toezien op het opstellen en uitvoeren van kust- en dijkversterkingsplannen In januari heeft PS 5 mln beschikbaar gesteld voor projecten op De Nieuwe Afsluitdijk: recreatief fietspad en de Vismigratierivier.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

- 3.1.1.01 [Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels 1e tranche](#)
- 3.1.1.01 [Programma Ruimtelijke Kwaliteit Den Helder](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.1.1		De primaire en regionale waterkeringen op orde krijgen en houden					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	723	1.302	1.302	883	419	32	867
Directe lasten	514	719	466	216	250	54	606
Overdrachten	1.488	1.500	4.750	4.671	79	2	3.750
Subtotaal Lasten	2.724	3.521	6.518	5.770	748	11	5.223
Baten	-191	-130	-130	-49	-81	62	-150
Saldo van baten en lasten	2.533	3.391	6.388	5.721	667	10	5.073
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.533	3.391	6.388	5.721	667	10	5.073

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft minder personele inzet gevraagd dan was geraamd. De op dit operationeel doel minder ingezette uren zijn ingezet op OD 3.1.2 en 3.2.1.
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting) Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 120.000, neutraal) Diverse kleinere verschillen (minder besteed € 130.000, neutraal, waarvan € 49.000 reserve TWIN-H).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Een aantal aanvragen op grond van de Uvr Zwakke Schakels scoorde onvoldoende punten op de in de regeling vastgestelde criteria om voor subsidie in aanmerking te komen (minder besteed, € 238.000, neutraal, reserve Actieprogramma 2010). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting) Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 120.000 neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed € 39.000, nadelig).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

3.1.2 operationeel doel

Kaders voor waterveiligheid ontwikkelen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
3.1.2.03 Ontwikkelen en actualiseren van gebiedsdekkende overstromingskaarten	- Gebiedsdekkende overstromingskaarten in samenwerking met waterbeheerders en aangrenzende provincies geactualiseerd. - In het kader van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's gevarenkaarten en risicokaarten vastgesteld.	- Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Voor het Randstadmodel is in 2015 aanvullende opdracht vertrekt en worden de resultaten in de loop van 2016 verwacht. In 2016 start nieuw traject met verplichtingen voor de Europese richtlijn overstromingen (ROR).		
3.1.2.05 Deelnemen aan regionale samenwerking bij watercalamiteitbeheersing, oefeningen en Ronde Hoop	- In het kader van watercalamiteitenbeheersing het draaiboek Water en de netwerkkaarten Water up to date gehouden. - Twee interne trainingen gehouden ter voorbereiding op dreiging watercalamiteiten. - Inhoudelijke bijdrage geleverd aan een door de gemeente Ouder-Amstel op te stellen bestemmingsplan en aan een door Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht op te stellen inrichtingsplan.	- Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Het proces van bestemmingsplanwijziging en opstellen inrichtingsplan is gaande.		
3.1.2.07 Maken van beleid	- Een verkenning opgesteld naar de mogelijkheden van gevolgenbeperking bij een overstroming door een waterrobuuste inrichting van de ruimte. - De resultaten van bovengenoemde verkenning verwerkt in de Structuurvisie en/of de bijbehorende	- Conform. - Conform. Artikel 8a PRV.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> In 2016 zal de verkenning een vervolg krijgen.		
3.1.2.10 Aanpassen van vastgestelde veiligheidsnormen voor regionale keringen	- Wijzigingen in de verordeningen van de waterschappen op het gebied van tracé/normering regionale keringen gebundeld en aan PS ter besluitvorming voorgelegd.	- Wordt begin 2016 aan PS voorgelegd.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

De wijzigingen zijn gebundeld en het besluitvormingsproces ingegaan. De wijzigingen worden gekoppeld aan de besluitvorming van de wijziging van het reglement van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze worden begin 2016 aan PS voorgelegd.

3.1.2.11	Bij Zomernota gewijzigde	
Uitvoering geven aan Delta	begroting: - 2 verkenningen	- Conform.
programma	gedaan om ervaring op te doen met meerlaagsveiligheid.	
	- Bestuurlijke afspraken over de meegroeiconcepten voor Zandvoort, Velsen en Den Helder gemaakt in 2016.	- Conform.
	- Uitvoering gegeven aan afspraken in het kader van de deltabeslissing IJsselmeergebied.	- Conform.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

In 2016 zullen de verkenningen een vervolg krijgen.

Betreft vooral afspraken rondom de zoetwatervoorziening.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

ROR = Richtlijn Overstromingsrisico's

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.1.2				Kaders voor waterveiligheid ontwikkelen			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.789	1.302	1.302	1.413	-111	-9	1.993
Directe lasten	0	0	0	0	0	-	0
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	-	0
Subtotaal Lasten	1.789	1.302	1.302	1.413	-111	-9	1.993
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	1.789	1.302	1.302	1.413	-111	-9	1.993
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.789	1.302	1.302	1.413	-111	-9	1.993

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft meer personele inzet gevraagd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die geraamd waren op OD 3.1.1. en 3.2.2.
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

3.2 beleidsdoel

Water benutten en beheren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

3.2.1 operationeel doel

Oppervlaktewater benutten en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
3.2.1.01 Onderzoek uitvoeren naar zoetwaterbehoefte en -voorziening	- Pilot Zelfvoorzienende Zoetwaterberging op Texel en in de Schermer afgerond en het resultaat aan PS aangeboden. - Het Voorzieningenniveau in de Haarlemmermeer en eventueel daaruitvolgende afspraken vastgelegd.	- Conform. - Conform.
3.2.1.02 Toezicht houden op waterschappen	- Repressief toezicht gehouden op jaarrekening en begroting van de drie waterschappen.	- Conform.
3.2.1.03 Uitvoeren van de Uitvoeringsregeling Water	- ca. 5 subsidies verleend in het kader van de Uitvoeringsregeling Waterbewust. - 1-2 subsidies verleend in het kader van de Uitvoeringsregeling Water, hoofdstuk Waterparels.	- Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Er zijn 17 subsidies verleend in het kader van de Uitvoeringsregeling Waterbewust en 1 subsidie in het kader van de Uitvoeringsregeling Water, hoofdstuk Waterparels.		
3.2.1.05 Uitvoeren van maatregelen voor het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KWR)	- Maatregelenprogramma KRW 2010-2015 afgerond. - Alle 10 synergieprojecten afgerond.	- Conform. - 4 synergieprojecten afgerond.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> De nog niet afgeronde 6 synergieprojecten zijn in uitvoering.		
3.2.1.07 Realiseren en handhaven zwemplekken	- Minimaal 120 zwemplekken aangewezen, gecontroleerd en van publieksinformatie voorzien.	- Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Er zijn 145 zwemplekken aangewezen, gecontroleerd en van publieksinformatie voorzien.		
3.2.1.12 Steunen en faciliteren van ontwikkelingen op het gebied van waterinnovatie	- De waterinnovatie op basis van de uitkomsten van de conferentie Waterinnovatie die in december 2014 gehouden is, versterkt.	- Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		

Innovaties in de provinciale waterprojecten zijn verder ontwikkeld: zoetwatervoorziening (Spaarwater, pilot Texel afgerond), de innovatieve dijkversterkingen met ruimtelijke kwaliteit en multifunctionaliteit- Afsluitdijk, Markermeerdijken, Prins Hendrikdijk Texel, Hondsbossche en Pettemer zeewering en Meerlaagsveiligheid Marken. PWN-Technologies kreeg met hulp van de provincie in het 2-Zeeën-programma een Interreg Docs2cs project gehonoreerd, inclusief provinciale cofinanciering.

Het provinciale innovatiebeleid en acties zijn in de Watervisie 2021 en het Uitvoeringsprogramma geformuleerd.

3.2.1.13

Aanpassen
waterverordeningen

3.2.1.14	- De Watervisie 2016-2021 ter	- Conform.
Beleid maken	vaststelling aan PS voorgelegd.	

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

In november door PS vastgesteld.

3.2.1.15	Bij Zomernota gewijzigde	
Opstellen, handhaven	begroting: - Minimaal 92% van de	- 80% binnen de wettelijke termijn
en toetsen van regels.	besluiten op aanvragen voor	afgehandeld.
	vergunningen, ontheffingen en	
	toestemmingen binnen de	
	wettelijke termijn afgehandeld.	
	-	- Conform.
	Handhavingsuitvoeringsprogramma	
	(HUP) voor 2015 uitgevoerd.	
	- Jaarverslag toezicht en	- Jaarverslag toezicht en handhaving
	handhaving 2014 opgeleverd.	2014 wordt in de 1e helft 2016
		opgeleverd.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

80% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Het cijfer over 2015 is negatief beïnvloed doordat in het tweede tertiaal drie ontheffingsvergunningen voor de integrale waterwet niet op tijd zijn verleend. De toen aanwezige achterstand in de werkvoorraad is inmiddels ingelopen.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

3.2.1.14 PS hebben op 23 juni 2014 het kader voor de Watervisie 2016-2021 vastgesteld.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

KRW = Kaderrichtlijn Water

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

3.2.1.03 [Uitvoeringsregeling Waterbewust](#)

3.2.1.03 [Uitvoeringsregeling Water- Waterparels](#)

3.2.1.05 [Maatregelenpakket KRW 2010-2015](#)

3.2.1.14 [Watervisie 2016-2021](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.2.1				Oppervlaktewater benutten en beheren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	2.088	2.125	2.125	2.449	-324	-15	1.312
Directe lasten	807	882	777	416	361	46	820
Overdrachten	1.083	700	1.605	1.956	-351	-22	1.289
Subtotaal Lasten	3.978	3.707	4.507	4.822	-315	-7	3.421
Baten	-20	0	0	-181	181	-	0
Saldo van baten en lasten	3.958	3.707	4.507	4.641	-134	-3	3.421
Storting reserves	50	10	1.815	1.815	0	-	794
Onttrekking reserves	-97	-100	-100	-123	23	-23	0
Resultaat	3.910	3.617	6.222	6.332	-111	-2	4.215

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft meer personele inzet gevraagd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die geraamd waren op OD 3.1.1. en 3.2.2.
Directe lasten	OD 3.2.1 Bij het opstellen van de Watervisie 2016-2021 zijn meer onderzoeken in eigen huis uitgevoerd dan gepland. Daarnaast heeft het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier het project Markermeerdijken een jaar verschoven, waardoor geen kosten zijn gemaakt voor de omgevingsvergunning en voor ontwerpateilers (minder besteed, € 175.000, voordeel). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (meer lasten, € 3.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed € 222.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (totaal meer besteed, € 34.000, waarvan € 64.000 minder besteed, voordeel, € 23.000 meer besteed, neutraal, reserve Zelfvoorzienende Zoetwaterberging en € 75.000 meer besteed, neutraal, reserve TWIN-H).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (meer lasten, € 46.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed € 222.000, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 83.000, neutraal, waarvan € 26.000 reserve TWINH en € 57.000 reserve ILG).

Baten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (meer baten, € 165.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer baten, € 16.000, voordeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

3.2.2 operationeel doel

Grondwater benutten en beheren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
3.2.2.01 Verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen en -infiltratie	- Minimaal 92% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen binnen de wettelijke termijn afgehandeld.	- 80% binnen de wettelijke termijn afgehandeld.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> 80% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Het cijfer over 2015 is negatief beïnvloed doordat in het tweede tertiaal drie ontheffingsvergunningen voor de integrale waterwet niet op tijd zijn verleend. De toen aanwezige achterstand in de werkvoorraad is inmiddels ingelopen.		
3.2.2.02 Stimuleren van de uitvoering van projecten in het kader van de bestrijding van de bestrijding van verdroging	- 17 projecten in het kader van bestrijding verdroging, waaronder verbetering waterbeheer Horstermeerpolder, afgerond.	- 15 projecten uitgevoerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> 15 projecten uitgevoerd, project 'aanpassing Westerkanaal' is niet uitgevoerd omdat uit onderzoek bleek dat dit niet effectief zou zijn en project 'verbetering waterbeheer Horstermeerpolder' is nog niet uitgevoerd vanwege een lopende juridische procedure tegen het peilbesluit. In het zuiden van de polder rond het voormalige Nera gebouw (Nederhorst Radio), heeft elke sloot een afzonderlijk peil. Het streven is om hier één aaneengesloten peilvak te maken. Het gemiddelde waterpeil blijft hetzelfde maar het peil kan beter worden gehandhaafd en het systeem wordt robuuster. Tegen het ontwerp peilbesluit (initiatief waterschap) zijn twee bezwaren en beroepen aangetekend en het besluit is op dit moment onder de rechter.		
3.2.2.03 Monitoren en evalueren van grondwater kwantiteitsbeleid	- Grondwaterkwantiteit gemeten op ca. 400 locaties. - Grondwaterkwaliteit gemeten op ca. 100 locaties.	- Conform. - Conform.
3.2.2.07 Optimaliseren gebruik ondergrond voor warmte-koude opslag	- 1-5 masterplannen bodemenergie vastgesteld.	- Conform.

3.2.2.08 Uitvoeren van de Europese Kaderrichtlijn Water	- Maatregelenprogramma KRW 2010-2015 afgerond.	- Conform.
3.2.2.09 Beschermen van drinkwaterwinningen	- De maatregelenprogramma's drinkwaterwinningen als onderdeel van de Watervisie 2016- 2021 ter vaststelling aan PS voorgelegd. - Met de uitvoering van de maatregelenprogramma's drinkwaterwinningen in het kader van de gebiedsdossiers	- Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

KRW = Kaderrichtlijn Water

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

3.2.2.07 Het aantal vastgestelde masterplannen is aanzienlijk hoger dan aanvankelijk gedacht omdat de gemeente Amsterdam niet één Masterplan heeft gemaakt voor haar grondgebied maar 7 deelgebieden heeft onderscheiden met voor elke deelgebied een apart Masterplan. Te samen met Masterplan Stadshart Amstelveen zijn er daardoor 8 in plaats van 2 masterplannen vastgesteld.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 3.2.2				Grondwater benutten en beheren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.434	1.698	1.698	1.408	290	17	950
Directe lasten	563	296	498	760	-262	-53	252
Overdrachten	891	0	2.062	1.422	640	31	867
Subtotaal Lasten	2.889	1.994	4.258	3.590	668	16	2.069
Baten	-863	-835	-835	-777	-58	7	-835
Saldo van baten en lasten	2.025	1.159	3.423	2.813	610	18	1.234
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.025	1.159	3.423	2.813	610	18	1.234

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Het operationeel doel heeft minder personele inzet gevraagd dan was geraamd. De op dit operationeel doel minder ingezette uren zijn ingezet op OD 3.1.2 en 3.2.1.
Directe lasten	Doordat de opbrengst van de Grondwaterheffing in 2015 hoger was dan de kosten, is een niet voorziene storting in de voorziening Grondwaterheffing gedaan (meer besteed, € 382.000, nadeel). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 77.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 43.000, waarvan € 39.000 neutraal, reserve ILG en € 4.000 voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Er zijn in 2015 weinig projecten ingediend voor een subsidie voor verdrogingsbestrijding omdat het programma 'Waterplan 2010-2015' in een afrondend stadium was en het programma 'Watervisie 2016-2021' nog niet was vastgesteld (minder lasten, € 634.000, neutraal, reserve ILG). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 13.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 6.000, nadeel).
Baten	
Storting reserves	

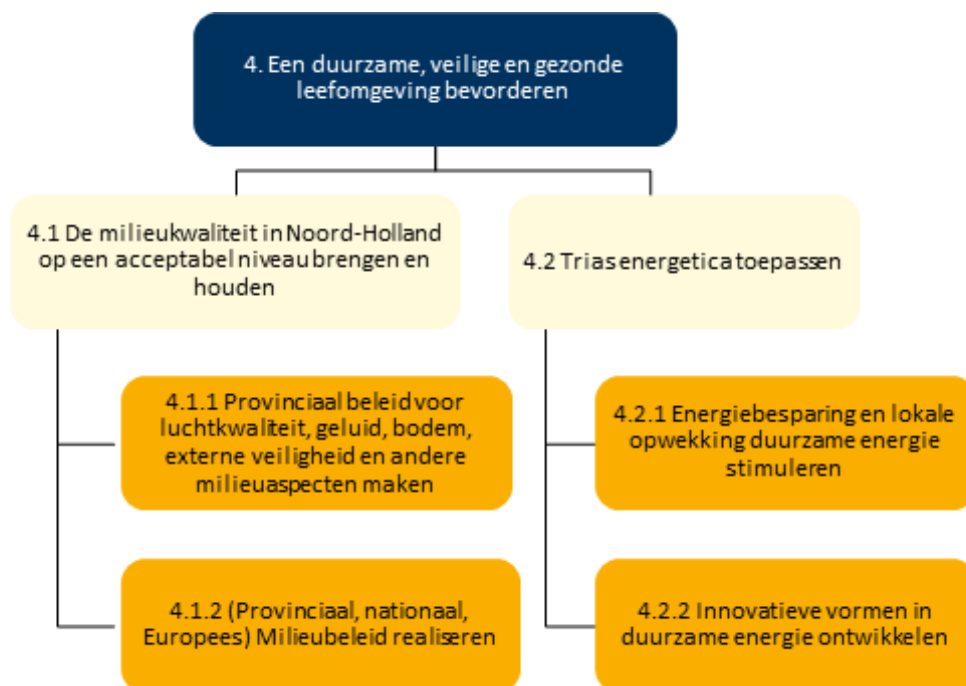
Onttrekking reserves

Programma 4 Milieu

Maatschappelijk doel

Een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving bevorderen.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
Regievoeren op samengaan RUD NZKG en RUD IJmond (OD 4.1.1)	100	Afsprakenkader opgesteld tussen de provincie, OD NZKG en ODIJ voor verdere intensivering samenwerking. De colleges/raden/Staten worden hierover in eerste kwartaal van 2016 geïnformeerd.
Uitvoering geven aan Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel en aan de afspraken in het kader van de milieudialoog IJmond (OD 4.1.2)	75	Uitvoering van maatregelen loopt deels door in 2016 door verlenging van het programma.
Planologische vastlegging aangepaste geluidzone gezonde industrieterrein Westpoort en Hoogtij door middel van provinciaal inpassingsplan (OD 4.1.2)	100	Conform.
Richten op faciliteren van de productie van duurzame energie en energiebesparing in het kader van nationale duurzame energie doelstellingen (OD 4.2.1)	100	Conform.
Richten op economische bedrijvigheid rond de ontwikkeling en toepassing van duurzame energie (offshore wind, biomassa, zon en energiematregelen in	100	Conform.

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
Binnen het werkveld milieu hebben we te maken met een aantal autonome ontwikkelingen zoals: de groei/concentratie van het aantal inwoners in sommige delen van Noord-Holland en stagnatie in andere delen, economische bedrijvigheid/economische crisis, de groei van de vervoersbewegingen, nieuwe technologieën/innovatie en de klimaatverandering. De ontwikkelingen liggen voor een belangrijk deel buiten de invloedssfeer van de provincie Noord-Holland, maar kunnen wel de leefbaarheid en gezondheid beïnvloeden.	De demografische ontwikkelingen en mobiliteit trends laten een groei zien van het aantal inwoners en het aantal vervoersbewegingen in met name het zuidelijk deel van de provincie. Hierdoor kan plaatselijk de milieukwaliteit (bijvoorbeeld geluidsbelasting of luchtkwaliteit) achteruit gaan, ondanks een algemene trend van verbetering van de milieukwaliteit door maatregelen en innovaties.
De combinatie van functies (wonen, werken, recreëren) binnen ons grondgebied geeft spanningen op het gebied van leefbaarheid en gezondheid. Een voorbeeld hiervan is het Noordzeekanaalgebied waar in de milieudialoog IJmond samen gewerkt wordt om met deze spanningen om te gaan.	Ook in 2015 is de thematiek rondom het combineren van verschillende functies (wonen, werken en recreëren) aan de orde geweest in de Milieudialoog IJmond. In 2015 zijn ook de voorbereidingen getroffen voor het starten van een Milieudialoog in de Westpoort, welke begin 2016 daadwerkelijk is gestart.
Het werkveld Milieu heeft de komende periode te maken met wijzigingen in het stelsel van het omgevingsrecht. Hierdoor zal de provinciale rol en mogelijk ook het takenpakket voor milieu veranderen.	Via het IPO zijn we aangesloten op het wetgevingsproces.
Het Nationaal Energie Akkoord heeft ertoe geleid dat GS via het Bestuurlijk Overleg Noord Nederland (BONN) SWITCH heeft opgesteld.	Geen ontwikkelingen.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 4							Milieu
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	9.955	10.543	10.543	10.152	391	4	7.210
Directe lasten	8.658	2.565	6.871	6.458	413	6	5.193
Kapitaallasten	17	507	32	30	2	7	225
Overdrachten	16.473	10.773	14.487	17.892	-3.405	-24	11.316
Subtotaal Lasten	35.103	24.388	31.933	34.531	-2.598	-8	23.944
Baten	-9.311	-3.221	-4.918	-10.543	5.625	-114	-3.882
Saldo van baten en lasten	25.792	21.167	27.015	23.989	3.026	11	20.062
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	25.792	21.167	27.015	23.989	3.026	11	20.062

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	OD 4.1.1 Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 36.000, voordeel). OD 4.1.2 De voorbereiding van de besluiten voor de helihavens Loodswezen in IJmuiden en Westpoort in Amsterdam heeft vertraging opgelopen. Nader onderzoek en overleg met de partijen die betrokken zijn bij de helihavens als ook met initiatiefnemers van de windparken in de regio's bleek noodzakelijk voor een integrale afweging. (minder besteed, € 106.000, voordeel). OD 3.1.2 Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 69.000 voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	OD 4.1.1 Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 9.000, nadeel). OD 4.1.2 Omdat er later dan verwacht vergunningen worden aangevraagd is het budget voor opdrachtverlening aan de omgevingsdiensten voor vergunningverlening voor bijzondere projecten (Westfrisiaweg, Zeesluis, Markermeerdijken en Wind op Land) niet volledig benut. (minder besteed, € 533.000, voordeel, Uitgestelde Intentie).

Diverse verschillen kleiner dan € 100.000 op overige posten (minder besteed, € 13.000 voordeel).

OD 4.2.1 Eind oktober 2015 is besloten de Uvr subsidie Zonnestroom maatschappelijk vastgoed Noord-Holland met twee jaar te verlengen tot 1 januari 2018. Naast ca. € 1,0 miljoen in de reserves EXIN-H en TWINH is hiervoor nog een restant beschikbaar van de middelen uit de motie Duurzame Economie (motie 7-16 van 19 november 2012) (minder besteed, € 150.000, voordeel, Uitgestelde Intentie).

Baten	OD 4.1.2 De opbrengst van de WABO-leges is hoger dan de raming. Dit wordt deels verklaard door de aantrekkende economie hetgeen meer bouwactiviteiten tot gevolg heeft. Ook zijn voor de 1 op 1 vervanging van twee bestaande windparken (Groetpolder en Kneeshoek) vergunningen aangevraagd. (meer baten, € 413.000, voordeel). OD 4.1.2 752124 Uitvoering bodembeheertaken (meer baten € 150.000, voordeel)
-------	--

Storting reserves

Onttrekking reserves

4.1 beleidsdoel

De milieukwaliteit in Noord-Holland op een acceptabel niveau brengen en houden

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

4.1.1 operationeel doel

Provinciaal beleid voor luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid en andere milieuaspecten maken

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
4.1.1.05 Vorbereiden op de toekomstige Omgevingswet	- De consequenties van de Omgevingswet voor ons milieubeleid in beeld gebracht en advies hoe hier mee om te gaan aan PS opgesteld.	- Conform.

4.1.1.06 Stimuleren integratie milieu en ruimtelijke ordening t.b.v. faciliteren gebiedsontwikkeling	- Atlas leefomgeving doorontwikkeld. - In gebiedsgerichte projecten en/of programma's geparticipeerd. - Bijdrage aan uitvoeringsprogramma Visie NZKG geleverd.	- Conform. - Conform. - Conform.
4.1.1.10 Anticiperen op wijzigingen in de nationale geluidsregelgeving	- De consequenties van de wijzigingen in de nationale geluidsregelgeving in beeld gebracht en (indien nodig) provinciale standpunten	- Conform.
4.1.1.11 Regievoeren op samenwerken/samengaan OD NZKG en RUD IJmond	- Op samengaan van de OD NZKG en de RUD IJmond aangestuurd.	- Conform.
4.1.1.12 Actualiseren bodembeleid en bodemsaneringsstrategie	- Visie op de ondergrond in Noord- Holland, inclusief integraal ruimtelijk afwegingskader boven- en ondergrond NH aan GS voorgelegd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

4.1.1.12 De Verkenning Ondergrondvisie Noord-Holland is behandeld in de PS-commissie.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

OD NZKG = Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

ODIJ = Omgevingsdienst IJmond

RUD = Regionale Uitvoeringsdiensten

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

4.1.1.11 Sinds het Bestuurlijk Akkoord in 2012 is er op vele onderdelen verregaande samenwerking tot stand gekomen tussen beide omgevingsdiensten. Er zijn twee pilots voor concrete samenwerking op het gebied van vergunningverlening en handhaving uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de complementariteit van de te leveren diensten van OD NZKG en ODIJ. Op basis van de resultaten van deze pilots wordt de samenwerking verder vormgegeven.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

4.1.1.05 [Verkenning Omgevingswet](#)

4.1.1.12 [Verkenning Ondergrondvisie Noord-Holland](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.1.1		Provinciaal beleid voor luchtkwaliteit, geluid, bodem, externe veiligheid en andere milieuaspecten maken					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	510	795	795	585	210	26	510
Directe lasten	110	317	270	109	161	60	278
Overdrachten	120	0	47	181	-134	-284	0
Subtotaal Lasten	741	1.112	1.112	874	238	21	788
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	741	1.112	1.112	874	238	21	788
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	741	1.112	1.112	874	238	21	788

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd.(zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering) Als gevolg van een lager personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed € 126.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 36.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed € 126.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 9.000, nadeel).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

4.1.2 operationeel doel

(Provinciaal, nationaal, Europees) Milieubeleid realiseren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
4.1.2.03 Uitvoeren bodemprojecten obv bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014	- Voortgangsrapportage aanpak spoedlocaties aan GS voorgelegd. - Alle risico's humane spoedlocaties eind 2015 beheersbaar gemaakt. - Totaal aantal spoedlocaties verminderd met 10%.	- Conform. - Conform. - Conform.
4.1.2.06 Uitvoeren Nazorg Wm Stortplaatsen	- 2 nazorgplannen beoordeeld. - 3 nazorgplannen vastgesteld. - 1 nazorgprogramma uitgevoerd. - 2 eindinspecties uitgevoerd.	- 3 nazorgplannen beoordeeld. - 3 nazorgplannen niet vastgesteld. - Conform. - 1 eindinspectie uitgevoerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
4.1.2.06 De nazorgplannen zijn nog niet vastgesteld, omdat de doorlooptijd van de sluitingsprocedure i.v.m. juridische discussies bij 2 stortplaatsen langer duurt en er bij 1 stortplaats discussie over zetting is. De langere doorlooptijd heeft er ook toe geleid dat op 1 stortplaats nog geen eindinspectie is uitgevoerd. PS hebben dit op 15 december 2015 als onderdeel van de verantwoording van de Nazorg Wm stortplaatsen vastgesteld.		
4.1.2.08 Beheren van provinciale geluidzones van gezoneerde industrieterreinen van regionaal belang	- Bestaand inzicht in geluidsbelasting op en rond industrieterreinen van regionaal belang is door de vergunde geluidruimte in het geluidszonemodel te verwerken, actueel gehouden.	- Conform.
4.1.2.09 Uitvoeren Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel	- Meetnet luchtkwaliteit beheerd; luchtkwaliteit Schiphol, Westpoort en IJmond gemonitord en gerapporteerd. - Monitoringsrapportage RSL Noordvleugel 2013 door GS vastgesteld en ter informatie aan PS toegezonden. - Afspraken en maatregelen die uit de Milieudialoog IJmond voortkomen uitgevoerd.	- Conform. - Conform. - Conform.
4.1.2.11 Uitvoeren van milieueffectrapportages	- Milieueffectrapportages opgesteld en getoetst. - Extra aandacht aan milieu en gezondheid besteed.	- Conform. - Conform.

4.1.2.12 Uitvoeren Regelgeving Burgerluchthavens- en Militaire luchthavens (RBML)	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Luchthavenregelingen (lhr) of - besluiten (lhb) voor bestaande helikopterhavens in Noord-Holland door PS vastgesteld. - Bestuurlijke afspraken gemaakt ten aanzien van het luchthavenbesluit helikopterplatform VUmc - Ontheffingen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik verleend. - Minimaal 92% van de besluiten op aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnen de wettelijke termijn afgehandeld. - Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor 2015 uitgevoerd. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 opgeleverd.	- Luchthavenregelingen (lhr) of - besluiten (lhb) voor bestaande helikopterhavens in Noord- Holland niet door PS vastgesteld. - Geen bestuurlijke afspraken gemaakt ten aanzien van het luchthavenbesluit helikopterplatform VUmc - Conform. - Conform. - Conform. - Jaarverslag toezicht en handhaving wordt in het 1e halfjaar 2016 opgeleverd.
---	---	---

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

ad 1 De voorbereiding van de besluiten voor de helihavens Loodswezen in IJmuiden en Westpoort in Amsterdam heeft vertraging opgelopen. Nader onderzoek en overleg met de partijen die betrokken zijn bij de helihavens als ook met initiatiefnemers van de windparken in de regio's bleek noodzakelijk voor een integrale afweging. Planning gaat uit van besluitvorming in de tweede helft van 2016.

ad 2 Door vertraging die is opgelopen in de voorbereiding is nader onderzoek nodig. We verwachten voor eind 2016 bestuurlijke afspraken te hebben gemaakt.

4.1.2.14 Optreden als eigenaar van regionale uitvoeringsdiensten	- Vastgestelde sluitende begrotingen van de RUD's ter kennisname aan PS voorgelegd.	- Conform.
4.1.2.15 Planologisch vastleggen van aangepaste geluidzone rond gezoneerde industrieterreinen	- Het Inpassingsplan Geluidzones Westpoort en HoogTij door PS vastgesteld.	- Conform.
4.1.2.16 Uitvoeren PS-motie duurzame economie onderdeel recycling	- Project platform grondstoffenrotonde uitgevoerd. - Onderzoek hergebruik reststromen uit voedselverwerkende industrie uitgevoerd.	- Project platform grondstoffenrotonde niet uitgevoerd. - Conform.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

4.1.2.16 ad 1 Project wordt eind 2016 afgerond.

4.1.2.17 Uitvoeren stiltebeleid	- Onderzoek huidige staat bebording stiltegebieden en mogelijkheden kenbaarheid stiltegebieden t.b.v. handhaving uitgevoerd. - Voorstel aanpak kenbaarheid stiltegebieden t.b.v. handhaving door GS vastgesteld. - Onderzoek naar compensatie van vervallen (delen van) stiltegebieden uitgevoerd.	- Conform. - Geen voorstel aanpak kenbaarheid stiltegebieden t.b.v. handhaving door GS vastgesteld. - Conform.
------------------------------------	---	---

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

Uit een inventarisatie van de status van de bebording van stiltegebieden is gebleken dat het niet opportuun is deze te vervangen. Naar aanleiding van het belevingsonderzoek dat in 2015 aan PS is toegestuurd, is gebleken dat het vergroten van de kenbaarheid van stiltegebieden niet direct noodzakelijk is. Het onderzoek naar compensatie van stiltegebied is aan PS toegestuurd en heeft aangetoond dat er geen nieuwe gebieden aangewezen kunnen worden vanwege een te hoge geluidsbelasting.

ad 1 Uitkomsten belevingsonderzoek zijn geen aanleiding voor hernieuwde aanpak kenbaarheid van stiltegebieden

ad 2 Uitkomsten belevingsonderzoek zijn geen aanleiding voor hernieuwde aanpak kenbaarheid van stiltegebieden.

De milieufederatie Noord-Holland heeft een opdracht van de provincie in 2015 gekregen om een koppeling te zoeken met het evenement Nacht van de Nacht om zo de kenbaarheid van stiltegebieden te vergroten.

4.1.2.19 Opdracht geven tot het uitvoeren van de VTH-taken door de regionale uitvoeringsdiensten	- Jaarrapportages waarin de RUD's zich verantwoorden over de uitvoering van de VTH-taken vastgesteld door GS en ter kennisname aan PS voorgelegd. - Handhavingsuitvoeringsprogramma's door GS vastgesteld. - Het Bevi-saneringsprogramma wordt afgerond.	- Jaarrapportages waarin de RUD's zich verantwoorden over de uitvoering van de VTH-taken niet opgesteld. - Conform. - Conform.
---	---	--

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

Het jaarverslag 2014 over toezicht en handhaving is in verband met de overdracht van de taken van de provincie naar de OD's en de oprichting van de RUD's niet opgesteld.

4.1.2.20 Uitvoering geven aan het landelijke programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018	- Subsidie bij het ministerie van IenM - Conform. aangevraagd. - Subsidies aan regionale uitvoeringsdiensten en veiligheidsregio's verleend. - Samen met regionale partners aan het programma uitvoering gegeven.	- Conform. - Conform. - Conform.
--	--	--

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

4.1.2.15 PS hebben het PIP op 2 maart 2015 vastgesteld.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

OD's = Omgevingsdiensten

RUD's = Regionale uitvoeringsdiensten

PIP = Provinciaal Inpassingsplan

RSL = Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

VTH = Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

4.1.2.03 Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020 is ter informatie voorgelegd aan PS.

4.1.2.09 ad 1 Met inzet van het meetnet is de luchtkwaliteit Schiphol, Westpoort en IJmond beheerd, de resultaten van de monitoring zijn gerapporteerd in de vorm van de datarapporten Schiphol, Westpoort en IJmond. Deze datarapporten zijn vastgesteld door GS op 21-09-2015 en toegestuurd naar PS en belanghebbende.

4.1.2.09 ad 2 De monitoringsrapportage RSL Noordvleugel 2014 is door GS op 10 maart 2014 en ter informatie aan PS toegezonden

4.1.2.14 De vastgestelde sluitende begrotingen van de Omgevingsdiensten worden tijdig aan PS voorgelegd voor het eventueel kunnen indienen van een zienswijze.

4.1.2.17 De milieufederatie Noord-Holland heeft een opdracht van de provincie in 2015 gekregen om een koppeling te zoeken met het evenement Nacht van de Nacht om zo de kenbaarheid van stiltegebieden te vergroten.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

4.1.2.03 [Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020](#) (incl. speedlijst)

4.1.2.09 [ad 1 Datarapporten luchtkwaliteitsmetingen](#)

4.1.2.09 [ad 2 Rapport monitoring luchtkwaliteit](#)

4.1.2.15 [PIP geluidzones Westpoort en Hoogtij](#)

4.1.2.16 [PS-motie duurzame economie onderdeel recycling](#)

4.1.2.16 [Onderzoeksrapport hergebruik reststromen uit voedselverwerkende industrie](#)

4.1.2.17 [ad 2 Rapport belevingsonderzoek stiltegebieden NH](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.1.2		(Provinciaal, nationaal, Europees) Milieubeleid realiseren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	7.554	7.802	7.802	7.596	206	3	4.319
Directe lasten	7.212	751	5.380	5.455	-75	-1	3.417
Overdrachten	14.466	8.734	11.357	15.147	-3.790	-33	11.316
Subtotaal Lasten	29.233	17.287	24.539	28.197	-3.658	-15	19.052
Baten	-5.723	-3.042	-4.739	-10.718	5.979	-126	-3.882
Saldo van baten en lasten	23.510	14.245	19.800	17.479	2.321	12	15.170
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	23.510	14.245	19.800	17.479	2.321	12	15.170

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd.(zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering) Als gevolg van een lager personele bezetting zijn minder apparaatskosten

	doorbelast.
Directe lasten	De voorbereiding van de besluiten voor de helihavens Loodswezen in IJmuiden en Westpoort in Amsterdam heeft vertraging opgelopen. Nader onderzoek en overleg met de partijen die betrokken zijn bij de helihavens als ook met initiatiefnemers van de windparken in de regio's bleek noodzakelijk voor een integrale afweging. (minder besteed, € 106.000, voordeel). Er zijn afrekeningsverschillen uit voorgaande dienstjaren. Voor deze verschillen is een stelpost opgenomen in programma 7. Een overzicht van alle afrekeningsverschillen en de stelpost is opgenomen in tabel 7.2 (minder lasten, € 25.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed € 219.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, totaal € 66.000 voordeel, waarvan € 69.000 voordeel en € 3.000 nadeel, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	De uitgaven voor het TWIN-H project Bodemsanering zijn vraaggestuurd. In 2015 hebben zich geen knelpunten voorgedaan die in aanmerking kwamen voor een bijdrage (minder besteed, € 500.000, neutraal, reserve TWIN-H). Nazorg gesloten stortplaatsen. Op 14 december 2015 hebben PS besloten (besluit tot wijziging van de Verordening nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999, PB 2016 nr 9) tot het opleggen van negatieve voorlopige eindheffingen van € 3.475.000,- en € 2.165.000,- voor respectievelijk de stortplaatsen Schoteroog en Hollandse Brug. Deze afspraken zijn gemaakt nadat de laatste mogelijkheid om de begroting aan te passen was verstreken. De betaling verliep via de provinciale begroting en is verrekend met het nazorgfonds. Tegenover deze extra kosten staan dan ook voor dit bedrag extra baten verantwoord (€ 5,6 miljoen meer baten dan begroot, neutraal) Omdat er later dan verwacht vergunningen worden aangevraagd is het budget voor opdrachtverlening aan de omgevingsdiensten voor vergunningverlening voor bijzondere projecten (Westfrisiaweg, Zeesluis, Markermeerdijken en Wind op Land) niet volledig benut. (minder besteed, € 533.000, voordeel, Uitgestelde Intentie). Het convenant tussen de omgevingsdiensten en de regionale uitvoeringsdiensten over het gebruik van de Bestuurlijke StrafBeschikking (BSB) op elkaars grondgebied is eind 2015 gesloten. Dit was te laat om nog tot subsidieverlening in 2015 over te gaan voor de invoering van de BSB (minder besteed uit rijksmiddelen BSB, € 137.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 389.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed € 219.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, totaal € 14.000 nadeel, waarvan € 27.000 nadeel en € 13.000 voordeel, neutraal).
Baten	Omdat de uitgaven voor subsidies voor de invoering van de Bestuurlijke StrafBeschikking (BSB) niet hebben plaatsgevonden, is er ook geen onttrekking aan de balanspost voor de rijksmiddelen (minder baten uit rijksmiddelen invoering BSB, € 137.000, neutraal) Nazorg gesloten stortplaatsen. Er zijn meer baten gerealiseerd dan begroot, zie toelichting bij de overdrachten (€ 5,6 miljoen meer baten dan begroot, neutraal)

Uitvoering bodembeheertaken. De onderhandeling met een partij over de afkoop van een verontreinigde grondwaterpluim is eind 2015 in een stroomversnelling gekomen, welke niet in de begroting kon worden voorzien. Hierdoor is € 150.000 extra ontvangen en gestort in de voorziening bodemsanering en bodembeheer (meer baten gerealiseerd, € 150.000 neutraal).

De opbrengst van de WABO-leges is hoger dan de raming. Dit wordt deels verklaard door de aantrekkende economie hetgeen meer bouwactiviteiten tot gevolg heeft. Ook zijn voor de 1 op 1 vervanging van twee bestaande windparken (Groetpolder en Kneeshoek) vergunningen aangevraagd. (meer baten, € 413.000, voordeel).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder baten, € 1.000, neutraal).

Storting reserves

Onttrekking reserves

4.2 beleidsdoel

Trias energetica toepassen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

4.2.1 operationeel doel

Energiebesparing en lokale opwekking duurzame energie stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
4.2.1.01 Stimuleren duurzame energieontwikkeling en -besparing bij Noord-Hollandse gemeenten en bedrijven	- Gemeentelijke uitvoering van duurzame energieprojecten door het Servicepunt Duurzame Energie ondersteund. - Energiebesparing, energieontwikkeling en toepassing van duurzame energie in gebouwde omgeving gestimuleerd. - Enervisa monitor gecontinueerd. - MKB door het Servicepunt Duurzame Energie geclusterd en gefaciliteerd. - Plan-mer Wind op Land en gewijzigde Provinciaal Ruimtelijke Verordening en Structuurvisie (685,5 MW, aanwijzing windgebieden, verdelingssystematiek) vastgesteld. - Verkenning aanvullend beleid gereed.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

4.2.1.01 ad 6 GS hebben kennis genomen van de verkenning naar de ruimtelijke effecten van energietransitie in Noord-Holland (besluit 518602-707944) en PS zijn over dit besluit geïnformeerd.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

4.2.1.01 [ad 6 Ruimtelijke effecten energie transitie](#)

4.2.1.01 [ad 6 De rol van thorium in de energietransitie](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.2.1		Energiebesparing en lokale opwekking duurzame energie stimuleren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	540	517	517	487	30	6	558
Directe lasten	855	550	787	764	23	3	311
Overdrachten	1.153	2.039	2.819	2.718	101	4	0
Subtotaal Lasten	2.548	3.106	4.123	3.968	155	4	869
Baten	-3.200	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	-652	3.106	4.123	3.968	155	4	869
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	-652	3.106	4.123	3.968	155	4	869

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

4.2.2 operationeel doel

Innovatieve vormen in duurzame energie stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
4.2.2.01 Uitvoeren van het Koersdocument Duurzame Energie 2012-2016	- Projecten uit de speerpunten offshore wind, biomassa, zon en energiemaatregelen in de gebouwde omgeving bij de diverse samenwerkingsverbanden ondergebracht. - De drie samenwerkingsverbanden (EnergyBoard, Energy Valley en het Servicepunt Duurzame Energie) gefaciliteerd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

Mede op grond van de evaluatie van het Koersdocument Duurzame Energie is de Startnotitie voor de Beleidsagenda Energietransitie opgesteld, die is vastgesteld door GS.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 4.2.2			Innovatieve vormen in duurzame energie stimuleren				
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.351	1.429	1.429	1.484	-55	-4	1.823
Directe lasten	480	947	434	131	303	70	1.187
Kapitaallasten	17	507	32	30	2	7	225
Overdrachten	733	0	264	-153	417	158	0
Subtotaal Lasten	2.581	2.883	2.159	1.492	667	31	3.235
Baten	-388	-179	-179	175	-354	198	0
Saldo van baten en lasten	2.194	2.704	1.980	1.667	313	16	3.235
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	2.194	2.704	1.980	1.667	313	16	3.235

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 22.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 20.000, neutraal) Diverse kleine verschillen (minder besteed, € 261.000, neutraal, waarvan € 8.000 meer besteed reserve EXIN-H).
Kapitaallasten	
Overdrachten	De bijdrage aan De Nieuwe Afsluitdijk in het project Spuistroom wordt in januari 2016 verleend in plaats van in december 2015. (minder besteed, € 200.000, neutraal, reserve Actieprogramma 2010). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 234.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 20.000, neutraal) Diverse kleine verschillen, minder besteed € 3.000, neutraal, reserve EXIN-H).
Baten	Voor Duurzaam Door is een niet geraamde bijdrage toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen rijksbijdragen (minder baten, €

175.000, neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting).
Diverse kleine verschillen (minder baten, € 179.000, neutraal).

Storting reserves

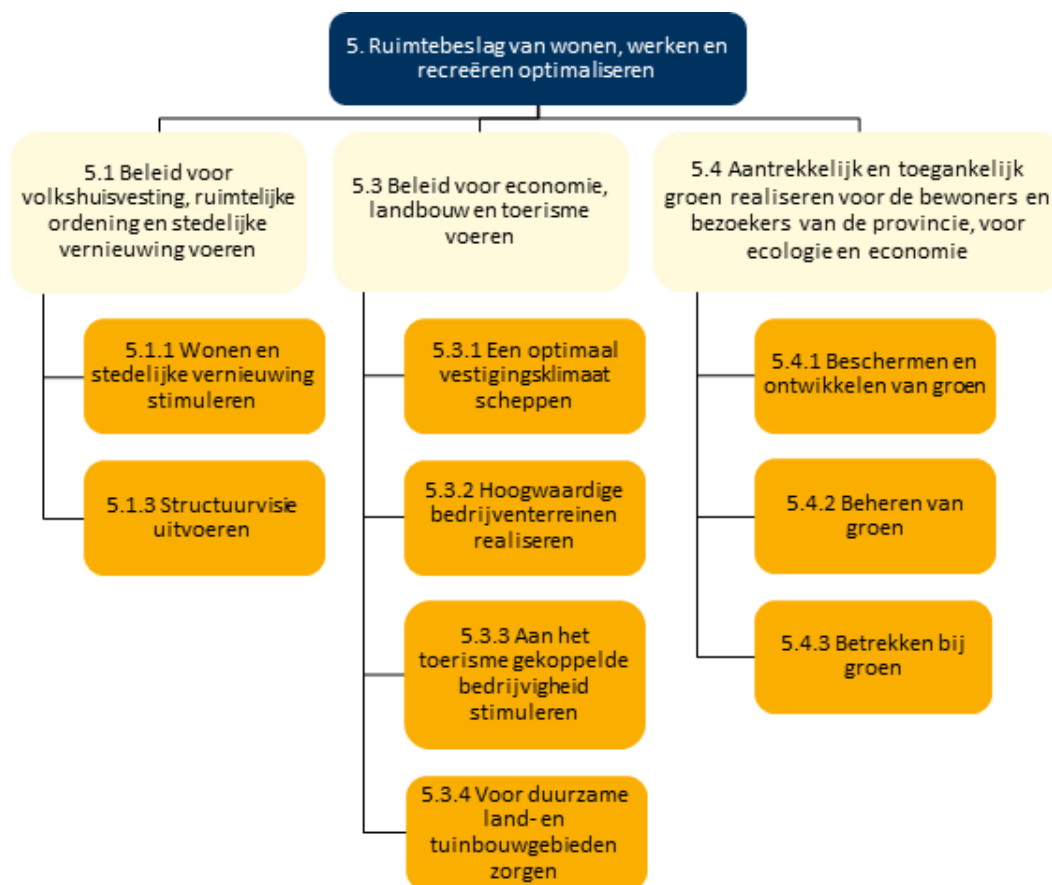
Onttrekking reserves

Programma 5 Ruimte

Maatschappelijk doel

Ruimtebeslag van wonen, werken en recreëren optimaliseren.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
Stimuleren van binnenstedelijke woningbouw en stads- en dorpsontwikkeling (OD 5.1.1)	100	
Opstellen Plan van aanpak voor Regionale Actieprogramma's (RAP's) Woningbouwprogrammering 2015-2020 (OD 5.1.1)	50	Van de 6 regio's hebben 3 een Plan van aanpak gereed om te komen tot een Regionale Actieprogramma 2015-2020.
Beschikbaar stellen van locaties voor zelfbouw door gemeenten en corporaties via kennis en afspraken in de RAP's (OD 5.1.1)	100	Er zijn diverse activiteiten rond kennis en inspiratie over zelfbouw uitgevoerd (zie de tussenevaluatie uitvoering initiatiefvoorstel Ruimte voor CPO met nummer 727050/72706). Zelfbouw staat op de agenda voor de Regionale Actieprogramma's voor de periode 2016-2020. Hoe de regio's invulling gaan geven aan zelfbouw en zelfbouw locaties in het RAP staat in de plannen van aanpak voor de RAP's.

Actualiseren van de Structuurvisie en Verordening (OD 5.1.3)	100	Conform.
Het uitvoeren van het thematische programma ov-knooppunten en gebiedsgerichte programma De Kop Werkt! (OD 5.1.3)	100	Het programma OV knooppunten is in 2015 verder uitgewerkt. De 'strategie per corridor' is door GS vastgesteld. De pilot Zaancorridor leidt begin 2016 tot een uitvoeringsprogramma en heeft daarnaast toepasbare kennis opgeleverd. In de Kennemercorridor is de verkennende fase gestart. Het programma De Kop Werkt! is verder uitgewerkt, hierin hebben de provinciale opgaven een plek, waaronder herinrichten Polder Waard-Nieuwland en de uitvoering van natuurprojecten. De regio is uitgedaagd om tot een nieuwe ambitie voor de regionale samenwerking te komen (oproep Coalitieakkoord), uit te werken in een nieuw uitvoeringsprogramma. Dit krijgt in 2016 concrete vorm.
Stimuleren Ruimtelijke Kwaliteit door ARO, PARK en het organiseren van een congres Ruimtelijke Kwaliteit (OD 5.1.3)	100	ARO: in 2015 heeft de ARO 34 adviezen uitgebracht, waarvan zeven keer een tweede advies. Per saldo gaat het om 27 verschillende plannen/locaties. De adviezen voor 2014 zijn gebundeld in het jaarverslag. PARK: de PARK heeft een bijdrage geleverd aan diverse ruimtelijke plannen en projecten, zoals de dijk Hoorn-Amsterdam, de MRA-landschappen en Seedvalley Enkhuizen. GS hebben de samenwerking met PARK Jandirk Hoekstra vanaf 1 september 2015 met twee jaar verlengd. Congres: op 19 februari is het congres 'verleidelijk, bruikbaar en solide' gehouden over vier jaar werken aan ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland.
Uitvoering van het ganzenakkoord.	100	Conform.
Uitvoeren projecten uit het programma "Betrekken bij Groen" (OD 5.4.3)	100	Conform.
Uitvoeren Agenda Licht op Groen (2013) (OD 5.4.1)	100	Conform.
Uitvoeren Programma Groen 2015 (OD 5.4.1)	100	Conform.
Vaststellen beheerplannen Natura 2000 (OD 5.4.2)	25	De Natura2000-beheerplannen voor de gebieden Polder Zeevang en Abtskolk-De Putten zijn vastgesteld. De beheerplannen voor de gebieden Noordzeekustzone, Waddenzee en Texel liggen ter inzage. Nu de PAS in 2015 is vastgesteld kunnen de overige beheerplannen, die ambtelijk reeds vergoed zijn, in de loop van 2016 en 2017 ter inzage worden gelegd en daarna worden vastgesteld.
Verkennen verbreding natuurbeleid van EHS naar Biodiversiteit (OD 5.4.1)	100	De verkenning Aanpak Groen Kapitaal is afgerond.
In het kader van kenniseconomie en innovatie meer aandacht voor techniek en	100	Met instandhouding van de Techniekraad gezorgd voor versterking van de activiteiten

verbinden van onderwijs, bedrijfsleven en overheden.		op gebied van instroom, arbeidsmarkt en technische beroepsopleidingen.
Regionale afstemming van vraag en aanbod van werklocaties, vooral in Noord-Holland Noord.	100	Er liggen nu regionale uitwerkingen voor heel Noord-Holland Noord. De volgende stap is dat er nu convenanten komen waarin de afspraken worden vastgelegd.
Uitvoering van het geactualiseerde detailhandelsbeleid.	100	De diverse regio's in Noord-Holland zijn nu volop aan de gang met opstellen van de vereiste regionale detailhandelsvisies.
Uitvoeren van de agenda Landbouw en Visserij waarbij de focus ligt op Greenports Noord-Holland Noord en Aalsmeer, en op Blueport Noordwest Holland.	100	De agenda Landbouw en Visserij is weliswaar afgerond maar een groot aantal dossiers loopt gewoon door. De samenwerking met de greenports is langdurig verankerd in de strategische visies van de greenports.
Vaststelling van het uitvoeringskader Waddenkusttoerisme.	100	Conform.

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
Demografie :	
Een kwart van de bevolkingsgroei van Nederland vindt plaats in Noord-Holland. De groei is met name toegenomen Noord-Holland Zuid. De groei in Noord-Holland Noord daarentegen stagneert. Tevens daalt zowel de beroepsbevolking als het aantal jongeren in Noord-Holland Noord. De vergrijzing, en dan m.n. het aantal 65-plussers, begint toe te nemen, dit is zichtbaar in de hele provincie.	Geen ontwikkeling.
Energietransitie:	
De klimaatverandering , de eindigheid aan fossiele brandstoffen, de geopolitieke situatie en de wens tot onafhankelijkheid en de toename aan initiatieven uit de samenleving vormen de urgentie om over te stappen naar een duurzame energievoorziening. Dit vraagt om een energietransitie. Nederland wil in 2020 een van de meest innovatieve landen zijn en de ambities zijn vastgelegd in het Nationaal Energieakkoord. De energietransitie heeft omvangrijke en deels onbekende ruimtelijk-economische effecten en leidt tot een nieuw type energielandschap. Energietransitie leidt tot een nieuwe ruimtelijke kwaliteit, zorgt voor innovatie en	Door de Raad voor de Leefomgeving is op verzoek van de minister eind 2015 een advies opgesteld over hoe te komen tot een geheel duurzame energievoorziening in 2050. Dit advies is meegenomen in het "Energierapport- Transitie naar Duurzaam" waarin de strategische en langetermijnvisie op de energievoorziening in Nederland staat. Deze rapporten worden gebruikt bij de op te stellen ruimtelijke toekomstperspectieven voor Noord-Holland.

levert ondernemerschap op.

Governance:

- In de samenleving is de afgelopen jaren een tendens waarneembaar waarbij er meer ruimte wordt gegeven aan initiatieven van onderaf. De crisis verstevigt deze ontwikkeling. Een dergelijke aanpak is in het bijzonder opportuun in het ruimtelijk domein. Dit heeft zijn weerslag op de manier van werken en de rol van overheden bij initiatieven rond ruimtelijke ontwikkelingen. Deze verschuift van sturend naar faciliterend en coördinerend en van reagerend en toetsend naar initiërend.
- Proces en tijdspad tot stand komen nieuwe wetgeving, waarmee ook decentralisatie Faunafonds formeel wordt geregeld.
- Populatieontwikkeling diersoorten, in het bijzonder ganzen, Ontwikkeling prijzen fruit, graan en droge stof.

De Omgevingswet en daarmee de inzet op één samenhangende omgevingsvisie zijn daartoe een ontzettende impuls. De rigoureuze beperking van het aantal wetten en planfiguren, de programmatische aanpak en de digitalisering, het werken vanuit vertrouwen zijn daarvan de belangrijkste elementen. De Omgevingswet richt zich op het verbinden van denken en handelen tussen burgers, ondernemers en overheden, niet vanuit (schijn-) tegenstellingen maar vanuit synergie. De eerste stappen om de Omgevingswet en -visie vorm te geven zijn gezet.

De invoering van de Wet Natuurbescherming is voorzien per 1 januari 2017. De oorspronkelijke planning was 1 januari 2016.

Omdat populatieontwikkeling van ganzen moeilijk te voorspellen is, is moeilijk te prognosticeren wat de schade is die wij als provincie moeten vergoeden. Het voorgestelde 'Zomerplafond' bleek juridisch niet houdbaar, waardoor het niet mogelijk is van tevoren een maximaal uit te keren schadebedrag vast te stellen.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 5							Ruimte
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	25.961	30.379	30.379	30.671	-292	-1	26.595
Directe lasten	14.833	44.152	22.272	9.479	12.793	57	38.299
Kapitaallasten	2.080	4.709	1.144	14.354	-13.210	-1.155	1.222
Overdrachten	100.628	62.625	64.818	49.587	15.231	23	89.417
Subtotaal Lasten	143.503	141.865	118.613	104.091	14.522	12	155.534
Baten	-36.119	-18.977	-43.186	-34.350	-8.836	20	-33.898
Saldo van baten en lasten	107.383	122.888	75.427	69.740	5.687	8	121.636
Storting reserves	52.903	24.076	60.914	55.734	5.180	9	23.605
Onttrekking reserves	-52.366	-53.766	-37.010	-20.929	-16.081	43	-56.511
Resultaat	107.920	93.198	99.331	104.546	-5.215	-5	88.730

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	OD 5.1.3. Van diverse uitvoeringsprojecten structuurvisie zijn de kosten verschoven in de tijd (Economische categorie, € 490.000, voordelig, UI). Conform GS-besluit op 8 december 2015 worden de resterende middelen in 2016 aangewend voor een bijdrage aan de Fietsbrug A9 Nieuwe Strandwal. OD 5.1.3. De beheer- en onderhoudskosten van grond en overige onroerende zaken zijn lager uit gevallen (minder besteed, € 438.000, voordelig): • BBL gronden € 199.000 omdat een bijdrage (afrekening) van DLG van € 192.000 in mindering is gebracht op de kosten; • PASO-gronden € 83.000 omdat het benodigd budget vooraf lastig kon worden ingeschat; • Kassengebied € 74.000 omdat een groot deel van de meerjarige opdracht die aan SADC is verstrekt zal worden uitgevoerd in 2016; • Diverse kleinere verschillen, totaal € 82.000. OD 5.1.3 De incidentele middelen voor proces en ontwikkelkosten OV-Knooppunten zijn verschoven naar 2016 (Economische categorie, € 260.000, voordelig, UI). OD 5.3.1 In het budget Regionale Economie is rekening gehouden met een bijdrage aan 4 regionale overlegplatforms (REO's). Uiteindelijk is maar aan één platform subsidie verleend. Ook zijn enkele onderzoeksopdrachten vertraagd (minder besteed, € 311.000, voordelig). OD 5.4.2 Een deel van de kosten voor de gebiedscoördinatie voor SNL zijn doorgeschoven naar 2016 (minder besteed, € 171.000,- voordeel).
Kapitaallasten	OD 5.1.3. Hogere kapitaallasten (meer besteed, € 13,1 miljoen nadelig) door: • boekwaardeverlies Distriport € 12,7 miljoen op basis van het recent opgeleverde taxatierapport; • afschrijving boekwaarde bij verkoop stukjes grond Wieringerrandmeer € 268.000; • afschrijving boekwaarde bij verkoop gebouw Mercurius € 118.000; • toename van rentelasten door een hogere rentepercentage € 30.000.
Overdrachten	OD 5.3.1 Bij de zomernota 2015 is het budget voor onze bijdrage aan het Ontwikkelingsbedrijf NHN opgehoogd met € 264.000 voor compensatie van de omzetbelasting. Dit bedrag bleek echter te kunnen worden gecompenseerd bij het BTW compensatiefonds en hoefde per saldo niet als last te worden opgenomen (minder besteed, € 264.000, voordelig).

OD 5.4.2 Er worden extra kosten verwacht voor het Faunafonds (hieruit worden de tegemoetkomingen in schade door beschermde diersoorten aan agrariërs betaald). Dit komt omdat de beleidsregel van het Faunafonds voor het landelijk ingestelde zomerplafond voor tegemoetkoming voor zomerschade door ganzen is ingetrokken omdat de huidige Flora- en faunawet geen grondslag biedt voor dit plafond. Hiernaast is het Faunafonds overgegaan van kasstelsel naar een baten-lastenstelsel (meer besteed, € 2,1 miljoen, nadeel).

Baten	OD 5.1.3 De rijksbijdragen via gemeenten aan de benadering van explosieven in de grond bij Crailo worden ontvangen in 2016 (minder baten, € 699.000, nadeel). OD 5.1.3 Lagere bijdragen derden inzake Chipshol (minder baten, € 500.000, nadeel). OD 5.1.3. Hogere opbrengst grond en overige onroerende zaken (minder opbrengst, € 356.000, voordeel): • Meer opbrengst uit overige grondverkoop € 190.000; • Meer pacht en huuropbrengsten uit diverse gronden en overige vastgoed € 156.000.
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

5.1 beleidsdoel

Beleid voor volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing voeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

5.1.1 operationeel doel

Wonen en stedelijke vernieuwing stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.1.1.03 Stimuleren en ondersteunen stedelijke vernieuwingsprojecten	- Stedelijke vernieuwingsprojecten vanuit UNA/ISV, TWIN-H/ISV, P-ISV en ISV 3 ondersteund en gestimuleerd. - Stimuleringsregeling binnenstedelijk bouwen uitgevoerd. - Uitvoeringsregeling stads- en dorpsontwikkeling uitgevoerd.	- Conform - Werkzaamheden hiervoor zijn in het najaar van 2015 gestart en besluitvorming (GS en PS) vindt plaats in voorjaar 2016. - Door onderbesteding is dit niet volledig benut. In voorjaar 2016 vindt besluitvorming plaats over de resterende middelen.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
Stimuleringsregeling binnenstedelijk bouwen: Er was een uitgebreide analyse nodig van de criteria voor de stimuleringsregeling. Er wordt nu gewerkt aan het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en de daarbij behorende uitvoeringsregeling . Uitvoeringsregeling stads- en dorpsontwikkeling: Er heeft bij de middelen uit de reserve Werkgelegenheid en Economie onderbesteding (van € 2.076.000) plaatsgevonden. Het betreft de uitvoeringsregeling Stads- en Dorpsontwikkeling, die onderdeel uitmaakt van de versnellingspakketten. GS besluitvorming over de resterende middelen vindt plaats in voorjaar 2016. Het voorstel blijft uitgaan van het handhaven van de eerder gekozen tweedeling in het pakket. Dus de verdeling 50% (€ 5,2 miljoen) voor Wonen/stedelijke ontwikkeling en 50% (€ 5,2 miljoen) voor het 'economisch' deel. De portefeuillehouder voor wonen heeft aangegeven het restant te willen inzetten voor de nieuwe regeling Binnenstedelijk Bouwen, die vergelijkbare doelen heeft met die van Stads- en Dorpsontwikkeling.		
5.1.1.04 Stimuleren van de woningbouwproductie	- De kwalitatieve woningbouw aangejaagd c.q. vastgelopen woningbouwprojecten door het aanjaagteam en het Noord-Hollands Woningbouwberaad vlot getrokken. - Uitvoeringsregeling Collectieve Zelfbouw toegepast. - Beschikbaar stellen van locaties voor zelfbouw door gemeenten en corporaties via kennis en afspraken in de RAP's gestimuleerd. - Minimaal eenmaal per jaar klankbordgroep marktpartijen georganiseerd.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform.

5.1.1.05 Verwezenlijken van Regionale Actieprogramma's	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Afspraken uit de RAP's - Conform. tussen regio's en provincie middels de woningbouwmonitor en een jaarlijks bestuurlijk overleg tussen provincie en regio gemonitord en geactualiseerd. - Uitvoeringsregeling Woonvisie - Conform. toegepast. - Themabijeenkomsten en - Conform. werkbezoeken over actuele onderwerpen georganiseerd. - Plan van aanpak RAP's 2015-2020 - Drie van de zes regio's hebben een opgesteld. RAP opgesteld.
---	--

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

- De regio's West-Friesland, Zuid-Kennemerland en IJmond, en Kop van Noord-Holland hebben een Plan van aanpak gereed. In 2016 volgen de regio's Gooi- en Vechtstreek, Alkmaar en de Stadsregio Amsterdam.

5.1.1.06 Incidentgericht toezicht houden op de huisvesting van verblijfsgerechtigden	- Bij gesignaleerde achterstanden - Conform. bij gemeenten via de Huisvestingswet en de Wet revitalisering generiektoezicht worden bij de gemeenten die het aangaat interventies gepleegd.
--	---

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

RAP = Regionale Actieprogramma's wonen

CPO = Collectief Particulier Opdrachtgeverschap

ISV = Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing

UNA = Utrecht/Noord-Holland/Amsterdam

TWIN-H = Tweede Investeringsimpuls Noord-Holland

NHWP = Noord-Hollands Woningbouwberaad

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.1.1.04 Met Bouwend Nederland wordt een Samenwerkingsagenda opgesteld. De werkzaamheden hiervoor zijn najaar 2015 gestart en besluitvorming (GS en PS) vindt plaats voorjaar 2016. Het NHWP is dit jaar niet ingezet vanwege gebrek aan voldoende aangemelde projecten.

Hoe de regio's invulling gaan geven aan zelfbouw en zelfbouw locaties in het RAP staat in de plannen van aanpak voor de RAP's. Als voorbeeld wordt hierbij gebruik gemaakt van de pilot zelfbouwlocaties West-Friesland uit 2014.

5.1.1.06 Begin januari 2015 heeft GS besloten het toezicht op de huisvesting van vergunninghouders vanwege de verhoogde taakstelling voor gemeenten voortaan risicogericht uit te voeren. Met 26 gemeenten die een geringe achterstand hebben zijn ambtelijke gesprekken gevoerd. Met 3 gemeenten hebben op bestuurlijk niveau een of meer gesprekken plaatsgevonden vanwege de opgelopen achterstand in de huisvesting van vergunninghouders.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

5.1.1.03 [Uitvoeringsregeling stads- en dorpsontwikkeling](#)

5.1.1.04 [Collectieve Zelfbouw](#)

5.1.1.04 [Website provincie noord holland - Zelfbouw](#)

5.1.1.05 [Woningbouwmonitor](#)

5.1.1.05 [Woonvisie 2016](#)

5.1.1.05 [Regionale Actieprogramma's](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.1.1				Wonen en stedelijke vernieuwing stimuleren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	5.041	2.283	2.283	6.301	-4.018	-176	7.685
Directe lasten	63	255	255	176	79	31	238
Kapitaallasten	1	0	0	0	0	-	0
Overdrachten	13.577	6.597	8.253	5.474	2.779	34	1.927
Subtotaal Lasten	18.681	9.135	10.791	11.951	-1.160	-11	9.850
Baten	-409	-444	-2.720	-2.335	-385	14	-1.027
Saldo van baten en lasten	18.272	8.691	8.071	9.617	-1.546	-19	8.823
Storting reserves	5.952	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	-3.423	0	-1.202	-1.013	-189	16	0
Resultaat	20.800	8.691	6.869	8.604	-1.735	-25	8.823

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Op activiteiten rond de woonvisie en stedelijke vernieuwing is meer personele inzet gepleegd dan geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die waren geraamd op het uitvoeren van gebieds-ontwikkelingsprojecten (OD 5.1.3).
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 49.000, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Bij de subsidies voor de uitvoeringregeling stads- en dorpsvernieuwing is gebleken dat er minder projecten aan de door de provincie gestelde eisen voldeden dan was verwacht (minder besteed uit de reserve werkgelegenheid en economie, € 1,6 miljoen,

neutraal).

Het verschil tussen de subsidieraming en de realisatie van de subsidies voor stedelijke vernieuwing wordt veroorzaakt doordat de werkelijke voortgang en oplevering van projecten afwijkt van de geplande voortgang en oplevering. Doordat de betalingsmomenten over het algemeen gekoppeld zijn aan de voortgang en de oplevering wijken ook de werkelijke betalingsmomenten af van de planning (minder besteed uit rijksmiddelen en reserves, € 541.000, neutraal):

- lagere besteding uit rijksmiddelen stedelijke vernieuwing € 352.000;
- lagere besteding aan ISV3 projecten uit de reserve stedelijke vernieuwing € 189.000;

Hoe deze verschillen boekhoudkundig tot uiting komen wordt uitgelegd in de leeswijzer onderdeel hogere of lagere baten en bijbehorende lasten.

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):

- Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 689.000, neutraal);
- Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 49.000, neutraal).

Baten	Omdat de uitgaven voor stedelijke vernieuwing lager zijn dan begroot, is de onttrekking aan de balanspost voor rijksmiddelen (met hetzelfde bedrag) lager (minder rijksbaten voor stedelijke vernieuwing, € 352.000, neutraal).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	Omdat de uitgaven voor ISV3 projecten stedelijke vernieuwingen lager zijn dan begroot, is de onttrekking aan de reserve (met hetzelfde bedrag) lager (minder onttrokken uit de reserve stedelijke vernieuwing, € 189.000, neutraal).

5.1.3 operationeel doel

Structuurvisie uitvoeren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.1.3.01 Actueel houden van de structuurvisie incl. uitvoeringsprogramma en Prov Ruimtelijke Verordening	- Structuurvisie en Ruimtelijke Verordening geactualiseerd. - Verkenning naar inhoud en opzet Omgevingsvisie in het kader van de nieuwe Omgevingswet gestart.	- Conform. - Conform.

5.1.3.02 Stimuleren en ondersteunen ontwikkeling van en rond openbaar vervoer knooppunten	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Bijdrage aan ontwikkeling stationsomgevingen Castricum en Koog-Zaandijk geleverd. - Knooppuntontwikkeling door de inzet van drie sprintstadsessies en één of twee alliantiegesprekken gestimuleerd. - Voorstellen voor gebundelde inzet van middelen en bijbehorende prioriteitsstellingen door gezamenlijk programma, met nadruk op de Zaancorridor, opgeleverd. - Monitor ov knooppunten opgesteld. - Congres ov-knooppunten wordt in 2016 georganiseerd.	- Conform. - Twee sprintstadsessies zijn uitgevoerd. Het geplande alliantiegesprek is uitgesteld op verzoek gemeente en zal in 2016 plaatsvinden. - Het uitvoeringsprogramma Zaancorridor wordt momenteel opgesteld en vormt de basis voor bundeling en prioritering. - De monitor is vertraagd in verband met het aanleveren van externe gegevens. - OV knooppunten is in 2016 onderdeel van het MRA congres.
5.1.3.03 Toetsen ruimtelijke voornemens en plannen van gemeenten op provinciaal belang	- Waar nodig juridisch instrumentarium ten aanzien van de Wet ruimtelijke ordening (zienswijze, reactieve aanwijzingen, inpassingsplannen) om provinciale belangen te waarborgen ingezet.	- Conform.
5.1.3.04 Agenda en secretariaat voeren voor de Metropoolregio Amsterdam	- Afstemming en samenhang van de drie MRA- pijlers economie, bereikbaarheid en ruimtelijke ordening georganiseerd en bewaakt. - Bestuurlijke samenwerking ondersteund. - MRA-bijeenkomsten en overig bestuurlijk overleg op MRA-schaal georganiseerd. - Door middel van website, MRA-blad en overige middelen MRA-communicatie verzorgd.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
5.1.3.05 Stimuleren van ruimtelijke kwaliteit	- Door de ARO over ruimtelijke kwaliteit bij voorontwerpplannen met impact buiten BBG geadviseerd. - Door de PARK over ruimtelijke kwaliteit in provinciale en regionale opgaven geadviseerd. - Congres Ruimtelijke Kwaliteit georganiseerd.	- Conform. - Conform. - Conform.
5.1.3.06 Inzetten van de Task Force Ruimtelijke winst (TFR)	- Onze rol als kennismakelaar en de hulp die wij willen bieden bij binnenstedelijke ontwikkeling met behulp van een 'assist' vervuld.	- Conform.

5.1.3.07 Vorbereiden en uitvoeren ruimtelijke programma's en projecten	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Ter realisatie van de Provinciale belangen in de Structuurvisie een aantal ruimtelijke programma's en projecten uitgevoerd. - Bloemendalerpolder: rode gronden worden in 2015 niet aan private partijen overgedragen, private ontwerpdocumenten getoetst, uitvoering beheer groene gronden gestart en eerste inrichtingen robuust groen-blauw voorbereid. - Conform. - Crailo: eigendom AZC overgedragen en ten behoeve van de aanleg van de hoofdstructuur enkele gebouwen gesloopt. - De verkoop van een deel van het AZC-terrein aan de Veiligheidsregio heeft in 2015 niet plaatsgevonden. - De Kop Werkt!: de acties conform de in stuurgroep (bestaande uit collegeleden van de vier gemeenten en de provincie) vastgestelde meerjarenprogramma 'de Kop Werkt Door! 2014-2017' uitgevoerd (als trekker of participant). - Conform. - NZKG: gezamenlijk de uitvoering van de visie Noordzeekanaalgebied 2040 aangepakt. - De eerste monitor Ruimtelijke-intensivering is gereed. - Nieuwe Strandwal: de aanbesteding voor aansluiting van de A9 en provinciale groenprojecten gestart. - Niet gestart met de aanbesteding. - Haarlemmermeer West: het uitvoeringsplan Haarlemmermeer West gestart. - Het uitvoeringsplan is niet gestart.
---	---

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

Crailo: De verkoop van een deel van het AZC-terrein aan de Veiligheidsregio heeft in 2015 niet plaatsgevonden, verwachting is dat dit in 2016 alsnog gebeurt. GS hebben in 2015 wel besloten de voorbereidingen van de verkoop van Crailo-Noord te starten. Er zijn geen gebouwen gesloopt, wel is het opruimen van explosieven gestart en zijn diverse onderhoudswerkzaamheden aan het terrein verricht.

De Nieuwe Strandwal: Eind december 2015 heeft positieve besluitvorming over de financiële middelen plaatsgevonden voor de Aansluiting op de A9. De groenprojecten zijn wel in 2015 gestart.

Haarlemmermeer West: De gemeente Haarlemmermeer heeft in 2015 geen uitvoeringsplan opgesteld.

5.1.3.08 Uitvoeren van grondbeleid	- Gronden ten behoeve van diverse beleidsdoelen, indien noodzakelijk met toepassing van het onteigeningsinstrument, aangekocht. - Conform. - Provinciale gronden en gebouwen beheerd (anders dan de gebouwen die in gebruik zijn voor de eigen dienst). - Conform. - Overtollig onroerend goed verkocht. - Conform.
---------------------------------------	--

5.1.3.09 Bijdrage aan de ontwikkeling van Schiphol	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Aan Bestuurlijke Regie Schiphol deelgenomen. - Afspraken in kader van Alderstafel uitgevoerd. - Aan Omgevingsraad Schiphol deelgenomen. - Uitvoering aan Omgevingsraad Schiphol gegeven. - SMASH dossier afgerond en afspraken over governance in Schipholregio gemaakt. - Beleidsevaluatie SADC uitgevoerd en positie ten aanzien van SADC bepaald.	- Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Voorstellen aan I&M gedaan en in bespreking met Staatssecretaris hierover. - Conform.
5.1.3.10 Stimuleren ruimtelijke economische initiatieven en projecten omtrent energie transitie	- Ruimtelijk-economische effecten van energietransitie verkend en toekomstscenario's ontwikkeld. - Kader klimaatbestendigheid voor PRV en SV vanuit verkenning naar ruimtelijk-economische effecten van energietransities ontwikkeld en initiatieven en projecten over hernieuwbare energieopwekking gestimuleerd. - Vanuit verkenning naar ruimtelijk-economische effecten van energietransities aan herijking ontwikkelingsbeeld MRA en omgevingsvisie Rijk bijgedragen. - Themabijeenkomsten over nieuwe energielandschappen georganiseerd.	- De verkenning heeft plaatsgevonden, de toekomstscenario's zijn begin 2016 gereed. - Conform. - Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

5.1.3.01 Besluit PS over de actualisatie van de Structuurvisie en Provinciale ruimtelijke verordening op 28 september 2015

- [Besluit GS over startnotitie Omgevingsvisie](#)

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

MRA = Metropoolregio Amsterdam

ARO = Adviescommissie Ruimtelijke Ordening

PARK = Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit

NZKG = Noordzeekanaalgebied

SMASH = Structuurvisie Mainport Amsterdam, Schiphol, Haarlemmermeer

SADC = Schiphol Airport Development Company

PRV = Provinciale Ruimtelijke Verordening

SV = Structuurvisie

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.1.3.01: Actualiseren van de Structuurvisie en Verordening

Op 28 september hebben Provinciale Staten de gewijzigde Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) aangepast.

De Structuurvisie is aangepast om een goed leesbare versie te hebben, voor de huidige bestuursperiode. De actualisatie houdt in dat tekst en kaarten van de Structuurvisie in overeenstemming zijn gebracht met eerdere (separate) besluiten. Het betreft dus een beleidsneutrale aanpassing. Daarnaast gaat het om technische en redactionele aanpassingen, zoals achterhaalde cijfers en prognoses tot 2015.

Bij de aanpassingen van de PRV gaat het om wijzigingen die nodig zijn omdat er nieuw beleid is vastgesteld, wijzigingen naar aanleiding van afspraken die met andere overheden zijn gemaakt, wijzigingen in lijn met bestaand beleid, en verduidelijkingen. Het doel van deze wijzigingen is om aan de start van deze nieuwe bestuursperiode een geactualiseerde PRV te hebben die in lijn is met het (vernieuwde) provinciale beleid. De wijzigingen hebben betrekking op het toepassingsbereik van de PRV, detailhandel, meerlaagse veiligheid, ruimte-voor-ruimte, agrarisch aanverwante bedrijven, bufferzones, gebieden voor grootschalige en gecombineerde landbouw, glastuinbouw en buitendijkse gebieden.

5.1.3.04 Gezamenlijk met de partners in de MRA is een ruimtelijke-economische agenda voor de MRA opgesteld. Zie www.metropoolregioamsterdam.nl

5.1.3.05

- ARO: in 2015 heeft de ARO 34 adviezen uitgebracht, waarvan zeven keer een tweede advies. Per saldo gaat het om 27 verschillende plannen/locaties. De adviezen voor 2014 zijn gebundeld in het jaarverslag.
- PARK: de PARK heeft een bijdrage geleverd aan diverse ruimtelijke plannen en projecten, zoals de dijk Hoorn-Amsterdam, de MRA-landschappen en Seedvalley Enkhuizen. GS hebben de samenwerking met PARK Jandirk Hoekstra vanaf 1 september 2015 met twee jaar verlengd.
- Congres: op 19 februari is het congres 'verleidelijk, bruikbaar en solide' gehouden over vier jaar werken aan ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland.
- Zie: [Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling](#)

5.1.3.06 De gemeente Waterland heeft een assist aangevraagd voor de procesaanpak van het op gang brengen van de transformatie van bedrijventerrein het Galgeriet in Monnickendam en de rol van de gemeente daarin. De studie is afgerond en wordt in februari 2016 gepresenteerd tijdens een openbare bijeenkomst in Monnickendam.

5.1.3.07 NZKG: de zeesluis van IJmuiden is definitief gegund. Zie: [Website Noordzeekanaalgebied](#)

5.1.3.10:

- GS hebben kennis genomen van de verkenning naar de ruimtelijke potentiën van energietransitie in Noord-Holland. PS is over dit besluit geïnformeerd. De ruimtelijke toekomstperspectieven zijn niet gerealiseerd en in het tweede kwartaal van 2016 gereed.
- Bijdrage aan MRA agenda voor energietransitie door het formuleren van actiepunten
- Er is een werkconferentie en bestuurlijke bijeenkomst over zonne-energie georganiseerd.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

5.1.3.01 [Startnotitie Omgevingsvisie](#)

5.1.3.02 [OV knooppunten: Strategie per corridor](#)

5.1.3.05 [Jaarverslag ARO 2014](#)

5.1.3.08 [Uitvoeren van grondbeleid - Paragraaf Grondbeleid](#)

5.1.3.09 [Tweede tranch stichting Leefomgeving Schiphol "niet bij steen alleen"](#)

5.1.3.10 [Ruimtelijke -economische effecten energietransitie](#)

5.1.3.10 [De rol van Thorium in de energietransitie Noord-Holland](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.1.3					Structuurvisie uitvoeren		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	6.867	10.930	10.930	7.171	3.759	34	6.530
Directe lasten	4.030	5.441	5.699	3.097	2.602	46	5.489
Kapitaallasten	-589	887	35	13.122	-13.087	-37.392	304
Overdrachten	1.629	742	1.221	1.932	-711	-58	3.137
Subtotaal Lasten	11.938	18.000	17.885	25.322	-7.437	-42	15.460
Baten	-7.542	-2.694	-17.225	-11.277	-5.948	35	-10.578
Saldo van baten en lasten	4.395	15.306	660	14.045	-13.385	-2.028	4.882
Storting reserves	10.330	0	0	0	0	-	1.000
Onttrekking reserves	-747	-676	-605	-714	109	-18	-628
Resultaat	13.978	14.630	55	13.331	-13.276	-24.137	5.254

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	Van diverse uitvoeringprojecten structuurvisie zijn de kosten verschoven in de tijd (Economische categorie, € 490.000, voordelig, UI). Conform GS-besluit op 8 december 2015 worden de resterende middelen in 2016 aangewend voor een bijdrage aan de Fietsbrug A9 Nieuwe Strandwal. De beheer- en onderhoudskosten van grond en overige onroerende zaken zijn lager uit gevallen (minder besteed, € 438.000, voordeel): - BBL gronden € 199.000 omdat een bijdrage (afrekening) van DLG van € 192.000 in mindering is gebracht op de kosten; - PASO-gronden € 83.000 omdat het benodigd budget vooraf lastig kon worden ingeschat; - Kassengebied € 74.000 omdat een groot deel van de meerjarige opdracht die aan SADC is verstrekt zal worden uitgevoerd in 2016;

- Diverse kleinere verschillen, totaal € 82.000.

Er is meer (ingehuurde) inzet gepleegd voor het project Crailo dan geraamd naar aanleiding van besluitvorming in 2015 over de ontwikkeling en verkoop van Crailo en de ontwikkelingen rond de opvang van vluchtelingen (meer besteed uit Reserve Beheer Tijdelijke gronden, € 109.000, neutraal).

De incidentele middelen voor proces en ontwikkelkosten OV-Knooppunten zijn verschoven naar 2016 (Economische categorie, € 260.000, voordeel, UI).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):

- Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 46.000, neutraal)
- Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, €437.000, neutraal)
- Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 18.000, neutraal)
- Diverse kleinere verschillen (minder/meer besteed, € 147.000 voordeel).

Kapitaallasten	Hogere kapitaallasten (meer besteed, € 13,1 miljoen nadeel) door: • boekwaardeverlies Distriport € 12,7 miljoen op basis van het recent opgeleverde taxatierapport; • afschrijving boekwaarde bij verkoop stukjes grond Wieringerrandmeer € 268.000; • afschrijving boekwaarde bij verkoop gebouw Mercurius € 118.000; • toename van rentelasten door een hogere rentepercentage € 30.000.
Overdrachten	De subsidie voor de verbetering van station Koog-Zaandijk is niet in 2015 verleend, omdat de gemeente meer voorbereidingstijd nodig had. De subsidie zal in 2016 worden aangevraagd (minder besteed uit reserve werkgelegenheid en economie, € 200.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): • Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, €437.000, neutraal)
Baten	Minder opbrengst uit grondverkoop BBL en PASO (minder baten, € 5,0 miljoen, neutraal). Ten dele omdat een grote transactie ten waarde van € 2,7 is uitgesteld naar 2016; Hogere opbrengst grond en overige onroerende zaken (minder opbrengst, € 356.000, voordeel): • Meer opbrengst uit overige grondverkoop € 190.000; • Meer pacht en huuropbrengsten uit diverse gronden en overige vastgoed € 156.000. De rijksbijdragen via gemeenten aan de benadering van explosieven in de grond bij Crailo worden ontvangen in 2016 (minder baten, € 699.000, nadeel). Afname bijdragen derden inzake Chipshol (minder baten, € 500.000, nadeel).
Storting reserves	

Onttrekking reserves	De onttrekking aan reserves is evenredig toegenomen met de hogere besteding aan beheer en onderhoud Crailo (meer onttrokken uit de Reserve Beheer Tijdelijke gronden, € 109.000, neutraal.
----------------------	--

5.3 beleidsdoel

Beleid voor economie, landbouw & toerisme voeren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

5.3.1 operationeel doel

Een optimaal vestigingsklimaat scheppen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.3.1.01 Faciliteren van regionale economische samenwerking	- In de regio's IJmond, Zuid-Kennemerland, Zaanstreek en Gooi & Vechtstreek in de regionale overleggen waarin overheden, ondernemers en onderwijs participeren, deelgenomen.	- Conform.
5.3.1.02 Faciliteren van het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN)	- Bestuurlijke inzet aan de AvA en REON geleverd. - Subsidie aan NHN voor de uitvoering van het jaarprogramma verleend.	- Conform. - Conform.
5.3.1.03 Participeren in samenwerkingsverbanden in het Noordzeekanaalgebied	- Aan het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied bestuurlijk deelgenomen.	- Conform.
5.3.1.04 Faciliteren van de regionale adviescommissies detailhandel	- Regionale afstemming m.b.t. detailhandel vergroot. - Een actueel regionaal detailhandelsbeleid in alle regio's gerealiseerd. - Deelonderzoeken detailhandel uitgevoerd.	- Conform. - Conform. - Conform.
5.3.1.05 Deelnemen in het Life Science Fonds Amsterdam	- Startende life science-ondernemers in de regio's Groot-Amsterdam en Alkmaar ondersteund.	- Conform.

5.3.1.06	- Aansluiting op innovatieve clusters tot stand gebracht.	- Conform.
Ontwikkelen en uitvoeren arbeidsmarktbeleid t.b.v. versterking kennis-economie	- Betere afstemming specifiek gericht op sector techniek tussen onderwijs en bedrijfsleven gerealiseerd.	- Conform.
5.3.1.08	- Actueel economisch profiel opgesteld en onderhouden.	- Conform.
Ontwikkelen en uitvoeren van beleid m.b.t. (Inter)nationale Marketing en Promotie gericht op de vestiging van nieuwe en het behoud van bestaande bedrijven	- 25 leads per jaar buiten de MRA verzorgd.	- Conform.
	- 10 buitenlandse bedrijven buiten de MRA bezocht.	- Conform.
5.3.1.09	- EFRO-clusterregelling ter ondersteuning van de Kennis- en Innovatie Agenda uitgevoerd.	- Conform.
eelnemen in AEB (Amsterdam Economic Board)	- Subsidie verleend waarmee aan totstandkoming van diverse AEB-initiatieven is bijgedragen.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

AvA = Algemene Vergadering van Aandeelhouders
 REON = Regionaal Economisch Overleg Noord-Holland Noord
 NHN = Noord-Holland Noord
 SOK = Samenwerkingsovereenkomst
 MRA = Metropoolregio Amsterdam
 EFRO = Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
 AEB = Amsterdam Economic Board
 PRES = Platform Regionale Economische Samenwerking

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.3.1.01 De gedeputeerde EZ uit ons college is voorzitter van de regionale economische overleggen in de regio's IJmond, Zuid-Kennemerland en Zaanstreek. Het voorzitterschap van de Economie Board Gooi & Vechtstreek wordt door de regio zelf ingevuld. Wij participeren in dit regionale overleg wel maar dan als lid.

Focus bij onze inzet in deze overlegplatforms ligt op het zo goed mogelijk aansluiting vinden bij, en gebruik maken van de economische ontwikkelingen/activiteiten die in het grotere verband van de Metropoolregio Amsterdam in gang worden gezet via PRES en de Amsterdam Economic Board.

5.3.1.02 Het Ontwikkelingsbedrijf heeft zich in Jaarplan en activiteitenplan 2015 gefocust op de volgende thema's:

1. Invulling geven aan het Ondernemersloket Noord-Holland Noord
2. Regiomarketing/Internationale acquisitie
3. Verbeteren van het vestigingsklimaat
4. Faciliteren van de deelnemers in de samenwerkingsovereenkomst (SOK).

5.3.1.04 - Door samenvoeging van de twee adviescommissies in Noord-Holland Zuid hebben wij nu zowel in het noordelijk als zuidelijk deel van de provincie te maken met één commissie die ons adviseert over detailhandelsaangelegenheden.

- Ons provinciale detailhandelsbeleid stelt verplicht dat regio's over vastgestelde regionale detailhandelsvisies beschikken die ook door de betreffende regiogemeenten dienen te zijn

vastgesteld. Voor het opstellen van dergelijke regionale visies zijn bijdragen verleend aan regio's West-Friesland en IJmond.

- De voorbereidende activiteiten zijn gestart voor het Koopstromenonderzoek dat in 2016 zal worden uitgevoerd. De provincie Noord-Holland coördineert de aanbesteding van dit onderzoek waarin ook provincies Zuid-Holland en Utrecht participeren.

5.3.1.05 Provincie is aandeelhouder in de BV Life Science Fonds Amsterdam. Er was vanuit het fonds sprake van 6 deelnemingen in de regio Amsterdam.

5.3.1.06 - Wij hebben ons ingezet voor de instandhouding van de Techniekraad waarin vier ondernemersorganisaties uit de technische sector samenwerken (FME, Metaalunie, Uneto, Bouwend Nederland). Deze vier partijen willen zich samen met de provincie Noord-Holland inzetten voor een verdere versterking van activiteiten op het gebied van instroom, arbeidsmarkt en beroepsopleidingen.

- Wij hebben een betere aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven helpen realiseren door uitvoering mogelijk te maken van innovatieve samenwerkingsprojecten bij ROC's gericht op campusvorming.

5.3.1.08 - De website Investinnordholland.com is geactualiseerd en documentatiemateriaal is gemaakt voor de Greenport NHN en Data centers Dit materiaal is te downloaden via de website van het Ontwikkelingsbedrijf NHN);

- Wij hebben met diverse internationale bedrijven gesprekken gevoerd over vestiging, uitbreiding, verplaatsing en eventuele knelpunten. Over de bedrijven en de inhoud van deze gesprekken kunnen wij echter met het oog op bedrijfsgevoelige informatie niet veel openbaar maken;

- In het kader van het onderhouden/verbeteren van het internationale vestigingsklimaat hebben wij gesprekken gevoerd met bedrijven. Relevante punten over dat vestigingsklimaat die daarin naar voren kwamen hebben wij doorgeleid naar het Netherlands Foreign Investment Agency.

5.3.1.09 - DE EFRO-clusterregeling, onderdeel van het Kansen voor West-programma is uitgevoerd en afgerond. De ondersteunde projecten zijn nog niet alle afgerond en lopen deels nog.

- Wij onderschrijven als lid van PRES en van de Amsterdam Economic Board de economische en innovatie-ambities van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Deze ambities worden financieel ondersteund vanuit het Regionaal Budget Innovatie van de MRA, waar de regionale overheden aan bijdragen. De provincie draagt hier jaarlijks ook aan bij. Vanuit deze provinciale bijdrage zijn een aantal van de door de board geselecteerde projecten ondersteund.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.1				Een optimaal vestigingsklimaat scheppen			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.612	2.223	2.223	1.425	798	36	1.823
Directe lasten	679	4.988	1.146	718	428	37	4.434
Kapitaallasten	878	878	890	864	26	3	899
Overdrachten	6.546	1.100	5.215	4.705	510	10	2.619
Subtotaal Lasten	9.715	9.189	9.474	7.711	1.763	19	9.775
Baten	-16.070	-10.433	-15.963	-15.973	10	-	-9.749
Saldo van baten en lasten	-6.354	-1.244	-6.489	-8.262	1.773	-27	26
Storting reserves	1.892	8.526	16.647	16.647	0	-	3.571
Onttrekking reserves	-1.680	-8.563	-7.332	-4.245	-3.087	42	0
Resultaat	-6.142	-1.281	2.826	4.140	-1.313	-46	3.597

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Op het operationeel doel is meer personele inzet gepleegd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die waren geraamd op Een optimaal vestigingsklimaat scheppen (OD 5.3.1).
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	Door lagere vaststellingen van de subsidies voor HIRB (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) is er geld terugontvangen (minder besteed uit reserve AP 2010, € 315.000, neutraal). In 2013 is de deelneming van de RON afgeboekt en op € 0 gezet, inmiddels is dit weer ongedaan gemaakt (minder besteed, € 318.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 4,3 miljoen, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 89.000, neutraal).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

5.3.2 operationeel doel

Hoogwaardige werklocaties realiseren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.3.2.01 Uitvoeren van één uitvoeringsregeling HIRB	- Uitvoering aan de nieuwe uitvoeringsregeling HIRB gegeven.	- Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Zie bijgevoegde rapportage over HIRB 2015 (hyperlink).		
5.3.2.02 Monitoren van bedrijventerreinen en kantoren	- Jaarlijkse monitoring van bedrijventerreinen en kantoren verzorgd.	- Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> De resultaten van de monitor zijn o.a. verwerkt in factsheets per gemeente die via de website van de provincie Noord-Holland kunnen worden geraadpleegd (www.nhwerklocaties.nl).		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

HIRB = Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

5.3.2.01 [Subsidieregelingen Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.2				Hoogwaardige werklocaties realiseren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.744	1.620	1.620	1.739	-119	-7	1.790
Directe lasten	388	388	388	388	0	-	388
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	-	0
Overdrachten	6.561	0	5.587	772	4.815	86	4.740
Subtotaal Lasten	8.692	2.008	7.595	2.898	4.697	62	6.918
Baten	-25	-25	-25	-25	0	2	-25
Saldo van baten en lasten	8.668	1.983	7.570	2.874	4.696	62	6.893
Storting reserves	7.678	100	4.840	4.840	0	-	0
Onttrekking reserves	-5.419	0	-3.521	-3.610	89	-3	-4.740
Resultaat	10.927	2.083	8.889	4.104	4.785	54	2.153

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Op het operationeel doel is meer personele inzet gepleegd dan was geraamd. Hiervoor zijn uren ingezet die waren geraamd op Een optimaal vestigingsklimaat scheppen (OD 5.3.1).
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	Door lagere vaststellingen van de subsidies voor HIRB (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) is er geld terugontvangen (minder besteed uit reserve AP 2010, € 315.000, neutraal). In 2013 is de deelneming van de RON afgeboekt en op € 0 gezet, inmiddels is dit weer ongedaan gemaakt (minder besteed, € 318.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 4,3 miljoen, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 89.000, neutraal).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

5.3.3 operationeel doel

Aan het toerisme gekoppelde bedrijvigheid stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.3.3.01 Uitvoeren van het programma Water als Economische Drager (WED)	- Projecten op het gebied van toeristisch gebruik van water ondersteund.	- Conform.
5.3.3.02 Vormgeven aan de toeristische promotie	- Projecten op het gebied van toeristisch gebruik van water ondersteund.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

WED = Water als Economische Drager

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.3.3.01 De uitvoeringsregeling WED was afgelopen jaar opengesteld en daarbij lag de focus op twee categorieën: sloepennetwerken en riviercruisevaart. Deze beide kwamen uit een evaluatie van de WED-regeling als meest kansrijk naar voren. De regeling 2015 heeft in beide categorieën geleid tot subsidiëring van drie projecten.

5.3.3.02 De provincie speelde een regisserende en coördinerende rol in het promoten van de diversiteit van Noord-Holland. Daarnaast was de provincie opdrachtgever voor de toeristische marketing en promotie van Noord-Holland en de website www.noord-holland.com. Uitvoeringsorganisatie Amsterdam Marketing verzorgde in 2015 activiteiten om de professionaliteit van de sector te vergroten. Hierbij werkte Amsterdam Marketing samen met de regionale promotie organisaties en Cultuurcompagnie Noord-Holland.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.3			Aan het toerisme gekoppelde bedrijvigheid stimuleren				
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	408	476	476	394	82	17	460
Directe lasten	303	401	401	271	130	33	401
Overdrachten	159	1.000	500	226	274	55	0
Subtotaal Lasten	870	1.877	1.377	890	487	35	861
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	870	1.877	1.377	890	487	35	861
Storting reserves	137	0	3.609	3.609	0	-	2.837
Onttrekking reserves	-1.894	0	-2.066	-2.066	0	-	0
Resultaat	-887	1.877	2.920	2.433	487	17	3.698

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 126.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 4.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	De subsidie-aanvraag van de gemeente Zaanstad in het kader van watertoerisme en waterrecreatie kon niet meer in 2015 worden behandeld. De subsidieverlening zal in 2016 plaatsvinden (minder besteed uit reserve werkgelegenheid en economie, € 400.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 126.000, neutraal).
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

5.3.4 operationeel doel

Voor duurzame land- en tuinbouwgebieden zorgen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.3.4.01 Faciliteren Agriboard Noord-Holland-Noord en greenport Aalsmeer	- In Agriboard Noord-Holland Noord en in Greenport Aalsmeer deelgenomen. - Projecten uit gebiedsprogramma's - Conform. Greenport Aalsmeer en Noord-Holland Noord opgestart en uitgevoerd. - Monitor Glastuinbouw uitgevoerd. - Conform.	- Conform.
5.3.4.02 Faciliteren Blueports	- Innovatie en ondernemerschap door samenwerking in de keten versterkt.	- Conform.
5.3.4.04 Stimuleren van de vergroting van het biologische areaal	- Meer dan 5% biologisch areaal in 2015 gerealiseerd.	- Conform.
5.3.4.05 Faciliteren samenwerking in kader van POP	- Bijdrage aan projectbureau POP geleverd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.3.4.01 - De verantwoordelijk gedeputeerde in ons college is voorzitter van zowel Greenport Aalsmeer als van Greenport Noord-Holland Noord. Greenport Aalsmeer werkt aan de versterking van de concurrentiepositie van de sierteeltsector in de greenport waarvan ook de Noord-Hollandse gemeenten Uithoorn, Haarlemmermeer, Amstelveen en Aalsmeer deel uitmaken. Greenport Noord-Holland Noord richt zich op een veelheid van in Noord-Holland Noord aanwezige sterke sectoren: akkerbouw, visserij, bollenteelt, dierhouderij, fruitteelt, glastuinbouw, vollegrondsgroenteteelt en zaadveredeling.

- De ondersteunde projecten zijn opgenomen in de uitvoeringsagenda's van de betreffende greenports

- Een visie is gemaakt op de ruimtelijke ontwikkeling van de glastuinbouw rond Aalsmeer.

5.3.4.02 Wij hebben twee netwerk- en kennisbijeenkomsten met ondernemers in de keten georganiseerd. Eén tijdens Sail en één bij de sector zelf in de gemeente Velsen.

5.3.4.04 Naar verwachting zal in 2015 het biologisch areaal 6500 ha. bedragen wat ongeveer 5% van het totaal is. Zekerheid hierover is echter pas te geven nadat de definitieve cijfers bekend zijn. Overigens hebben wij met PS een discussie gevoerd en zal in ons beleid de focus niet meer zozeer op het kwantitatieve areaal liggen maar meer op het aspect duurzaamheid en duurzame

landbouw in bredere zin zoals opgenomen in ons coalitieakkoord.

5.3.4.05 Het projectbureau is het secretariaat van het Comité van Toezicht en ondersteunt de verantwoording van Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) richting Brussel. Het projectbureau zorgt ook voor afstemming tussen provincies en Rijk bij de uitvoering van POP3.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.3.4				Voor duurzame land- en tuinbouwgebieden zorgen			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil * verschil	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	985	1.149	1.149	918	231	20	1.090
Directe lasten	220	777	313	150	163	52	885
Kapitaallasten	3	0	0	4	-4	-	0
Overdrachten	629	3.416	1.585	1.167	418	26	4.216
Subtotaal Lasten	1.837	5.342	3.047	2.238	809	27	6.191
Baten	0	0	-233	-186	-47	20	0
Saldo van baten en lasten	1.837	5.342	2.814	2.051	763	27	6.191
Storting reserves	0	0	9.800	9.800	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	-500	0	-500	100	-4.100
Resultaat	1.837	5.342	12.114	11.851	263	2	2.091

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De oorspronkelijk geraamde subsidies tlv de reserve Europese projecten zijn in 2015 niet tot verlening gekomen. Daardoor zijn minder uren besteed dan begroot.
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 159.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en kapitaallasten (minder besteed, € 4.000, neutraal).
Kapitaallasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Verschuiving tussen directe lasten en kapitaallasten (meer besteed, € 4.000, neutraal).
Overdrachten	Door een vertraging in de bestuurlijke besluitvorming over de uitvoering POP3 zijn er geen uitgaven gedaan uit de reserve

Europese projecten Landbouwsubsidies (minder besteed uit de reserve Europese projecten Landbouwsubsidies, € 500.000, neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting).

Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 22.000, neutraal).

Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 159.000, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 55.000,- voordeel).

Baten

Storting reserves

Onttrekking reserves Door een vertraging in de bestuurlijke besluitvorming over de uitvoering POP3 zijn er geen uitgaven gedaan uit de reserve Europese projecten Landbouwsubsidies (minder onttrekkingen uit de reserve Europese projecten Landbouwsubsidies, € 500.000, neutraal).

5.4 beleidsdoel

Aantrekkelijk en toegankelijk groen realiseren voor de bewoners en bezoekers van de provincie, voor ecologie en economie

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

5.4.1 operationeel doel

Beschermen en ontwikkelen van groen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.4.1.01 Uitvoeren groene wetgeving	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Compensatiebeleid voor EHS, ecologische verbindingszones en weidevogelleefgebied uit de PRV uitgevoerd. - Minimaal 92% van de aanvragen voor vergunningen, ontheffingen en toestemmingen binnens de wettelijke termijn afgehandeld. - Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor 2015 uitgevoerd. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 opgeleverd.	- Conform. - Conform. - Jaarverslag toezicht en handhaving 2014 wordt in de 1e helft 2016 opgeleverd.

5.4.1.02 Beschikbaar stellen van middelen om EHS te realiseren	- 250 ha nieuwe EHS gerealiseerd. - 250 ha inrichting van EHS gesubsidieerd.	- 320 ha gerealiseerd. - 320 ha gesubsidieerd.
5.4.1.03 Beschikbaar stellen van Middelen om Ecologische verbindingzones te realiseren	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Ontsnipperingsmaatregelen op de N526 Bossevainweg voorbereid, onderzoek naar ontsnipperingsmaatregelen N201 afgerond, onderzoek naar ontsnipperingsmaatregelen N200 afgerond, ontsnipperingsmaatregelen N203 uitgevoerd. - Het werk voor de Natuurbrug Zeepoort aanbesteed. Natuurbrug N417 gerealiseerd. Per abuis is de realisatie van de natuurbrug N417 niet eerder opgenomen in de begrote output.	- Conform. - Conform.
5.4.1.04 Beschikbaar stellen van Middelen om RodS te realiseren	- 60 ha recreatiegronden ingericht. - 5,5 km recreatieveverbinding aangelegd.	- Niet gerealiseerd. - Niet gerealiseerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> De 60 ha recreatiegronden en 5,5 km recreatieve verbindingen zijn (nog) niet gerealiseerd als gevolg van het feit dat het bestuur van het recreatieschap Geestmerambacht in verband met de onderhandelingen met de provincie over de uittreding van de provincie uit Geestmerambacht, de realisatie van het RodS-uitbreidingsproject Geestmerambacht 'on' hold heeft gezet.		
5.4.1.05 Beschikbaar stellen van middelen om recreatieve routenetwerken te realiseren	- 8 km stad-landverbindingen aangelegd. - 220 km aan recreatieve routenetwerken gerealiseerd. - 5 toeristische overstappunten gerealiseerd. - 6 km boerenlandpaden gerealiseerd.	- 8,5 km aan verbindingen gerealiseerd. - Conform. - Toeristische overstappunten zijn niet gerealiseerd. - 12 km. boerenlandpaden gerealiseerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Het uitrollen van Toeristische overstappunten (TOP's) heeft veel aanlooptijd nodig gehad. Er is voor gekozen om de TOP's regionaal uit te rollen. Deze werkwijze kost meer tijd door de besluitvorming in meerdere gemeenteraden en de eis aan verleende vergunningen, maar bevordert wel de duurzaamheid en de draagvlak van de principes van de TOP. De uniforme uitstraling en de criteria die belangrijk zijn voor de herkenbaarheid worden beter gewaarborgd dan bij een individuele aanvraag.		
5.4.1.06 Toepassen van ruimte voor ruimte regeling	- 40 adviezen over de toepassing van de regeling gegeven.	- Conform.
5.4.1.07 Ontwikkelstrategieën opstellen en uitvoeren	- Uitvoeringsstrategie Amsterdam-Haarlem vastgesteld en gestart met de uitvoering. - Ontwikkelperspectief Binnenduinrand vastgesteld. - Gebiedsakkoord en gebiedsvisie Amstelscheg planologisch verankerd in bestemmingsplannen. - Projecten uit Uitvoeringsstrategie Mooi Amstelland uitgevoerd cf afspraken met I&M en besluitvorming stuurgroep.	- Eerste aanzet uitvoeringsstrategie met participanten opgezet. Bestuurlijk voorstel aanpak volgt. - Ontwikkelperspectief nog niet vastgesteld. - Deels gerealiseerd. - Conform.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

- Het Ontwikkelperspectief Binnenduinrand is klaar om het traject ter vaststelling door betrokken overheden in te gaan. Gemeente Haarlem is trekker. Omdat het om een integrale en regionale aanpak gaat, kost het traject meer tijd dan voorzien.

- T.a.v. Amstelscheg: Ouder-Amstel neemt het beeldkwaliteitsplan bij de volgende actualisatie van het bestemmingsplan mee.

5.4.1.08 - Uitvoeringsprogramma Groene - Conform.

Projecten voor Groene Uitweg voor 2015 uitgevoerd.

Uitweg uitvoeren

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

EHS = Ecologische Hoofdstructuur (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland, NNN)

I&M = Ministerie van Infrastructuur & Milieu

PRV = Provinciale Ruimtelijke Verordening

TOP = Toeristisch Overstappunt

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

[5.4.1 Programma Groen 2015-2019](#)

[5.4.1 Uitvoeringsregeling Ruimte voor Ruimte 2015](#)

[5.4.1 Aanpak Groen Kapitaal](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.4.1				Beschermen en ontwikkelen van groen			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	8.217	7.267	7.267	10.255	-2.988	-41	5.752
Directe lasten	8.197	30.818	11.846	3.623	8.223	69	25.385
Kapitaallasten	1.769	2.925	200	346	-146	-73	0
Overdrachten	39.576	20.735	16.130	8.936	7.194	45	39.102
Subtotaal Lasten	57.760	61.745	35.443	23.159	12.284	35	70.239
Baten	-9.356	-5.098	-6.178	-5.199	-979	16	-11.856
Saldo van baten en lasten	48.403	56.647	29.265	17.961	11.304	39	58.383
Storting reserves	25.415	13.950	24.517	19.337	5.180	21	15.197
Onttrekking reserves	-38.214	-43.027	-21.379	-8.870	-12.509	59	-47.043
Resultaat	35.604	27.570	32.403	28.428	3.975	12	26.537

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	Er is minder besteed aan grondaankopen voor de realisatie van het NNN. Er zijn overigens verschillende grondaankopen waarvoor de overeenstemming in 2015 is bereikt maar waar de afhandeling in 2016 plaats zal vinden (minder besteed uit de reserve Groen, € 3,8 miljoen, neutraal). De uitgaven uit de Reserve Groene Uitweg zijn lager dan geraamd. De grondaankoop van de Horstermeer is door de onderhandelingen net over de jaargrens gerealiseerd. De voortgang van project Rondje Naardermeer is afhankelijk van ProRail project "Naarden-Bussum". Doordat ProRail vertraging heeft opgelopen zijn er minder kosten gemaakt dan kon worden voorzien. Bij project Fietsbrug Nigtevecht zijn de begrote juridische kosten voor de aanbesteding van het project uiteindelijk ten laste van projectpartner provincie Utrecht gekomen (minder besteed uit de reserve Groene Uitweg, € 1,4 miljoen neutraal) De bestedingen ten laste van de balanspost ILG Rijksmiddelen zijn lager dan eerder ingeschat. Voor project Verbrakking Westzaan is de voorbereiding van de concrete uitvoering opgeschort. Het werd noodzakelijk geacht om eerst een goedkoper alternatief voor de aanvoer van brak water te onderzoeken (minder besteed uit balanspost ILG Rijksmiddelen, € 393.000, neutraal).

Voor de Natuurbrug Zandpoort zijn er minder uitgaven gedaan, zie ook de toelichting onder Baten (minder besteed, € 507.000, neutraal)

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
Verschuivingen tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 2,2 miljoen, neutraal).

Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 77.000, nadeel).

Kapitaallasten	UNA-project ecoduct N417 (meer besteed uit de reserve UNA, € 140.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 6.000, neutraal).
Overdrachten	Er is minder besteed aan Uitvoeringsregeling subsidie maatregelen Programma Aanpak Stikstof Noord-Holland 2015 en de uitvoeringsregeling subsidie Kwaliteitsimpuls natuur en landschap NH (SKNL). De uitgaven hiervoor schuiven door naar 2016. Zie voor een nadere toelichting het verslag van de reserve Groen in de "Toelichting op de balans" (minder besteed uit de reserve Groen, € 6,8 miljoen, neutraal). Verwacht werd dat er sprake zou zijn van meer aanvragen in het kader van het Plattelands Ontwikkelings Programma 2 (POP2) dan het beschikbare EU-budget. Om deze aanvragen te honoreren, is in de begroting extra budget uit provinciale middelen beschikbaar gesteld. Doordat er vanuit het EU-budget een groter aandeel beschikbaar is gesteld aan de provincie Noord-Holland is geen beroep gedaan op de eigen provinciale middelen (minder besteed uit reserve ILG, € 1,4 miljoen, neutraal). Het proces voor de vrijwillige kavelruilen in de Vechtstreek heeft in 2015 niet tot daadwerkelijke ruilingen geleid. Daardoor konden er geen subsidies worden verleend (minder besteed uit reserve Groene Uitweg, € 498.000, neutraal). Voor potentiële aanvragers voor TWIN-H subsidie uit de Uitvoeringsregeling Groen 2015 vormt de voorwaarde dat de benodigde vergunningen en ontheffingen verleend moet zijn voordat een aanvraag ingediend kan worden nog steeds een drempel voor het indienen van een aanvraag. Het daadwerkelijk indienen van subsidieaanvragen in 2015 is hierdoor achtergebleven bij de verwachting. Voor het restantbudget wordt in 2016 een nieuw subsidieplafond opengesteld (minder besteed uit reserve TWIN-H, € 555.000, neutraal). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 152.000, neutraal). Verschuivingen tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed, € 2,2 miljoen, neutraal). Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 11.000, nadeel).
Baten	Er is minder gefactureerd aan Provincie Utrecht voor project Fietsbrug Nigtevecht als gevolg van de lagere bestedingen, zie bovenstaande toelichting bij de directe uitgaven (minder baten in Reserve Groene Uitweg, € 116.000 neutraal). Er is minder dekking geboekt ten laste van de balanspost ILG Rijksmiddelen als gevolg van de lagere bestedingen, zie bovenstaande toelichting bij de directe uitgaven (minder baten, € 393.000 neutraal). Doordat er voor de Natuurbrug Zandpoort minder uitgaven zijn gedaan zijn er minder baten van derden ter dekking van deze

	kosten opgevoerd (minder baten, € 507.000, neutraal).
	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (meer baten, € 37.000, voordeel).
Storting reserves	De opbrengst van grondverkoop BBL-gronden is in 2015 lager uitgevallen dan geraamd (lagere storting in reserve Groen, € 5,1 miljoen, neutraal).
Onttrekking reserves	Omdat de bestedingen uit de reserve Groen lager waren dan geraamd, zijn ook de onttrekkingen uit de reserve (met hetzelfde bedrag) lager (minder onttrekkingen, € 10,6 miljoen, neutraal). Omdat de bestedingen uit de reserve Groene Uitweg lager waren dan geraamd, zijn ook de onttrekkingen uit de reserve (met hetzelfde bedrag) lager (minder onttrekkingen, € 1,9 miljoen, neutraal).

5.4.2 operationeel doel

Beheren van groen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.4.2.01 Subsidiëren van (agrarisch) natuurbeheer	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - 27.883 ha natuur met subsidie beheerd (SVNL) - 21.818 ha agrarische natuur met subsidie beheerd (SVNL) - Herstelmaatregelen en PAS maatregelen gesubsidieerd - Natuurbeheerplan 2016 vastgesteld. - Nieuwe werkwijze agrarisch natuurbeheer vastgesteld. - LNH en GNR een aanvullende subsidie.	- 27.673 ha natuur met subsidie beheerd. - 21.653 ha agrarische natuur met subsidie beheerd. - Herstel- en PAS maatregelen nog niet gesubsidieerd. - Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
- T.a.v. Beheer natuur: Voor van functie gewijzigde gronden werd minder subsidie voor beheer aangevraagd dan verwacht.		
- T.a.v. Beheer agrarische natuur: Agrarische beheerders kunnen per jaar hun beheer (gedeeltelijk) aanpassen, in soort beheer en in oppervlak.		
- T.a.v. Herstelmaatregelen en PAS: Eind 2015 (november) is de subsidieregeling opengesteld op basis waarvan de verschillende terreinbeheerders subsidie aan kunnen vragen voor het uitvoeren van de maatregelen. Ook is met deze partijen een raamovereenkomst getekend waarin is afgesproken dat ze deze maatregelen ook daadwerkelijk gaan uitvoeren. We verwachten in de loop van 2016 alle aanvragen te ontvangen maar de timing hiervan is onder andere afhankelijk van een aantal juridische discussies over of er bij dit programma sprake is van Staatssteun en op welke manier de maatregelen op grond van de Natuurbeschermingswet toegestaan kunnen worden. Hier was vorig jaar nog geen duidelijkheid over, waardoor de terreinbeheerders nog geen aanvragen hebben gedaan.		

5.4.2.02	- Ecologisch bermbeheer uitgevoerd.	- Conform.
De pilots van ecologisch beheren van bermen en beheerarme natuur uitvoeren	- Pilot beheerarme natuur in uitvoering.	- Conform.
5.4.2.03	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - De vier Natura 2000 beheerplannen voor Laag Holland worden in 2015 in ontwerp vastgesteld Eilandspolder, Polder Westzaan, Wormer- en Jisperveld/Kalverpolder en Ilperveld/ Varkensland/ Oostzanerveld/ Het Twiske. De overige plannen volgen in 2016.	- De vier beheerplannen nog niet in ontwerp vastgesteld.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
De PAS is later vastgesteld (1 juli) dan destijds voorzien en vervolgens op 15 december ook nog eens partieel herzien, omdat vanuit het Rijk nieuwe (wetenschappelijke) inzichten, zoals nieuwe of geactualiseerde projecten en emissiefactoren moesten worden verwerkt. Dit had invloed op de beheerplannen. Hierdoor is de datum voor de vaststelling van de vier ontwerp beheerplannen voor Laag Holland doorgeschoven naar voorjaar 2016.		
5.4.2.04	- Tien maatregelen ter verbetering van de biotopen van 30 soorten planten en dieren via Landschap Noord-Holland uitgevoerd.	- Vijf maatregelen ter verbetering van de biotopen van 30 soorten planten en dieren uitgevoerd.
5.4.2.05	- 60 projecten ter verbetering van landschapselementen via Landschap Noord-Holland gerealiseerd.	- 15 projecten ter verbetering van Landschapselementen gerealiseerd.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
Er waren minder aanvragen van burgers en organisaties. Daarnaast werd de inzet van Landschap Noord-Holland beperkt door de reorganisatie.		
5.4.2.06	- Ingediende faunabeheerplannen en ontheffingsaanvragen getoetst en hierover een besluit genomen.	- Conform.
Flora- en faunabeleid uitvoeren	- Nieuwe beleidsnota Flora- en Faunawet opgesteld.	- Nieuwe beleidsnota Flora- en Faunawet nog niet opgesteld.
	- Toezicht gehouden op de uitvoering van het faunabeheer.	- Conform.
	- Agrariërs in schades tegemoetgekomen.	- Conform.
	- Het aantal baankruisingen van vogels op Schiphol, samen met andere nieuwe partners verminderd.	- Conform.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

- T.a.v. Nieuwe beleidsnota Flora- en Faunawet: In de loop van dit traject heeft het Rijk besloten de invoering van de Wet Natuurbescherming naar achteren te schuiven. Deze staat momenteel op 1 januari 2017. Reden voor het schuiven in de planning was onder andere dat de uitvoeringsregelingen (AMvB's) later dan gepland gereed waren. Deze AMvB's hebben wij nodig om tot nieuwe beleidskaders te komen. In de loop van dit jaar zullen de verschillende Wet Natuurbescherming beleidskaders voor besluitvorming in GS en PS worden gebracht.

- In 2010 heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu het initiatief genomen om de Nederlands Regiegroep Vogelaanvaringen (NRV) op te richten met als doel het reduceren van het risico op botsingen tussen vliegtuigen en vogels. Dit convenant liep tot 2015 en zette in op vier sporen: techniek, ruimtelijke ordening, populatiebeheer en foerageren. Uit de evaluatie is gebleken dat er sprake is van stabilisatie van de groei en lichte daling in hoeveelheid vogels rondom Schiphol en een lichte daling in de vogelaanvaringsratio. De komende jaren is het wenselijk om via monitoring te bezien of dit ook echte trends zijn. Momenteel is een nieuw convenant in de maak waaraan ook de provincie weer zal deelnemen.

5.4.2.07	- Bestuurlijk in het Regiecollege	- Conform.
Het Waddenzeegebied	Waddengebied vertegenwoordigd.	
adviseren en	- Bestuurlijk in de	- Conform.
subsidieren	Gemeenschappelijke Regeling	
	Waddenfonds deelgenomen.	
	- Vijf projecten middels	- Vier projecten gesubsidieerd.
	cofinanciering aan het	
	Waddenfonds gesubsidieerd.	
	- Bestuurlijk aan de stuurgroep	- Conform.
	Waddenprovincies deelgenomen.	

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

- T.a.v. subsidiëring projecten: Er zijn nog acht aanvragen in behandeling die in de tweede helft van 2015 zijn ingediend. De aanvragen gaan eerst ter beoordeling naar het Waddenfonds. Provincie Noord-Holland is cofinancier en volgt het advies van het Waddenfonds. Van de acht aanvragen zijn er twee op 17 december door het Waddenfonds akkoord bevonden. Het was echter voor de provincie niet meer mogelijk deze nog in 2015 te beschikken. De overige zes aanvragen waren eind 2015 nog in behandeling bij het Waddenfonds.

5.4.2.08	- Uitvoeringsprogramma Laag	- Conform.
Aan Laag Holland en	Holland 2015 uitgevoerd.	
Groene Hart deelnemen	- Programma Groene Hart 2015	- Conform.
en bijdragen	uitgevoerd.	
5.4.2.09	- Bestuurlijk en financieel in zes	- Conform.
Aan de	recreatieschappen deelgenomen.	
recreatieschappen	- Onderhandelingen over uittreding	- Onderhandelingen over uittreding
deelnemen en	Geesmerambacht afgrond.	Geestmerambacht zijn nog niet
bijdragen.	- Eerste maatregelen voor de	afgerond.
	bestuurlijke vernieuwing van de	- Maatregelen t.a.v. bestuurlijke
	recreatieschappen genomen.	vernieuwing zijn nog niet genomen.

Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd

- T.a.v. de uittreding uit Geestmerambacht is de discussie over de uittredingsvoorwaarden nog niet afgerond.
- T.a.v. bestuurlijke vernieuwing van de Recreatieschappen vinden nog draagvlakgesprekken plaats met de betrokken participanten.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten:

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

AMvB = Algemene Maatregel van Bestuur
ANV = Agrarisch Natuurvereniging
GNR = Goois Natuurreservaat
LNH = Landschap Noord-Holland
PAS = Programmatische Aanpak Stikstof
SVNL = Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

5.4.2.08 [Programma Groene Hart 2013-2015](#)

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

5.4.2.01 [Natuurbeheerplan 2016](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.4.2					Beheren van groen		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	591	3.600	3.600	1.710	1.890	53	1.431
Directe lasten	916	1.024	2.174	1.034	1.140	52	1.019
Kapitaallasten	19	19	19	19	1	3	19
Overdrachten	31.139	28.169	25.451	25.604	-153	-1	32.810
Subtotaal Lasten	32.663	32.812	31.244	28.366	2.878	9	35.279
Baten	-2.687	-283	-842	645	-1.487	177	-663
Saldo van baten en lasten	29.976	32.529	30.402	29.011	1.391	5	34.616
Starting reserves	1.500	1.500	1.500	1.500	0	-	1.000
Onttrekking reserves	-989	-1.500	-405	-410	5	-1	0
Resultaat	30.487	32.529	31.497	30.101	1.396	4	35.616

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	Op het operationeel doel is minder personele inzet gepleegd dan was geraamd. De hiervoor gemaakte uren zijn ingezet op Beschermen en ontwikkelen van groen (OD 5.4.1).
Directe lasten	De uitgaven uit de bijdrage van derden voor het gebiedsprogramma Laag Holland zijn lager dan geraamd, zie ook de toelichting hierover onder Baten (minder besteed, € 822.000, neutraal). Een deel van de kosten voor de gebiedscoördinatie voor SNL zijn doorgeschoven naar 2016 (minder besteed, € 171.000,- voordeel). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 147.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Er worden extra kosten verwacht voor het Faunafonds (hieruit worden de tegemoetkomingen in schade door beschermde diersoorten aan agrariërs betaald). Dit komt omdat de beleidsregel van het Faunafonds voor het landelijk ingestelde zomerplafond voor tegemoetkoming voor zomerschade door ganzen is ingetrokken omdat de huidige Flora- en faunawet geen grondslag biedt voor dit plafond. Hiernaast is het Faunafonds overgegaan van kasstelsel naar een baten-lastenstelsel (meer besteed, € 2,1 miljoen, nadeel). Er is geen subsidie verleend voor het project Poort van Waterland,

omdat de projectinvulling niet in overeenstemming was met het doel dat met de subsidie werd beoogd (minder besteed uit reserve werkgelegenheid en economie, € 175.000, neutraal).

Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting):
Afrekeningsverschillen (minder besteed, € 1,8 miljoen, neutraal).
Diverse kleinere verschillen (meer besteed, € 28.000, voordeel).

Baten	De bijdragen van derden voor het gebiedsprogramma Laag Holland zijn in de balans geboekt ten behoeve van uitgaven in volgende jaren. Dit is een administratieve boeking (minder baten, € 822.000, neutraal).
	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting): Afrekeningsverschillen (minder baten, € 645.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder baten, € 20.000, nadeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

5.4.3 operationeel doel

Betrekken bij groen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
5.4.3.01 Bewoners en maatschappelijke organisaties ruimte geven en ondersteunen realisatie en beheer groen	- Programma 'Betrekken bij Groen' gericht op het stimuleren van vrijwilligers en natuureducatie voor 2015 uitgevoerd. - Aantal vrijwilligers betrokken bij groen met 5% toegenomen.	- Conform. - Aantal vrijwilligers betrokken bij groen met 3% toegenomen.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
T.a.v. toename vrijwilligers: Terreinbeherende organisaties (TBO's) die deelnemen aan 'Betrekken bij Groen' zitten aan de grenzen van het aantal vrijwilligers dat zij kunnen begeleiden. Bovendien (en mede daardoor) hebben de TBO's in 2015 vooral geïnvesteerd in de kwaliteit van de vrijwilligersondersteuning.		
5.4.3.02 Onderzoeken van private financieringsmogelijkheden gestart.	- Duinenfonds opgericht - Fondsenwerving Duinenfonds	- Conform. - Conform.
5.4.3.03 Aan de Nationale Parken deelnemen en bijdragen	- De Nationale Parken Duinen van Texel en Zuid-Kennemerland gesubsidieerd en in het Overlegorgaan geparticipeerd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

TBO: Terreinbeherende Organisatie

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 5.4.3					Betrekken bij groen		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	496	831	831	759	72	9	34
Directe lasten	38	60	50	23	27	55	60
Overdrachten	813	866	876	773	103	12	866
Subtotaal Lasten	1.347	1.757	1.757	1.555	202	11	960
Baten	-30	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	1.317	1.757	1.757	1.555	202	11	960
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.317	1.757	1.757	1.555	202	11	960

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	

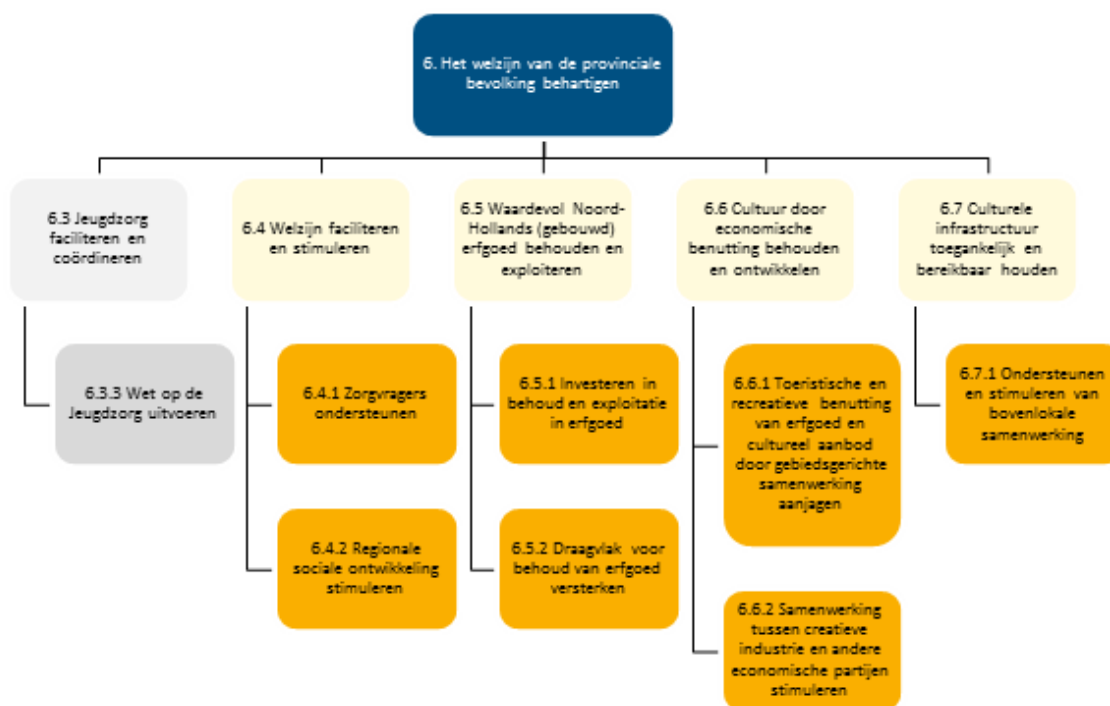
Onttrekking reserves

Programma 6 Cultuur en Welzijn

Maatschappelijk doel

Het welzijn van de provinciale bevolking behartigen.

Doelenboom

Realisatie van de prioriteiten voor dit begrotingsjaar

Prioriteit	%	Toelichting
De provincie geeft uitvoering aan de Provinciale Sociale Agenda door middel van de Regionale Sociale agenda's en de Uitvoeringsregeling Regionale Projecten, en monitort de voortgang hiervan (OD 6.4.2)	100	Conform.
De provincie spant zich in voor de Kennisrol ten behoeve van de Regionale Sociale Agenda's, en te onderzoeken in hoeverre de gemeenten de kennisfunctie ook na 2015 kunnen blijven borgen. (OD 6.4.2)	100	Conform.
Binnen het thema "Cultuur en Ruimte" zet de provincie in op behoud van het cultuurlandschap met haar monumenten door te investeren en inspireren. De provincie investeert in restauratie, onderhoud en herbestemming van monumenten en zij richt zich op de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2014-2016 (OD 6.5.1 en 6.5.2.)	100	Conform.

Bij het thema Cultuur en Economie worden de doelstellingen uit de Cultuurnota en die uit de Economische Agenda (toerisme en innovatie) gerealiseerd door koppelingen te leggen tussen beide beleidsvelden. Hierbij is Cultuur en Economie een dienend thema. Zo worden beide beleidsvelden sterker gemaakt, hiervoor meerwaarde gecreëerd en de waarde van cultuur benadrukt binnen de thema's Cultuur en Ruimte en Culturele Infrastructuur (OD 6.6.1 en 6.6.2.)	100	Conform.
--	-----	----------

Binnen het thema Culturele infrastructuur zet de provincie in op versterking van de verbinding tussen cultuur en economie. Samenwerkingsafspraken over regionale culturele infrastructuur moeten leiden tot een cultuurimpuls gekoppeld aan de Leisureboard in Noord-Holland Noord en de Amsterdam Economic Board voor de Metropool Regio Amsterdam. Daarnaast wordt invulling gegeven aan de provinciale rol binnen de nieuwe Bibliotheekwet (OD 6.7.1.)	100	Conform.
--	-----	----------

Ontwikkelingen in de omgevingsfactoren lopende het begrotingsjaar

Omgevingsfactor	Ontwikkeling
Gemeenten worden geconfronteerd met de decentralisaties van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de participatiewet. Daarnaast komen bepaalde AWBZ taken onder de compensatieplicht en de regie van de gemeenten.	Geen ontwikkelingen.
Demografische ontwikkelingen zullen in Noord-Holland zichtbaar worden. Dit heeft allerlei effecten, zoals het aantal leerlingen op scholen, de omvang van de beroepsbevolking en de vergrijzing. De provincie zet zich in om op integrale wijze de economische vitaliteit en leefbaarheid te stimuleren, met name op het platteland.	Geen ontwikkelingen.
Op 1 januari 2015 zal naar verwachting de Bibliotheekwet van kracht zijn. In deze nieuwe wet is een tweedelijnsrol, waaronder het verzorgen van interbibliothecair leenverkeer, weggelegd voor de provincie op het gebied van bibliotheken.	Geen ontwikkelingen.

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 6				Cultuur en Welzijn			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	5.886	6.142	6.142	4.393	1.749	28	5.756
Directe lasten	2.502	3.194	2.661	2.157	504	19	1.839
Kapitaallasten	213	746	21	21	0	-	378
Overdrachten	134.096	21.029	20.362	13.064	7.298	36	15.102
Subtotaal Lasten	142.697	31.111	29.186	19.636	9.550	33	23.075
Baten	-114.810	-47	2.276	2.358	-82	-4	0
Saldo van baten en lasten	27.888	31.064	31.462	21.994	9.468	30	23.075
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	27.888	31.064	31.462	21.994	9.468	30	23.075

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	OD 6.3.3 In verband met de transitie van de jeugdzorg zijn de kosten van kennisdeling, gemeentemonitor en advisering lager uitgevallen (minder besteed, € 80.000, voordeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

6.3 beleidsdoel

Jeugdzorg faciliteren en coördineren

Verandering:

Vervallen per 1-1-2015.

Toelichting:

Vervallen i.v.m. overdracht van de provincie naar de gemeente.

6.3.3 operationeel doel

Wet op de Jeugdzorg uitvoeren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.3.3				Wet op de Jeugdzorg uitvoeren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	555	30	30	71	-41	-136	50
Directe lasten	120	0	84	-26	110	131	0
Overdrachten	115.343	626	-2.134	-2.607	473	-22	0
Subtotaal Lasten	116.017	656	-2.020	-2.562	542	-27	50
Baten	-114.769	0	2.276	2.380	-104	-5	0
Saldo van baten en lasten	1.248	656	256	-182	438	171	50
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.248	656	256	-182	438	171	50

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	In verband met de transitie van de jeugdzorg zijn de kosten van kennisdeling, gemeentemonitor en advisering lager uitgevallen (minder besteed, € 80.000, voordeel). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 30.000, neutraal).
Kapitaallasten	
Overdrachten	Een aantal subsidies onder meer op grond van de Uitvoeringsregelingen Experimenteerruimte 2013 en 2014 is lager vastgesteld dan de oorspronkelijke subsidieverlening (minder besteed, € 199.000, neutraal, reserve TWIN-H). De vaststelling van in eerdere jaren verleende subsidies voor jeugdzorg is lager uitgevallen. (minder besteed, € 104.000, neutraal) Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting).
Baten	Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 169.000, neutraal) Door de lagere vaststelling van verlening van subsidies voor jeugdzorg zijn meer baten gerealiseerd (meer baten, € 104.000, neutraal).

Storting reserves

Onttrekking reserves

6.4 beleidsdoel

Welzijn faciliteren en stimuleren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

6.4.1 operationeel doel

Zorgvragers ondersteunen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.4.1.07 Subsidie verlenen aan Zorgbelang Noord- Holland	- Aan Zorgbelang Noord-Holland voor belangenbehartiging van zorgvragers subsidie verleend.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

6.4.1.07 Zorgbelang Noord-Holland is in 2015 opgeheven.

Beleidsstukken bij deze instrumenten: geen.

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.4.1					Zorgvragers ondersteunen		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	79	189	189	12	177	94	85
Overdrachten	1.140	0	880	880	0	-	0
Subtotaal Lasten	1.218	189	1.069	892	177	17	85
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	1.218	189	1.069	892	177	17	85
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.218	189	1.069	892	177	17	85

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

6.4.2 operationeel doel

Regionale sociale ontwikkeling stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.4.2.02 Ontwikkelen van de Regionale Sociale Agenda's	- RSA's ontwikkeld op het gebied van: - WMO. - Vitaal Platteland. - Wonen, Zorg en Voorzieningen.	- Conform.
6.4.2.04 Subsidie verlenen aan Sportservice NH	- Sportservice Noord Holland voor de kennisfunctie sport gesubsidieerd.	- Conform.
6.4.2.10 Subsidiëren van Regionale en thematische projecten	- Minimaal 10 projecten gesubsidieerd op de thema's: - WMO. - Vitaal Platteland. - Wonen, Zorg en Voorzieningen.	- 31 projecten gesubsidieerd op de thema's: - WMO. - Vitaal Platteland. - Wonen, Zorg en Voorzieningen.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i> Er zijn 15 regionale en 16 bovenregionale projecten gesubsidieerd.		
6.4.2.11 Ontwikkelen, verzamelen en verspreiden van kennis ten behoeve van Regionale Sociale Ontwikkeling	- Opdracht Kenniscentrum gegeven.	- Conform.
6.4.2.12 Subsidiëren van Netwerken Vitalisering Platteland	- Vereniging van Kleine Kernen Noord-Holland en Platform Dorpshuizen Noord-Holland gesubsidieerd.	- Conform.
6.4.2.13 Subsidiëren van Noord-Hollandse jeugddebatten	- VARA jeugddebatten, Nationaal Jeugddebate en VMBO-jeugddebatten gesubsidieerd.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:

RSA = Regionale Sociale Agenda

WMO = Wet maatschappelijke ondersteuning

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.4.2.04: [Sportservice](#)

6.4.2.11: [Kenniscentrum](#)

6.4.2.12: [Vereniging Kleine Kernen](#) en [Platform Dorpshuizen](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.4.2				Regionale sociale ontwikkeling stimuleren			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.068	1.503	1.503	824	679	45	1.101
Directe lasten	486	1.171	621	422	199	32	0
Overdrachten	3.492	4.372	4.579	3.336	1.243	27	185
Subtotaal Lasten	5.046	7.046	6.703	4.582	2.121	32	1.286
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	5.046	7.046	6.703	4.582	2.121	32	1.286
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	5.046	7.046	6.703	4.582	2.121	32	1.286

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 2.000, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (minder besteed, € 10.000, neutraal). Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 188.000, waarvan € 77.000 voordeel, € 39.000 neutraal, reserve EXIN-H en € 72.000 neutraal, reserve TWIN-H)
Kapitaallasten	
Overdrachten	Een in 2014 aan de Rugbybond verleende subsidie voor sportpark 'De Eendracht' is ingetrokken. Het voorschot is terugontvangen (minder besteed, € 170.000, neutraal, reserve EXIN-H). Overige verschillen (zie leeswijzer voor algemene toelichting). Afrekeningsverschillen (minder lasten, € 1 miljoen, neutraal). Verschuiving tussen directe lasten en overdrachten (meer besteed,

€ 10.000 neutraal).

Diverse kleinere verschillen (minder besteed, € 59.000, waarvan € 58.000 neutraal, reserve TWIN-H en € 1.000 voordeel)

Baten

Storting reserves

Onttrekking reserves

6.5 beleidsdoel

Waardevol Noord-Hollands (gebouwd) erfgoed behouden en exploiteren

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

6.5.1 operationeel doel

Investeren in behoud en exploitatie in erfgoed

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.5.1.01 Uitvoeren van het programma Cultuur en Ruimte	- Via subsidie zijn 10 restauratieprojecten van rijksmonumenten gestart. - Via een subsidie 10 provinciale beschermde monumenten in goede staat gebracht. - Het Archeologisch Informatiecentrum geopend. - 5 archeologische onderzoeken publieksvriendelijk gemaakt. - Uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2014-2016 gegeven.	- Via subsidie zijn 30 restauratieprojecten van rijksmonumenten gestart. - Via een subsidie zijn 15 provinciale beschermde monumenten in goede staat gebracht. - Conform. - 100 archeologische onderzoeken publieksvriendelijk gemaakt. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
6.5.1.01, 2e gedachtestreepje: er zijn 13 onderhouds- en 2 restauratiesubsidies verstrekt.		
6.5.1.01, 3e gedachtestreepje: op 15 januari 2015 is het Huis van Hilde geopend voor publiek.		
6.5.1.01, 4e gedachtestreepje: in het Huis van Hilde worden tegenwoordig permanent de 100 belangrijkste opgravingen via beeld en tekst publieksvriendelijk/-toegankelijk gemaakt.		
6.5.1.01, 5e gedachtestreepje: o.a. de restauratie van het Vuurtoreneiland is gestart en de subsidie voor de restauratie van het fort bij Kudelstaart is toegekend.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.5.1.01 [Huis van Hilde](#)

6.5.1.01 [Cultuurbeleid 2013-2016 "De Waarde van Cultuur"](#)

6.5.1.01 [Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.5.1				Investeren in behoud en exploitatie in erfgoed			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	3.059	2.784	2.784	2.231	553	20	3.297
Directe lasten	1.103	979	956	959	-3	-	856
Kapitaallasten	213	746	21	21	0	-	378
Overdrachten	7.680	9.863	10.105	4.471	5.634	56	9.754
Subtotaal Lasten	12.056	14.372	13.866	7.682	6.184	45	14.285
Baten	-40	-47	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	12.016	14.325	13.866	7.682	6.184	45	14.285
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	12.016	14.325	13.866	7.682	6.184	45	14.285

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.

Directe lasten

Kapitaallasten

Overdrachten

Het is net niet meer gelukt om de subsidies in het kader van de verruiming van de uitvoeringsregeling restauratie rijksmonumenten in 2015 te verlenen (minder besteed, € 5,4 miljoen, neutraal). Ze zijn inmiddels in januari 2016 verleend.

- minder besteed uit de reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds) € 5,0 miljoen en
- minder besteed uit de reserve Werkgelegenheid en Economie € 400.000.

De restauratie van Fort Durgerdam en Fort Kudelstaart zijn goedkoper uitgevallen dan verwacht (Economische categorie, € 225.000, voordelig, UI). Het restant van de incidenteel beschikbaar gestelde middelen wordt in 2016 ingezet voor andere deelprojecten van de restauratie / herbestemming van de Stelling van Amsterdam..

Baten

Storting reserves

Onttrekking reserves

6.5.2 operationeel doel

Draagvlak voor behoud van erfgoed versterken

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.5.2.01 Uitvoeren van het programma Cultuur en Ruimte	- 1 onderdeel van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie in een praktijkgerichte handleiding uitgewerkt. - In het kader van de herijking provinciale monumentenlijst alle te herijken monumenten in procedure gebracht. - Subsidie aan de Monumentenwacht Noord-Holland verstrekt ten behoeve van inspecties van monumenten. - Subsidie aan CultuurCompagnie NH verstrekt o.a. ten behoeve van het Steunpunt monumentenzorg & archeologie en het programma Herbestemd! - 2 publieksprojecten cultuur en ruimte uitgevoerd.	- Conform. - In het kader van de herijking provinciale monumentenlijst is 2/3 van de te herijken monumenten in procedure gebracht. - Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		

6.5.2.01, 2e gedachtestreepje: het proces rond herijking loopt iets vertraging op, omdat tegelijkertijd de actualisatie van de provinciale monumentenlijst is opgepakt.
 6.5.2.01, 5e gedachtestreepje: het project "Jaar van het industrieel erfgoed" is uitgevoerd en er is een start gemaakt met het project "100 jaar droge voeten".

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.5.2.01 [Cultuurbeleid 2013-2016 "De Waarde van Cultuur"](#)

6.5.2.01 [Cultuurcompagnie Noord-Holland](#)

6.5.2.01 [Monumentenwacht Noord-Holland](#)

6.5.2.01 [Notitie Herijking provinciale monumentenlijst](#)

6.5.2.01 [Project "100 jaar droge voeten"](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.5.2				Draagvlak voor behoud van erfgoed versterken			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil * verschil	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	212	663	663	339	324	49	238
Directe lasten	476	653	524	413	111	21	692
Overdrachten	1.195	1.107	1.252	1.240	12	1	1.107
Subtotaal Lasten	1.883	2.423	2.439	1.992	447	18	2.037
Baten	0	0	0	-22	22	-	0
Saldo van baten en lasten	1.883	2.423	2.439	1.971	468	19	2.037
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.883	2.423	2.439	1.971	468	19	2.037

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	De totale apparaatskosten zijn in 2015 lager uitgevallen dan was geraamd (zie hiervoor paragraaf bedrijfsvoering). Als gevolg van een lagere personele bezetting zijn minder apparaatskosten doorbelast.
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

6.6 beleidsdoel

Cultuur door economische benutting behouden en ontwikkelen

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

6.6.1 operationeel doel

Toeristische en recreatieve benutting van erfgoed en cultureel aanbod door gebiedsgerichte samenwerking aanjagen

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.6.1.01	- Uitvoering van 1 regionaal beeldverhaal gestart.	- Conform.
Uitvoeren van het programma Cultuur en Economie	- 1 cultuur-toeristisch project ontwikkeld.	- Conform.
	- Subsidie voor ontsluiting van cultureel-toeristisch aanbod door Uitwaaijer en Uit-in-Noord-Holland aan CultuurCompagnie NH verstrekt.	- Conform.
	- Subsidie aan CultuurCompagnie NH voor festival Karavaan verstrekt.	- Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle:

6.6.1.01, 1e gedachtestreepje: er is een regionaal beeldverhaal gestart in het Noordzeekanaalgebied.

6.6.1.01, 2e gedachtestreepje: het project "Holland Call" is uitgevoerd.

6.6.1.01, 3e gedachtestreepje: door verzelfstandiging wordt deze activiteit per 1 januari 2016 uitgevoerd door Stichting Culture Base.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.6.1.01 [Cultuurbeleid 2013-2016 "De Waarde van Cultuur"](#)

6.6.1.01 [Project Holland Call](#)

6.6.1.01 [Culture Base](#)

6.6.1.01 [Karavaan](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.6.1		Toeristische en recreatieve benutting van erfgoed en cultureel aanbod door gebiedgerichte samenwerking aanjagen					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	414	469	469	410	59	13	423
Directe lasten	136	200	200	207	-7	-3	200
Overdrachten	1.095	1.050	1.034	1.031	3	-	607
Subtotaal Lasten	1.646	1.719	1.703	1.648	55	3	1.230
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	1.646	1.719	1.703	1.648	55	3	1.230
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	1.646	1.719	1.703	1.648	55	3	1.230

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

6.6.2 operationeel doel

Samenwerking tussen creatieve industrie en andere economische partijen stimuleren

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.6.2.01 Uitvoeren van het programma Cultuur en Economie	- minimaal 2 cross-overs creatieve industrie met een van de projecten uit de clusters van Noord-Holland- Noord gerealiseerd. - minimaal 2 bijeenkomsten om de cross-overs creatieve industrie te faciliteren georganiseerd.	- Conform. - Conform.

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen: geen.

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.6.2.01 [Cultuurbeleid 2013-2016 "De Waarde van Cultuur"](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.6.2		Samenwerking tussen creatieve industrie en andere economische partijen stimuleren					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	71	86	86	99	-13	-15	85
Directe lasten	92	100	100	81	19	19	0
Overdrachten	157	150	150	150	0	-	0
Subtotaal Lasten	319	336	336	329	7	2	85
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	319	336	336	329	7	2	85
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	319	336	336	329	7	2	85

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

6.7 beleidsdoel

Culturele infrastructuur toegankelijk en bereikbaar houden

Verandering: geen.

Toelichting: geen.

6.7.1 operationeel doel

Ondersteunen en stimuleren van bovenlokale samenwerking

Tabel Instrumenten - Output

Instrumenten	Output begroot	Output gerealiseerd
6.7.1.01 Uitvoeren van het programma Culturele Infrastructuur	Bij Zomernota gewijzigde begroting: - Cultuur opgenomen in de Amsterdam Economic Board voor de MRA. - Probiblio voor ondersteuning provinciaal netwerk (basis)bibliotheken gesubsidieerd. - Cultuur Compagnie NH/Plein C gesubsidieerd voor ondersteuning provinciaal netwerk cultuureducatie en coördinatie van uitvoeren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. - 2 Jeugdtheatergezelschappen gesubsidieerd. - Oneindig Noord-Holland gesubsidieerd. - Onderzoek afgerond naar hoogte subsidie in relatie tot de taakuitoefening van Probiblio	- Cultuur opgenomen in de Regionaal Economische Agenda van de MRA. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform. - Conform.
<i>Toelichting op verschillen begroot/ gerealiseerd</i>		
6.7.1.01, 1e gedachtestreepje: per abuis is bij de output Amsterdam Economic Board vermeld, terwijl dit de Regionaal Economische Agenda moest zijn.		
6.7.1.01, 3e gedachtestreepje: door verzelfstandiging worden deze activiteiten vanaf 1 januari 2016 door Stichting Plein C uitgevoerd.		

Toelichting op tabel Instrumenten - Output

Overige toelichtingen

Beslissingen van de Staten over deze instrumenten: geen.

Betekenis van gebruikte termen en afkortingen:
MRA = Metropool Regio Amsterdam

Extra informatie voor kaderstelling of controle: geen.

Beleidsstukken bij deze instrumenten:

6.7.1.01 [Cultuurbeleid 2013-2016 "De Waarde van Cultuur"](#)

6.7.1.01 De jeugdtheatergezelschappen [Aya](#) en [De Toneelmakerij](#)

6.7.1.01 [Oneindig Noord-Holland](#)

6.7.1.01 [Plein C](#)

6.7.1.01 [Probiblio](#)

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 6.7.1		Ondersteunen en stimuleren van bovenlokale samenwerking					
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	428	418	418	407	11	3	477
Directe lasten	89	91	176	102	74	42	91
Overdrachten	3.995	3.861	4.496	4.563	-67	-1	3.449
Subtotaal Lasten	4.512	4.370	5.090	5.072	18	-	4.017
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	4.512	4.370	5.090	5.072	18	-	4.017
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	4.512	4.370	5.090	5.072	18	-	4.017

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

Programma 7 Financiën

Gerealiseerde budgettabel (x 1.000 euro)

Programma 7							Financiën
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.119	718	-842	2.203	-3.045	362	3.340
Directe lasten	17.337	3.554	746	-15	761	102	1.084
Kapitaallasten	0	677	635	635	0	-	626
Overdrachten	171	42	92	351	-259	-282	42
Subtotaal Lasten	18.626	4.991	631	3.174	-2.543	-403	5.092
Baten	-334.914	-314.234	-330.651	-320.927	-9.724	3	-404.137
Saldo van baten en lasten	-316.287	-309.243	-330.020	-317.753	-12.267	4	-399.045
Storting reserves	31.916	9.938	20.484	20.724	-240	-1	8.357
Onttrekking reserves	-62.665	-96.508	-93.957	-71.042	-22.915	24	-45.498
Resultaat	-347.035	-395.813	-403.493	-368.072	-35.422	9	-436.186

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	OD 7.1.1 In 2015 is er € 200.000 gestort in de voorziening Risico's. Dit is gedaan naar aanleiding van een onderzoek van de belastingdienst naar de BTW aangiftes in voorgaande jaren. Op basis hiervan is geconcludeerd dat er een naheffing van € 200.000 zal plaatsvinden (meer directe lasten, € 200.000, nadeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	OD 7.1.1 Op basis van de decembercirculaire van het provinciefonds is de algemene uitkering met € 11.000 toegenomen ten opzichte van de septembercirculaire (meer baten, € 11.000, nadeel). Daarnaast heeft er een decentralisatie uitkering plaatsgevonden voor Opruiming drugsafval. Deze uitkering valt vrij in de algemene middelen (maar baten, € 22.000, voordeel). Tevens hebben er nog 2 mutaties plaatsgevonden op decentralisatie uitkeringen (DU's). Het gaat hierbij om de DU's MRA elektrisch

vervoer (meer baten, € 324.000, neutraal) en Duurzaam door (meer baten, € 175.000, neutraal). De ontvangst voor MRA is neutraal met de hiervoor gerealiseerde uitgaven in Programma 2. Het bedrag voor Duurzaam door is nog niet uitgegeven maar vooralsnog opgenomen in de balans.

OD 7.1.1 Motorrijtuigenbelasting: Voor 2015 werd de bij begroting 2015 geraamde opbrengst opcenten ad € 189 miljoen bij Zomernota 2015 bijgesteld naar € 191 miljoen. In 2015 werd € 191.105.042 aan opbrengst opcenten ontvangen.

De tussentijdse bijstelling van de raming werdvoor een flink deel veroorzaakt door meer verhuisbewegingen in de eerste helft van 2015 van middelgrote grootwagenaanhouders (GWH-leasebedrijven) richting Noord-Holland dan omgekeerd het geval was. Dit leidt tot een hogere opbrengst van ca. € 3,75 miljoen structureel, waarvan € 2 miljoen ontvangen werd over de tweede jaarhelft van 2015. Vandaar de verhoogde raming 2015 van € 189 naar 191 miljoen (meer baten, € 105.000, voordeel).

OD 7.1.1 Het renteresultaat over 2015 is uitgekomen op € 8.867.149. Dit is een toename van € 24.149 ten opzichte van de Begroting 2015. De verklaring van de toename zijn per saldo hogere renteontvangsten op uitgezette middelen, andere kortlopende vorderingen en langlopende leningen € 114.404. De rentederving op op verstrekte renteloze leningen is € 14.455 lager uitgevallen. De intern doorberekende rentelasten zijn € 75.800 lager uitgevallen. Van het totale renteresultaat heeft € 16.381 betrekking op rentelasten welke neutraal zijn voor het exploitatieresultaat (meer baten, € 7.768, voordeel).

OD 7.1.1 Nog niet betaalde maar al wel verleende subsidies zijn in de voorziening subsidiecrediteuren gestort. In 2015 hoeft (op basis van de eindafrekening) uiteindelijk minder betaald te worden dan in eerste instantie is begroot. Hierdoor kan een deel van het geld uit de voorziening vrijvallen (meer baten, € 985.000, voordeel).

Od 7.1.1 De afrekeningsverschillen zijn € 2.055.396 hoger uitgevallen (meer baten, € 2.055.396, voordeel).

Od 7.1.1 Op doorschuif BTW is minder resultaat behaald (minder baten, € 531.666, nadeel).

Storting reserves

Onttrekking reserves

7.1 beleidsdoel

Algemene dekkingsmiddelen verzorgen

Toelichting: geen.

7.1.1 operationeel doel

Algemene dekkingsmiddelen provincie

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.1.1				Algemene dekkingsmiddelen provincie			
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil * verschil	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	1.110	670	-890	2.203	-3.093	348	359
Directe lasten	17.337	3.554	746	-15	761	102	1.084
Kapitaallasten	0	677	635	635	0	-	626
Overdrachten	171	42	92	351	-259	-282	42
Subtotaal Lasten	18.618	4.943	583	3.174	-2.591	-444	2.111
Baten	-334.914	-314.234	-330.651	-320.927	-9.724	3	-404.137
Saldo van baten en lasten	-316.296	-309.291	-330.068	-317.753	-12.315	4	-402.026
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	-316.296	-309.291	-330.068	-317.753	-12.315	4	-402.026

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	In de oorspronkelijke begroting 2015 zijn alle apparaatskosten toegerekend naar de operationele doelen. In de begrotingswijzigingen die daarna door PS zijn vastgesteld, is het totaal aan apparaatskosten verlaagd. Deze verlaging is in de begrotingswijzigingen niet verdeeld over de operationele doelen, maar volledig opgenomen bij operationeel doel 7.1.1. In de realisatie bij dit operationeel doel staan de apparaatskosten die behoren bij de diensten die de provincie aan derden heeft geleverd. Het gaat hierbij om detacheringen van personeel van de provincie Noord-Holland, alsmede om de dienstverlening aan de Omgevingsdienst NZKG en de provincie Flevoland voor de voormalige DLG-taken.

Directe lasten	In 2015 is er € 200.000 gestort in de voorziening Risico's. Dit is gedaan naar aanleiding van een onderzoek van de belastingdienst naar de BTW aangiftes in voorgaande jaren. Op basis hiervan is geconcludeerd dat er een naheffing van € 200.000 zal plaatsvinden (meer directe lasten, € 200.000, nadeel).
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	Op basis van de decembercirculaire van het provinciefonds is de algemene uitkering met € 11.000 toegenomen ten opzichte van de septembercirculaire (meer baten, € 11.000, nadeel). Daarnaast heeft er een decentralisatie uitkering plaatsgevonden voor Opruiming drugsafval. Deze uitkering valt vrij in de algemene middelen (meer baten, € 22.000, voordeel). Tevens hebben er nog 2 mutaties plaatsgevonden op decentralisatie uitkeringen (DU's). Het gaat hierbij om de DU's MRA elektrisch vervoer (meer baten, € 324.000, neutraal) en Duurzaam door (meer baten, € 175.000, neutraal). De ontvangst voor MRA is neutraal met de hiervoor gerealiseerde uitgaven in Programma 2. Het bedrag voor Duurzaam door is nog niet uitgegeven maar vooralsnog opgenomen in de balans. Motorrijtuigenbelasting: Voor 2015 werd de bij begroting 2015 geraamde opbrengst opcenten ad € 189 miljoen bij Zomernota 2015 bijgesteld naar € 191 miljoen. In 2015 werd € 191.105.042 aan opbrengst opcenten ontvangen. De tussentijdse bijstelling van de raming werdvoor een flink deel veroorzaakt door meer verhuisbewegingen in de eerste helft van 2015 van middelgrote grootwagenaanhouders (GWH-leasebedrijven) richting Noord-Holland dan omgekeerd het geval was. Dit leidt tot een hogere opbrengst van ca. € 3,75 miljoen structureel, waarvan € 2 miljoen ontvangen werd over de tweede jaarthelft van 2015. Vandaar de verhoogde raming 2015 van € 189 naar 191 miljoen (meer baten, € 105.000, voordeel). Het renteresultaat over 2015 is uitgekomen op € 8.867.149. Dit is een toename van € 24.149 ten opzichte van de Begroting 2015. De verklaring van de toename zijn per saldo hogere renteontvangsten op uitgezette middelen, andere kortlopende vorderingen en langlopende leningen € 114.404. De rentederving op op verstrekte renteloze leningen is € 14.455 lager uitgevallen. De intern doorberekende rentelasten zijn € 75.800 lager uitgevallen. Van het totale renteresultaat heeft € 16.381 betrekking op rentelasten welke neutraal zijn voor het exploitatieresultaat (meer baten, € 7.768, voordeel). Nog niet betaalde maar al wel verleende subsidies zijn in de voorziening subsidiecrediteuren gestort. In 2015 hoeft (op basis van de eindafrekening) uiteindelijk minder betaald te worden dan in eerste instantie is begroot. Hierdoor kan een deel van het geld uit de voorziening vrijvallen (meer baten, € 985.000, voordeel). De afrekeningsverschillen zijn € 2.055.396 hoger uitgevallen (meer baten, € 2.055.396, voordeel). Op doorschuif BTW is minder resultaat behaald (minder baten, € 531.666, nadeel).
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

7.1.2 operationeel doel

Programma overkoepelende reserves

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
	0	0	0	0	0	-	0
Subtotaal Lasten	0	0	0	0	0	-	0
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	-	0
Storting reserves	31.916	9.938	20.484	20.724	-240	-1	8.357
Onttrekking reserves	-62.665	-96.508	-93.957	-71.042	-22.915	24	-45.498
Resultaat	-30.748	-86.570	-73.473	-50.319	-23.155	32	-37.142

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	De onttrekkingen aan <u>Reserve Organisatieverandering</u> waren bij de zomernota 2015 geraamd op € 1,2 miljoen. De onttrekkingen ad € 284.000 zijn aanzienlijk lager dan deze raming en zijn voornamelijk besteed aan opleidingstrajecten en outplacementtrajecten. De onttrekkingen waren lager dan geraamd doordat o.a.: • eerst OTV-budget was aangewend, wat in veel gevallen al toereikend was; • diverse aangewezen medewerkers uit zichzelf hebben gesolliciteerd op een andere functie zonder inzet van mobiliteitsinstrumenten; • diverse opleidingstrajecten zijn uitgesteld; • de personeelsinstrumenten vervangende inhuur t.g.v. mobiliteit

en de inzet van vertrekregelingen slechts beperkt zijn ingezet.

Onttrekking aan Reserve Vervanging ICT ad € 35.000 was volledig t.g.v. vervangingsinvesteringen ICT-hardware. De omvang van de ICT-vervangingsinvesteringen verschilt per jaar en was in 2015 beperkt, terwijl de jaarlijkse stortingen een gelijkmatig patroon laten zien.

De onttrekkingen op Reserve Huisvesting worden meerjarig geraamd. In 2015 is € 360 K aan de reserve onttrokken bestaande uit:

- € 353 K bijdrage aan gemeente Haarlem tbv ontwikkeling Dreef;
- € 51 K ICT kosten (hardware en software; Impulsbudget maakt onderdeel uit van reserve huisvesting);
- € 56 K inventaris kosten.

Bedragen in miljoenen €	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
Reserves apparaatskosten			
Vervanging ICT-apparatuur	-0,12	-0,04	0,09
Organisatieveranderingen	-1,20	-0,28	0,92
Huisvesting	-3,09	-1,70	1,39
Reserves programma's			
Algemene Reserve	-17,48	-17,48	0
UNA	-0,24	-0,45	-0,21
Actieprogramma 2010	-6,15	-5,44	0,70
ILG	-9,32	-7,27	2,04
Monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	-6,44	-1,42	5,02
TWIN-H	-18,79	-13,30	5,49
EXIN-H	-13,99	-5,67	8,32
Reserve vrijval			
Algemene Reserve	-18,00	-18,00	0
EXIN-H	0,84	-	-0,84
Totaal onttrekkingen aan reserves OD 7.1.2	-93,96	-71,04	22,91

Bedragen in miljoenen €	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
Resv. Actieprogramma 2010	11,15	11,15	0
Resv.Vervanging ICT-apparatuur	0,71	0,71	0
Algemene Reserve	0,86	0,86	0
Resv. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)	7,31	7,32	0
Resv. EXIN-H	0,38	0,42	0,04
Resv. TWIN-H	0,08	0,28	0,20
Totaal stortingen in reserves OD 7.1.2	20,48	20,72	0,24

7.2 beleidsdoel

Overige subproducten

Toelichting: geen.

7.2.1 operationeel doel

Overige subproducten

Meerjarenoverzicht baten & lasten (x 1.000 euro)

Operationeel doel 7.2.1					Overige subproducten		
Lasten	Jaarrekening 2014	Ontwerp begroting 2015	Actuele begroting 2015	Jaarrekening 2015	Bedrag verschil *	% verschil	Begroting 2016
Apparaatskosten	9	48	48	0	48	100	2.981
Directe lasten	0	0	0	0	0	-	0
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	-	0
Overdrachten	0	0	0	0	0	-	0
Subtotaal Lasten	9	48	48	0	48	100	2.981
Baten	0	0	0	0	0	-	0
Saldo van baten en lasten	9	48	48	0	48	100	2.981
Storting reserves	0	0	0	0	0	-	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	-	0
Resultaat	9	48	48	0	48	100	2.981

*Een positief verschil is voordelig

Toelichting op de Gerealiseerde budgettabel

Categorie	Toelichting
Apparaatskosten	
Directe lasten	
Kapitaallasten	
Overdrachten	
Baten	
Storting reserves	
Onttrekking reserves	

4 Paragrafen

Inleiding

In de paragrafen lichten wij de beleidslijnen toe van beheersmatige aspecten met grote financiële invloed, met grote politieke betekenis of aanzienlijk belang voor de realisatie van beleidsprogramma's. Het gaat om de volgende (verplichte) paragrafen:

- Weerstandvermogen en Risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Provinciale heffingen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wat hebben wij bereikt?

1. Inleiding

De paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen gaat in op de vraag in welke mate de provincie in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Dit is van belang om in de begroting een zo betrouwbaar mogelijk beeld te kunnen geven van de financiële positie van de provincie. Deze paragraaf bevat een opsomming van de relevante risico's (gekwantificeerd in euro's) en van de beschikbare weerstandscapaciteit (dit zijn de middelen die beschikbaar zijn of gemaakt kunnen worden om de financiële gevolgen van de risico's, als deze zich voordoen, op te vangen). Daarnaast wordt het weerstandsvermogen berekend. Dit is een kengetal dat wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de in euro's gekwantificeerde omvang van de risico's. Met dit kengetal kunnen uitspraken gedaan worden over de mate waarin de provincie in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen.

De paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Het beleid omtrent weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's (zie 2);
- Overzicht van relevante risico's (zie 3);
- Overzicht van de weerstandscapaciteit (zie 4);
- Berekening van het weerstandsvermogen (zie 5).

2. Beleid omtrent weerstandsvermogen, weerstandscapaciteit en risico's

Het beleid is onder meer vastgelegd in de door PS vastgestelde Kadernota en de financiële verordening. De Kadernota bevat onder meer de volgende beleidsregels:

- Bij de begroting en bij de jaarstukken wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen en het actuele incidentele weerstandsvermogen berekend voor een periode van vier jaar respectievelijk voor een periode van één jaar;
- Voor het berekenen van de hoogte van de ongedekte risico's wordt een simulatiemethode gebruikt op basis van een modelmatige benadering van de werkelijkheid en wordt rekening gehouden met de gekozen risicobereidheid;
- De wijze waarop de weerstandscapaciteit is opgebouwd en wordt ingezet;
- Indien ondanks genomen beheersmaatregelen het totale weerstandsvermogen of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan 1, dan doen Gedeputeerde Staten financiële voorstellen die ertoe leiden dat het weerstandsvermogen weer teruggebracht wordt op een acceptabel niveau;
- In de Financiële verordening 2011 (gewijzigd in 2013) staat het volgende vermeld onder artikel 4.1: De omvang van de algemene reserve bedraagt ten minste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen zoals die zijn verantwoord in de meest recente jaarrekening, met een minimum gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft is bepaald.

Visie op risicomanagement

De provincie Noord-Holland heeft een verscheidenheid aan taken, wettelijke en autonome. Voor het uitvoeren van deze taken hebben Provinciale Staten doelstellingen geformuleerd. Om de kans op het bereiken van deze doelstellingen zo groot mogelijk te laten zijn, is het van belang actief te anticiperen op risico's en kansen. De visie ten aanzien van het risicomanagementsysteem, dat uitgaat van de doelstellingen van de Provincie Noord-Holland, is als volgt:

“De provincie Noord-Holland heeft risicomanagement ingericht vanuit het perspectief om haar doelstellingen te behalen. De provincie streeft naar het systematisch afwegen van risico's en kansen bij het uitvoeren van deze doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, delen, vermijden of accepteren van risico's leidt tot het 'in control' zijn van de organisatie.”

3. Relevante risico's

Ongedekte risico's zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hierbij alleen om risico's met een bruto effect van € 100.000,- of meer.

Om de risico's te kunnen vergelijken met de totale weerstandscapaciteit worden deze beschouwd over een periode van vier jaar. Per risico wordt beoordeeld of dit eenmalig is of terugkerend. Indien een risico eenmalig is, worden het effect van het risico en de kans dat het risico optreedt in de komende vier jaar, geschat. Indien een risico terugkerend is, worden het effect van het risico en de frequentie van het optreden van het risico geschat. Hierdoor wordt bij een terugkerend risico de mogelijkheid dat een risico in een periode van vier jaar meerdere keren optreedt, meegenomen.

Voor het berekenen van het bedrag wordt gebruik gemaakt van een simulatiemethode. In deze simulatiemethode wordt het zich wel of niet voordoen van alle risico's van de provincie met een computerprogramma 10.000 keer gesimuleerd. Een risico kan zich in de ene situatie wel voordoen en in de andere niet. Het bedrag van de ongedekte risico's die zich voordoen, verschilt dan ook van simulatie tot simulatie.

Het resultaat van de simulaties heeft inzicht in het hele gebied van mogelijke uitkomsten met een kansverdeling. De hoogte van de ongedekte risico's, die bij het bepalen van het weerstandsvermogen wordt meegenomen, is het bedrag waarmee met 99% kans de som van de risico's maximaal is. (er is dus 1% kans dat het totaalbedrag van de ongedekte risico's de komende vier jaar groter is dan het berekende bedrag).

Deze simulatiemethode geeft een beter beeld van hoe groot het totaalbedrag aan opgetreden risico's kan zijn dan de methode die tot nu toe werd gebruikt. Bij simulaties wordt rekening gehouden met het feit, dat meestal in een bepaald jaar niet alle risico's tegelijkertijd zich voordoen. Het is daarom methodisch beter om te simuleren dan om de risico's bij elkaar op te tellen.

Voor de Jaarstukken 2015 hebben wij ons gericht op het uitvoeren van het bestaande integraal risicomanagementbeleid volgens de geldende wetgeving en actuele kaders. Dit houdt het volgende in:

- Monitoren van wijzigingen bij de risico's inventarisatie voor de Jaarstukken 2015 ten opzichte van de Begroting 2016;
- Inventariseren van risico's kleiner dan € 2 miljoen en deze betrekken bij het bepalen van het weerstandsvermogen.
- Inventariseren van risico's groter dan € 2 miljoen die een weerslag zouden kunnen hebben op het weerstandsvermogen van Provincie Noord - Holland;
- Toelichten van risico's met een omvang groter dan € 2 miljoen;
- Berekenen van het netto risicobedrag met behulp van de simulatiemethode;
- Bepalen wat het incidentele en het totale weerstandsvermogen is.

Mutaties van risico's in de Jaarstukken 2015 ten opzichte van de Begroting 2016

Mutaties risico's (bruto) Rekening 2015 tov Begroting 2016

Mutaties risico's (bruto)	Risico's	Risico nummer	Risico	Mutatie Rekening 2015 tov Begroting 2016	Afname/ Toename
Gewijzigd (was € 12,5 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	D02b	Distriport (laagweg) regionaal bedrijventerrein (ivm negatieve marktvraag)	6.700.000-	afname
Gewijzigd (was € 16,17 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	D75	Aanbestedingsrisico N23	120.000	toename
Gewijzigd (was € 8,5 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	D76	Lening Pallas (komend jaar)	6.500.000	toename
Gewijzigd (was € 4,63 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	E01	Anticiperende aankopen, materiele vaste activa	483.024-	afname
Gewijzigd (was € 3,7 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	E02	Crailo	400.000-	afname
Gewijzigd (was € 3,3 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	E010	Percelen kassengebied Rozenburg	1.050.000-	afname
Gewijzigd (was € 2,15 miljoen bij Begroting 2016)	Middelen	E11	Paso gronden	240.800-	afname
Gewijzigd (was € 9,3 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	F01	RON	300.000	toename
Totaal mutaties door gewijzigde risico's				1.953.824-	afname
Nieuw- Rekening 2015	CZ	B74	Risico's Gemeenschappelijke regeling	270.000	toename
Nieuw- Rekening 2015	CZ	A85	Nog te storten gelden in de voorziening GO-gelden	1.500.000	toename
Nieuw- Rekening 2015	Beleid	F02	Borgstelling BNG ivm krediet RON	2.500.000	toename
Totaal mutaties door nieuwe risico's				4.270.000	toename
Vervallen (was € 10 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	A30	Saneringsprogramma BEVI	10.000.000-	afname
Vervallen (was € 2,5 miljoen bij Begroting 2016)		A33	Schadeclaim bestemmingsplan "Koepelbesluit"	2.500.000-	afname
Vervallen (was € 500.000 bij Begroting 2016)	Beleid	A77	Chipsol (terugbetalen waarborgsom)	500.000-	afname
Vervallen (was € 9 miljoen bij Begroting 2016)	Beleid	A83	Chipsol (ivm geleden schade)	9.000.000-	afname
Vervallen (was € 480.000 bij Begroting 2016)	Beleid	C04	Wabo decentralisatie	480.000-	afname
Vervallen (was € 8,5 miljoen bij Begroting 2016)	B&U	D76	Afhandeling risico's en uitvoeringscontracten N201	8.500.000-	afname
Totaal mutatie door vervallen risico's				30.980.000-	afname
Totaal mutaties	(een "-" voor het bedrag is positief = minder risico's)			28.663.824-	afname

Afname ad € 1.953.824 door gewijzigde risico's

Ten opzichte van de laatste risico's inventarisatie voor de begroting 2016 is het totale bruto risicobedrag bij de jaarrekening 2015 met € 1.953.824 afgenomen door wijzigingen in risico's. Dit wordt verklaard door een achttal mutaties. Een toelichting op deze risico's wordt bij de individuele risico's verderop in de paragraaf gegeven. Dit geldt voor de risico's met een omvang van € 2 miljoen of groter. De risico's kleiner dan € 2 miljoen zijn opgenomen in de tabel op de volgende pagina.

Toename ad € 4.270.000 door nieuwe risico's

De toename wordt verklaard door een drietal risico's. Het eerste nieuwe risico heeft te maken met de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De provincie heeft een belang van 20% in deze Gemeenschappelijke regeling (GR). De Omgevingsdienst heeft berekend dat in de jaren 2017 en 2018 mogelijk niet voldoende weerstandsvermogen aanwezig is. De deelnemers aan de GR zullen dit (mogelijke) tekort op moeten vangen. Voor de provincie Noord-Holland komt dat voor 2017 uit € 180.000 en voor 2018 op € 90.000.

Het tweede nieuwe risico heeft te maken met het feit dat de rechter kan beslissen dat voor de jaren 2013 t/m 2015 alsnog geld in de voorziening GO-gelden gestort moet worden. De provincie is van mening dat dit niet meer hoeft te gebeuren terwijl de bonden vinden van wel. Met de bonden is overeengekomen dat er bindend advies gevraagd zal worden.

Het derde risico heeft te maken met een borgstelling aan BNG ten behoeve van de financiering van (een dochter) van de RON. Dit risico wordt verderop in de paragraaf apart toegelicht (zie hiervoor risico F02).

Afname ad € 30.980.000 door vervallen risico's

Ten opzichte van de meest recente risico inventarisatie voor de begroting 2016 is het totale risicobedrag bij de jaarstukken 2015 afgenomen met € 30.980.000 door het vervallen of effectueren van risico's. Hieronder zal per risico een korte toelichting gegeven worden:

- Saneringsprogramma BEVI: de looptijd van het project liep t/m 31-12-2015. Er hebben zich tot die tijd geen risico's voorgedaan en dus komt het risico te vervallen;
- Schadeclaim bestemmingsplan Koepelbesluit: de provincie heeft in 2015 geen stuitingsbrief ontvangen waardoor het risico kan komen te vervallen;
- Chipsol (terugbetalen waarborgsom): Een rechterlijke uitspraak heeft ervoor gezorgd dat het geld niet meer betaald hoeft te worden;

- Chipsol (ivm geleden schade): Een rechterlijke uitspraak heeft ervoor gezorgd dat het geld niet meer betaald hoeft te worden;
- Wabo decentralisatie: de looptijd van het risico liep t/m 31-12-2015. Het risico heeft zich niet voorgedaan en kan dus komen te vervallen;
- Afhandeling risico's en uitvoering N201: Het project is afgesloten en de risico's zijn volledig gedekt uit de daarvoor bestemde middelen van het project zelf. Hierdoor kan het risico verwijderd worden uit deze paragraaf.

Risico's met een omvang kleiner dan € 2 miljoen

Bij de jaarstukken 2015 hebben wij in totaal € 12.420.000 aan risico's die individueel bekeken kleiner zijn dan € 2 miljoen. Het totaal aan deze risico's wordt betrokken bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Deze risico's worden in deze paragraaf niet verder toegelicht.

Ten opzichte van de meest recente risico inventarisatie bij de begroting 2016, is het totaal aan risico's kleiner dan € 2.000.000 met € 790.000 toegenomen

Risico's <2 miljoen (bruto)

Risico's < 2 miljoen (bruto)

Risico's met een omvang kleiner of gelijk € 2 miljoen (bruto)	Risicobedrag
A. Juridische risico's	6.595.000
Calamiteitenberging De Ronde Hoep	270.000
Beoordeling gemeentelijke plannen	1.500.000
Schadeclaim ivm asbest bij N201	500.000
Wind op land (voorbereidingskosten)	1.800.000
Recreatieschap Geestmerambacht	900.000
Samenwerkings- en uitvoeringsovereenkomst Bloemendalerpolder	125.000
Nog te storten gelden in de voorziening GO-gelden	1.500.000
B. Beleidsrisico	570.000
Monumentenwacht	300.000
Risico's gemeenschappelijke regeling	270.000
C. Bedrijfsvoeringsrisico	4.048.000
Kosten opruimen afvalinrichtingen	1.000.000
Uitvoeringsregeling technische milieu innovatie	2.000.000
Wateroverlast bij natuurontwikkelingsproject	1.048.000
D. Financieringsrisico's	491.000
Deelneming NV Recreatie Noord-Holland	370.000
Subsidie Stivas	121.000
E. Grondexploitatie risico's	716.000
Overige niet in exploitatie genomen gronden	716.000
Totaal	12.420.000

Bruto inventarisatie risico's

Bij de inventarisatie van de risico's voor de jaarstukken 2015 is het totaal bruto risicobedrag € 142.465.401. In vergelijking met de voorgaande inventarisatie voor de begroting 2016, is het totaal bruto risico's afgenomen met € 28.663.824.

Risico - inventarisatie bruto

Risico - inventarisatie bruto

Risico-inventarisatie (bruto)	Rekening 2014	Begroting 2016	Rekening 2015	Mutatie Rekening 2015 tov Begroting 2016	Afname/ Toename
A. Juridische risico's	42.795.000	50.795.000	30.295.000	20.500.000-	Afname
B. Beleidsrisico's	-	300.000	570.000	270.000	Toename
C. Bedrijfsvoeringrisico's	4.480.000	4.528.000	4.048.000	480.000-	Afname
D. Financiële risico's	64.119.151	86.889.151	78.309.151	8.580.000-	Afname
E. Grondexploitatie risico's	10.565.000	14.489.824	12.316.000	2.173.824-	Afname
F. Risico's verbonden partijen	13.795.500	14.127.250	16.927.250	2.800.000	
Brutorisicobedrag	135.754.651	171.129.225	142.465.401	28.663.824-	Afname

In de paragraaf weerstandsvermogen worden de risico's met een omvang groter of gelijk aan € 2 miljoen toegelicht. Deze worden gerubriceerd zoals in de tabel hierboven weergegeven.

Toelichting risico's met een omvang groter dan € 2 miljoen

A. Juridische risico's

De risico's die hier worden benoemd zijn juridisch van aard. Het totaalbedrag van deze geïnventariseerde bruto risico's is € 30.295.000.

Hiervan heeft € 6.595.000 miljoen betrekking op risico's kleiner dan € 2 miljoen welke hier niet verder worden toegelicht.

A 31. Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 3.000.000	Terugkerend	1x per 20 jaar	4 Milieu	Continu

De Wet milieubeheer (Wm) is in oktober 2010 vervangen door de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO). De beschrijving van risico is in mei 2011 aangepast van 'Verkeerde Wm-procedure of fouten bij Wm-procedure' naar 'Verkeerde WABO-procedure' of 'fouten bij WABO-procedure'. Tijdens het vooroverleg van een Wabo-procedure wordt bepaald welke procedure wordt gevolgd. De gemaakte keuze kan fout zijn.

Tijdens de procedure kunnen ook fouten gemaakt worden. Voorbeelden zijn verkeerde publicatie, verkeerde adressenlijsten en dergelijke. De kans daarop is gering, maar de provincie loopt het risico dat vergunningen op grond van de Wabo om formele redenen bij de Raad van State worden vernietigd. Mogelijk risicogevolg is dat bedrijven schadeclaims kunnen indienen en er afbreuk wordt gedaan aan het imago van de provincie. In voorkomende gevallen kunnen schadeclaims oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen.

De Wabo wordt sinds 01-01-2014 door de OD's in mandaat uitgevoerd. De provincie blijft als mandaatgever nog echter nog wel verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de besluiten die namens hem in mandaat worden genomen.

Beheersmaatregelen

De gehele Wabo wordt per 01-01-2014 door de OD's uitgevoerd. Eén van de doelen van de OD's is het verhogen van de kwaliteit van vergunningverlening en handhaving.

Als opdrachtgever stuurt de provincie actief op de kwaliteit van de vergunningen en handhaving van de OD's. Er zijn onder andere afspraken gemaakt over het tijdig verstrekken van vergunningen en versturen van inspectiebrieven. Daarnaast wordt er landelijk een

modelkwaliteitsverordening ontwikkeld waarvan de eerdere KPMG kwaliteitscriteria onderdeel zijn. Deze modelverordening gaat naar verwachting in 2015 voor de Omgevingsdiensten gelden. Als opdrachtgever bewaakt de provincie dan of de Omgevingsdiensten daadwerkelijk aan deze criteria voldoen.

A 74. Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 4.200.000	Éénmalig	10%	1 Openbaar bestuur	31-12-2021

Voor het project Clusterregeling Metropoolregio Amsterdam ontvangt de provincie een Europese subsidie van €4.200.000,- van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Dit geld wordt ingezet voor een provinciale uitvoeringsregeling, waarbij de maximale subsidie per project €500.000,- is.

Er is een risico dat de Europese subsidie voor de Clusterregeling lager wordt vastgesteld. Het gevolg hiervan kan zijn dat wij niet alle gemaakte kosten kunnen declareren of een deel moeten terugbetalen.

Maatregelen om het risico te beheersen zijn voortgangsrapportages die gevraagd worden aan de subsidieontvangers, projectbezoeken aan de subsidieontvangers.

De sector Subsidies maakt tevens van iedere subsidieaanvraag voor deze regeling een risicoanalyse, hier is een specifieke methodiek voor ontwikkeld door deze sector. Daarnaast zijn subsidieontvangers begeleid door externe deskundigen bij hun subsidie-administratie en het opstellen van de voortgangsrapportage.

In 2015/2016 wordt het gehele project afgerond en gecontroleerd door een accountant en ter vaststelling aangeboden aan het EFRO-programmabureau.

De verplichte bewaartermijn van de projectadministratie is tot uiterlijk eind 2020 en tot die datum kan de EC (of een ander aan de EFR- subsidie gerelateerd controleorgaan) langs komen voor controle.

A 78b. Wind op land; gemiste opbrengsten en winst (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 8.500.000	Éénmalig	20%	4 Milieu	31-12-2028

- Ter uitvoering van het coalitieakkoord is artikel 32 van de PRVS (Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie) ingrijpend gewijzigd. Als gevolg van deze wijziging en het daarbij behorende beleid worden de bouwmogelijkheden voor windturbines beperkt.
- In de PRVS is een overgangsregeling opgenomen, die recht doet aan: (I) aanvragen voor een omgevingsvergunning, (II) aanvragen tot het wijzigen of vaststellen van een bestemmingsplan volgens de bepaling van toepasselijkheid als bedoel in artikel 2, sub b. PRVS, of (III) aanvragen tot het vaststellen van een inpassingsplan, ingekomen voor 11 april 2011. Daarnaast is in de PRVS een bepaling opgenomen die ziet op projecten gericht op herstructurering. In uitzonderlijke gevallen kan worden afgeweken van artikel 32 van de PRVS.
- Er zijn partijen die aangegeven hebben dat zij door deze wijziging schade ondervinden en mogelijk willen verhalen op de provincie

A84 Vertraging werkzaamheden Wilhelminasluis (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 8.000.000	Éénmalig	25%	5 Ruimte	31-12-2016

De werkzaamheden aan de Wilhelminasluis lopen minimaal twee jaar vertraging op. Zowel Heijmans als de Provincie worden hierdoor geconfronteerd met extra kosten. De gekozen beheersmaatregel is het hervatten van de ontwerp- en bouwwerkzaamheden door Heijmans en parallel de door partijen betwiste oorzaak voor de gerezen consequenties in tijd en geld voor te leggen aan de Raad van Arbitrage. De verwachting is dat de Raad minimaal een jaar nodig heeft om tot een uitspraak te komen. Vooruitlopend daarop is dit risico opgenomen in het weerstandsvermogen van de provincie Noord-Holland met een risicowaarde van € 8 miljoen en een kans van 25%.

B. Beleidsrisico's

Bij de Jaarrekening 2015 zijn geen beleidsrisico's geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

C. Bedrijfsvoeringrisico's

Bij de Jaarrekening 2015 zijn geen beleidsrisico's geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

D. Financieringsrisico's

De risico's die tot deze categorie behoren, zijn risico's die gepaard gaan met de financiering van provinciaal beleid. Het totaalbedrag aan deze geïnventariseerde bruto risico's bedraagt € 78.309.151. Hiervan heeft € 491.000 betrekking op risico's kleiner dan € 2 miljoen. Deze zullen hier niet nader worden toegelicht.

D 02a. Distriport; juridische procedure (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 3.250.000	Éénmalig	50%	5 Ruimte	31-12-2016

De provincie heeft tijdelijk de gronden in Distriport van de ontwikkelaars overgenomen en heeft de gronden fiscaal bouwrijp gemaakt. Dit zou een fiscaal voordeel opleveren dat de exploitatie ten goede zou komen. In de overeenkomst tussen provincie en ontwikkelaars is opgenomen dat de gronden na het fiscaal bouwrijp maken weer worden teruggekocht door de ontwikkelaars ten behoeve van de ontwikkeling.

Het bestemmingsplan is door de gemeente vastgesteld en na het besluit van de Raad van State onherroepelijk geworden. Ontwikkeling van Distriport als regionaal bedrijventerrein is nu planologisch mogelijk.

Tot op heden zijn de gronden in Distriport nog steeds in het bezit van de provincie Noord-Holland en zijn de provincie en Distriport (met name de ontwikkelaars Zeeman en De Peyler) verwickeld in een rechtszaak naar aanleiding van het niet willen terugkopen van de gronden door de ontwikkelaars. De provincie is op 27 januari 2015 in hoger beroep in het gelijk gesteld. Distriport c.s. zijn in beroep gegaan.

D 02b. Distriport: negatieve marktvraag (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 5.800.000	Éénmalig	50%	5 Ruimte	31-12-2016

De provincie heeft “tijdelijk” de gronden in Distriport van de ontwikkelaars overgenomen en heeft de gronden fiscaal bouwrijp gemaakt. Dit ten behoeve van het behalen van een fiscaal voordeel dat de exploitatie ten goede zou komen. In de overeenkomst tussen provincie en ontwikkelaars is opgenomen dat de gronden na het fiscaal bouwrijp maken weer worden teruggekocht door de ontwikkelaars ten behoeve van de ontwikkeling.

Het bestemmingsplan is door de gemeente vastgesteld en na het besluit van de Raad van State onherroepelijk geworden. Ontwikkeling van Distriport als regionaal bedrijventerrein is nu planologisch mogelijk.

Tot op heden zijn de gronden in Distriport nog steeds in het bezit van de provincie Noord-Holland en zijn de provincie en Distriport (met name de ontwikkelaars Zeeman en De Peyler) verwickeld in een rechtszaak naar aanleiding van het niet willen terugkopen van de gronden door de ontwikkelaars. De provincie is op 27 januari 2015 in hoger beroep in het gelijk gesteld. Distriport c.s. zijn in beroep gegaan.

Op basis van een recent taxatierapport is bij de jaarrekening 2015 de boekwaarde afgewaardeerd tot de residuele boekwaarde. Deze afwaardering bedraagt €12,3 miljoen. De boekwaarde op basis van de residuele waarde bedraagt nu dan € 13,1 miljoen. Het bedrag dat nu is opgenomen in deze paragraaf betreft het verschil tussen de residuele waarde en de (lagere) agrarische waarde. De agrarische waarde is getaxeerd op een bedrag van € 7,3 miljoen.

D 53a. Boekwaarde deelnemingen: Afvalzorg (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 12.600.000	Éénmalig	10%	4 Milieu	continu

De provincie beschikt over aandelen in Afvalzorg Holding (90%; de overige 10% zijn in handen van de provincie Flevoland). Indien de werkelijke waarde van een deelneming lager wordt dan die van de aandelen moet dit op de balans van de provincie worden gecorrigeerd. Dat geldt als een verlies voor de provincie. Omdat Afvalzorg een zakelijke onderneming is, is dit risico altijd aanwezig. Daarom houden wij rekening met de lage kans op een afwaardering. De boekwaarde bedraagt € 12.600.000 per 31-12-2015.

Beheersmaatregelen: de provincie neemt deel aan alle Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van Afvalzorg en onderhoudt ook inhoudelijke contacten. Zodoende houdt de provincie zicht op de stand van zaken van de deelneming op onder meer financieel gebied. De belangen van de provincie worden nauwlettend bewaakt.

D 53b. Boekwaarde deelnemingen: SADC (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 24.878.151	Éénmalig	5%	5 Ruimte	continu

De provincie beschikt over aandelen in Schiphol Area Development Company (25%; de overige aandelen zijn in handen van Schiphol en de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer). Indien de werkelijke waarde van een deelneming lager wordt dan die van de aandelen moet dit op de

balans van de provincie worden gecorrigeerd. Dat geldt als een verlies voor de provincie. Omdat SADC een zakelijke onderneming is, is dit risico altijd aanwezig. Daarom houden wij rekening met de lage kans op een afwaardering.

Beheersmaatregelen: de provincie neemt deel aan alle Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van SADC en onderhoudt ook inhoudelijke contacten. Zodoende houdt de provincie zicht op de stand van zaken van de deelneming op onder meer financieel gebied. De belangen van de provincie worden nauwlettend bewaakt.

D 75. Aanbestedingsrisico N23 (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 16.290.000	Éénmalig	25%	2 Bereikbaarheid	31-12-2017

Bij de voordracht 88 van 12 november 2012 Krediet aanvraag N23 Westfrisiaweg is rekening gehouden met een bijdrage van het Rijk van totaal € 46,60 miljoen volgens het kralensnoer principe. Bij bijdrage wordt beschikbaar gesteld via een eerste kraal van € 35,00 miljoen en een tweede kraal van € 11,60 miljoen.

Vanuit de bezuiniging taakstelling in de Rijksbegroting heeft de minister de bijdrage van de tweede kraal ingetrokken. Er dreigt hierdoor een dekking tekort in het krediet N23 Westfrisiaweg van € 11,60 miljoen. Hiernaast zijn ook de bijdragen van gemeenten en hoogheemraadschap lager uitgevallen. Het tekort wordt geraamd op circa € 5,27 miljoen.

Oorzaken van lagere bijdragen gemeenten en hoogheemraadschap:

- Door de conjuncturele ontwikkelingen valt de rentevoet over tijdelijk niet tot besteding komend vermogen veel lager uit en zal op korte termijn niet meer herstellen (rentevoet 2015 is gemiddeld 0%).
- Er wordt een stijgende trend verwacht in prijsontwikkeling voor GWW grond en hulpstoffen. In hoeverre en wanneer deze trend zal inzetten is nog niet goed in te schatten, maar dit zal de indexatie voor gemeentelijke bijdragen ingrijpend kunnen beïnvloeden.
- Diverse gemeenten besluiten daarom om indien mogelijk de toegezegde bijdragen eerder te betalen om hogere bijdragen door GWW-indexatie te vermijden. De geraamde indexatie en de hiermee samenhangende dekking voor het Project N23 valt daardoor aanzienlijk lager uit.

Meevaller:

- Doordat gemeenten eerder betalen ontstaan meevallende inkomsten voor de provincie uit rente over vooruit ontvangen bijdragen. Door de lagere rentevoet van de afgelopen jaren is de extra dekking hieruit echter zeer beperkt. De rentevoet voor 2015 bedraagt vooralsnog 0%. De totale rente inkomsten bedragen tot en met 2014 € 0,7 miljoen.

Per saldo is er een risico op een dekkingstekort van in totaal € 16,29 miljoen.

Op basis van de uitkomsten uit de voorbereidingsfase en recente aanbestedingen van infrawerken wordt rekening gehouden met een gunstig verloop van resultaat ontwikkeling. Voordelige resultaten uit aanbesteding en uitvoering worden toegevoegd aan de risicoreserve van het project N23 ter dekking van het risicodossier tijdens uitvoering en oplevering.

Tijdens de uitvoering ontstaat er verder inzicht in hoeverre de beschikbaar gestelde middelen toereikend zullen zijn voor de dekking van het volledige risicodossier N23 en in hoeverre er daarnaast nog extra middelen over zullen blijven ter dekking van de lagere bijdrage van derden.

Voordelen uit aanbestedingen voor infrawerken zijn conjunctuurgevoelig en niet exact te voorspellen. Uit de voorlopige inzichten uit de lopende voorbereiding en contractering blijkt dat rekening moet worden gehouden met een toenemende kans op onvolledige dekking uit

meevallende resultaten. De kans dat het (éénmalig) risico optreedt tussen 2014 en 2017 wordt ingeschat op 50%.

Looptijd van het risico: januari 2014 – december 2017

D 77. Lening Pallas (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 15.00.000 (oplopend tot max € 40 miljoen)	Éénmalig	25%	5 Ruimte	31-12-2018

De provincie Noord-Holland heeft samen met het Rijk de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor opgericht. Rijk en provincie hebben elk een lening van maximaal € 40 miljoen beschikbaar gesteld om de stichting in staat te stellen in de periode 2014-2018 te komen met een ontwerp en de vergunningen voor de nieuwe reactor. Daarnaast heeft de stichting tot taak om investeerders aan te trekken voor de bouw respectievelijk exploitatie van de nieuwe reactor. De planning is dat de bouw rond 2019 zal starten en dat de reactor rond 2025 operationeel zal zijn.

In GS en PS is aan de orde geweest dat de financiering van de voorbereidingsfase zeer risicovol is. Om deze reden is vanuit PS aangedrongen op het inbouwen van go/no-go momenten, waarbij GS aan de hand van een business case PS consulteren over het verder gaan met het project.

Na betaling van het eerste bedrag in 2015 (8,5 miljoen) hebben GS in het najaar van 2015 besloten over de beschikbaarstelling van de tweede tranche (14 miljoen). Van deze tweede tranche is in januari 2016 het eerste deel (6,5 miljoen) betaald. Besluitvorming over het tweede deel van deze tranche wordt eind 2016-begin 2017 verwacht.

E. Grondexploitatie-risico's

De risico's die tot deze categorie behoren, hebben een relatie met het grondbeleid dat is verwoord in de paragraaf Grondbeleid. Het totaalbedrag aan deze geïnterpreteerde bruto risico's bedraagt € 12.316.000. Hiervan heeft € 716.000 betrekking op een risico kleiner dan € 2 miljoen. Dit risico wordt hier niet verder toegelicht.

E 01. Anticiperende aankopen, materiële vaste activa (gewijzigd ten opzichte van de inventarisatie bij de rekening 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 4.147.000	Éénmalig	10%	5 Ruimte	01-01-2024

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid zijn onder meer de kredieten voor anticiperende grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete gebiedsontwikkelingsprojecten worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan. Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken is hiervoor een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de anticiperende aankopen en materiële vaste activa is per ultimo 2015 van € 41,47 mln.

E 02. Crailo (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 3.300.000	Terugkerend	1x per 10 jaar	5 Ruimte	01-01-2023

Het gebied Crailo is aangekocht op basis van een residuele waardebepaling, waarbij het verwachte programma en de verwachte toekomstige waarde van de bestemmingen bepalend zijn geweest.

Bij nu voorgestelde en gefaseerde ontwikkelingsaanpak van Crailo wordt in hoofdzaak uitgegaan van een woonbestemming en natuur, met mogelijk andere functies zoals bedrijvigheid en andere maatschappelijke of commerciële functies. Met optimalisatieslagen en keuzen inzake het juiste woningbouw programma lijkt een budgettair neutraal resultaat te kunnen worden gerealiseerd, echter dit is niet gegarandeerd.

In dit kader is reeds een voorziening getroffen voor een mogelijk verlies, terwijl daarnaast nog voor een ander aanwezig risico (met betrekking tot waardedaling, planologische procedures e.d.) een risicobedrag van € 3,3 miljoen wordt gehanteerd. De afwijking van het risicobedrag wordt verklaard door een wijziging in de methodiek voor het bepalen van het risico. Het oorspronkelijk berekende bedrag is gebaseerd op basis van grondexploitatie.

E 10. Strategische gronden: percelen kassengebied Rozenburg (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 2.250.000	Éénmalig	25%	5 Ruimte	01-01-2019

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid zijn onder meer de kredieten voor anticiperende en strategische grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete gebiedsontwikkelingsprojecten worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan zoals het Kassengebied te Rozenburg. Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Voor de afdekking van de aanwezige risico's is een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Op basis van de meest recente informatie is zowel de kans van optreden als het bedrag naar beneden bijgesteld.

E 11. PASO gronden: (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 1.903.000	Éénmalig	50%	5 Ruimte	01-01-2029

Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken is hiervoor een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de betreffende anticiperende aankopen ultimo 2015 van € 19.030.000.

F. Risico's Verbonden Partijen

De provincie voert in bepaalde gevallen beleidsdoelstellingen uit met behulp van samenwerkingsverbanden. Wanneer er sprake is van een financieel én een bestuurlijk belang voor de provincie en wanneer het samenwerkingsverband wordt verzelfstandigd in een publiek of privaatrechtelijk rechtspersoon, wordt dit samenwerkingsverband betiteld als verbonden partij. In deze rubriek worden die risico's met betrekking tot de verbonden partijen benoemd waarvoor de provincie aansprakelijk is. Het totaalbedrag van deze geïnventariseerde bruto risico's bedraagt € 14.127.250.

F 01. Reservering investeringsfonds RON (ongewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 9.300.000	Éénmalig	50%	5 Ruimte	31-12-2023

In de zomer 2011 hebben PS en de raden van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad ingestemd met een pakket van maatregelen om een doorstart van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied mogelijk te maken. Onderdeel van dit pakket is het rentevrij en aflossingsvrij maken van de verstrekte lening van de provincie aan de RON voor een bedrag van € 11,1 miljoen. Het businessplan dat onder meer door de accountantsdienst ACAM van de gemeente Amsterdam op haar realiteit is getoetst geeft aan dat einde 2023 de terreinen van RON zijn uitgegeven en de leningen zijn terugbetaald. Het trage herstel van de economie kan echter betekenen dat de uitgifte van bedrijventerreinen niet volgens het businessplan kan plaatsvinden. In het slechtste geval moet dan de lening van de provincie volledig (€ 11,1 miljoen) worden afgeschreven. Voor dit risico was al een voorziening opgenomen voor een bedrag van € 1.800.000. Hierdoor resteert een bedrag van € 9.300.000 voor de risicoparagraaf.

Beheersmaatregelen: Directe governance door betrokken overheden, provincie Noord-Holland, gemeente Zaanstad en Haven Amsterdam. Dit is vastgelegd in de aandeelhoudersovereenkomst RON. Dit is bij PS besluit doorstart Ron in 2011 in de plaats gekomen van toezicht door de RvC. Die is opgeheven.

F 02. Borgstelling BNG ivm krediet RON (nieuw t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 2.500.000	Éénmalig	30%	5	31-12-2030

Het betreft het risico samenhangende met de door de provincie afgegeven borgtocht aan de BNG in verband met de door de bank verstrekte financiering van de RON en haar dochtervennootschappen. De financiering loopt van begin 2016 tot en met 2030.

Tegenover het afgeven van de borgtocht hebben de aandeelhouders van de RON het recht van 1^e hypotheek verkregen op de betrokken gronden.

Het verschil tussen de verstrekte financiering en de hypothecaire zekerheden bepaalt het risico voor de aandeelhouders. Het provinciale aandeel in dit risico bedraagt ca. € 2,5 miljoen, vanaf 2017.

Het is een incidenteel risico, waarvan de kans op optreden wordt geschat op 30%.

De risico's worden beheerst door strikte sturing van de aandeelhouders op de ontwikkelingen binnen de RON en haar dochters, waaronder begrepen het jaarlijks bijstellen van de exploitatie.

F 50. Dividenduitkeringen (gewijzigd t.o.v. de inventarisatie bij de begroting 2016)

Risicobedrag	Éénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Programma	Einddatum
€ 4.827.250	Terugkerend	1x per 5 jaar	4, 5 & 7	31-12-2016

In de begroting 2015 zijn de totale dividendinkomsten geraamd op € 19.309.000, toegerekend aan een zevental deelnemingen. Deze mogelijke inkomsten zijn een risicopost, doordat pas na afloop van een boekjaar bij een deelneming blijkt of het verwachte positieve resultaat is behaald.

Omdat de dividendinkomsten deel uitmaken van de structurele dekkingsmiddelen, reserveren we volgens besluitvorming van Provinciale Staten 25% van de geraamde inkomsten als onderdeel van de Algemene Reserve. Voor hetzelfde bedrag wordt een netto-risico in de risicodatabase opgenomen. Daarmee wordt het risico afgedekt dat 25% van de geraamde dividenden niet tot uitkering komt.

Het risico is structureel, doordat het zich elk kalenderjaar opnieuw kan voordoen.

De kans dat dit risico zich voordoet is laag.

De impact van het risico wordt beperkt door de dividendinkomsten voorzichtig te ramen. Daarnaast vinden jaarlijks diverse overleggen met de deelnemingen plaats waarin mogelijke risico's binnen de bedrijfsvoering worden besproken en eventueel maatregelen kunnen worden

genomen. Tenslotte kan in bepaalde gevallen worden gekozen voor een dividenduitkering uit in het verleden behaalde winsten.

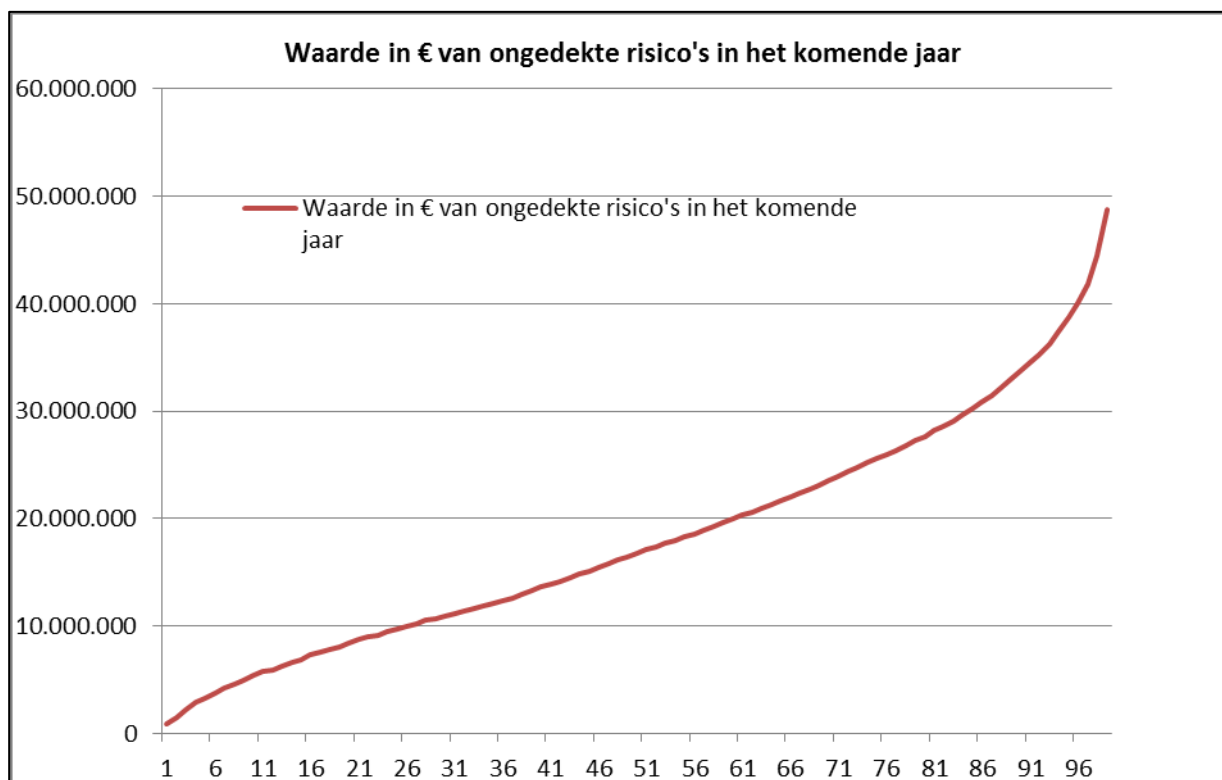
Wat heeft het gekost?

In het onderdeel 'Wat heeft het gekost' zal de beschikbare weerstandscapaciteit geconfronteerd worden met de uitkomst van de simulatie van de hiervoor genoemde risico's. Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. Bij de Jaarrekening 2015 zijn de berekeningen gedaan met 33 geïnventariseerde risico's. De totale bruto omvang van deze risico's bedraagt € 142.465.401.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 1 jaar: € 48.781.000

Op basis van de methode waarbij 10.000 keer wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 48.781.000 bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen¹ ziet er grafisch als volgt uit:

In de statistiek is een percentiel van een dataset één van de in principe 99 punten die de geordende dataset in 100 delen van gelijke grootte verdelen. Het 95e percentiel is bijvoorbeeld een getal zodanig dat 95% van de data kleiner is of eraan gelijk en 5% groter is of eraan gelijk.

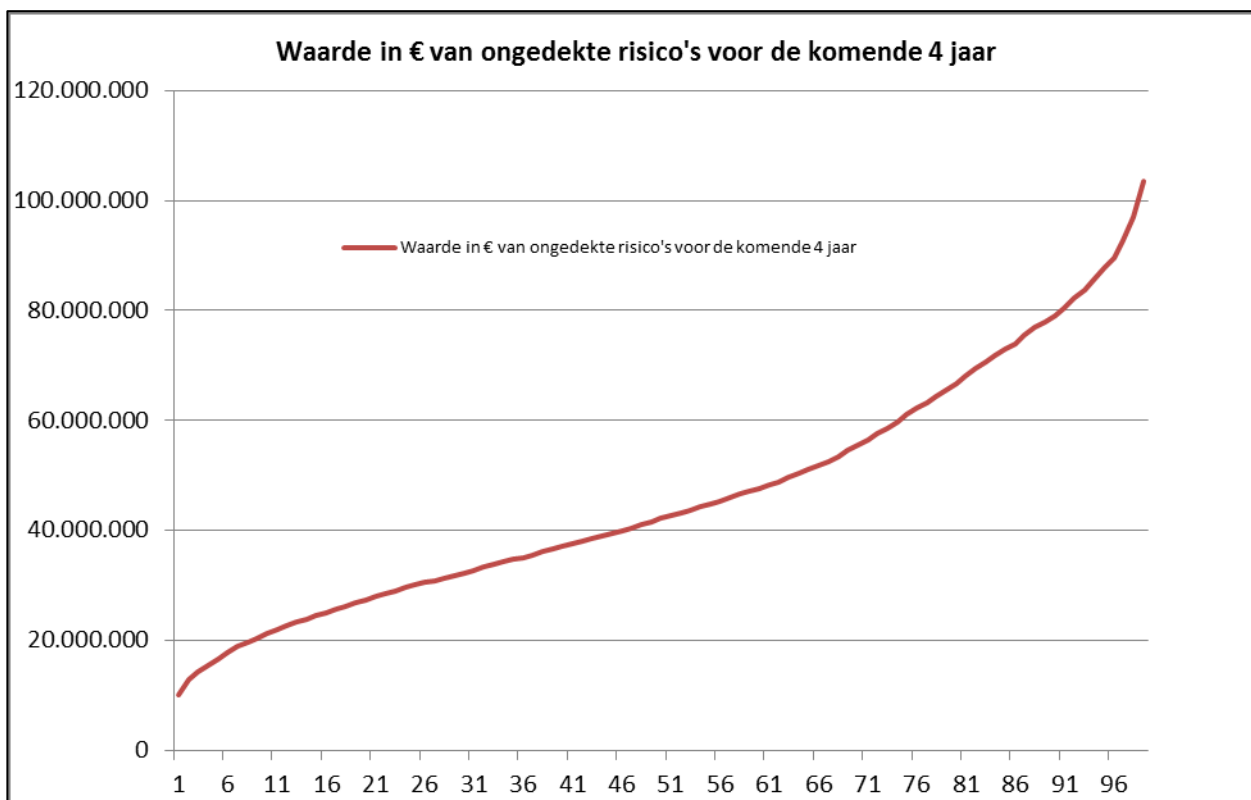

Toelichting: Op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 16,77 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 48,78 miljoen of lager.

¹ In de statistiek is een percentiel van een dataset één van de in principe 99 punten die de geordende dataset in 100 delen van gelijke grootte verdelen. Het 95e percentiel is bijvoorbeeld een getal zodanig dat 95% van de data kleiner is of eraan gelijk en 5% groter is of eraan gelijk.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor de komende 4 jaar: € 103.598.250

Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 103.598.250. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat de komende vier jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

Toelichting: Op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 42,16 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 103,59 miljoen of lager.

4. Berekende weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die eenmalig kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en is de som van:

- Algemene reserve;
- Post onvoorzien voor het betreffende boekjaar;
- Stille reserves.

De algemene reserve is een nu vrij beschikbare reserve. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie is betreffende activa binnen één jaar te verkopen.

De structurele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die terugkerend kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- Onbenutte belastingcapaciteit;
- Post onvoorzien in de jaren na het komende jaar;
- Begrotingsruimte.

De totale weerstandscapaciteit is de som van de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit.

<i>Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)</i>	Rekening 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	86,39				86,39
Onvoorzien	0,10				0,10
Totaal incidentele capaciteit	86,49	-	-	-	86,49
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		118,00	118,00	118,00	354,00
Onvoorzien		0,10	0,10	0,10	0,30
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	118,10	118,10	118,10	354,30
Totale weerstandscapaciteit					440,79

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat de totale incidentele capaciteit € 86,49 miljoen bedraagt. De totale weerstandscapaciteit (incidenteel + structureel) bedraagt € 440,79 miljoen.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden zal er financiële schade zijn voor de provincie. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten er maatregelen worden getroffen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen.

Het volgende is van toepassing met betrekking tot het aanwenden van weerstandscapaciteit bij het tot realisatie komen van een risico:

- Wij informeren Provinciale Staten over het zich voordoen van de risico's, inclusief de achtergronden;
- Wij stellen voor het risicobedrag ten laste van de algemene reserve te brengen, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn;
- Indien de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, formuleren wij een bezuinigingsvoorstel;
- De weerstandscapaciteit dient daarna weer op peil te worden gebracht. Wij voegen bij het voorstel aan Provinciale Staten een voorstel voor een herstelplan om dit mogelijk te maken.

5. Berekening van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met zijn financiële reserves de ongedekte risico's op te vangen. Met ingang van de nieuwe Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement wordt het weerstandsvermogen berekend voor zowel het totale weerstandsvermogen als het incidentele weerstandsvermogen.

Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar. Met andere woorden, indien het totale weerstandsvermogen hoger dan wel lager is dan 1, dan is de totale weerstandscapaciteit groter respectievelijk kleiner dan de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar. In relatie tot de risicobereidheid, die immers in de hoogte van de ongedekte risico's is besloten, betekent dit het volgende. Indien het totale weerstandsvermogen hoger dan wel lager is dan 1, dan is de kans dat de totale weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen over een periode van vier jaar hoger respectievelijk lager dan 99%.

Het incidentele weerstandsvermogen wordt berekend als incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van één jaar.

Incidenteel weerstandsvermogen

<i>Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)</i>	Rekening 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	86,39				86,39
Onvoorzien	0,10				0,10
Totaal incidentele capaciteit	86,49	-	-	-	86,49
Berekende risico's voor 1 jaar					48,78
Weerstandsvermogen voor 1 jaar					1,8

Totale weerstandsvermogen

<i>Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)</i>	Rekening 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	86,39				86,39
Onvoorzien	0,10				0,10
Totaal incidentele capaciteit	86,49	-	-	-	86,49
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		118,00	118,00	118,00	354,00
Onvoorzien		0,10	0,10	0,10	0,30
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	118,10	118,10	118,10	354,30
Totale weerstandscapaciteit					440,79
Berekende risico's voor 4 jaar					103,60
Weerstandsvermogen voor 4 jaar					4,3

Uit bovenstaande blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 1,8 bedraagt (was 1,4 bij begroting 2016). Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 4,3 (was 3,9 bij begroting 2016). In beide gevallen is de uitkomst groter dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de ongedekte risico's.

Conclusies

Bij de jaarstukken 2015 zijn in totaal 33 risico's geïnventariseerd met een totale bruto omvang van € 142.465.401. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komende jaar bedraagt € 48,78 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 103,60 miljoen.

De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarstukken 2015 bedraagt € 86,49 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 1,8.

De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 440,79 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 4,3.

Beide berekende quotiënten zijn groter dan 1 en dus kan met een zekerheid van 99% geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

6. Kengetallen financiële positie

Met ingang van de begroting 2016 is in het Bbv voorgeschreven dat in deze paragraaf een set van vijf verplichte financiële kengetallen opgenomen. Naast de set van kengetallen wordt een

beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan statenleden over de financiële positie van de provincie. De zes kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote;
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. De solvabiliteitsratio;
4. Kengetal grondexploitatie;
5. Structurele exploitatieruimte;
6. Opcen (zie hiervoor de paragraaf Provinciale heffingen).

1 Netto schuldquote:

BBV stelt dat: De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2014	Begroting 2015	rekening 2015
A	Vaste schulden (art. 46 BBV)	-	-	-
B	Netto vlottende schuld (art. 48 BBV)	57,8	60,8	53,0
C	Overlopende passiva (art. 49 BBV)	379,5	380,7	331,9
D	Financiële activa (art. 36 lid d,e en f)	2,5	2,5	2,5
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39 BBV)	87,7	604,2	799,3
F	Liquide middelen (art. 40 BBV)	744,1	311,7	1,4
G	Overlopende activa (art. 40a BBV)	3,3	2,4	2,1
H	Totale baten (exclusief reserves (art 17 lid c)	712,0	658,0	477,1
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H* 100%	-56.2%*	-72,9%	-88,1%

Toelichting:

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan middelen. Op dit moment is hiervan sprake bij de provincie. Het saldo van het overschot (B+C-D-E-F-G) bij de Rekening 2014 bedroeg € 400,3 miljoen. Bij de Begroting 2016 is dat berekend op € 479,3 miljoen. Bij de rekening is dat € 420,4 miljoen.

De negatieve schuldquote wordt deels bepaald vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen geld hoeft te lenen om projecten uit te kunnen voeren (zie regel A in bovenstaande tabel). Dit wordt veroorzaakt doordat op dit moment de provincie zelf nog voldoende middelen heeft (in reserves) om deze projecten uit te kunnen voeren. Naar verwachting zal dit vanaf 2020/2021 veranderen. Op basis van de huidige gegevens zal er vanaf dat moment een financieringstekort ontstaan waardoor er geld geleend zal moeten worden. Vanaf dat moment zal het aandeel van rentelasten in de begroting en jaarstukken toenemen. Aflossingen van leningen zijn geen onderdeel van de exploitatie en doen bij deze berekening niet ter zake.

2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto

schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2 berekening gecorrigeerde netto schuldquote (bedragen in € miljoenen)

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
A	Vaste schulden (art. 46 BBV)	-	-	-
B	Netto vlottende schuld (art. 48 BBV)	57,8	60,8	53,0
C	Overlopende passiva (art. 49 BBV)	379,5	380,7	331,9
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d e en f)	238,8	284,4	57,2
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39 BBV)	87,7	604,2	799,3
F	Liquide middelen (art. 40 BBV)	744,1	311,7	1,4
G	Overlopende activa (art. 40a BBV)	3,3	2,4	2,1
H	Totale baten (exclusief reserves (art 17 lid c)	712,0	658,0	477,1
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H* 100%	-89,4%*	-115,7%	-99,6%

Toelichting:

Zie voor opmerkingen hetgeen onder 1 is gemeld. Zoals hierboven is vermeld zit het verschil in het feit dat bij deze berekening tevens de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met 1 is zichtbaar op regel D. Logischerwijze wordt het overschot aan middelen groter als de verstrekte leningen ook meegenomen worden in de berekening.

3 Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3 Solvabiliteitsratio (bedragen in € miljoenen)

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
A	Eigen Vermogen (art. 42 BBV)	828,6	751,4	816,5
B	Balanstotaal	1.579,1	1.527,9	1.399,0
	Solvabiliteit A/B* 100%	52,5%	49,2%	58,4%

Toelichting:

Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe hoger de weerbaarheid van de provincie. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de provincie.

Kijkend naar de samenstelling van het vreemd vermogen (cq de financiële verplichtingen), valt af te leiden dat dit met name bestaat uit voorzieningen en overlopende passiva. Voor de gevormde voorzieningen is de last reeds genomen. Hiervoor zal dus geen aanspraak meer gemaakt hoeven worden op de reserves. De overlopende passiva bestaat met name uit vooruit ontvangen bedragen welke nog tot besteding moeten komen. Ook hiervoor geldt dat hiervoor geen aanspraak gemaakt

hoeft te worden op het eigen vermogen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het berekende ratio ruim voldoende is om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

4 Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van decentrale overheden. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4 Grondexploitatie (bedragen in € miljoenen)

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	58,0	55,9	45,5
B	Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	-	-	0
C	Totale baten (exclusief reserves (art 17 lid c))	712,0	658,0	477,1
	Grondexploitatie (A+B)/C*100%	8,1%	8,5%	9,5%

Toelichting:

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie geen posities heeft in exploitatie genomen gronden. De posities van de niet in exploitatie genomen gronden bestaan voornamelijk uit de grondposities Crailo en Distriport. Beide grondposities zijn als risico opgenomen in deze paragraaf. Zie voor nadere toelichting de uitleg bij de risico's D02b en E02 in deze paragraaf. Hieruit blijkt dat in beide gevallen rekening is gehouden met een verdere afwaardering van de boekwaarde. Uit de berekening van de weerstandvermogen in deze paragraaf blijkt dat er voldoende capaciteit is om deze risico's op te vangen.

5 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

5 Structurele exploitatieruimte (bedragen in € miljoenen)

	Bij begroting ultimo jaar	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
A	Totale structurele lasten	372,3	372,3	385,1
B	Totale structurele baten	448,0	448,0	470,3
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	11,5	11,5	46,9
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	9,2	9,2	1,0
E	Totale baten	826	826	628,5
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E)*100%	8,9%	8,9%	6,3%

Toelichting:

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Bij de jaarstukken van vorig jaar (2014) bedroeg de gemiddelde structurele exploitatieruimte van alle 12 provincies 9,3%. Uitschieters hierbij waren Friesland +/-32% en Groningen +/- 5%. Bij de jaarrekening 2015 is de structurele exploitatieruimte voor Noord-Holland uitgekomen op 6,3%. Cijfers van de andere provincies zijn op dit moment nog niet beschikbaar. In absolute waarde is het surplus aan structurele baten in 2015 uitgekomen op € 39,3 miljoen. Dit betekent dat de provincie voldoende jaarlijkse baten genereert op de structurele lasten te kunnen dekken.

6 Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) en uit te drukken in een percentage.

6 Belastingcapaciteit (in opcenten ingevolge meicirculaire 2015, bladzijde 61)

	Begroting 2016	Rekening 2014	Begroting 2015	Rekening 2015
A	Aantal opcenten MRB	67,9	67,9	67,9
B	Landelijk gemiddelde opcenten in jaar er voor	80,6	81,3	81,3
	Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in jaar er voor (A/B) x 100%	84,2	83,5	83,5

Toelichting:

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie Noord-Holland onder het landelijk gemiddelde zit qua heffen van opcenten. Dit is ook logisch omdat de provincie het laagste opcenten percentage heeft van alle provincies. Dit zorgt ervoor dat er nog voldoende capaciteit is om financiële tegenvallers op te vangen. Bij de jaarrekening 2015 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 118 miljoen.

Conclusie en samenvatting

In bovenstaande tabellen is op basis van een aantal kengetallen getracht om een inzicht te geven in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een provincie over

voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten.

Voor de provincie Noord-Holland geldt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit resulteert in een structurele exploitatieruimte 2015 van 8,5%. Het gemiddelde in 2014 van alle 12 provincies lag op 9,2% met uitschieters van -5% (Groningen) tot 32% (Friesland). Voor Noord-Holland was dat in 2014 8,9%. Van de overige provincies zijn de cijfers over 2015 op het moment van schrijven nog niet bekend. Het berekende structurele surplus over 2015 bedraagt € 53,6 miljoen.

Het percentage opcenten van Noord-Holland (67,9) ligt onder het gemiddelde van alle 12 provincies (80,6). In 2014 kwam dit percentage uit op 84,2% (zie tabel 6). Noord-Holland hanteert het laagste opcenten percentage van alle provincies. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van over 2015 van € 118 miljoen. Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Voor beide schuldquoten geldt dat er sprake is van een overschot aan middelen. Dit wordt voor een deel verklaard vanwege het feit dat de provincie op dit moment nog geen leningen hoeft af te sluiten voor het uitvoeren van projecten. Naar verwachting zal hier rond 2020/2021 verandering in komen als er een financieringstekort zal ontstaan. Het solvabiliteitsratio over 2015 bedraagt 58,5%. Omdat de financiële verplichtingen met name bestaan uit voorzieningen (waarvoor de last al in de exploitatie is genomen) en vooruit ontvangen bedragen, is op basis van deze berekening de kans zeer klein dat de provincie niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen. Wat betreft de grondexploitatie kan gezegd worden dat Noord-Holland geen grondexploitatie kent. De niet in exploitatie genomen gronden bestaan voornamelijk uit Crailo en Distriport. Beide posities zijn opgenomen in de risicoparagraaf. Uit de berekening van het weerstandsvermogen is gebleken dat als deze risico's zich voordoen er voldoende capaciteit is om de risico's af te dekken. Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat op basis van de huidige cijfers de financiële situatie van de provincie als goed tot zeer goed omschreven kan worden.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Wat hebben wij bereikt?

Algemeen

De provincie Noord-Holland kent twee hoofdgroepen binnen haar kapitaalgoederen, de provinciale infrastructuur (wegen en vaarwegen) en gebouwen.

Bereikbaarheid is een essentiële voorwaarde voor een goede economische en sociale ontwikkeling. Goede bereikbaarheid staat of valt met robuuste en veilige verbindingen.

In het nieuwe coalitieakkoord is een specifieke paragraaf opgenomen over Beheer en Onderhoud. Hierbij worden de reeds ingezette ontwikkelingen nog eens expliciet benoemd, nl goed beheer en structureel onderhoud, innovatie en slimme oplossingen, combineren groot onderhoud en nieuwbouw, bereikbaarheid tijdens werkzaamheden zoveel mogelijk garanderen en tijdig geld reserveren voor onderhoud en beheer van nieuwe wegen

De strategische en tactische uitgangspunten gericht op het goed beheren en benutten van de provinciale infrastructuur, zijn vertaald in bedrijfswaarden en nader uitgewerkt conform de principes van Assetmanagement. De provincie Noord-Holland heeft per november 2015, als eerste overheidsorganisatie in Nederland een gecertificeerde infrastructuur beheerorganisatie.

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

Infrastructuur

Nota Kapitaalgoederen, beheerplan en PMO 2015-2019

September 2015 is door Provinciale staten de nota Infrastructurele Kapitaalgoederen vastgesteld (NIKG). Deze nota vervangt de nota Kapitaalgoederen. Elke vier jaar bij een nieuwe bestuursperiode wordt de nota herijkt. Op basis van de daarin gestelde kaders en kwaliteitseisen wordt ons areaal onderhouden.

Het PMO 2016-2020 is november 2015 vastgesteld. Dit PMO is gebaseerd op de in de NIKG vastgestelde kwaliteitscriteria en overige uitgangspunten.

Het afgelopen jaar is ingezet op de verdere professionalisering van het beheer en onderhoud naar assetmanagement. Bij de eerste audit rond dit najaar is het certificaat ISO 55001 ontvangen voor de huidige werkwijze voor projecten/trajecten.

In 2015 is het Strategisch Assetmanagement plan (SAMP) voor de periode 2016-2020 opgesteld. Dit plan vervangt het in de begroting aangekondigde beheerplan.

Verbeteren van de maatregelenprogrammering en continu verbeteren productie

Door de invoering van Assetmanagement binnen beheer is een weg ingeslagen, die leidt tot een meer efficiënte bedrijfsvoering. De kwaliteit wordt voortdurend bewaakt en daar waar afwijkingen zijn wordt ingegrepen. Belangrijk principe van onze aanpak zijn transparante afwegingen tussen prestaties, risico's en kosten. Deze afweging maakt een efficiënte inzet van middelen mogelijk.

De directie Beheer & Uitvoering heeft het certificaat ISO 55001 ontvangen voor de huidige werkwijze projecten/trajecten. De werkwijze met betrekking tot gebiedscontracten is daarbij meegenomen als een belangrijke organisatieverandering. In 2016 zal de werkwijze met betrekking tot de gebiedscontracten in de certificeringsaudit meegenomen worden.

Een belangrijke stap om de gewenste extra kwaliteitsslag binnen het beheer en onderhoud te maken, is de aanpak naar een integrale gebiedsgerichte werkwijze. Het doel is een meer efficiënte/effectieve uitvoering van beheer en onderhoud d.m.v. gebiedscontracten. Hiermee is

gekozen voor een andere marktbenadering met geïntegreerde contracten met de intentie 'goede' samenwerking tussen opdrachtgever en markt.

Het eerste gebiedscontract is op de markt gebracht en september 2015 in werking getreden. In dit contract zijn de uitgangspunten die in eerste instantie hebben geleid tot de trajectbenadering, vertaald naar voorwaarden, waaraan de opdrachtnemer die het gebied gegund krijgt, zich bij het uitvoeren van werkzaamheden moet conformeren.

De contract voor de gebieden Noord-Holland Midden noord en Gooi en Vechtstreek zijn voorbereid, zodat deze aansluitend op de gunning van het eerste gebiedscontract in 2016 op de markt zullen komen.

Om effectieve combinaties te kunnen maken van ingrijpende onderhoudsactiviteiten, vervangingen en van nieuwbouw van provinciale infrastructuur is een programmaplanning provinciale infrastructuur opgesteld. De programmaplanning kijkt 10 jaar vooruit, zodat tijdig wordt gestart met de voorbereiding van projecten en met de afstemming met de omgeving en andere beheerders. De programmaplanning is ingedeeld in overeenkomstig de beoogde gebiedscontracten.

Het actualiseren en completeren van alle relevante areaalgegevens (aard, omvang en kwaliteit) en Inspectie meerjarenprogramma IMP

Het Provinciaal Inspectie Meerjaren Programma (IMP) biedt inzicht in alle benodigde inspecties en onderzoeken die nodig zijn om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren. In de gebiedscontracten die nu worden uitgerold, wordt de instandhoudingsinspectie (deels) uitgevoerd door de toekomstige gebiedsaannemer. In voorbereiding op deze situatie is in 2015 het IMP geactualiseerd.

In 2015 zijn ook de 0-inspecties (t.b.v. de komende gebiedscontracten) van de kunstwerken en geluidsschermen gelegen in de gebieden Noord-Holland Midden Noord en Gooi en Vechtstreek afgerond. Eveneens zijn de specifieke instandhoudingsplannen voor de kunstwerken voor deze gebieden op basis van de 0-inspecties opgesteld en afgerond. De 0-inspecties van de kunstwerken en geluidsschermen gelegen in de gebieden Kennemerland IJmond en Zaanstreek Waterland zijn in 2015 opgestart.

In 2015 zijn de inspecties van de oeverconstructies ringvaart Haarlemmermeer afgerond. Nu is het gehele areaal oevers geïnspecteerd en ingevoerd in het beheersysteem.

In 2015 is fase 2 (opstellen risicomatrix constructieve Veiligheid beweegbare bruggen op basis van gegevens uit fase 1 (archiefonderzoek en inspecties) afgerond van het "Plan van aanpak constructieve veiligheid beweegbare bruggen".

Er is nu een risicomatrix beschikbaar inzake constructieve veiligheid beweegbare bruggen. Fase 3 (bepalen beheersmaatregelen) is gestart in 2015 en fase 4 (implementatie beheersmaatregelen) zal in 2016 volgen.

De areaalgegevens worden beheerd in het geautomatiseerde beheersysteem. Het beheersysteem stelt ons in staat om de omvang van het areaal nauwkeurig te berekenen. Ook afgelopen jaar is veel energie gestoken in het verder vullen van het beheersysteem. Zo zijn vele nieuwe inspectiegegevens, maatregelpakketen en kostenkengetallen in het beheersysteem gezet.

Tot slot is er onderzoek uitgevoerd in het kader van de Machine richtlijn. In 1995 is de machine richtlijn (MRL) in werking getreden waarbij nieuwe kunstwerken moeten voldoen aan de MRL en oude kunstwerken, indien er grote wijzigingen zijn/worden aangebracht. Het realiseren van bediening op afstand, is in dit kader een 'grote wijziging' die op afzienbare termijn zal worden doorgevoerd. In 2015 is een gefaseerd plan van aanpak opgesteld hoe de beweegbare kunstwerken (die nog niet of niet volledig voldoen aan de MRL) zodat zij gaan voldoen aan de MRL. De maatregelen, planning en kosten worden meegenomen in de kaderbrief 2017.

Bijzonderheden per netwerk

In de NIKG 2016-2019 worden de volgende beeldkwaliteitsniveaus gehanteerd waarop het areaal wordt onderhouden. Om aan te sluiten bij de landelijke CROW-systematiek zijn de

kwaliteitsniveaus van het R-systeem uit de vorige Nota Kapitaalgoederen omgezet in het ABCD-systeem van de CROW.

Stroomwegen	B	(R)
Wegen overig	C	(R-)
Fietspaden	B	(R)
Haltevoorzieningen	B	(R)
Vrij liggende busbanen	B	(R)
Vaarwegen	C/D	(Risico gestuurd)
Milieueffecten	B	(R)

Uit inspecties blijkt dat het areaal voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus

Het areaal in beheer, is in 2015 met 3 kilometer wegen en 4 km. fietspad afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door overdracht van de N196 aan Uithoorn voor 4 km stroomweg en fietspad. Er is 1,2 km nieuwe parallelweg toegevoegd bij de N248 Stolperophaalbrug.

De uitbreiding van areaal in beheer is niet alleen uit te drukken in km lengte, maar wordt b.v. veroorzaakt door wegverbreding. In 2015 is de verdubbeling van een groot deel van het PMI project N207 opgeleverd. Andere opgeleverde projecten zijn gedeelten van N205 (aansluiting op A4), de N248-01 en het vervangen van de Stolperophaalbrug

Hierdoor omvat het beheer nu: 613 km wegen (zowel enkel als meerbaans), 387 km fietspaden, 45 km busbanen, 246 km vaarwegen (bodem en oevers), 539 civiele kunstwerken (incl. duikers en twee tunnels), systemen voor dynamisch verkeersmanagement (DVM), 1 verkeerscentrale, 1 tunnelcentrale en 9 gebouwen (4 gebouwen worden gehuurd).

Op diverse wegentrajecten is groot onderhoud uitgevoerd, vaak in een trajectbenadering in combinatie met verbetermaatregelen uit het PMI. De belangrijkste projecten die gerealiseerd zijn:

- De N200 tussen Bloemendaal en het begin van de Boulevard naar Zandvoort.
- De N203 en een deel van de N513 tussen Uitgeest en Castricum
- Op de N231 in combinatie met de aanpassing van de kruising met Flora Holland.
- De N239 in het trajectdeel tussen de A7 en Medemblik
- De N240 in het trajectdeel tussen de N302 en Medemblik
- De N242 bij Heerhugowaard in het wegvak: aansluiting met de Zuidtangent en de Edisonweg.
- Bij de N245 zijn een drietal VRI's vervangen in de 2^e fase.
- Van de N250 is binnen de bebouwde kom, het laatste gedeelte van het fietspad overgedragen aan de gemeente Den Helder. Hiervoor is een bijdrage aan het groot onderhoud geleverd.
- Op de N504 en N302 is op een gedeelte levensduur verlengend onderhoud uitgevoerd, om in latere jaren groot onderhoud met reconstructie werkzaamheden te kunnen combineren.
- Op de N508 tussen de N242 en Heerhugowaard is de deklaag van stil asfalt vervangen

- Langs het fietspad langs de N512 tussen Egmond aan den Hoef en Egmond Binnen zijn nieuwe hagen geplant.
- In samenwerking met de gemeente zijn de bruggen over Hoofdvaart en Vijfhuizerweg in de N520 vervangen

Het Hoogwaardig openbaar vervoer netwerk is in 2015 uitgebreid door de oplevering van de HOV Knoop Schiphol Noord en R-net halte Badhoevedorp-Oost. De HOV projecten HOV Schiphol Oost, HOV Velsen en HOV in 't Gooi zijn, in verschillende fase van voorbereiding.

Om de reiziger nog beter te faciliteren, zijn langs de HOV baan bij de haltes nieuwe fietsparkeervoorzieningen aangebracht. Op de overige OV infrastructuur is het programma stroomlijnen in uitvoering. Hier zijn onder ander kleine haltedisplays geplaatst.

De voorbereiding voor het groot onderhoud op het kerntraject op de HOV busbaan zijn dit jaar gestart, waardoor de HOV busbaan blijft voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.

In 2015 zijn de werkzaamheden gestart aan de renovatie van de Abdijtunnel. Voor bestaande tunnels geldt, dat deze in mei 2019 moeten voldoen aan de veiligheidsrichtlijnen die sinds 2013 al gelden voor nieuwe tunnels. De Waterwolftunnel voldoet aan deze eisen.

De huidige staat van alle vaarweggevers is nader geanalyseerd . Op basis hiervan is de programmering van enkele oevertrajecten aangepast. De eerste twee projecten zijn in voorbereiding , hierbij vindt nadere afstemming plaats met de belanghebbenden. Diverse oeverprojecten langs het Noord-Hollands Kanaal zijn afgerond o.a. in Amsterdam Noord en Purmerend. Het baggerwerk van meerdere vaarwegen in het noordelijk deel van de provincie zoals, Kanaal Omval- Kolhorn, Huigenvaart, is uitgevoerd.

Aan de kunstwerken zijn de volgende werkzaamheden in 2015 opgepakt dan wel afgerond:

- renovatie Kooijsluis en Koopvaardersschutsluis (KVVS) is uitgevoerd. De kolk wand van de KVSS bleek ernstiger aangetast dan gedacht . Dit betekent, dat nog een extra herstel noodzakelijk is om de levensduur op lange termijn zeker te stellen;
- Het groot onderhoud aan diverse bruggen is afgerond. Het betreft de Aalsmeerderbrug, Irenebrug, Broekhornerbrug, Langebalkbrug en brug Vrouwenverdriet.
- Vervanging van het remming- en geleidewerk van de Schipholdraaibrug is afgerond; De schade aan het landhoofd van de Schipholdraaibrug is geanalyseerd en met het herstel is begonnen. .

De Waterwet stelt dat de provincies uiterlijk 22 december 2015 vaarwegbeheerders moeten hebben aangewezen. Deze aanwijzing is inmiddels vastgelegd in de (herziene) waterverordening die is vastgesteld door PS februari 2015. In de verordening is de provincie aangewezen als vaarwegbeheerder van de beroepsvaarwegen en staande mastroutes, uitgezonderd de vaarwegen die nu al bij een aantal gemeenten liggen. Van de overige recreatieve vaarwegen, die onderdeel uitmaken van de BRTN-routes, wordt het vaarwegbeheer in medebewind bij de waterschappen gelegd. De waterschappen krijgen voor de meerkosten over het vaarwegbeheer een vergoeding, maar betalen ook mee voor het waterkwantiteitsbeheer over de vaarwegen die de provincie beheert. De overeenkomsten daartoe zijn in 2015 getekend.

In het verlengde van de aanwijzing van het vaarwegbeheer wordt met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gesproken over herverdelen van vaarwegen. De inzet is dat de provincie het basisnet voor beroepsvaart en de staande mastroute in beheer en onderhoud houdt en de waterschappen de overige vaarwegen (CEMT-klasse I en BRTN-routes niet zijnde staande mastroutes). Dit is een traject dat naar verwachting in 2017 besluit rijp is.

De tweejaarlijkse kwaliteitsmonitor is in 2015 niet uitgevoerd. De laatste monitoring vond plaats in 2014 en de eerstvolgende wordt in 2016 gehouden. Bij die monitoring wordt het functioneren van de netwerken in 2015 meegenomen.

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste panden zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers en/of opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van haar panden als winkel, dienstwoning of kantoor aan derden.

Met de ingebruikname van het nieuwe archeologisch centrum in februari 2015 is de verkoop van het gebouw Mercurius in Wormer gestart. Dit gebouw is inmiddels verkocht. Verder zijn door ingebruikname van Dreef 3 de villa's aan het Florapark 5, 6 en Frederikspark 10 en 12 beschikbaar gekomen voor verkoop. Inmiddels is Florapark 5 verkocht.

Het onderhoud aan de panden kan als volgt worden ingedeeld.

- Planmatig onderhoud, dit betreft werkzaamheden volgens het meerjarenonderhoudsplan.
- Niet planmatig onderhoud, dit betreft storingen en niet geplande kleine onderhoudswerkzaamheden.

Planmatig onderhoud

Voor het planmatig (bouwkundig) onderhoud werken wij met een meerjarenonderhoudsplan. Eind 2013 zijn alle panden, die op dat moment in eigendom van de provincie waren, opnieuw geïnspecteerd. De gegevens van deze inspectie dienen als basis voor het meerjarenonderhoudsplan. Dit plan bevat het planmatig (bouwkundig) onderhoud aan de buitenzijde van de panden, zoals het schilderwerk, de vervanging of renovatie van daken en goten en noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan de terreinen (hekwerk, bestrating enz.). In dit plan is ook de periodieke vervanging van CV installaties meegenomen.

Voor zowel het planmatig als het niet planmatig onderhoud van kantoor Houtplein 33, Dreef 1, 3 en Huis van Hilde is gekozen voor het afsluiten van een “maincontract” op basis van een prestatiecontract. Dit houdt één contract in voor het onderhoud aan deze gebouwen, gebouwgebonden installaties, terreinen en glasbewassing van de buitengevels. Dit met als doel kwaliteitsverbetering, kostenverlaging, risicodeling en innovaties te realiseren of te initiëren.

Niet planmatig onderhoud

Het niet planmatig onderhoud omvat het noodzakelijke klein onderhoud aan de panden, dat deels structureel plaatsvindt (onderhoud aan CV's, zonweringen, automatische deuren en tuin) en deels op ad hoc basis (wanneer een onvolkomenheid wordt geconstateerd, na melding van storing of incidentele inspectie wordt uitgevoerd).

Uitvoering 2015

Het meerjarenonderhoudsplan 2015 hebben wij voor het grootste deel conform planning en binnen het beschikbare budget uitgevoerd. In 2015 is het buiten schilderwerk aan de zuid en westzijde van Paviljoen Welgelegen uitgevoerd. Tevens zijn vervangingen van dakbedekking uitgevoerd. In Paviljoen Welgelegen zijn delen van het parket hersteld. In verband met de herhuisvesting van de fracties van PS na de verkiezingen, zijn diverse inrichtingswerkzaamheden aan Paviljoenslaan 7 en 9 (fractiehuis) uitgevoerd.

De winkelpanden in de plint van kantoor Houtplein zijn nog niet verhuurd, met uitzondering van het pand van de bloemenwinkel.

Wat heeft het gekost?

Beheer en onderhoud meerjarig gepland	Begroot	Besteed	Verschil
a) Wegen (inclusief groen en fietspaden)	€ 60.330.000	€ 57.394.000	€ 2.936.000
Openbaar vervoerinfrastructuur	€ 1.989.000	€ 40.000	€ 1.949.000
b) Vaarwegen	€ 40.949.000	€ 35.272.000	€ 5.677.000
c) Planmatig onderhoud gebouwen	€ 843.000	€ 819.000	€ 24.000
d) Correctief onderhoud gebouwen	€ 400.000	€ 431.000	-/- € 31.000
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	€ 104.511.000	€ 93.956.000	€ 10.555.000
<i>Waarvan activa met een maatschappelijk nut:</i>	<i>€ 22.772.000</i>	<i>€ 20.246.000</i>	<i>€ 2.526.000</i>

Bovenstaande budgetten zijn exclusief apparaatskosten.

4.3 Financiering

Wat hebben wij bereikt?

De financiering van de provincie Noord-Holland heeft conform de voorwaarden genoemd in de Wet financiering decentrale overheden plaatsgevonden. Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de uit de Treasuryfunctie voortvloeiende risico's. De Treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid beslaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten, die voor het uitvoeren van de Treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
- Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)
- Verordening financieel beheer Noord-Holland 2011
- Treasurystatuut Provincie Noord-Holland 2010 (*2)

In deze wettelijke kaders staan onder andere richtlijnen over het aangaan en verstrekken van leningen, evenals het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak. Uitzettingen of derivaten moeten een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. In de ministeriële regeling is geëxpliciteerd wat minimaal onder prudente uitzettingen en een prudent gebruik van derivaten moet worden verstaan. De voorschriften richten zich op de tegenpartij (debiteurenrisico) en op het type instrument (marktrisico).

De doelstellingen bij het uitvoeren van het treasurybeleid zijn vastgelegd in de financiële verordening en in het treasurystatuut. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen
- Beheersen van financiële risico's
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities

Wij hebben ons bij het uitvoeren van de Treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden. Met de keuze voor het integraal schatkistbankieren (besluit Provinciale Staten november 2009) hebben wij de risico's van de Treasuryfunctie kunnen begrenzen. Immers het debiteurenrisico van deze keuze is nihil, want het geld wordt uitsluitend ondergebracht bij het Rijk. Doordat het bij het Rijk alleen mogelijk is in deposito's uit te zetten blijft de hoofdsom bovendien te allen tijde in tact. Hierdoor is in 2015 dan ook geen sprake geweest van koersrisico. Ook heeft de provincie geen last gehad van valutarisico, aangezien het Rijk alleen de mogelijkheid geeft middelen uit te zetten in euro's. Natuurlijk kan het valutarisico zich voordoen bij het aantrekken van middelen, maar daar is in 2015 geen sprake van geweest. Daarbij zal gezien de langetermijnliquiditeitsprognose van de provincie hier ook voorlopig geen sprake van zijn.

² Het doel is (overeenkomstig de verordening financieel beheer) het treasurystatuut één keer in de vier jaar te actualiseren. Provinciale Staten hebben het geldende treasurystatuut Noord-Holland vastgesteld op 8 februari 2010 (voordrachtnummer 01/2010).

In het uitvoeren van het treasurybeleid sturen wij daarom op het beheersen van het renterisico en het liquiditeitsrisico. Het renterisico is het risico van een lager financieel resultaat als gevolg van (negatieve) rentefluctuaties. Het liquiditeitsrisico is het risico van wijzigingen in het verloop van inkomsten en uitgaven in afwijking van de planning, waardoor financieringskosten hoger uitvallen.

*1) Het doel is (overeenkomstig de verordening financieel beheer) het treasurystatuut één keer in de vier jaar te actualiseren. Provinciale Staten hebben het geldende treasurystatuut Noord-Holland vastgesteld op 8 februari 2010 (voordrachtnummer 01/2010).

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

De staat verzekert met schatkistbankieren dat met de middelen van het college geen onnodige financiële risico's worden gelopen. Zij profiteert van de AAA-funding tarieven van de overheid. Schatkistbankieren biedt de twee volgende hoofdactiviteiten:

- Rekeningcourantverhouding met de Staat. Een positief saldo op de bankrekeningen van de instelling wordt dagelijks afgeroomd ten gunste van de rekening courant. Andersom wordt een negatief saldo op de bankrekeningen van de instelling dagelijks aangezuiverd vanaf deze rekening courant. Deze saldogeregulatie geschiedt door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën.
- Plaatsing van deposito's bij genoemd Agentschap. Hierbij worden dagelijks onafhankelijk vastgestelde tarieven gehanteerd en aanvragen worden nooit geweigerd indien het saldo toereikend is.

Op het aantrekken van middelen, dat via schatkistbankieren niet mogelijk is, gaan wij hier niet nader in. Van het aantrekken van middelen is, gelet op de lange termijn liquiditeitsprognose, voorlopig geen sprake.

Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's maken wij gebruik van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses genereren informatie over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's.

Renteverwachtingen

Een tweede belangrijke basis is de renteverwachting, die wij in 2015 elk kwartaal hebben opgesteld met twee of drie rentevisies van verschillende banken. Deze renteverwachting heeft ons geleerd dat de door ons geraadpleegde instanties voor 2016 nog steeds zeer lage rente niveaus verwachten. Besloten is daarom om de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. Uitzettingen bij de schatkist leveren op 1 februari 2016 pas bij een deposito voor 7 jaar 0,04 % rente op.

De provincie heeft eind 2014 bij de Schatkist € 701 miljoen in rekening-courant staan. Hierbij zijn ook opgenomen de bedragen die van derden zijn ontvangen in het kader van de financiering van het N 201 en N 23 project .

Kasgeldlimiet/Renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de Provincie Noord-Holland in 2015 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, omdat in 2015 geen kasgeldleningen benodigd waren.

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. Dit is echter voor de provincie Noord-Holland niet aan de orde geweest, omdat de provincie in 2015 geen lang vreemd vermogen heeft aangetrokken.

Wat heeft het gekost?

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. Wij hebben in 2015 een renteresultaat van € 8,8 miljoen.

- Het renteresultaat over 2015 is als volgt opgebouwd:
- Boeterente en dergelijke aan diverse crediteuren (€ 10.410)
- Rentebaten op geplaatste deposito's en rekening-courant tegoeden (€ 33.626)
- Rentevergoeding Vattenfall, i.v.m. overname aandelen NUON (€ 1.897.096)
- Rentederving op verstrekte achtergestelde lening Purmerend t.b.v. Stadsverwarming (€ 272.268)
- Overige rentevergoedingen i.v.m. te late betaling van vorderingen door diverse debiteuren (€ 4.823)
- Rentederving op verstrekte renteloze leningen en voorfinancieringen: Leningen aan de RON NV (€ 388.013), Nationaal Restauratiefonds NRF (€ 197.370), Ontwikkelingsmaatschappij NHN inz. Participatiefonds MKB (€26.250), leningen t.b.v. de Streekrekening Texel (€ 41.700), B.V. Zeggenschap Wieringerrandmeer inzake de storting t.b.v. de oprichting Wieringerrandmeer beheer (€1.289) , Gemeente Uithoorn € 3.572 en Stichting Pampus € 83).
- Rentebaten op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen >1 jaar (€ 184.324).

Naast de werkelijke rentelasten/baten rekent de Provincie Noord-Holland rente intern door aan kostenplaatsen, producten en activa. In 2015 bedraagt de doorberekende rente €5,8 miljoen. Op de volgende pagina's is de opbouw van het renteresultaat weergegeven.

Overzicht van de opbouw van het renteresultaat
dienstjaar 2015

Categorie	Omschrijving	€	Lasten €	Baten €
RENTERESULTAAT				
4500	Rente van opgenomen kasgeld, van in rekening-courant opgenomen gelden en van andere kortlopende schulden:		10.410	
	- Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen rente rekening-courant			-
	- Boeterente en dergelijke aan diverse crediteuren	10.410		
8500	Rente van verstrekt kasgeld, van in rekening-courant uit- staande gelden en van andere kortlopende vorderingen:			1.935.544
	- Rentevergoeding uitstaande deposito's en kortlopende leningen	-		
	- Rentevergoedingen rekening-courant bank- en girorekeningen	33.626		
	- Vattenfall, rentevergoeding i.v.m. overname aandelen NUON	1.897.096		
	- Overige rentevergoedingen i.v.m. te late betaling van vorderingen door diverse debiteuren	4.823		
8600	Gederfde rente 2013 achtergestelde lening gemeente Purmerend (zie productnummer 720.01)	272.268		272.268
8600	Rentederving op verstrekte renteloze leningen en/of voorfinancieringen:			658.277
	- Regionale Ontwikkelingsmij.voor het Noordzee-kanaalgebied NV.(RON) (zie subproduct 710.13)	388.013		
	- Nationaal Restauratiefonds NRF (zie subproduct 838.84)	197.370		
	- Ontwikkelingsmij.NHN inzake Participatiefonds MKB (zie subproduct 710.06)	26.250		
	- Gemeente Hollandse Kroon inzake deelname in GEM (Wieringerrandmeer)	646		
	- BV.Zeggenschap Wieringerrandmeer inzake storting kapitaalbijdrage (zie 916.10)	643		
	- Renteverlies op NIEGG-gronden Crailo en Nat.bedrijventerrein Anna Paulowna (zie subproduct 916.10)	-		
	-Renteverlies Streekrekening Texel(zie subproduct 624.07)	41.700		
	-Leningen aan div.CPO-projecten (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap)(zie 934.48)	-		
	-Gemeente Uithoorn (727.44)	3.572		
	-Stichting Pampus (727.46)	83		
8500	Rente van verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen > 1 jaar (zie overzicht 6.2.7)			186.270
			10.410	3.052.359
8600	Doorberekende rente aan kostenplaatsen, producten en activa (zie de overzichten 6.2.4 en 6.2.5)			5.825.200
4600	Bijdrage aan productnummer 1011.01 wegens voordelig (bruto) renteresultaat over het totaal aan financieringsmiddelen		8.867.149	
			8.877.559	8.877.559

Overzicht van de kapitaallasten *)		dienstjaar 2015	
Categorie	Omschrijving	Begroot	Werkelijk
		€	€
1. RENTE			
4600	Op kostenplaatsen	1.635.000	1.560.903
4600	Op producten	4.222.000	4.224.023
4600	Geactiveerde rentekosten (bouwrente op investeringen)	-	40.274
4600	Geactiveerde rentekosten (op voorraad NIEGG-gronden)	-	-
Totaal rente		5.857.000	5.825.200
2. AFSCHRIJVINGEN			
4600	Op kostenplaatsen	4.038.000	4.048.106
4600	Op producten		97.740.565
Totaal afschrijvingen		4.038.000	101.788.670
Totaal te verdelen kapitaallasten		9.895.000	107.613.870

Berekening kasgeldlimiet

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overshot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo jaar 2014	€ 437.223.923	€ 893.210.424	- € 455.986.501
Ultimo jaar 2015	€ 382.914.740	€ 848.971.158	- € 466.056.418
(4) Gemiddelde van (3)	€ 410.069.332	€ 871.090.791	- € 461.021.460
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet		€ 47.824.834
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet		€ 509.649.668
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet		Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		€ 683.211.925
(8)	Percentage regeling		7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		€ 47.824.834

4.4 Bedrijfsvoering

Wat hebben wij bereikt?

De burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden verwachten van de provincie Noord-Holland dat zij rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. Nieuwe externe ontwikkelingen kenmerken zich onder meer door intensiever samenspel tussen burgers, bedrijven en overheden, een toename van digitalisering, nieuwe informatietechnologieën en meer ketensamenwerking. Dit vraagt om een andere rol van de provincie, waarbij het nodig is dat zij steeds meer optreedt als regievoerder en zich doorontwikkelt naar een lerende organisatie.

Deze bovenstaande ontwikkelingen verhogen de complexiteit van de bedrijfsvoering en stellen hogere eisen aan procesbeheersing. We zien procesgericht werken als het fundament voor doeltreffende en doelmatige realisatie van doelen en als middel om het kwaliteitssysteem naar een hoger niveau te tillen.

De bedrijfsvoering is van belang voor het adequaat uitvoeren van programma's. Het welslagen van programma's is in belangrijke mate afhankelijk van de externe gerichtheid, de toegenomen transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Bovendien zijn de effecten van de bedrijfsvoering bij een externe gerichtheid van de provincie zichtbaar voor burgers. Daarmee is de bedrijfsvoering een belangrijke randvoorwaardelijke factor voor een positief imago van de provincie.

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

Om de sturing op de genoemde criteria verder te ontwikkelen en te verbeteren, mede in relatie tot externe ontwikkelingen, hebben wij in 2015 gewerkt aan de volgende activiteiten:

Digitalisering

Het is onze ambitie om de ambtelijke werkprocessen in verregaande mate te digitaliseren. In 2015 zijn de mogelijkheden verder onderzocht om het rode en blauwe minuten proces waarmee GS-besluiten tot stand komen verder te digitaliseren. Daarnaast is dit proces verder geoptimaliseerd door de in 2014 voorgestelde verbeteringen in het proces door te voeren. In 2015 zijn de verschillende technische oplossingsrichtingen met betrekking tot de rode en blauwe minutenstroom onderzocht.

Personeel

Individueel Keuzebudget

Met ingang van 1 januari 2015 is - conform de in de cao 2011-2012 vastgelegde afspraak - het IKB ingevoerd. Het IKB, waarin oude beloningsonderdelen vakantietoelage, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage werkgever en het bovenwettelijk vakantieverlof zijn samengebracht, wordt maandelijks betaalbaar gesteld. De medewerker kan via de digitale IKB-tool zelf bepalen of het budget al of niet maandelijks moet worden uitbetaald. Om fiscale redenen moet het volledige budget binnen hetzelfde jaar worden opgenomen. Het budget kan niet worden overgeboekt naar het volgend jaar.

Werkkostenregeling

De provincie Noord-Holland heeft de werkkostenregeling per 1 januari 2015 ingevoerd. Met de inwerkingtreding van de werkkostenregeling zijn de fiscale regels met betrekking tot het vergoeden, verstrekken en ter beschikking stellen van loonbestanddelen gewijzigd. Binnen de werkkostenregeling kan maximaal 1,2% van het totale fiscale loon (de vrije ruimte) besteed worden aan onbelaste vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen voor bestuur en medewerkers. Over het bedrag boven de vrije ruimte wordt loonbelasting betaald in de vorm van een eindheffing van 80%.

In deze jaarrekening is op basis van de voorlopige cijfers voor de WKR een last van € 150.000 opgenomen. In dit bedrag is de verplichte eindheffing ad € 69.600 van vrijkaartensponsoring van voorgaande jaren meegenomen. In 2016 wordt de definitieve last bepaald.

Bestuurlijke Planning en Control

Binnen de provincie wordt voor het besturen en het beheersen van de besturende processen, de kernprocessen en de ondersteunende processen gebruik gemaakt van verschillende planning- en controlinstrumenten. Deze instrumenten geven invulling aan de door Provinciale Staten vastgestelde planning- en controlcyclus. De programmabegroting neemt daarin een centrale plaats in.

Audit onderbesteding

Eind 2014 is de audit onderbesteding en de reactie daarop gereed gekomen. Als gevolg hiervan zijn de budgetten bij de laatste begrotingswijziging 2015 op basis van voorlopige realisatiecijfers naar beneden bijgesteld. Dit heeft er in geresulteerd dat al bij de laatste begrotingswijziging een voordelig resultaat kon worden voorzien en dat de onderbesteding op reserves met ca. 20% is gedaald ten opzichte van 2014.

Doorontwikkeling van de P&C-cyclus en bestuurlijke informatievoorziening

In oktober 2015 heeft de directie de eerste conceptversie van het koersdocument 'Eigentijdse sturing en verantwoording' besproken. In het koersdocument worden de leidende principes benoemd voor een eigentijdse sturing en verantwoording. Nadrukkelijk wordt onderscheid gemaakt tussen sturing en verantwoording. Sturing gaat daarbij om actualiteit, inzicht in de situatie, afwegingen maken en aanzetten tot actie, terwijl verantwoording gaat over het navolgbaar maken van gemaakte afwegingen bij (zorgvuldige en doelmatige) besteding van 'publieke' gelden. De zes leidende principes voor een eigentijdse sturing en verantwoording betreffen:

1. De lijn is verantwoordelijk;
2. Verantwoordelijkheden zijn zo laag mogelijk in de organisatie belegd;
3. Concernsturing weegt belangen op deelprocessen/directies af tegen overstijgende/concern belangen;
4. Sturing is tijdig en accuraat (tijdens het proces, op juiste niveau, hoeft niet op papier);
5. Verantwoording juist en volledig (achteraf, zo goed mogelijk leesbaar, actualiteit minder belangrijk);
6. Kwantitatieve en kwalitatieve informatie is op orde.

In 2016 worden deze principes verder uitgewerkt op basis van een ontwikkelagenda.

Het verder vergroten van de toegankelijkheid, inzichtelijkheid en bruikbaarheid van de Planning & Controlinstrumenten heeft in 2015 op de volgende manieren vorm gekregen:

Website

In 2015 is de begroting 2016 uitgekomen in een volledige webversie. Hiermee kan op allerlei digitale media de volledige begroting worden ingezien.

Programma Groen

Als gevolg van de door PS aangenomen motie "Groen is kapitaal" is in de begroting 2016 een nieuw programma "Groen" geïntroduceerd. Dit nieuwe programma bouwt voort op het door PS vastgestelde format en kent een aantal nieuwe elementen. Toegevoegde en gewijzigde elementen zijn bijvoorbeeld :

- Splitsen van de lasten naar dekking: uit reserves/balansposten en uit algemene middelen;
- Inzicht in prognose verloop reserves;
- Meerjarige specificeren van de output;
- Vermelden van de kalender van te verwachten beleidsevaluaties;
- Loslaten van de rapportage op kostensoorten;
- Tekstuele toelichtingen toegevoegd bij doelen
- Onderzoek begrotingssystematiek

Bij de behandeling van de begroting gaven sommige leden van Provinciale Staten aan de nieuwe elementen over het algemeen als een verbetering te beschouwen. Daarnaast werd echter ook

gehecht aan de striktheid van het format en het smarter maken van doelen, om daarmee te waarborgen dat de begroting en jaarstukken steeds specifiek, meetbaar en controleerbaar zijn voor PS.

De Control- en de financiële functie

In oktober 2015 is het vijfpuntenprogramma beëindigd dat als doel had de financiële en control functie binnen de provincie te verbeteren. Aan de nog openstaande punten en de verdere ontwikkeling van de controlfunctie in de organisatie wordt de komende jaren nader invulling gegeven zoals in beschreven in het beleidsplan “Koersen op Control”.

Koersen op Control

Doel van het beleidsplan Koersen op Control is optimalisering van de organisatiebeheersing van de provincie, zodat in het krachtenveld waarin de provincie opereert, en die continu in beweging is, de gewenste positie ingenomen kan worden. De organisatie maakt dit zichtbaar doordat de afzonderlijke directeuren uiterlijk in 2019 zgn. ‘In Control Statements’ afgeven op hun majeure bedrijfsprocessen. Het behalen van ‘In Control Statements’ is geen doel op zich maar een middel om als lerende en verbeteringsgerichte organisatie te groeien, waarbij maximaal aanwezig potentieel wordt benut en wordt voortgebouwd op het niveau van procesbeheersing dat in de organisatie al aanwezig is. Met het ICS wordt een verklaring gegeven over de werking van het Management Control Systeem van de provincie. Het management controlsysteem gaat uit van risicogerichte procesbeheersing. Eind 2015 is een start gemaakt met concretisering van Koersen op Control via het opstellen van een Plan van Aanpak; in 2016 zal gestart worden met de uitrol. Het beleidsplan Koersen op Control is vastgesteld door GS op 27 oktober 2015.

Onderhoud kaderstelling

De kadernota Verbonden Partijen is begin 2015 vastgesteld. Conform het Vijfpuntenprogramma is er in de nieuwe kadernota meer aandacht voor andere vormen (stichtingen, verenigingen en gemeenschappelijke regelingen) van bestuurlijke samenwerking dan deelnemingen.

In 2015 is de nieuwe financiële verordening vastgesteld door PS. In de financiële verordening zijn de bevoegdheden van de concerncontroller en de interne auditfunctie geactualiseerd.

Vergrote meerwaarde van de auditfunctie

De Interne Auditfunctie heeft de ambitie om continue bij te dragen aan de verbetering van het provincie bestuur door het uitvoeren van audits op basis van professionele standaarden. In dit verband en in het kader van het beleidsplan Koersen op Control is in 2015 een conceptopleidingsplan opgesteld. In 2016 zullen de eerste opleidingen plaatsvinden.

In het auditjaarplan 2015 was de vorming van een auditpool benoemd. Eind 2015 is daar een start mee gemaakt en in 2016 zal de auditpool nader worden vormgegeven. Deze auditpool moet eraan bijdragen dat meer gebruik wordt gemaakt van expertise die al binnen de provincie aanwezig is. Dit vergroot de slagkracht van het interne auditteam en draagt bij aan een verbreding van de kennis en ervaring van de betrokken medewerkers en daarmee aan de waarde van die medewerkers voor het eigen organisatieonderdeel en hun loopbaan ontwikkeling.

Organisatieontwikkeling

Houtskoolschets

In de agenda voor de toekomst hebben wij de interne en externe ontwikkelingen beschreven waar de ambtelijke organisatie in de nabije toekomst mee te maken krijgt. Deze (middel)langetermijnvisie hebben we geconcretiseerd in thema's en acties voor de komende jaren. Met houtskoolschetsen per directie zijn deze vertaald naar organisatieontwikkelingen, die hieraan ten grondslag zouden moeten liggen. De uitvoering van de houtskoolschetsen moet tot en met 2018 plaatsvinden. De houtskoolschetsen zijn dynamisch en kunnen jaarlijks naar gelang de ontwikkelingen (zoals het wel of niet overgaan van de plustaken naar de omgevingsdiensten) worden bijgesteld.

Dienst Landelijk Gebied

Het Rijk heeft in oktober 2013 besloten dat de provincies per 1 januari 2015 verantwoordelijk worden voor het ‘provinciaal aandeel’ van de Dienst Landelijk Gebied. Daartoe hebben de provincies, nadat het Rijk de efficiencytaakstelling heeft geëffectueerd, de zeggenschap over van

de bijbehorende capaciteit (400 fte) overgenomen en zijn de bijbehorende middelen aan het Provinciefonds toegevoegd. Daarmee is zijn de betrokken medewerkers van de Dienst Landelijk Gebied per 1 januari 2015 overgaan naar de twaalf provincies. Op basis van het advies van de Commissie Janssen is door het IPO-bestuur besloten daarbij een verdeling af te spreken die er op neer komt dat hiervan € 2,75 miljoen op jaarbasis aan het provinciefonds van provincie Noord-Holland wordt gedoteerd. Provincie Noord-Holland heeft met provincie Flevoland een contract afgesloten, waarin is overeengekomen dat zij de DLG-taken voor voert.

Kostprijssturing

Met name voor de uitvoerende provinciale taken en projecten werkten wij ook in 2015 aan het ontwikkelen van integrale kostprijssturing. Wij zien verschillende voordelen in het sturen op basis van een integrale kostprijs, waarbij we directe en indirecte kosten integraal toerekenen aan de te leveren producten en projecten. Het beoogde doel hiervan is dat het een zakelijker en efficiëntere afweging en sturing mogelijk maakt. Het maakt (binnen grenzen) mogelijk om keuzes te maken over de wijze van uitvoeren in relatie tot de daaraan gekoppelde uitvoeringskosten.

Voor de directie B&U geldt dat de sturing op integrale kostprijs hand in hand gaat met een andere marktbenadering: meer „over te laten” aan de markt. Dit krijgt vorm door te werken met geïntegreerde contracten (meerdere bouwfasen in een keer contracteren) en het inrichten van grote, meerjarige gebiedscontracten voor vast en variabel onderhoud.

Bij het verlenen van subsidies wordt gebruik gemaakt van het middel van indicatieve kostprijsberekening. Met dit middel wordt inzichtelijk gemaakt wat de uitvoeringskosten zijn van het verlenen van subsidies. In 2013 is gestart met een pilot met het weergeven van uitvoeringskosten die verbonden zijn aan het openstellen van een uitvoeringsregeling. In 2015 zijn ook de uitvoeringskosten van subsidies buiten uitvoeringsregeling geraamd.

Duurzaam inkopen

De provincie Noord-Holland heeft zich gecommitteerd om 100% duurzaam inkopen te realiseren vanaf 2015. Als norm wordt gebruikt de rijksbrede lijst duurzaam inkopen. Op deze lijst staan productgroepen, waarvoor duurzaam ingekocht kan worden. Producten die niet op de lijst staan tellen niet mee.

De norm '100%' wordt dus periodiek gemeten over de inkopen van de provincie die op de rijksbrede lijst staan van productgroepen duurzaam inkopen (DI) zie <https://www.pianoo.nl/themas-markten/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen>.

Van alle inkopen van de provincie valt 81% binnen deze scope, als gekeken wordt naar het bedrag van de inkopen. 19% valt buiten de scope.

	Bedrag	% van bedrag	Aantal	% van Aantal	% duurzaam ingekocht
Totaal inkopen	529.540.806	100%	2.467	100%	
Inkopen binnen DI productgroepen	428.928.053	81%	493	20%	99,9%
Inkopen buiten scope DI	100.612.753	19%	1.974	80%	n.v.t.

Van alle inkopen die volgens de rijksbrede lijst duurzaam inkopen duurzaam kunnen worden ingekocht, koopt de provincie 99,9% duurzaam in.

Wat heeft het gekost?

De onderstaande apparaatskosten vertegenwoordigen de totale kosten van de bedrijfsvoering. In de personele kosten zijn meer kosten opgenomen dan enkel de loonsom van de structureel toegestane formatie. Onderdeel van de materiële kosten zijn de kapitaallasten van de nieuwe kantoorpanden aan het Houtplein en de Dreef over een periode van 25 jaar, waarvan een deel direct ten laste komt van de reserve huisvesting.

De apparaatskosten zijn in 2015 met een bedrag van € 4.279.934 onderschreden. Dat resultaat is opgebouwd uit:

- € 1.955.050 onderuitputting van de budgetten (34,9% lager dan budget);
- € 2.324.885 meer geactiveerd dan begroot (44,7% hogere activering dan begroot).

De lagere onttrekkingen betreffen met name lagere kosten voor Impulsbudget ICT en lagere onttrekkingen uit reserve Organisatieveranderingen. De transitie ICT is binnen beschikbare budgettaire kaders in 2015 gerealiseerd.

De apparaatskosten zijn als volgt verdeeld naar een personele en materiële component:

Apparaatskosten	Oorspronkelijke Begroting 2015	Actuele Begroting 2015	Werkelijk 2015	Restant 2015
- Personeel	€ 86.487.000	€ 77.245.600	€ 74.871.786	€ 2.373.814
- Materieel	€ 32.010.000	€ 32.290.400	€ 30.384.280	€ 1.906.120
Totaal	€ 118.497.000	€ 109.536.000	€ 105.256.066	€ 4.279.934

De verdeling van de apparaatskosten heeft voor een groot deel plaatsgevonden op basis van tijdschijfgegevens van het ambtelijk apparaat. In 2015 is voor een bedrag van € 7,5 miljoen doorbelast aan activa, terwijl in de begroting was uitgegaan van € 5,2 miljoen activering.

De totale onderschrijding op apparaatskosten bestaat uit € 1,9 miljoen onderschrijding op materieel budget (5,9% onderbesteding) en € 2,4 miljoen onderbesteding op salariskosten (3% onderbesteding). De onderbesteding is voor een groot deel toe te schrijven aan hogere activering van kosten naar programma's: respectievelijk personele kosten € 1,7 miljoen hogere activering en materiële kosten € 600 K hogere activering.

De onderschrijding op materieel budget komt voort uit het volgende:

- de in 2015 begrote investering in de update van de GIS applicatie heeft in 2015 geen doorgang gevonden en is naar 2016 is verschoven;
- een aantal incidentele budgetten zijn in 2015 niet volledig aangewend doordat de activiteiten niet tot uitvoering zijn gekomen ten gevolge van externe oorzaken. Betreffende budgetten zijn daarom via Uitgestelde Intenties doorgeschoven naar 2016, te weten:
 - de projecten doorontwikkeling P&C-cyclus en kostprijssturing zijn vertraagd en lopen door in 2016;
 - de VTH-plustaken rond de 'groene' wetten nog niet zijn overgedragen, waardoor het SVT transitietraject nog niet volledig is afgerond en in 2016 nog werkzaamheden van het programma transitie SVT zullen plaatsvinden.
- hogere activering van materiële kosten naar programma's;
- daarnaast was sprake van lager dan begrote huisvestingskosten (waaronder energiekosten), lagere kosten voor drukwerk & vormgeving.

4.5 Verbonden partijen

Wat hebben wij bereikt?

Inleiding

Onder een verbonden partij wordt verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang bestaat uit het door ons ter beschikking gestelde bedrag dat we niet kunnen verhalen indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor we aansprakelijk zijn indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij door stemrecht.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's dient op grond van het BBV en de Wet gemeenschappelijke regelingen de paragraaf Verbonden partijen opgenomen te worden in de begroting en jaarrekening.

Algemeen

In de nota verbonden partijen 2014 is opgenomen dat een verbonden partij een instrument is dat de overheid kan benutten om maatschappelijke doelstellingen uit het collegeprogramma of de programmabegroting te behalen. Daarbij verwacht de overheid dichter bij de realisatie van haar (publieke) doelen te komen.

In een aantal gevallen wordt voor de realisatie van een provinciaal belang voor een participatie in een verbonden partij gekozen. Allereerst kunnen GS van oordeel zijn dat het publieke belang het best kan worden behartigd door een bestaande activiteit buiten de provinciale organisatie te plaatsen. Voorbeelden van dergelijke verzelfstandigingen uit het verleden zijn PWN, Alliander, Afvalzorg en Recreatie Noord-Holland.

Ten tweede kan sprake zijn van activiteiten die gezamenlijk met andere publieke en/of private partijen worden uitgevoerd ter behartiging van provinciale publieke belangen. Voorbeelden hiervan zijn Schiphol Area Development Company (SADC), Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Zeestad en PolanenPark.

Naast de hiervoor genoemde situaties kan voor nieuwe participaties worden gekozen bij nieuw te ontwikkelen activiteiten die het publieke belang behartigen. Een voorbeeld hiervan is het Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V. (PDENH).

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (hierna: A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen (B) en een aantal rechtspersonen waarmee een financieel belang en een bestuurlijk belang is gemoeid (C).

Deelnemingen

Naar hun aard kunnen de deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overig.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn vanuit historisch oogpunt ontstaan. Regelmatig wordt beoordeeld of aanhouding van de belangen nog een provinciaal belang dient.

Wij zien, net als de rijksoverheid, de drinkwatervoorziening als een publieke taak en wij hebben geen voornemen onze deelneming in PWN te verminderen.

Ten aanzien van Afvalzorg hebben Provinciale Staten uitgesproken dat de activiteiten van deze vennootschap een publiek belang dienen. Uitbreiding van de activiteiten van Afvalzorg buiten het gebied van Noord-Holland en Flevoland (de huidige aandeelhouders) achten wij niet uitgesloten, mits in principe de decentrale overheden in het betreffende gebied daarvoor tot de vennootschap toetreden. Noord-Holland zal echter altijd een bepalende meerderheid in de vennootschap willen hebben. Vooralsnog zijn er geen concrete mogelijkheden tot uitbreiding en richt Afvalzorg zich met name op verdere verbetering van haar eigen bedrijfsprocessen.

Ten aanzien van de ontwikkelingsvennootschappen (SADC, RON, NHN, PolanenPark en Zeestad) kunnen sociaal-economische motieven en motieven vanuit ruimtelijke ordening worden aangevoerd voor de diverse participaties. Zolang de doelstelling van de desbetreffende ontwikkelingsmaatschappij actueel is, blijft de provincie vanuit dat oogpunt in principe deelnemen, tenzij nieuwe ontwikkelingen tot andere keuzes leiden.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie met als doel het beheren en onderhouden van gebieden van een zestal recreatieschappen waarin de provincie deelneemt, welke taak voorheen werd uitgevoerd door de provinciale afdeling Groenbeheer. Alle aandelen zijn bij de provincie geplaatst.

De ten behoeve van het Wieringerrandmeerproject opgerichte vennootschappen zijn in liquidatie.

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol dient ter afstemming van belangen tussen de diverse overheden in de regio.

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de rekenkamerfunctie uit.

Het Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De provincie neemt deel aan een viertal omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in de provincie Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Noord-Holland, de provincie Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg, het IPO. Hiervan kunnen alleen de Nederlandse provincies lid worden. Met deze samenwerking wordt beoogd de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

De provincie is betrokken bij een aantal stichtingen. Stichtingen worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen aan die stichting. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

De stichtingen die het betreft zijn:

- Stichting Gooisch Natuurreservaat
- Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied
- Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden
- Stichting Oneindig Noord-Holland
- Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de

gelden in het fonds, opdat deze gelden worden gebruikt ter dekking van de kosten van de gesloten stortplaatsen.

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

Sturen op bijdrage provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of continuering van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang zal voor elke verbonden partij, zowel bij het aangaan daarvan als bij de periodieke evaluatie, worden getoetst of wordt bijgedragen aan realisatie van beleidsdoelstellingen. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief zal beoordeeld worden of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten die de verbonden partij verricht.

Bij het aangaan en het aansturen van een verbonden partij streven wij ernaar:

- Afspraken met de verbonden partijen vast te leggen (bijvoorbeeld in overeenkomsten, statuten of indien van toepassing in een gemeenschappelijke regeling) en te monitoren;
- Afspraken met de verbonden partijen te maken over de frequentie en inhoud van de verantwoordingsinformatie en deze te monitoren;
- Te beoordelen of andere partijen die betrokken zijn bij de verbonden partijen andere belangen kunnen hebben naast het gezamenlijk belang.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

Wij zijn op grond van de Provinciewet bevoegd te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de provincie, dus ook tot het beschikken over de aandelen en het uitoefenen van aandeelhoudersrechten. Daarbij geldt dat Provinciale Staten vooraf geïnformeerd worden als zij daarom verzoeken of wanneer de uitoefening van de aandeelhoudersrechten ingrijpende gevolgen voor de provincie kan hebben.

Het stemrecht op grond van de aandeelhoudersrelatie wordt uitgeoefend door een lid van Gedeputeerde Staten op basis van een plenair collegebesluit. Bij de belangrijke deelnemingen worden de vergaderingen van aandeelhouders bezocht. De informatieverstrekking vanuit de deelneming vindt plaats door verzending van jaarstukken, begrotingen, notulen en andere relevante informatie.

Er is voor gekozen de belangen van de provincie bij de deelnemingen primair via de aandeelhoudersrol te behartigen. Dat betekent dat in de Raden van Commissarissen van de provinciale deelnemingen geen leden van Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten worden benoemd. De aandeelhoudersrol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Om het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen te hebben, worden door het jaar heen verschillende afstemmingsoverleggen gehouden tussen de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming.

De jaarstukken van verbonden partijen worden beoordeeld op een aantal financiële criteria: positief resultaat, solide financiële verhoudingen (eigen vermogen versus vreemd vermogen), dividendverwachtingen etc.

Ook wordt gekeken naar de ontwikkelingen ten opzichte van voorgaande jaren en de verwachtingen voor de komende jaren. Dit gebeurt in nauw overleg met de betrokken beleidssectoren.

De bepalingen uit de Nederlandse corporate governance code ("Code"), welke van toepassing is op beursgenoteerde vennootschappen met haar statutaire zetel in Nederland, worden zoveel mogelijk toegepast op de deelnemingen van de provincie Noord-Holland. De Code bevat zowel

principes als concrete bepalingen die de bij een vennootschap betrokken personen (onder andere bestuurders en commissarissen) en partijen tegenover elkaar in acht zouden moeten nemen.

De desbetreffende vennootschap vermeldt elk jaar in haar jaarverslag op welke wijze zij de principes van de Code in het afgelopen boekjaar heeft toegepast.

Wij informeren Provinciale Staten over de ontwikkelingen bij de deelnemingen bij onze jaarstukken en de begroting. Daarbuiten worden Provinciale Staten actief geïnformeerd als daar aanleiding toe is.

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen hebben de afgelopen tijd plaatsgevonden op het gebied van de verbonden partijen:

- Per 1 juli 2015 is het laatste pakket aandelen Nuon (1,92%) aan Vattenfall verkocht;
- Het lidmaatschap in de Vereniging Amsterdam Airport Area is per 31 december 2015 beëindigd.

Wat heeft het gekost?

De belangen van de provincie Noord-Holland in de verbonden partijen brengen lasten en baten (dividenden) met zich mee.

Uitgaven

De lasten voor de verbonden partijen zijn terug te vinden in verschillende programma's. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden vindt u in programma 5 "Ruimte" onder operationeel doel 5.3.1.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder operationeel doel 5.2.3. De bijdragen aan de omgevingsdiensten zijn opgenomen onder operationeel doel 4.1.2. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg zijn opgenomen in programma 1 "Openbaar bestuur".

Inkomsten

In 2015 ontvingen wij over het boekjaar 2014 ca. € 17,4 miljoen aan dividend. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. In dit bedrag is begrepen een van Nuon ontvangen dividend ad € 3.794.191.

Een aanzienlijk deel van de ontvangen dividenden wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan provinciale deelnemingen

Aan een aantal provinciale deelnemingen is bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte, leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- Aan Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH) is een leningsfaciliteit verstrekt van € 880.000. Van deze lening heeft RNH tot op heden geen gebruik gemaakt.
- Aan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN) is een leningsfaciliteit verstrekt van € 750.000, bedoeld voor participatie in een Startersfonds.
- Met Polanenpark is een leningsovereenkomst aangegaan voor een maximum bedrag van € 23 miljoen. Eind 2015 bedroeg de schuld van de vennootschap € 17.261.255.
- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 635.000.
- Aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. is een renteloze lening verstrekt ten behoeve van investeringen in bedrijventerreinen. Eind 2014 bedroeg de totale schuld € 11.086.095.

Staat van deelnemingen

Deelneming	Vestigings- plaats	Nominale Waarde Aandelen	Percentage belang	Bestuurlijk belang	Publiek doel	Bijdrage provinciale doelen	Wijzigingen 2015
		€	%				
1 Alliander N.V.	Arnhem	62.654.400	9,16	Stemrecht AvA	Energievoorziening	Investeringen in energie- infrastructuur Bijdragen aan duurzaamheids- initiatieven	Verkoop Endinet
2 N.V. Afvalzorg Holding	Haarlem	12.600.000	90,00	Stemrecht AvA	Efficiënt gebruik stortplaatsen	Beheer en exploitatie afval- stortlocaties	
3 N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord- Holland (PWN)	Velserbroek	6.806.703	100,00	Stemrecht AvA	Drinkwatervoorziening en natuurbelief	Levering drinkwater	
4 Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)	Haarlem	370.000	100,00	Stemrecht AvA	Beheer en onderhoud recreatiegebieden	Beheer natuurgebieden Beheer en onderhoud recreatiegebieden	
5 Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)	Schiphol	3.424.680	25,00	Stemrecht AvA, Voordracht lid	Ruimtelijke inrichting Schipholgebied	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden Werving en acquisitie	
6 Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied (RON)	Zaanstad	787.500	33,30	Stemrecht AvA	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden	
7 Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)	Alkmaar	26.460	49,00	Stemrecht AvA, Voordracht	Ontwikkeling Economie	Marketing en acquisitie	
8 PolanenPark B.V.	Haarlem	7.200	40,00	Stemrecht AvA	Ontwikkeling bedrijventerrein	Versterking economie Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden	
9 PolanenPark C.V.	Schiphol	7.200	40,00	Stemrecht VvV	Ontwikkeling bedrijventerrein	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden	
10 Zeehaven IJmuiden N.V.	IJmuiden	408.402	8,4 (certificaten van aandelen)	Benoeming lid Administratie-	Visserijbelangen	Beheer en exploitatie van visafslag en havenfaciliteiten	
11 Zeestad Beheer B.V.	Den Helder	9.000	50,00	Stemrecht AvA	Stadsvernieuwing Den Helder	Stedelijke vernieuwing	
12 Zeestad C.V.	Den Helder	6.900.000	49,00	Stemrecht VvV	Stadsvernieuwing Den Helder	Stedelijke vernieuwing	
13 Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Provincie Noord-Holland B.V. (ODENH)	Haarlem	18.000	100,00	Stemrecht AvA	Stimulering duurzame energie en ontwikkeling economie	Participaties in duurzame energie bedrijven	
14 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	1.525.875	1,10	Stemrecht AvA	Belegging	n.v.t.	
15 Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)	Den Haag	11.845	0,20	Stemrecht AvA	Belegging	n.v.t.	
16 Life Sciences Fund Amsterdam B.V.	Amsterdam	36.038	16,9 (gewoon), 20,07 (preferent)	Stemrecht AvA	Ontwikkeling economie	Participaties in medische en life science bedrijven	
17 B.V. Zeggenschap Wieringerrandmeer	Haarlem	18.100	50,00	Stemrecht AvA	ontbinding	n.v.t.	
18 B.V. Kapitaaldeelname Wieringerrandmeer	Haarlem	18.100	50,00	Stemrecht AvA	ontbinding	n.v.t.	
19 Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.	Haarlem	1,00	100,00	stemrecht AvA	stimuleren duurzame economie	Participaties in duurzame economie bedrijven	
TOTAAL		95.629.503					

dienstjaar 2016								
Resultaat 2014	Eigen Vermogen begin 2014	Eigen Vermogen eind 2014	Vreemd Vermogen begin 2014	Vreemd Vermogen eind 2014	Verstrekte leningen eind 2015	Dividend ontvangen in 2015	Geraamd Dividend in 2016	Dividend ontvangen in 2014
€	€	€	€	€	€	€	€	€
323.000.000	3.375.000.000	3.579.000.000	4.173.000.000	4.093.000.000	-	11.411.873	5.000.000	11.450.000
2.965.000-	51.235.000	46.277.000	101.126.000	112.264.000	-	1.125.000	1.125.000	1.125.000
9.999.000	189.717.000	198.967.000	550.048.000	551.774.000	-	749.303	749.000	753.000
484.183	3.140.324	3.592.181	1.888.474	2.304.582	-	-	-	-
8.109.000-	117.623.000	106.228.000	17.175.000	10.365.000	-	-	-	-
n.n.b.	-7.019.000	n.n.b.	97.892.000	n.n.b.	11.086.095	-	-	-
19.327	593.714	659.716	2.931.401	2.147.016	750.000	-	-	-
-	18.000	18.000	22.604.080	18.394.004	17.261.255	-	-	-
-	20.808	20.974	19.584.751	15.959.593	-	-	-	-
910.000	16.493.000	17.378.000	40.938.000	39.553.000	635.000	24.504	25.000	25.000
-	18.000	18.000	-	-	-	-	-	-
-	56.977.522	59.989.930	903.860	1.679.827	-	-	-	-
-295.746	5.895.350	2.399.604	61.137	13.003	-	-	-	-
126.000.000	3.430.000.000	3.582.000.000	127.753.000.000	149.923.000.000	-	347.899	300.000	775.144
49.000.000	1.256.000.000	1.303.000.000	71.750.000.000	86.946.000.000	-	-	-	-
443.595	9.671.351	11.074.436	27.461	43.069	-	-	-	-
72-	17.625	17.553	18.400	18.400	18.000	-	-	-
72-	17.575	17.503	400	400	-	-	-	-
572.330-	1	927.670	-	225.955	-	-	-	-
					29.750.350	13.658.579	7.199.000	14.128.144

Gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen

De provincie Noord-Holland neemt deel in een aantal gemeenschappelijke regelingen en in een aantal overige verbonden partijen. In de onderstaande tabel staan deze verbonden partijen opgesomd. Daarna volgt een uitgebreide beschrijving en inzicht in de financiële gegevens van elk van de gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen.

Voor inzicht in financiële gegevens wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van gegevens over 2015. Indien deze nog niet bekend waren op het moment van opstellen van deze paragraaf, wordt gebruik gemaakt van de meest recent gepubliceerde gegevens.

Gemeenschappelijke regelingen	Doel
1. Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol
2. Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied
3. Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied
4. Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied
5. Recreatieschap Geestmerambacht	Beheer recreatiegebied
6. Recreatieschap Landschap Waterland	Beheer recreatiegebied
7. Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied
8. Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied
9. Beheersregeling Amstel	Beheer Amstel
10. Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
11. Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds
12. Omgevingsdienst Flevoland & Gooi-en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
13. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
14. RUD Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
15. Milieudienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Privaatrechtelijke rechtspersonen	
16. Interprovinciaal Overleg (vereniging IPO)	Belangenbehartiging provincies
17. Stichting Gooisch Natuurreservaat	Beheer natuurgebied
18. Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio
19. Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterking van de internationale concurrentiepositie van het gebied
20. Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden	Ontwikkeling haven
21. Stichting Oneindig Noord-Holland	Digitaal ontsluiten cultureel erfgoed
22. Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor
Publiekrechtelijk rechtspersoon	
23. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen

Schadeschap Luchthaven Schiphol

Het Schadeschap Luchthaven Schiphol is opgericht door de Provincie Noord-Holland, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (voorheen Verkeer en Waterstaat), het Hoogheemraadschap van Rijnland en 21 (deel)gemeenten rondom de luchthaven. Het Schadeschap is belast met de behandeling van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de Planologische Kernbeslissing Schiphol van 1995, en de daarop volgende Luchthavenindelingsbesluiten en de Luchthavenverkeersbesluiten. Dit is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Luchthaven Schiphol.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van het Schadeschap Luchthaven Schiphol. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	1. Schadeschap Luchthaven Schiphol
Visie en beleidsvoornemens	Met het oprichten van het Schadeschap in 1998 hebben overheden één loket willen instellen voor burgers en bedrijven voor schadeveroorzakende besluiten van overheden over Schiphol.
Rechtsvorm en doel	Gemeenschappelijke regeling Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol
Bestuurlijk belang	Zorgvuldige en tijdige afwikkeling van de schadevergoedingen
Activiteiten	Het Schadeschap behandelt verzoeken om schadevergoeding van omwonenden/bedrijven rond Schiphol die schade lijden ten gevolge van overheidsbesluiten op grond van de Wet Luchtvaart over Schiphol.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	De activiteiten van het Schadeschap Schiphol hebben bijgedragen aan effectieve regionale samenwerking om schadegevallen formeel en zorgvuldig af te handelen.
Bevoegdheden	Via gemeenschappelijke regeling

Naam	1. Schadeschap Luchthaven Schiphol
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland (1 stem)
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma
8 leden, 22 stemmen	
Dagelijks bestuur	T.P.J. Talsma
Andere deelnemers en stemaandeel	Aalsmeer (2 stemmen), Amstelveen (2 stemmen), Haarlemmermeer (2 stemmen), Nieuwkoop (1 stem), Uitgeest (1 stem), Zaanstad (2 stemmen) en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (11 stemmen).
Financieel belang	Baten begroting 2015 € 7.111.250
	Deelnemersbijdragen Geen
	Provinciale bijdrage Geen
Financiële kengetallen	
Eigen vermogen	2013: € 220.231 2014: € 236.049
Vreemd vermogen	2013: € 320.341 2014: € 252.672
Resultaat na bestemming	2013: € 68.838 2014: € 15.818

Recreatieschappen

Er zijn in Noord-Holland zes recreatieschappen waarin de provincie deelnemer is (de provincie neemt geen deel aan het Recreatieschap Westfriesland). Al deze schappen dragen bij aan het beheer en onderhoud van regionale recreatiegebieden.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de recreatieschappen. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op de kerngegevens van de individuele schappen.

Per 1 januari 2017 treedt de provincie uit de gemeenschappelijk regeling recreatieschap Geestmerambacht.

Naam	Recreatieschappen
Visie en beleidsvoornemens	Elk recreatieschap heeft een eigen ontwikkelingsvisie opgesteld waarin de doelen voor het gebied als totaal en per deelgebied zijn opgenomen.
Rechtsvorm en doel	Gemeenschappelijk openbaar lichaam (art. 8, lid 1, Wet gemeenschappelijke regelingen) met als doel een evenwichtige ontwikkeling van openluchtrecreatie binnen het gebied met aandacht voor natuur en landschap.
Bestuurlijk belang	Invloed houden op ruimtelijke ontwikkelingen en financiële bijdrage
Activiteiten	Ontwikkeling en beheer recreatiegebieden
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	7010 ha. adequaat beheerd groen door de recreatieschappen
Bevoegdheden	Verordende en toezichthoudende bevoegdheden.

Naam	2. Recreatieschap Spaarnwoude	
Vestigingsplaats	Haarlem	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
1 stem		
Dagelijks bestuur	T.P.J. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel		
1 stem	A. Choho (Amsterdam)	
1 stem	A. Baerveldt (Velsen)	
1 stem	J.C.W. Nederstigt (Haarlemmermeer)	
1 stem	C.Y. Sikkema (Haarlem)	
1 stem	W.E. Westerman (Haarlemmerliede en Spaarnwoude)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 7.311.400
	Deelnemersbijdragen	€ 2.514.400
	Provinciale bijdrage	€ 1.303.000
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 18.141.899	2014: € 17.102.000
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0

Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 1.053.000
-------------------------	-----------	-------------------

Naam	3. Recreatieschap Groengebied Amstelland	
Vestigingsplaats	Amstelveen	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
1 stem		
Andere deelnemers en stemaandeel		
1 stem	M.T.J. Blankers-Kasbergen (Ouder-Amstel)	
1 stem	R.P. Grondel (Diemen)	
1 stem	E. Jaensch (Bestuurscommissie Zuid-Oost)	
1 stem	P. Bot (Amstelveen)	
1 stem	A. Choho (Amsterdam)	
1 stem	I. Manuel (Bestuurscommissie Oost)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 4.107.000
	Deelnemersbijdragen	€ 2.742.100
	Provinciale bijdrage	€ 765.000
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 3.655.576	2014: € 2.931.562
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 724.000

Naam	4. Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen tot 2017)	
Vestigingsplaats	Haarlem	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
6 stemmen		
Andere deelnemers en stemaandeel (m.b.t. financiële stukken)		
1 stem	J. Klinkhamer (Oostzaan)	
1 stem	J.N.J.J. Beemsterboer (Wormerland)	
2 stemmen	A.C. Nienhuis (Landsmeer)	
1 stem	G. Nijenhuis (Purmerend)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 2.179.600

	Deelnemersbijdragen	€ 1.697.800
	Provinciale bijdrage	€ 979.600
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 3.217.720	2014: € 2.558.100
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 660.400

Naam	5. Recreatieschap Geestmerambacht (tot 1-1-2017)	
Vestigingsplaats	Haarlem	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
1 stem		
Andere deelnemers en stemaandeel		
1 stem	A.J.L. Buis (Langedijk)	
1 stem	J.F.N. Cornelisse (Langedijk)	
1 stem	L.H.M. Dickhoff (Heerhugowaard)	
1 stem adviserend	T. Meedendorp (Bergen)	
1 stem adviserend	O. Rasch (Bergen)	
1 stem	J.P. Nagengast (Alkmaar)	
1 stem	J. Bouwes (Schagen)	
1 stem	H. de Ruiters (Schagen)	
1 stem	A.M. Valent-Groot (Heerhugowaard)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 2.623.400
	Deelnemersbijdragen	€ 834.400
	Provinciale bijdrage	€ 333.000
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 6.738.262	2014: € 6.382.300
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 356.000

Naam	6. Recreatieschap Landschap Waterland	
Vestigingsplaats		
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
1 stem		
Andere deelnemers en stemaandeel		
5 stemmen	A. Choho (Amsterdam)	
1 stem	H.N.G. Brinkman (Beemster)	

1 stem	G.J.M. Bekhuis (Waterland)	
4 stemmen	L. Vissers-Koopman (Zaanstad)	
3 stemmen	W.H.M. Rijkenberg (Edam-Volendam)	
1 stem	N.J.J. Beemsterboer (Wormerland)	
1 stem	A.C. Nienhuis (Landsmeer)	
1 stem	vacature (Alkmaar)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 834.500
	Deelnemersbijdragen	€ 646.600
	Provinciale bijdrage	€ 332.400
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 2.135.293	2014: € 1.831.500
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 398.800

Naam	7. Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	
Vestigingsplaats		
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma	
1 stem		
Dagelijks bestuur	T.P.J. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel		
1 stem	C.B. Tunen-Fatels (Heemskerk)	
1 stem	J.P. Nagengast (Alkmaar)	
1 stem	L. Vissers-Koopman (Zaanstad)	
1 stem	A.N. Dellelijn (Heiloo)	
1 stem	C.G. van Weel-Niesten (Beverwijk)	
1 stem	J.M. Kloosterman (Uitgeest)	
1 stem	L. van Schoonhoven (Castricum)	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 2.661.900
	Deelnemersbijdragen	€ 1.301.200
	Provinciale bijdrage	€ 720.400
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 1.041.280	2014: € 1.315.600
Vreemd vermogen	2013: € 107.717	2014: € 48.400
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 274.300

Naam	8. Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.
-------------	---

Vestigingsplaats	Utrecht	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	T.P.J. Talsma en P.E. Kirch-Voors	
2 stemmen		
Dagelijks bestuur	T.P.J. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel		
6 stemmen	Wijdemeren	
	M. Smit	
	J. Frijdal	
	G. Zagt	
	N.W.M. Roosenschoon	
	S. Poels	
	T.H. Emmelot	
6 stemmen	Stichtse Vecht	
	P.F. de Groene	
	P.G. Paul	
	W.M.M. Hoek	
	G.J.A.N. Rijsterborgh-Plomp	
	D.T. Verwoert	
	E.J. Zeldenrust	
1 stem	Provincie Utrecht	
	M. Pennarts	
1 stem	Gemeente Utrecht	
	Vacature	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 2.196.400
	Deelnemersbijdragen	€ 1.299.900
	Provinciale bijdrage	€ 504.800
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 445.213	2014: € 576.000
Vreemd vermogen	2013: € 2.231.725	2014: € 2.016.300
Resultaat na bestemming	2013: € 234.358	2014: € 168.800

Beheersregeling Amstel

De Beheersregeling Amstel is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht ter behartiging van een doelmatig beheer van de Amstel.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de Beheersregeling Amstel. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kernegevens.

Naam	9. Beheersregeling Amstel
-------------	----------------------------------

Visie en beleidsvoornemens	De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht wensen een doelmatig beheer van de Amstel als vaarweg. Het gaat dan om een vlotte en veilige scheepvaart op de Amstel.
Rechtsvorm en doel	Het provinciaal doel ten aanzien van vaarwegen is het transport over water bevorderen voor zover dat een bijdrage kan leveren aan de ontlasting van de wegen en aan een vermindering van de belasting van het milieu. Daarnaast ambieert Noord-Holland om de watersportprovincie van Nederland te worden. In de overeenkomst wordt het beheer van de Amstel, gedeelte Omval-Amsterdam-Tolhuissluis, gelegd bij de provincie Noord-Holland. Hiermee wordt voorkoming van een verbrokkeld publiekrechtelijk vaarweg- en scheepvaartbeheer beoogd. Er is sprake van een overeenkomst.
Bestuurlijk belang	Er kan gesteld worden dat de Amstel doelmatig wordt beheerd. Dit is mogelijk omdat door de beheerregeling het beheer bij één provincie, de provincie Noord-Holland is belegd. De bestuurlijke verantwoordelijkheid is daarmee éénduidig geregeld.
Activiteiten	De provincie Noord-Holland beheert en onderhoudt de Amstel vanaf de Tolhuissluis tot de provinciale beheergrens nabij de Omval in Amsterdam. Noord-Holland doet dit ook op de binnen de provincies Utrecht en Zuid-Holland gelegen delen van de Amstel.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	D.m.v. de Beheersregeling Amstel is ook in 2015 een doelmatig vaarweg- en nautisch beheer van de Amstel tussen Tolhuissluis en Omval Amsterdam uitgevoerd. Daarmee is een bijdrage geleverd aan de hierboven vermelde doelen.
Bevoegdheden	De provincie Noord-Holland treedt op als technisch en nautisch beheerder van de Amstel.

9. Beheersregeling Amstel		
Naam	9. Beheersregeling Amstel	
Vestigingsplaats	n.v.t.	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid; n.v.t.	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid; n.v.t.	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 0
	Deelnemersbijdragen	€ 0
	Provinciale bijdrage	€ 0
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Vreemd vermogen	2013: € 0	2014: € 0
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 0

De inkomsten en uitgaven omtrent deze beheersregeling worden niet apart bijgehouden. De Amstel is één van de ca. 15 vaarwegen die we in beheer en onderhoud hebben (de Amstel is ca. 25 km lang op een totaal van ca. 250 km vaarweg die we als provincie beheren). De delen van de Amstel die liggen in Zuid-Holland en Utrecht zijn daar ongeveer een kwart van. We hebben daar geen oever-onderhoud (dat is niet bij ons in beheer) en de laatste jaren geen baggerwerken

uitgevoerd. Blijft over het beheer en de zorg voor het in goede staat houden. Dit zijn apparaatskosten voor schouw, vergunningverlening, toezicht, handhaving etc.

Randstedelijke Rekenkamer

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	10. Randstedelijke Rekenkamer
Visie en beleidsvoornemens	De Randstedelijke Rekenkamer ziet het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.
Rechtsvorm en doel	De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en heeft als doel de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland te verbeteren.
Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.
Activiteiten	De Randstedelijke Rekenkamer verricht onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De Rekenkamer informeert primair de Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Met haar onderzoeken beoogt de rekenkamer bij te dragen aan het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. In 2015 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar het provinciale beleid met betrekking tot verbonden partijen en het provinciale toezicht op gemeenschappelijke regelingen van gemeenten.
Bevoegdheden	De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.

Naam	10. Randstedelijke Rekenkamer
Vestigingsplaats	Amsterdam
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland
Algemeen Bestuur 1 stem	Er is één lid van de Randstedelijke Rekenkamer. Per ultimo 2014 is dat dr. ir. A.W.C. Hoenderdos-Metselaar MBA.
Dagelijks bestuur	Het lid van de rekenkamer vervult tevens de functie van directeur.
Andere deelnemers en stemaandeel	
Iedere deelnemer heeft hetzelfde	Andere deelnemers zijn de provincies Zuid-Holland,

stemaandeel.	Flevoland en Utrecht.	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 1.558.600
	Deelnemersbijdragen	€ 1.552.600
	Provinciale bijdrage	€ 440.448
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 232.500	2014: € 232.500
Vreemd vermogen	2013: € 349.549	2014: € 512.959
Resultaat na bestemming	2013: € 67.185	2014: € 0

Openbaar lichaam Waddenfonds

Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van het Waddenfonds. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kernegevens.

Naam	11. Openbaar lichaam Waddenfonds
Visie en beleidsvoornemens	Het Waddenfonds is na het rapport van Adviesgroep Waddenzeebeleid (commissie Meijer) oorspronkelijk opgericht in 2007 om de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap te stimuleren. Er is toen €800 miljoen ter beschikking gesteld voor aanvullende investeringen in het Waddengebied. Hiertoe is in 2007 het Waddenfonds opgericht. Het Waddenfonds loopt tot en met 2026. Later is daar door de Tweede Kamer een economische doelstelling aan toegevoegd. Het Rijk heeft het Waddenfonds per 1 januari 2012 overgedragen aan de drie Waddenprovincies, Noord-Holland, Groningen en Fryslân. In totaal is er met de decentralisatie van het Waddenfonds een bedrag gemoeid van ruim € 562 miljoen euro. Het gezamenlijk beheer en de besteding van het ondeelbare Waddenfonds is nu een autonome taak van de drie provincies. Om dit op een efficiënte en doelmatige wijze vorm te geven is een gemeenschappelijke regeling getroffen. Het budget van het Waddenfonds is vanaf 2012 €28 miljoen per jaar. Het betalingsritme is via het Bestuursakkoord (september 2011) vastgesteld en loopt via het Provinciefonds, direct naar het Waddenfonds. Er is gekozen voor een programmatische besteding en er is een budget voor lokale innovaties en een budget voor kennishuishouding. De doelen van het Waddenfonds zijn: a. het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied; b. het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee; c. een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden; d. het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het waddengebied.
Rechtsvorm en doel	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam

Bestuurlijk belang	Gezamenlijk beheren en programmatisch besteden van de gelden van het Waddenfonds
Activiteiten	Het beheer van het Waddenfonds, opstellen en vaststellen subsidieverordening en jaarprogramma, verstrekken van subsidies ten laste van het Waddenfonds; het op privaatrechtelijke titel besteden van middelen ten laste van het Waddenfonds; de voorbereiding van het door provinciale staten vast te stellen Uitvoeringsplan Waddenfonds. Deze activiteiten worden uitgevoerd met inachtneming van het bestuursakkoord en de door provinciale staten vastgestelde beleidskaders met betrekking tot het werkingsgebied van het Waddenfonds. (zie artikel 4 Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds). Voorts wordt er een Jaarprogramma (art.8), Jaarverslag (art. 9), Begroting (art. 27) en Jaarrekening (art. 28) opgesteld).
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	In 2015 hebben o.a. de volgende projecten subsidie ontvangen van het Waddenfonds. Een aantal van deze projecten komt ook in aanmerking voor provinciale cofinanciering. ▪ We Bird: rust voor vogels, ruimte voor mensen. Naast fysieke verbeteringen voor wadvogels in het Waddengebied, wordt tegelijkertijd gewerkt aan het ontwikkelen van draagvlak en bewustwording bij mensen voor de bescherming van de Waddenzee en wadvogels. ▪ Onderzoek naar teelt van zilte aardappelen in het Waddengebied. De akkerbouwgebieden aan de kust van de Waddenzee worden steeds zilter door zeespiegelstijging en bodemdaling. De invloed van het zoute water uit de Waddenzee op de akkerbouw neemt daardoor toe. ▪ Slim omgaan met zoet water in Waddengebied. Spaarwater II onderzoekt samen met agrariërs in het Waddengebied hoe slimmer omgegaan kan worden met zoet water. Door het stijgen van de zeespiegel in de Waddenzee en door bodemdaling krijgt de landbouw steeds meer te maken met grondwater dat zout is. Door zoet water ondergronds op te slaan en door handig gebruik te maken van drainagesystemen wordt gezorgd voor een betere benutting van het kostbare zoete water in gebieden waar het grondwater zouter wordt. Het onderzoek van Spaarwater II vindt plaats op zes verschillende locaties in de provincies Groningen, Friesland en Noord-Holland. Plaatselijk worden akkerbouwers nauw bij het onderzoek betrokken. Op die manier leren ze de ontwikkelde technieken tegen verzilting toe te passen op het eigen bedrijf. De effecten van de maatregelen zullen niet alleen op bedrijfsniveau maar ook op regionale schaal worden beoordeeld. Spaarwater II gaat eveneens onderzoeken of met ondergrondse opslag van zoet water bepaalde ziekten zoals bruinrot kunnen worden bestreden. ▪ Heidense Kapel en pelgrimage Wieringen. Met de herbouw van de kapel en de ontwikkeling van een pelgrimsroute gaat de Stichting Heidense kapel allerlei activiteiten organiseren die de leefbaarheid en de toeristisch-recreatieve functie van Wieringen gaan versterken. ▪ Natuurlijke patronen in het landschap. Doel van het project is het verbeteren van de ecologische kwaliteit op het oude land d.m.v. herstel tuunwallen en het verbeteren van de botanische samenstelling op de tuunwal. Daarnaast wil men informatie- en educatiemateriaal ontwikkelen.
Bevoegdheden	Aan het openbaar lichaam Waddenfonds zijn de volgende

publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen:

De verordenende bevoegdheid, voor zover het vaststellen van een wettelijk voorschrift als bedoeld in artikel 4.23, eerste lid, Awb, noodzakelijk is ten behoeve van het verstrekken van subsidies ten laste van de begroting van het Waddenfonds;

het nemen van besluiten inzake het verstrekken van subsidie ten laste van de begroting van het Waddenfonds, overeenkomstig titel 4.2 Awb.

(Zie artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds)

Naam	11. Openbaar lichaam Waddenfonds	
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur 3 stemmen	Naam AB-leden vanuit Noord-Holland: P.J. van Hartskamp-de Jong, C.H. Boland. C.J. Loggen.	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid: C.J. Loggen	
Andere deelnemers en stemaandeel	Provincie Fryslân en Provincie Groningen	
1 stem	Deelnemers Provincie Groningen: H. Staghouwer (DB)	
1 stem	Deelnemers Provincie Fryslân: K. Kielstra (DB)	
Financieel belang	Baten begroting 2016	€ 29.378.000
	Deelnemersbijdragen	€ 0
	Provinciale bijdrage	€ 0
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 29.781.076	2014: € 34.377.568
Vreemd vermogen	2013: € 110.450.960	2014: € 121.553.468
Resultaat na bestemming	2013: € 16.212.632 neg.	2014: € 4.596.492

Omgevingsdiensten

Er zijn in Noord-Holland vier omgevingsdiensten. De provincie neemt deel in deze omgevingsdiensten.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de Omgevingsdiensten. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kernegevens.

Naam	Omgevingsdiensten	
Visie en beleidsvoornemens	Verbetering van dienstverlening, kwaliteit van vergunningverlening en handhaving op gebied van milieu, bodem en ruimtelijke ordening. Creëren van level playing field voor bedrijven. Verhoging van efficiëntie van het functioneren op dit gebied.	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Bestuurlijk belang	PNH blijft bevoegd gezag voor taken die de OD uitvoert. PNH is bestuurlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit die de OD levert	

	aan het bedrijfsleven en de burgers en draagt ook de risico's van slecht functioneren van de OD
Activiteiten	Vergunningverlening en handhaving milieutaken
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	De omgevingsdiensten hebben door vergunningverlening, toezicht en handhaving in het omgevingsrecht bij bedrijven en instellingen in de eigen regio's in Noord-Holland bijgedragen aan de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen van de provincie betreffende de kwaliteit van de leefomgeving, veiligheid en duurzaamheid.
Bevoegdheden	Gemandateerd door de deelnemers

Naam	12. Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	
Vestigingsplaats	Lelystad	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid T. Talsma	
% stemmen	Stem: 1,52%	
Dagelijks bestuur	Geen DB-lid	
Andere deelnemers en stemaandeel	Flevoland 34,54 % Dronten 6,01 % Wijdmeren 3,44 % Huizen 2,12 % Lelystad 12,63 % Noordoostpolder 7,43 % Bussum 3,13 % Hilversum 2,06 % Almere 9,38 % Weesp 3,54 % Urk 2,55 % Blaricum/Laren 1,38 % Zeewolde 6,53 % Muiden 1,40 % Naarden 2,35 %	
Financieel belang	Baten begroting 2016	€ 11.055.188
	Deelnemersbijdragen	€ 10.942.919
	Provinciale bijdrage	€ 162.014
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 2.150.533	2014: € 2.376.035
Vreemd vermogen	2013: € 109.306	2014: € 400.386
Resultaat na bestemming	2013: € 323.728	2014: € 468.035

Naam	13. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	
Vestigingsplaats	Zaandam	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid T. Talsma	
% stemmen	Stem: 20 %	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid T. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel	Amsterdam 30 %	Diemen 4 %

	Haarlemmermeer 14 %	Ouder-Amstel 4 %
	Zaanstad 8 %	Purmerend 4 %
	Aalsmeer 4 %	Uithoorn 4 %
	Amstelveen 4 %	Beemster 4 %
Financieel belang	Baten begroting 2016	€ 35.650.000
	Deelnemersbijdragen	€ 35.268.000
	Provinciale bijdrage	€ 5.727.000
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 1.311.000	2014: € 1.199.000
Vreemd vermogen	2013: € 12.584.000	2014: € 14.920.000
Resultaat na bestemming	2013: € 1.311.000	2014: € 494.000

Naam	14. RUD Noord-Holland Noord	
Vestigingsplaats	Hoorn	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid T. Talsma	
% stemmen	Stem: 3 %	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid T. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel	Den Helder 8 %	Stedebroec 2 %
	Hollands Kroon 11 %	Alkmaar 13 %
	Schagen 9 %	Bergen 5 %
	Texel 3 %	Castricum 5 %
	Drechterland 3 %	Heiloo 3 %
	Enkhuizen 3 %	Heerhugowaard 7 %
	Hoorn 11 %	Langedijk 2 %
	Koggenland 2 %	
	Medemblik 8 %	
	Opmeer 1 %	
Financieel belang	Baten begroting 2016	€ 11.038.038
	Deelnemersbijdragen	€ 10.979.965
	Provinciale bijdrage	€ 310.188
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 222.900	2014: € 1.029.940
Vreemd vermogen	2013: € 1.042.329	2014: € 1.432.396
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 990.506

Naam	15. Omgevingsdienst IJmond	
Vestigingsplaats	Beverwijk	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid T. Talsma	

% stemmen	Stem: 3 %	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid T. Talsma	
Andere deelnemers en stemaandeel	Velsen 34 %	Haarlem 26 %
	Heemskerk 10 %	Beverwijk 18 %
	Uitgeest 4 %	Purmerend 3%
		Beemster 2%
Financieel belang	Baten begroting 2016	€ 7.536.583
	Deelnemersbijdragen	€ 4.669.078
	Provinciale bijdrage	€ 137.057
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 579.995	2014: € 729.970
Vreemd vermogen	2013: € 10.239.757	2014: € 11.795.627
Resultaat na bestemming	2013: € 149.429	2014: € 180.338

Interprovinciaal Overleg

De provincie Noord-Holland neemt deel in een interprovinciaal samenwerkingsverband. Het voornaamste doel van de vereniging is gezamenlijke belangenbehartiging op nationaal en Europees niveau.

Onderstaand volgen de visie, rechtsvorm en het doel, het bestuurlijk belang alsook de activiteiten en bevoegdheden van dit samenwerkingsverband. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kernegevens.

Naam	16. Interprovinciaal Overleg
Visie en beleidsvoornemens	Interprovinciale afstemming en belangenbehartiging
Rechtsvorm en doel	Vereniging; Het IPO is een vereniging van en voor de provincies. De provincies zijn de leden van de vereniging en zijn vertegenwoordigd in Bestuur en Algemene Vergadering.
Bestuurlijk belang	Afstemming en belangenbehartiging
Activiteiten	Afstemming en belangenbehartiging
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Belangenbehartiging in Den Haag en in Brussel op verschillende relevante provinciale dossiers.
Bevoegdheden	Het IPO treedt op als vertegenwoordiger van de twaalf provincies richting het Rijk, op die dossiers die voor het IPO van belang zijn.

Naam	16. Interprovinciaal Overleg
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurders en aandeel	Provincie Noord-Holland
Bestuurslid	Naam AB-leden: A. Tekin (PvdA) en M.C.A. Klein (CU-SGP)
Financieel belang	Statuten van de vereniging bepalen dat de deelnemers de kosten van het IPO moeten voldoen.
Financiële kengetallen	In 2014 bedroeg de provinciale bijdrage aan het IPO € 754.447.

Stichting Gooisch Natuurreservaat

De provincie Noord-Holland vormt, samen met zes Gooise gemeenten (Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren en Naarden) en de gemeente Amsterdam, de Stichting Gooisch Natuurreservaat. De stichting heeft als doel de instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren.

Onderstaand volgen de visie, rechtsvorm en het doel, bestuurlijk belang en de activiteiten en bevoegdheden van dit samenwerkingsverband. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	17. Stichting Gooisch Natuurreservaat
Visie en beleidsvoornemens	In de visie van de stichting leveren de waardevolle kenmerken van landschap, natuur en cultureel erfgoed (samen het "natuurschoon") een belangrijke bijdrage aan het welzijn van de mens. Het behoud van deze waarden in het Gooi vindt het Gooisch Natuurreservaat daarom van groot belang voor de bewoners en bezoekers van de regio, voor nu en later. Iedereen dient de natuur en het landschap te kunnen ervaren en dient er kennis over te kunnen vergaren. De verkregen ervaringen en inzichten zullen leiden tot sympathie voor natuurbescherming, een voorwaarde voor duurzaam behoud van de terreinen. De stichting is bovendien van mening dat de voor het Gooi kenmerkende flora en fauna, los van de betekenis voor het welzijn van de mens, recht hebben op voldoende leefruimte van een goede kwaliteit. Om het ecologisch functioneren van de natuurterreinen of - op grotere schaal - de Gooise stuwwallen te kunnen waarborgen, moet over eigendoms- en bestuursgrenzen heen worden gekeken. Uiteindelijk gaat het om het Gooi als deel van de Heuvelrug en als schakel in het Natuurnetwerk Nederland. Het Gooisch Natuurreservaat beheert circa 2800 hectare natuurgebied.
Rechtsvorm en doel	Stichting volgens statuten. Financiering door de participanten (bestaande uit de provincie, de gemeenten in 't Gooi en de gemeente Amsterdam) is geregeld in een samenwerkingsovereenkomst.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit leden van de verschillende gemeenteraden en leden van Provinciale Staten van Noord-Holland. Het dagelijks bestuur bestaat uit leden van de colleges van Burgemeester en Wethouders, en van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. De zetelverdeling in het algemeen bestuur is als volgt: Provincie Noord-Holland 4 zetels; Gemeente Amsterdam 2 zetels; Gemeente Blaricum 1 zetel; Gemeente Bussum 2 zetels; Gemeente Hilversum 4 zetels; Gemeente Huizen 2 zetels; Gemeente Laren 1 zetel; Gemeente Naarden 1 zetel;
Activiteiten	Het aankopen, inrichten en beheren van natuurgebieden; handhaving en toezicht in natuurgebieden, belangenbehartiging van natuur in multidisciplinaire projecten, het verzorgen van natuur- en milieueducatie.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Met de provinciale participantenbijdrage heeft GNR onder meer haar natuurgebieden kunnen beheren. Hiermee hebben deze middelen bijgedragen aan de realisatie van onze doelstelling om het groen te beschermen.
Bevoegdheden	Aankopen, inrichten en beheren van natuurgebieden. Voor zover binnen het statuut is toegestaan. De stichting heeft geen publiekrechtelijke bevoegdheden.

Naam	17. Stichting Gooisch Natuurreservaat
Vestigingsplaats	Hilversum
Bestuurders en aandeel	Provincie Noord-Holland
Bestuurslid	In het algemeen bestuur: C.W.M. van Rooij, F.K. de Groot, J.J.A.M. van Hooff en gedeputeerde Talsma. Gedeputeerde Talsma is tevens lid van het dagelijks bestuur.
Financieel belang	Statuten van de stichting bepalen dat de deelnemers het exploitatietekort van de stichting dragen, volgens de volgende, in de samenwerkingsovereenkomst opgenomen, verdeelsleutel: Provincie Noord-Holland 25%; Gemeente Amsterdam 10%; en de gemeenten Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren en Naarden gezamenlijk voor 65%.
Financiële kengetallen	In 2014 bedroeg het exploitatietekort van het GNR € 1.842.650, waarvan het provinciale aandeel € 483.500 bedroeg.

Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

De Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio is opgericht teneinde de kwaliteit van de woon-, werk- en leefomgeving in de Schipholregio, in de ruimste zin van het woord te bevorderen.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de Stichting. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	18. Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
Visie en beleidsvoornemens	Realiseren van gebiedsgerichte projecten en individuele maatregelen conform het convenant Leefbaarheid 2007 (onderdeel van de Aldersafspraken 2007)
Rechtsvorm en doel	Rechtsvorm: Stichting Doel: verbetering leefkwaliteit in omgeving Schiphol
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht
Activiteiten	Minimaal 1 keer p.j komt de RvT bijeen
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	De stichting draagt zorg voor een betere balans tussen lusten en lasten door de aanwezigheid van Schiphol. Door investeringen in de omgeving die belast is door vliegtuiggeluid, waar ruimtelijke beperkingen zijn door de nabijheid van Schiphol en hinder beperkende maatregelen niet mogelijk zijn, wordt de leefbaarheid verbeterd.
Bevoegdheden	Benoemt en ontslaat bestuurders (Statuten art. 4, lid 1 en lid 3; art. 9, lid 8) Stelt vacatiegelden Bestuur en Raad vast (art. 5, lid 3; art. 9, lid 8) Toezicht op beleid van het bestuur en op algemene gang van zaken in de stichting, art.9, lid 1 Kan een reglement Raad van toezicht waarin nadere regels over het functioneren van de Raad, vast stellen, wijzigen of opheffen.

Naam	18. Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid: geen deelneming aan AB vanuit PNH	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid: geen deelname PNH	
Andere deelnemers en stemaandeel	Deelnemer H. Meijdam Deelnemer J. Hoffscholte Deelnemer: J. Bezemer Deelnemer: C. Claassen Deelnemer: J. Bolhoeve	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 0
	Deelnemersbijdragen	€ 0
	Provinciale bijdrage	€ 0
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 28.856.233	2014: € 25.942.001
Vreemd vermogen	2013: € 665.727	2014: € 769.362
Resultaat na bestemming	2013: € 0	2014: € 0

Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de stichting. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	19. Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	
Visie en beleidsvoornemens	De ambitie is om met het NZKG een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan het verbeteren van de internationale concurrentiepositie van de metropoolregio Amsterdam	
Rechtsvorm en doel	Rechtsvorm: Stichting	
	Doel: versterking van de internationale concurrentiepositie van het gebied.	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG	
Activiteiten	Minimaal 4 keer per jaar komt het bestuursplatform bijeen	
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Ruimte-intensiveringsmonitor, inventarisatie leefbaarheidsdoelstellingen en uitvoering, werkateliers duurzaamheid en leefbaarheid, Synopsis SHIP.	
Bevoegdheden	Benoemen programmamanager, opdrachtgever regionale projecten uit het uitvoeringsprogramma en verantwoordelijk voor de jaarrekening van de stichting.	

Naam	19. Stichting Masterplan Noordzeekanaalgebied	
Vestigingsplaats	IJmuiden	

Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	Naam AB-lid: gedeputeerde mw. E. Post (voorzitter)	
1 stem	4 leden in AB, provincie Noord-Holland heeft 1 stem	
Dagelijks bestuur	Naam DB-lid: Gedeputeerde mw. E. Post	
Andere deelnemers en stemaandeel		
1 stem	Wethouder EZ K. Ollongren namens gemeente Amsterdam	
1 stem	Wethouder EZ. D. Straat namens gemeente Zaanstad	
1 stem	Wethouder EZ T. Rutten namens gemeente Beverwijk	
1 stem	Wethouder EZ A. Verkaik namens gemeente Velsen	
1 stem	Wethouder EZ W. Westerman namens Haarlemmerliede	
Financieel belang	Inkomsten stichting in de vorm van bijdragen:	
	Provincie Noord-Holland	€ 56.963
	Gemeente Amsterdam	€ 34.913
	Gemeente Velsen	€ 29.400
	Gemeente Zaanstad	€ 29.400
	Gemeente Beverwijk	€ 29.400
	Gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude	€ 3.675
	Haven Amsterdam	€ 3.500
Inkomsten stichting	€ 187.251	
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 411.365	2014: € 383. 840
Vreemd vermogen	2013: 0	2014: 0
Resultaat na bestemming	2013: 0	2014: 0

Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van de stichting. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	20. Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.
Visie en beleidsvoornemens	Beheer en ontwikkeling van haven- en visveilinginfrastructuur t.b.v. economische ontwikkeling
Rechtsvorm	Stichting
Bestuurlijk belang	8,4%
Doel en activiteiten	Het administreren en beheren van aandelen in het kapitaal van de te IJmuiden (gemeente Velsen) gevestigde naamloze vennootschap Zeehaven IJmuiden N.V.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Beheren aandelenpakket en ontvangst dividenden
Bevoegdheden	De provincie benoemd één lid van het Bestuur van de Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

Naam	20. Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	
Vestigingsplaats	IJmuiden	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	J.A.W. van Dalen (lid)	
5 stemmen		
Dagelijks bestuur	n.v.t.	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 7.148.000
(Zeehaven IJmuiden N.V.)	Deelnemersbijdragen	€ 4.372.516
	Provinciale bijdrage	€ 480.402
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 16.493.000	2014: € 17.378.000
Vreemd vermogen	2013: € 40.938.000	2014: € 39.553.000
Resultaat na bestemming	2013: € 539.000	2014: € 910.000

Stichting Oneindig Noord-Holland

Naam	21. Stichting Oneindig Noord-Holland	
Rechtsvorm en taak	Stichting De Provincie Noord-Holland heeft middels het GS-Besluit van 7 mei 2013, nr. 97754/166511. Stichting Oneindig Noord-Holland belast met de uitvoering van een dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Het gaat om de volgende publieke taken: ‘Het al dan niet digitaal ontsluiten van cultureel erfgoed voor een breed publiek’ en ‘Het al dan niet digitaal bijeenbrengen van Noord-Hollandse collecties en verhalen’.	
Bestuurlijk belang	Omdat het gaat om een verzelfstandigd provinciaal project is het belangrijk dat de provincie zelf sturing houdt op het platform. Daarom hebben GS gekozen voor een overheidsstichting. Hiermee heeft de provincie het intellectueel eigendom van de tot nu toe gecreëerde producten behouden. Andere publieke en private partijen kunnen hun doelen beter koppelen aan de activiteiten en producten die in het kader van het platform zijn ontwikkeld. Ook kan door een overheidsstichting aan fondsenwerving worden gedaan, wat voor de provincie niet mogelijk is.	
Activiteiten	De doelstelling van Stichting Oneindig Noord-Holland wordt vervuld door: het materiële erfgoed van Noord-Holland (collecties van musea, archieven en andere instellingen, monumenten en cultuurlandschappen) te ontsluiten. Vervolgens wordt dit materiële erfgoed verbonden aan het immateriële erfgoed; de verhalen. Tenslotte worden deze verhalen via thema's, communicatieactiviteiten, producten en samenwerkingsverbanden naar een breed publiek gebracht. In 2013 zijn met de Stichting prestatieafspraken gemaakt over de verdere (financiële) verzelfstandiging en	

	inhoudelijke doorontwikkeling van Oneindig Noord-Holland. Deze afspraken worden medio 2015 geëvalueerd
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Op 8 december 2015 hebben GS de Meting van de Prestatieafspraken, uitgevoerd de door LA group, vastgesteld. De Meting toont aan dat SONH de prestatieafspraken heeft behaald. Ingezet wordt op verdere verzelfstandiging, met meer bezoekers en een grotere collectie.
Bevoegdheden	In de statuten is geregeld dat de provincie de leden van de raad van toezicht benoemt (art. 16.2). In artikel 16.2 uit de statuten is opgenomen dat voor een van de te benoemen personen binnen de Raad van Toezicht geldt dat hij of zij een aanstelling heeft bij de provincie dan wel deel uitmaakt van gedeputeerde staten van de provincie. Er geldt een informatie/rapportageverplichting van het bestuur aan de raad van toezicht (art. 17 en 20). Daarnaast is, omdat de stichting een verbonden partij is, het volgende van toepassing: Elke vier jaar vindt een evaluatie plaats; GS rapporteren in het kader van de begroting en de jaarrekening over de stand van zaken; Artikel 167 is van toepassing t.b.v. de informatiepositie van PS; Conform artikel 5.5 uit de statuten van de Stichting ONH stelt het bestuur jaarlijks een beleidsplan en begroting. Dit beleidsplan behoeft de goedkeuring van de raad van toezicht en van de provincie. De goedkeuring van de provincie wordt niet eerder verleend dan nadat de Raad van Toezicht zijn goedkeuring heeft verleend.

Naam	21. Stichting Oneindig Noord-Holland	
Vestigingsplaats	Amsterdam	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Raad van Toezicht	Voorzitter: W. Eggenkamp Lid: Gedeputeerde Cultuur Lid: S. Warnik Lid: J. Iemhoff Lid: W. Helmus	
Financieel belang	Provinciale bijdrage	€ 200.000,- per jaar (t/m 2016).

Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

Naam	22. Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	
Visie en beleidsvoornemens	Voorbereiding van de bouw van een nieuwe hoge flux reactor ter vervanging van de bestaande 50 jaar oude reactor. Ministerie van EZ en de Provincie Noord-Holland hebben elk € 40 mln gereserveerd voor deze voorbereiding. Het verstrekte krediet dient terugbetaald te worden. Het is de bedoeling dat de private sector de bouw	

	en exploitatie op zich gaat nemen.
Rechtsvorm en doel	Stichting met als doel a) het (doen) ontwerpen en realiseren van een hoge flux reactor die bestemd is voor de medische en industriële radio-isotopenproductie en nucleair technologisch onderzoek in de gemeente Schagen; b) het (doen) exploiteren van de Pallas-reactor, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
Bestuurlijk belang	Bijdrage aan de kwaliteit van de gezondheidszorg in Nederland en aan het kenniseconomie-cluster in Petten
Activiteiten	Het doen ontwerpen van een nieuwe reactor en het regelen van de benodigde vergunningen. Interresseren van de private sector.
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Het project betreft de voorbereidingsfase voor de bouw van een nieuwe reactor die moet leiden tot continuering van het aanbod aan medische en industriële isotopen, en behoud en zo mogelijk versterking van de researchlocatie Petten.
Bevoegdheden	De Stichting heeft een Raad van Toezicht en een directeur die gebonden is aan de toestemming van het Ministerie EZ en de Provincie Noord-Holland voor wat betreft activiteiten en opnemen krediet.

Naam	22. Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	
Vestigingsplaats	Schagen	
Raad van Toezicht	Vacature (voorzitter), drs. M.C. van der Harst, prof.dr. J. Telgen en em. prof.dr. W.C. Turkenburg.	
Bestuurder van de stichting/ Directeur	H. J. van der Lugt	
Financieel belang	Baten begroting 2015	€ 0
	Deelnemersbijdragen	€ 0
	Provinciale bijdrage	€ 0
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 330.958 neg.	2014: € 892.578 neg.
Vreemd vermogen	2013: € 1.484.498	2014: € 11.584.026
Resultaat na bestemming	2013: € 330.958 neg.	2014: € 561.620 neg.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland is opgericht teneinde de kosten te kunnen bestrijden van de nazorg van een na 1-9-1996 gesloten stortplaats Wet milieubeheer binnen de provincie Noord-Holland.

Hieronder volgt de visie, rechtsvorm en doel, bestuurlijk belang, activiteiten en bevoegdheden van het fonds. Vervolgens wordt specifiek ingegaan op een aantal kerngegevens.

Naam	23. Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	
------	---	--

Visie en beleidsvoornemens	Het zorgdragen dat de omgeving van een na 1996 gesloten stortplaats Wet Milieubeheer geen nadelige gevolgen ondervindt van de gesloten stortplaats.
Rechtsvorm en doel	Fonds met eigen entiteit
Bestuurlijk belang	Wettelijke taak
Realisatie provinciale doelen/geleverde prestaties	Beschermen van omgeving van gesloten stortplaatsen Wet Milieubeheer. Uitvoering van nazorg van gesloten stortplaats De Poel. Beoordeling van nazorgplannen geopende stortplaatsen Schoteroog, Hollandse Brug en Sortiva en eindinspectie uitgevoerd voor de te sluiten stortplaats Schoteroog. Beheer van de middelen in het Nazorgfonds. Bepaling van de doelvermogens voor de geopende stortplaatsen alsmede de nazorgheffing 2016.
Activiteiten	Beheren van de financiële middelen en het bekostigen van de nazorg van na 1996 gesloten stortplaatsen Wet Milieubeheer

Naam	23. Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	
Vestigingsplaats	Haarlem	
Bestuurders en stemaandeel	Provincie Noord-Holland	
Algemeen Bestuur	College van gedeputeerde Staten	
Dagelijks bestuur	Gedeputeerden Financiën en Milieu	
Andere deelnemers en stemaandeel	Geen	
Financieel belang	Baten begroting 2015 waaronder de nazorgheffing 2015 (belastingheffing aan stortplaats exploitanten)	€ 2.846.460
	Deelnemersbijdragen	N.v.t.
	Provinciale bijdrage	N.v.t.
Financiële kengetallen		
Eigen vermogen	2013: € 44.415.906	2014: € 50.600.938
Vreemd vermogen	2013: € 12.522	2014: € 36.588
Resultaat na bestemming	2013: € 2.121.044	2014: € 6.185.032

4.6 Grondbeleid

Wat hebben wij bereikt?

Inleiding

Met een goed doordacht grondbeleid kunnen met behulp van aankopen, (tijdelijk) beheer en verkopen van gronden en gebouwen zo veel mogelijk provinciale doelen worden gerealiseerd. De “Nota Gegronde Ontwikkeling”, zoals vastgesteld door uw Staten op 10 juli 2006, heeft ook in 2015 de basis gevormd voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid. Transacties zijn binnen dit beleidskader uitgewerkt en afgewikkeld. Niettemin heeft de toevoeging van de BBL-portefeuille geleid tot het voornemen om de Nota Gegronde Ontwikkeling uit 2006 te heroverwegen. Vooruitlopend hierop is, mede als gevolg van het natuурpact door uw Staten in november 2013 de nota Groene Grondbeleid vastgesteld, waarin al voor één facet van het grondbeleid nadere kaders worden gesteld. Het streven is erop gericht in mei 2016 een nieuwe nota Grondbeleid door uw Staten te laten vaststellen.

In de volgende paragrafen wordt een overzicht gegeven wat er met de vastgoedportefeuille van de provincie Noord-Holland in 2015 is gebeurd.

De algemene ontwikkelingen op de grondmarkt.

Dienst Landelijk Gebied (DLG) was tot 1 maart 2015 een Nederlands overheidsorgaan, vallend onder het Ministerie van Economische Zaken. De dienst was het uitvoerend orgaan voor de rechtspersoon het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), het grondbedrijf van de overheid in het landelijk gebied. DLG had als opdracht bij te dragen aan het realiseren van samenhang in de ontwikkeling van het landelijk gebied. Dat deed ze in projecten voor bestuurlijke opdrachtgevers van alle overheden: provincies, Rijk, waterschappen en gemeenten. Het grootste deel van de taken is met ingang van 1 januari 2015 overgegaan naar de provincies. Een kleiner deel van de taken ging over naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De decentralisatie van deze taken heeft eind 2014 al geleid tot een overdracht van de BBL-gronden aan de provincie Noord-Holland met een oppervlakte van 2200 ha. Dit betrof ca. 1700 ha BBL-grond, 400 ha PASO-grond en afgerond 100 ha beheergrondbank. Deze gronden zijn hierdoor het hele jaar 2015 door de provincie Noord-Holland beheerd.

De licht stijgende waardeontwikkeling uit 2014 van de grondmarkt in het landelijk gebied heeft zich in 2015 voortgezet. Investerings in grondposities op locaties met een niet agrarische verwachtingswaarde zijn in 2015 nog steeds niet aantrekkelijk. Uitgifte van bedrijventereinen en woningbouwlocaties blijven achter bij eerdere verwachtingen. Woningen in het landelijk gebied zijn, in tegenstelling tot de ontwikkeling in een aantal steden, evenmin in waarde gestegen.

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

Verwerving van gronden en gebouwen

Taakgebonden aankopen

Voor de taakgebonden verwervingen is in 2015, net als in voorgaande jaren, het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur het belangrijkste uitgangspunt geweest. Dit betreffen in hoofdzaak aankopen ten behoeve van de wegenprojecten N23, N201, N203, N207, N236, N241, N243, N244, N248, N417 en de HOV Haarlem-Velsen. Voorts is in november een start gemaakt met de grondverwerving HOV ‘t Gooi. Totaal betrof dit 44 transacties met een aankoopssom van ca € 6,5 mln.

Tegen het einde van 2015 zijn alle gronden voor de Westfrisiaweg beschikbaar gekomen. Weliswaar heeft een tweetal cassaties geleid tot enige vertraging in het project, niettemin zijn de kosten beheerst in het project. Voor een drietal dossiers moet de rechtbank nog uitspraak doen over de hoogte van de schadeloosstelling.

Daarnaast kan voor de N236 worden vermeld dat de administratieve onteigening is opgestart. Een groot aantal dossiers is al wel minnelijk afgerond.

De administratieve onteigening is opgestart voor de N241. Vooruitlopend hierop zijn al 48 dossiers afgewikkeld. Slechts één onteigeningsdossier resteert.

Met betrekking tot het project HOV Velzen kan worden gemeld dat 54 dossiers in 2015 is afgewikkeld. Wel dienen zich nog twee dossiers aan van ten onrechte in gebruik genomen grond. Een kort geding voor vrijmaking is in voorbereiding genomen.

Het Koninklijk besluit tot aanwijzing ter onteigening is geslagen voor deeltraject 1 van de N244. Alle gronden voor deeltraject 2 zijn in 2015 minnelijk verworven.

Tot slot is in november 2015 de grondverwerving gestart voor de HOV 't Gooi. Van ruim 50 eigenaren moet grond worden verworven.

Voor de taakgebonden aankopen en eventuele onteigeningen worden de budgetten voor de betreffende projecten benut. Zoals vorenstaand al vermeld, zijn aan de taakgebonden aankopen feitelijk geen financiële risico's verbonden omdat de gronden in de betreffende projecten worden ingebracht tegen de aankoopssom en alle bijkomende kosten c.q. schadevergoedingen. Bij dergelijke aankopen wordt in beginsel slechts de oppervlakte aangekocht die strikt benodigd is voor de realisatie van het project. Hierdoor worden waarderisico's bij verkopen na het project van overtollige gronden zoveel mogelijk vermeden.

Realisatie NNN

Realisatie van het NNN wordt formeel via het "Programma Groen" (PMG) gerapporteerd. Er is slechts een beperkt aantal aankopen geweest. Dit wordt mede veroorzaakt doordat wij via de agenda Groen realisatie overlaten aan de markt. Wel onderkennen wij een aankoopplicht. Hierdoor is één aankoop gerealiseerd ter grootte van 6,6 ha voor een koopsom van € 397.000,-.

Strategische en anticiperende aankopen.

Per 1 januari 2016 zijn nog de volgende budgetten vrij besteedbaar

- Strategische aankopen € 5.598.545,80
- Anticiperende aankopen € 8.395.787,18

Beheer van de provinciale portefeuille.

Het beheer van gronden vindt, vooral sinds de verkrijging van de BBL-gronden, in de regel plaats volgens het regime van de pachtwet. Wel is het uitgangspunt hierbij dat de provincie, voor de realisatie van haar doelen, snel moet kunnen beschikken over het eigendom. Woningen en andere gebouwen worden in principe in gebruik gegeven via een "anti-kraak" organisatie.

In het afgelopen jaar is verder gegaan met de verhuur van de winkelplint aan het Houtplein. Hiertoe zijn de eerste bouwwerkzaamheden gestart teneinde de ruimtes verhuur gereed te maken. Een tweetal geïnteresseerde huurders hebben zich gemeld.

In 2015 is groot onderhoud uitgevoerd aan een groot aantal tuinen van de woonpercelen in eigendom bij de provincie. Enerzijds ingegeven door de verkoop van de objecten, anderzijds ingegeven om verloedering van de (woon)omgeving tegen te gaan.

Het beheer omvatte in 2015 circa 1600 beheercontracten met een opbrengst van € 3.539.817,40.

Verkopen

In 2015 is, mede door de toevoeging van de BBL-gronden extra aandacht geweest voor de realisatie van provinciale doelen door het verkopen van gronden en gebouwen. Verkopen vinden in principe openbaar plaats. Qua procedure is openbare verkoop via een lokale makelaar het meest voor de hand liggend, maar er kan ook een veiling of openbare biedingsprocedure worden gehouden. Zodra vast staat dat gronden niet meer kunnen worden ingezet voor de realisatie van de onze doelen kan verkoop aan private partijen plaats vinden. Prijsvorming en gunning vindt plaats na toetsing aan een taxatie van een gecertificeerde taxateur.

Ten behoeve van de realisatie van de N201 is een ruime hoeveelheid gronden en gebouwen gekocht welke niet zijn gebruikt voor de feitelijke aanleg van de weg. Met de verkoop van dit

overtollige vastgoed is in 2015 een start gemaakt. De eerste 11 woningen zijn verkocht tegen een hogere opbrengst dan de taxatiewaarde. Met Green Park Aalsmeer (GPA) is overeenstemming bereikt over de levering van de gronden en gebouwen onder de toekomstige bedrijventerreinen. De levering van de eerste 3 ha heeft in 2015 plaatsgevonden. De levering van het overige vastgoed zal uiterlijk 2018 plaatsvinden.

Het gebouw Mercurius, het voormalige archeologisch provinciaal depot in Wormer, is verkocht aan het naastliggende bedrijf. Deze zal het gebouw transformeren tot kantoor.

In 2014 heeft de directie besloten om over te gaan tot de verkoop van de objecten aan het Florapark 5 en 6 en Frederikspark 10 en 12 in Haarlem. Aanleiding voor dit besluit was het gereedkomen van het Dreefgebouw, waarmee deze 4 kantoorpanden overbodig werden voor de provinciale dienst. Met een openbare biedingsprocedure zijn deze panden in verkoop gekomen. Na een Bibob-onderzoek is object Florapark 5 gegund en in 2015 verkocht. Tevens zijn de twee objecten aan het Frederikspark 10 en 12 bij de openbare biedingsprocedure gegund. De overdracht van deze objecten zal in 2016 plaatsvinden. Verkoop van Florapark 6 is nog niet gelukt tegen een acceptabele prijs. Verwachting is dat dit object in 2016 verkocht gaat worden.

Een tweetal voormalige provinciale steunpunten in Wormer en Den Helder zijn in 2015 verkocht via een makelaar aan lokale ondernemers.

In 2015 is de Wierschuur (Wieringen) verkocht. Vanwege de ligging naast de monumentale Wierdijk werd door de provincie een hoge cultuurhistorische waarde aan dit object toegekend. In de Wierschuur is ooit wier behandeld, dat werd gebruikt voor de versterking van de dijken. De provincie heeft deze boerderij aangekocht voor het gebiedsontwikkelingsplan Wieringerrandmeer. Via een prijsvraag en langlopende onderhandelingen is een koper gevonden die het object in ere zal herstellen en herontwikkelen tot groeps- en vergaderaccommodatie. Hiermee is een langlopend dossier afgesloten.

Omdat er geen maatschappelijke doelstellingen zijn voor de losse objecten (woningen, bouwkvavels) die zijn aangekocht voor het Wieringerrandmeer, worden deze geleidelijk aan verkocht. In 2015 is de bouwkvavel aan de Polderweg 5 verkocht en is overeenstemming bereikt over de verkoop van de bouwkvavel aan de Stroeërdijk 5 te Hippolytushoef en de Groetweg 11 te Middenmeer. Deze laatste twee objecten zullen in 2016 worden overgedragen.

Voor het Windpark Wieringermeer is natuurcompensatie nodig. Er is een perceel bij het Robbenoordbos geschikt bevonden hiervoor. Dit perceel is van de provincie. In 2015 is overeenstemming bereikt met Nuon over de verkoop van dit perceel, onder voorbehoud van goedkeuring door GS. In 2016 vindt de daadwerkelijke verkoop plaats.

Al met al zijn in 2015 71 verkopen gerealiseerd. Hiermee is een bedrag van € 17,1 mln. ontvangen. Door de verkoop van voormalige BBL-gronden wordt een bedrag van ca. € 3,9 mln. overgeheveld naar de "Reserve Groen".

Kavelruilen

Kavelruil is vooral een instrument waarbij via een combinatie voor aan- en verkoop de agrarische structuur wordt versterkt. In toenemende mate wordt ook natuur en landschap versterkt. In 2015 zijn kavelruilen. Zeevang, Wieringerrandmeer en Vechtstreek voorbereid en deels afgerond.

Meer specifiek is eind 2014 overeenstemming bereikt in de eerste twee kavelruilen in de Wieringermeer/Wieringen. Deze kavelruilakten zijn in januari 2015 gepasseerd, waarbij de juridisch eigendom over is gegaan. In 2015 is voorts overeenstemming bereikt in 2 volgende kavelruilen. De akten voor deze kavelruil zullen in 2016 passeren. Daarnaast zijn er in 2015 2 nieuwe kavelruilen opgestart.

In principe probeert de provincie zoveel mogelijk gronden te verkopen voor zowel agrarische als niet-agrarische doelen.

Boekwaarden, rentebijbeschrijvingen en afwaardering

Op 1 jan 2016 wijzigt de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de wet Vennootschapsbelasting (VPB). Dit betekent dat de categorie zogenaamde "niet in exploitatie genomen gronden" (NIEGG) komt te vervallen. Uit beide wijzigingen vloeit voort dat aan de boekwaarde van de onroerende zaken geen rente wordt toegevoegd. Deze percelen worden

voortaan opgenomen onder de “*materiële vaste activa*”. De rentetoerekening voor de percelen onder de “*materiële vaste activa*” vindt niet plaats en wordt ten laste gebracht van de exploitatiebegroting (product 7 916 03).

Voorts dient er voor de “*materiële vaste activa*” afgewaardeerd te worden indien er sprake is van een duurzame waardevermindering ten opzichte van de boekwaarde. Ook in dit verband heeft aan de hand van beschikbare financiële gegevens c.q. ramingen, overeenkomsten en beschikbare taxatierapporten een beoordeling van de aangekochte objecten plaatsgevonden. Er hoeft in dit verband geen afwaardering plaats te vinden.

De provincie heeft de mogelijkheid om gronden, die zij heeft aangekocht, te exploiteren (bouwrijp maken en uitgeven), danwel in aangekochte staat in te brengen in een grondexploitatie van derden (private partij of een gezamenlijke grondexploitatiemaatschappij). In eerst genoemde situatie zal de provincie risicodragend deelnemen in het exploiteren van de aangekochte gronden, terwijl in het tweede geval de gronden t.b.v. de exploitatie door de provincie worden overgedragen (verkocht) aan derden. In 2015 waren er geen aangekochte onroerende zaken in exploitatie genomen. Wel heeft de provincie een aantal percelen in eigendom, die in afwachting van ontwikkeling aan derden (eventueel fiscaal bouwrijp) overgedragen kunnen worden.

Als gevolg van de aanhoudende economische crisis staan in het land nog steeds alle gebiedsontwikkelingen (zwaar) onder druk. Dit heeft ook gevolgen voor de inbreng- c.q. verkoopwaarden van de door de provincie ten behoeve van grondexploitaties aangekochte gronden. Per gebiedsontwikkeling zijn in kwalitatieve zin de eventuele financiële risico's en gevolgen voor de boekwaarden vermeld:

Voor percelen, die behoren tot de materiële vaste activa, is beoordeeld hoe de boekwaarde per ultimo 2015 zich verhoudt tot de getaxeerde waarden.

Bloemendalerpolder

In 2012 is een Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst (SUOK) gesloten met het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf namens de Staat), gemeenten Muiden en Weesp, Hoogheemraadschap AGV en de samenwerkende private partijen. De SUOK is eind 2013 definitief van kracht geworden. In de SUOK zijn ondermeer de afspraken over realisatie 2/3 groen van het plangebied uitgewerkt voor het exploitatiegebied. De provincie heeft binnen het exploitatiegebied de volgende gronden in bezit:

- Recreatiecentrum Muiden (2.40.30 ha) is in 2009 gekocht. In 2015 is de sloop van de opstallen afgerond.
- 13.26.95 ha is in 2011 gekocht van het Rijk (RWS) als onderdeel van de uitvoering brief De Jager.
- 15.61.20 ha grond heeft de provincie geleverd gekregen in de Bloemendalerpolder van het Rijk in 2014 als onderdeel van de PASO-deal.
- 62.04.21 ha is in 2014 gekocht van het Rijk (BBL).

In het kader van de SUOK zijn de Ministeries Infrastructuur & Milieu (I&M) en Economische Zaken (EZ) vertegenwoordigd door het RVOB met de provincie Noord-Holland een hectare prijs overeengekomen van veertig duizend euro (€ 40.000,-).

De gronden worden kort durend verpacht.

Per 1-1-2015 had de provincie 93.32.66 hectare in eigendom, waarvan 15.61.20 onder het kopje PASO valt. De boekwaarde Bloemendalerpolder (77.71.46 ha) zonder rentebijbeschrijving over 2014 bedraagt € 4.947.069,- en de betreffende onroerende zaken zijn in januari 2015 getaxeerd op een hogere waarde.

Onderdeel van de afspraken in de SUOK is dat het private consortium Bloemendalerpolder de provinciale gronden binnen de bebouwingscontour koopt van de provincie voor een bedrag van € 2.767.397,- (prijsspeil 1-1-2011) te verhogen met een rente van 4,3% per jaar tussen 1-1-2011 en het moment van onherroepelijk worden van het bestemmingsplan plus € 3.030.000,-. De planning gaat er vanuit dat het bestemmingsplan half 2016 onherroepelijk van kracht wordt. Het consortium neemt dan grond over van de provincie om te ontwikkelen. Betaling van alle kosten conform de SUOK vindt plaats bij het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan (na eventuele behandeling door de Raad van State). Levering door de provincie zal in stappen plaatsvinden op basis van de gefaseerde ontwikkeling.

In dit kader zullen de rentelasten over 2015 op de boekwaarde bijgeschreven worden, hetgeen resulteert tot een boekwaarde van € 4.963.261,-. Het risico op deze gronden kan als laag worden aangemerkt.

De provincie ontvangt bij het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan om niet de gronden in bezit van de private partijen die zijn gelegen in het zogeheten Robuust groen-blauw. De provincie wordt dan eigenaar van de gronden en heeft op basis van de SUOK de verantwoordelijkheid om deze te beheren en onderhouden. Het consortium is verantwoordelijk voor de inrichting. Zoals al eerder aangegeven worden de gronden binnen de rode contour (ongeveer 50 ha) aan het consortium geleverd voor de totale waarde van het bezit.

Gebied Crailo

Sinds de verwerving van de gronden zijn verschillende stappen gezet om het terrein tot ontwikkeling te brengen. In 2014 heeft een programma doorrekening plaatsgevonden die aantoonde dat dit ruimtelijk kader een budgetneutraal resultaat kan opleveren, met inachtneming van bepaalde ontwikkelrisico's. Deze berekening is daarna in een second opinion getoetst en valide en robuust bevonden. Op basis van de programma doorrekening kan de ontstane boekwaarde aangehouden worden. Als beleidsmatig andere keuzen gemaakt moeten worden, dan die welke vanuit de exploitatie wenselijk of noodzakelijk zijn, dan zal terug gevallen kunnen worden op de voorziening van € 8 mln. die is ingesteld. Tot nu toe is niet gebleken dat het ontwikkelingsplan op basis van het ruimtelijk kader en de daaraan gekoppelde exploitatieberekening, om economische redenen niet tot uitvoering zou kunnen worden gebracht.

In 2015 hebben GS kaders meegegeven voor Crailo-Noord rond de planologische procedure, de verkoop van dit gebied en het afsprakenkader met gemeenten. In 2016 wordt in samenwerking met de gemeenten een bestemmingsplanprocedure doorlopen, het afsprakenkader met gemeenten vastgesteld en de gronden van Crailo-Noord verkocht aan een ontwikkelpartij. Ten aanzien van het zuidelijk deel van Crailo is in 2014 is een akkoord bereikt met de Veiligheidsregio voor de verkoop van 6,5 ha grond voor de realisatie van een oefencentrum. Eind 2015 hebben GS een koopovereenkomst vastgesteld en ter ondertekening gestuurd aan de Veiligheidsregio. Het is het voornemen in het najaar 2016 de grond over te dragen. Eind 2015 is in samenwerking met het COA en de regio Gooi- en Vechtstreek een verkenning gestart naar de haalbaarheid van de verkoop van het overig deel van Crailo-Zuid aan het COA voor de vestiging van een opvang voor vluchtelingen voor ongeveer 10 jaar. Indien dit haalbaar blijkt te zijn, zal de provincie in 2016 deze grond verkopen.

Percelen Jaagweg (Distriport) te Koggenland

De provincie heeft van de ontwikkelaars de gronden tijdelijk overgenomen, dit om fiscale redenen. De gronden zijn fiscaal bouwrijp gemaakt en zouden op grond van de koopovereenkomst tussen de provincie en ontwikkelaars weer aan de ontwikkelaars terug geleverd kunnen worden. Wegens het niet nakomen van de uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen heeft de provincie de overeenkomst gedeeltelijk ontbonden. Hierover loopt met de ontwikkelaars een gerechtelijke procedure.

De percelen vallen onder de bepalingen van het bestemmingsplan "*Distriport Noord-Holland*", vastgesteld door de Raad van de gemeente Koggenland op 8 februari 2010, met de bestemmingen '*bedrijf, groen, verkeer- verblijfsgebied en water*'. Dit plan is onherroepelijk geworden op 4 april 2012. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft hierbij het plandeel dat buiten de 10-jaarstermijn valt vernietigd. Dit betreft fase IV van het plan. Voor dit deel, dat ca. 30% van het bestemmingsplan uitmaakt, blijft de agrarische bestemming uit het voorgaande bestemmingsplan gelden.

Om zicht te houden op het feit of de boekwaarde bij een eventuele verkoop geheel goedge maakt kan worden, is medio januari 2014 de grond getaxeerd. Deze taxatie gaf voorsnog geen reden tot afboeking. Eind 2015 is de grond opnieuw getaxeerd wat resulteerde in een beduidend lagere waardering van de grond. Deze lagere waarde wordt veroorzaakt door de achterblijvende ontwikkeling van bedrijventerreinen waarbij taxateurs zich de vraag hebben gesteld of er ooit sprake zal zijn van een volledige uitgifte van de onderhavige grond voor dit doel. De waarde van de grond is per 1 januari 2016 getaxeerd op € 13,1 mln. Hierdoor moet heeft een afwaardering plaatsgevonden van € 12.270.908,84.

Het arrest van 27 januari 2015 heeft de provincie wederom in het gelijk gesteld in het langlopende conflict met de ontwikkelaars. De provincie zal naar verwachting in het voorjaar van 2016 een schadestaatprocedure starten.

Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Anna Paulowna

Voor de gerealiseerde aankoop voor de ontwikkeling van het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein wordt nog steeds als uitgangspunt aangehouden, dat de provincie de grond in de grondexploitatie inbrengt tegen marktwaarde. Eind 2012 is in overleg met de gemeente Den Helder het consortium Kooyhaven van start gegaan met een onderzoek naar de haalbaarheid van de ontwikkeling van een havengebonden bedrijventerrein. In dat kader is eind 2012 ook overleg opgestart over de verkoop c.q. ruiling van het provinciaal eigendom ter plaatse. De getaxeerde waarde, welke in maart 2013 is vastgesteld, bedraagt € 2.992.000,- en ligt daarmee boven de boekwaarde. Sindsdien heeft een algehele lichte stijging van het grondprijzen plaatsgevonden. Hierdoor hoeft de boekwaarde niet te worden aangepast.

In 2014 heeft het consortium besloten te willen starten in het noordwestelijk deel van het RHB op grond van de bollenboer aldaar. Voor dit nieuwe plan is vooralsnog slechts 1 hectare van de provinciale grond nodig. Deze hectare zal geleverd worden als het bestemmingsplan onherroepelijk is. Verwacht wordt dat deze levering begin 2016 zal plaatsvinden.

Gronden Nieuw Vennep

Perceel is meegekocht bij de realisatie van de N208 en was bestemd voor verkoop aan Staatsbosbeheer. Deze organisatie wil niet kopen, danwel betalen. De taxatie dateert uit 2004, doch is thans nog actueel. Eind 2015 resteerde geen boekwaarde meer. Verkoop van de resterende oppervlakte zal boekwinst opleveren. Daarom kan deze grond volgend jaar worden opgenomen in de categorie VMA.

Perceel Oudelandeweg Middenmeer

Per 1-1-2013 is dit perceel vanwege een stijging van de agrarische grondprijzen gewaardeerd op € 730.000,-, terwijl de boekwaarde, door een geringe afboeking eind 2010, nu op € 650.000,- staat. Deze boekwaarde kan derhalve door de algehele lichte stijging van de grondprijzen reëel worden geacht. Deze grond wordt mogelijk verkocht voor motorcrossterrein.

Compensatiegronden Groetweg 11 te Middenmeer

Deze percelen zijn in 2010 anticiperend aangekocht op basis van de taxatiewaarde. Een taxatie uit 2013 geeft een nagenoeg vergelijkbare waarde. Door de geringe voortgaande stijging in 2015 op de grondmarkt is de boekwaarde van dit object te rechtvaardigen. Verkoop van de boerderij is begin 2016 voorzien.

Percelen Wieringen/Wieringermeer (aangekocht t.b.v. het plan Wieringerrandmeer)

Ultimo 2010 zijn alle percelen op basis van de eind december 2010 getaxeerde vrije (agrarische) verkoopwaarde opgenomen onder de "materiële vaste activa" voor een bedrag van € 26.137.015,-. Gelet op een stijging van agrarische grondprijzen heeft per januari 2015 een nieuwe taxatie plaatsgevonden en is de waarde geraamd op € 26.994.704,-. Er is derhalve geen reden tot afboeking en de boekwaarde zal gehandhaafd worden.

Bergweg 30 te Bloemendaal

Het object Bergweg 30 is verkocht per 7-4-2015 voor een bedrag van € 875.000,- met daarbij een jaarlijkse erfpachtcontract van € 10.000,- (deze wordt 5 jaarlijks geïndexeerd) voor een periode van 30 jaar. De boekwaarde op 9 maart 2015 was € 1.104.557,- hiervan wordt de koopsom van het pachtrecht in mindering gebracht. Daardoor komt de boekwaarde van het bloot eigendom op een bedrag van € 225.806,73.

Perceel te Hoofddorp

Dit perceel met een oppervlakte van ongeveer 15 ha is in 2012 tegen agrarische taxatiewaarde aangekocht. De taxatie per 1-1-2013 geeft daarop geen wijziging en daardoor kan de boekwaarde volledig worden gerechtvaardigd. Dit perceel is oorspronkelijk aangekocht als compensatiegrond voor de N201.

Percelen kassengebied Rozenburg

In 2014 is de Provincie een reserveringsovereenkomst aangegaan met SADC met betrekking tot de percelen in het (voormalig) kassengebied. SADC heeft gedurende de looptijd van deze overeenkomst (tot eind 2016) een optie tot koop op de gronden en betaalt daarvoor een jaarlijkse

reserveringsvergoeding. De gemeente heeft in juni 2015 het ontwerp-bestemmingplan SLP vastgesteld, dat voorziet in een bestemmingswijziging naar bedrijvigheid. SADC is de beoogd koper en ontwikkelaar van de gronden nadat de bestemmingswijziging heeft plaatsgevonden. Een eventuele verkoop aan SADC vindt plaats tegen de op dat moment te taxeren marktwaarde. De in 2014 uitgevoerde taxatie ondersteunt de boekwaarde.

Percelen PASO

In het kader van de *“Uittredingsovereenkomst Mainport Schiphol en Groen, Convenant en Brugovereenkomst”* is aan de gemeente Haarlemmermeer een subsidie betaald van ongeveer € 23 mln. Ter dekking heeft de provincie de beschikking gekregen over circa 350 ha en € 800.000,-. De gronden moeten verkocht worden en van de opbrengst wordt het krediet afbetaald. De boekwaarde van de grond per 31-12-2015 is € 19.029.099,37. In januari 2015 heeft er een nieuwe taxatie plaatsgevonden en is de waarde geraamd op € 24.428.945,-. Er is derhalve geen reden tot afboeking en de boekwaarde zal gehandhaafd kunnen worden.

Percelen Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL)

In 2014 is de provincie zoals eerder aangegeven eigenaar geworden van circa 1700 ha BBL-grond. Eind 2015 hebben wij 1427,09 ha in bezit. De waarde van het bezit overstijgt vele malen de boekwaarde en is in februari 2015 gewaardeerd op € 65.669.400,-. Er is derhalve geen reden tot afboeking en de boekwaarde zal gehandhaafd kunnen worden.

Percelen Beheergrondbank Laagholland en Amstelscheg

Er heeft in 2015 1 verkooptransactie plaatsgevonden. De “winst” is ten goede gekomen aan de algemene middelen.

Tevens zijn de uitvoeringsregels geoptimaliseerd. Dit heeft tot gevolg dat de lopende pachtcontracten in 2016 opnieuw zullen worden aangeboden in combinatie met de mogelijkheid om de grond te kopen.

Door toevoeging van hectares vanuit PASO en BBL is het bezit van de Beheergrondbank toegenomen met ca. 30,60.11 hectare. Door een overdracht van 0,9 hectare aan het RAUM in het kader van de afwikkeling van het RODS-project “Tussen IJ en Z” is het aantal ha iets minder dan oorspronkelijk voorzien. Daarmee komt de oppervlakte beheergrondbank nu uit op ca. 149 hectare.

Er zijn in 2015 voorbereidingen getroffen voor het oversluiten 10 pachtcontracten of verkopen, 2 beëindigingen en 10 nieuwe beheergrondbank pachtcontracten. Effectuering vindt plaats in 2016.

Eind 2014 zijn de gronden getaxeerd. Er is derhalve geen reden tot aanpassing van de boekwaarde.

Percelen Beheergrondbank Groene Uitweg

De verantwoording van de beheergrondbank Groene Uitweg vindt plaats via het programma Groene Uitweg. In 2015 zat er een oppervlakte van ruim 19 hectare in de grondbank. Begin 2016 vind er een evaluatie plaats.

Wat heeft het gekost?

Overzicht anticiperende, strategische aankopen en overige materiële vaste activa* per 31-12-2015 (tabel 1)

Perceel	Boekwaarde per 31-12-2014	Mutaties in 2015	Rente-bijbeschrijving
Anticiperende aankopen			
Niet in exploitatie genomen gronden			
1. Bloemendalerpolder	€ 4.963.262,-	€ -	€ -
2. Gebied Crailo	€ 25.077.784,-	€ 115.710,-	€ -
3. Percelen Jaagweg	€ 25.770.908,-	-€ 12.670.909,-	€ -
4. R.h.b. Anna Paulowna	€ 2.200.000,-	€ -	€ -
Materiële vaste activa			
5. Nieuw-Vennep	€ -	€ -	€ -
6. Perceel Wieringermeer (Terrein Middenmeer)	€ 650.000,-	€ -	€ -
7. Compensatiegronden Wieringermeer	€ 5.227.359,-	€ -	€ -
8. Bergweg 30 Bloemendaal	€ 1.104.557,-	-€ 878.750,-	€ -
9. Perceel Hoofdweg 511 te Hoofddorp	€ 421.419,-	€ -	€ -
10. Gronden in Wieringerrandmeer (aangekocht bij kavelruil)		€ 951.963,87	€ -
Totalen	€ 65.415.289,-	-€ 12.481.985,13	€ -
Strategische aankopen			
Materiële vaste activa			
11. Percelen Kassengebied Rozenburg	€ 9.362.512,-	€ -	€ -
Totalen	€ 9.362.512,-	€ -	€ -
Overige materiële vaste activa			
12. Percelen Wieringen/Wieringermeer (aangekocht t.b.v. Wieringerrandmeer)	€ 25.161.220,-	-€ 4.423.702,39	€ -
13. Percelen PASO	€ 21.437.637,-	-€ 2,408,537,-	€ -
14. Percelen BBL	€ 12.416.975,-	-€ 829,845,-	€ -
15. Percelen Beheergrondbank Laagholland	€ 146.391,-	€ 1.489.431,-	€ -
Totalen	€ 59.162.223,-	-€ 9.816.700,39	€ -

Perceel	Boekwaarde per 31-12-2015	Verplichtingen uit aan en verkoop per 31- 12-2015	Saldo oppervlakte	Laatste taxatiewaarden
Anticiperende aankopen				
Niet in exploitatie genomen gronden				
1. Bloemendalerpolder	€ 4.963.262,-	€ 0,-	777146	1-1-2015
2. Gebied Crailo *	€ 25.193.494,-	€ 0,-	440376	Taxatierapport is per 1 maart 2016 beschikbaar
3. Percelen Jaagweg	€ 13.100.000,-	€ 0,-	1122735	8-1-2016 (€ 13.500.000,-)
4. R.h.b. Anna Paulowna	€ 2.200.000,-	€ 0,-	175988	15-3-2013 (€ 2.992.000,-)
Materiële vaste activa				
5. Nieuw-Vennep	€ -	€ 0,-	37891	Niet voorhanden
6. Perceel Wieringermeer	€ 650.000,-	€ 0,-	145865	1-1-2013 (€ 650.000,-)
7. Compensatiegronden	€ 5.227.359,-	€ 0,-	705490	1-1-2013 (€ 5.213.950,-)
8. Bergweg 30, Bloemendaal	€ 225.806,73	€ 0,-	0	16-9-2013 (€ 1.260.000,-)
9. Perceel Hoofdweg 511	€ 421.419,-	€ 0,-	48000	1-1-2013 (€ 420.000,-)
10. Gronden in Wieringerrandmeer (aangekocht bij kavelruil)	€ 951.963,87	€ 0,-	249275	
Totalen	€ 52.933.304,60	€ 0,-	3702766	
Strategische aankopen				
Materiële vaste activa				
11. Percelen Kassengebied Rozenburg	€ 9.362.512,-	€ 0,-	134789	1-1-2014 (€ 9.474.221,-)
Totalen	€ 9.362.512,-	€ 0,-	134789	
Overige materiële vaste activa				
12. Percelen Wieringen (aangekocht t.b.v. Wieringerrandmeer)	€ 20.737.517,61	€ 0,-	4821622	17-1-2015 (€ 26.137.015,-)
13. Percelen PASO	€ 19.029.099,-	€ 0,-	3825294	27-1-2015 (€22.388.989,-)
14. Percelen BBL	€ 11.587.130,-	€ 0,-	14270875	26-2-2015 (€65.669.400,-)
15. Percelen Beheergrondbank Laagholland	€ 1.635.822,-	€ 0,-	1584445	27-1-2015 (€4.080.264,-)
Totalen	€ 52.989.568,61	€ 0,-	24502236	

* In de jaarrekening 2011 is een voorziening getroffen van € 8.000.000,- op deze gronden i.v.m. te verwachten lagere opbrengst.

Overzicht van het verloop van de grondkredieten					dienstjaar 2015
Omschrijving van de investeringsuitgaven	Besluit van pro-vinciale staten resp. begrotings- wijziging	Totaal krediet	Te besteden in 2015	Besteed in 2015	Nog te besteden per 31-12-2015
Krediet v. anticip. gronden en NIEGG-gronden	10-12-2001; 66	27.200.000,00	-	-	
idem	25-06-2007;50	32.800.000,00			
idem	NJN 2008	35.000.000,00	8.584.711,05	1.067.673,87	8.395.787,18
idem, verlaging krediet	18-11-2013;64	13.000.000,00-			
verkoop grond				878.750,00-	
rentebijschrijving op NIEGG- gronden					
subtotaal		82.000.000,00	8.584.711,05	188.923,87	8.395.787,18
Strategisch grondbeleid	begroting 2007	15.000.000,00	5.598.545,80		5.598.545,80
idem (BBL-gronden)	18-11-2013;64	13.000.000,00			
		28.000.000,00	5.598.545,80		5.598.545,80
Revolving Fund Grondruilingen	14-2-2011;16	3.000.000,00	3.000.000,00		3.000.000,00
		3.000.000,00	3.000.000,00	-	3.000.000,00
Beheergrondbank Laag Holland	14-2-2011;15	5.000.000,00	4.853.609,13	1.512.681,11	3.364.178,02
idem verkoop				23.250,00-	
		5.000.000,00	4.853.609,13	1.489.431,11	3.364.178,02

4.7 Provinciale heffingen

Wat hebben wij bereikt?

Uit provinciale ofwel lokale heffingen ontstaan inkomsten, betaald door de burgers en – in mindere mate – het bedrijfsleven. Met het heffen van lokale heffingen creëren wij de mogelijkheid aanvullend (op onder meer de uitkering uit het provinciefonds) collectieve voorzieningen, zoals deze in de verschillende programma's zijn opgenomen, te financieren. Bij het heffen gaan wij zoveel mogelijk uit van het profijtbeginsel. Bij het profijtbeginsel is het uitgangspunt dat degene die profiteert van een voorziening, voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen dan bij belastingen. Deze paragraaf geeft de door Provinciale Staten vastgestelde beleidslijnen en de gerealiseerde belastingopbrengsten weer. Bij het heffen houden wij rekening met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet. Daaruit komt het volgende naar voren:

Lastendruk

De provinciale heffingen bepalen, zij het in geringe mate, de collectieve lastendruk en zijn dus mede bepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van een provinciale belasting niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen.

Lokale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger terug voor de betaling aan de provincie? Wij streven naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van het te betalen bedrag. In de Provinciewet staat dat provinciale opcenten tot een bepaalde limiet geheven mogen worden en dat leges maximaal kostendekkend mogen zijn. De opbrengsten van de heffingen zijn bij speciale wetten aan limieten gebonden. Bij overtreding van de wet regels kan de rechter de desbetreffende heffingsverordening onverbindend verklaren.

Wat hebben wij daarvoor (meer) gedaan?

Wij heffen jaarlijks de volgende lokale heffingen:

- Belastingen: betalingen voor uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.
- Heffingen: betalingen voor uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. De Provincie Noord-Holland kent de nazorgheffing gesloten stortplaatsen en de grondwaterheffing.
- Rechten: betalingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De Provincie Noord-Holland kent leges en overige rechten.

Wat heeft het opgebracht?

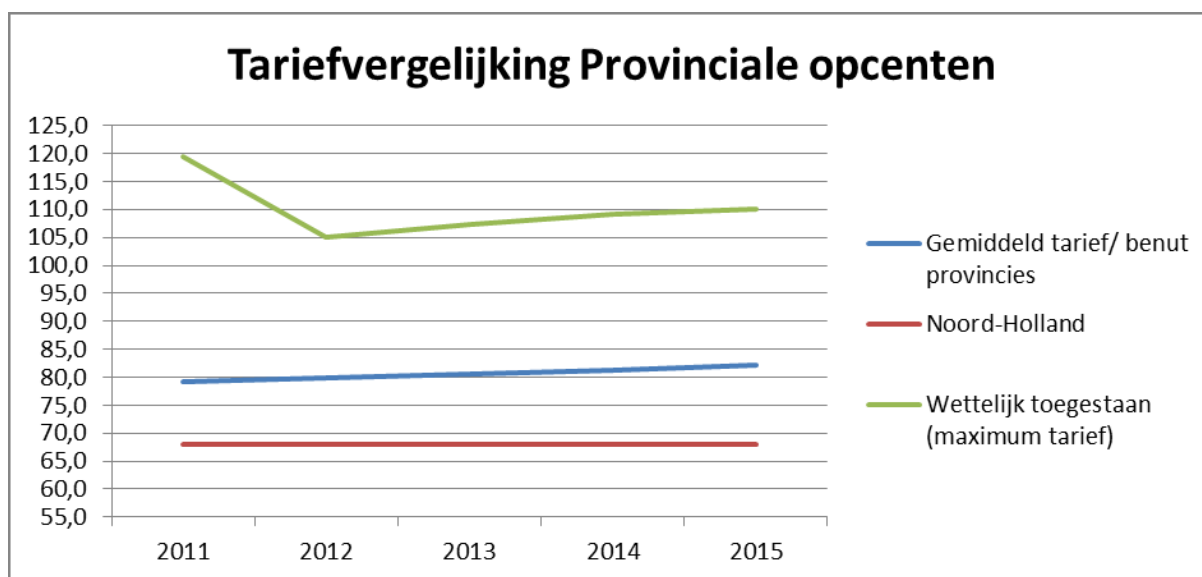
Noord-Hollandse opcenten in vergelijking met overige provincies

Provincies mochten met ingang van 1 januari 2015 maximaal 110,1 opcenten heffen.

Dit maximum wordt jaarlijks geïndexeerd met de tabelcorrectiefactor (een aanpassing aan de ontwikkeling van de gemiddelde prijsindexcijfers).

Noord-Holland heeft sinds 2001 het laagste opcententarief.

Naam provincie	Tarief opcenten	Tarief opcenten	Maximum tarief		% Benut	
	m.i.v. 1 januari 2014	m.i.v. 1 januari 2015	2014	2015	2014	2015
Groningen	87,4	88,4	109,1	110,1	80,1	80,3
Friesland	90,3	94,1	109,1	110,1	82,8	85,5
Drenthe	88,3	90,0	109,1	110,1	80,2	81,7
Overijssel	79,9	79,9	109,1	110,1	72,6	72,6
Flevoland	76,6	76,6	109,1	110,1	69,6	69,6
Gelderland	87,1	88,8	109,1	110,1	79,1	80,7
Utrecht	72,6	72,6	109,1	110,1	65,9	65,9
Noord-Holland	67,9	67,9	109,1	110,1	61,7	61,7
Zuid-Holland	95,0	95,0	109,1	110,1	86,3	86,3
Zeeland	78,3	78,3	109,1	110,1	71,1	69,1
Noord-Brabant	75,8	76,1	109,1	110,1	68,8	71,1
Limburg	76,6	77,9	109,1	110,1	69,6	70,8
Gemiddeld tarief/ benut provincies	81,3	82,1	109,1	110,1	73,8	74,6

De lastendruk in Noord-Holland in 2015 voor een 'gemiddelde' personenauto in de gewichtsklassen waarin de meeste voertuigen voorkomen gaf het volgende beeld (één opcent is 1% van de in de tabel genoemde hoofdsom motorrijtuigenbelasting (MRB) van die gewichtsklasse):

Gewichtsklasse voertuig	Hoofdsom MRB per 1-4-1995	Gemiddeld tarief 2014	Lastendruk in 2015
751 t/m 850 kg.	€ 107,91	67,9	€ 73,27
851 t/m 950 kg.	€ 136,50	67,9	€ 92,68
951 t/m 1.050 kg.	€ 183,24	67,9	€ 124,42
1.051 t/m 1.150 kg.	€ 229,98	67,9	€ 156,16
1.151 t/m 1.250 kg.	€ 276,72	67,9	€ 187,89
1.251 t/m 1.350 kg.	€ 323,45	67,9	€ 216,62

Opcenten in Noord-Holland, raming en resultaat 2015

Voor 2015 werd de bij begroting 2015 geraamde opbrengst opcenten ad € 189 miljoen bij Zomernota 2015 bijgesteld naar € 191 miljoen. In 2015 werd € 191.105.042 aan opbrengst opcenten ontvangen.

De tussentijdse bijstelling van de raming werdvoor een flink deel veroorzaakt door meer verhuisbewegingen in de eerste helft van 2015 van middelgrote grootwagenaanpakhouders (GWH-leasebedrijven) richting Noord-Holland dan omgekeerd het geval was. Dit leidt tot een hogere opbrengst van ca. € 3,75 miljoen structureel, waarvan € 2 miljoen ontvangen werd over de tweede jaarhelft van 2015. Vandaar de verhoogde raming 2015 van € 189 naar 191 miljoen. De bijgestelde raming en uiteindelijke opbrengst waren vrijwel in evenwicht.

Naast de verhuisbewegingen van leasebedrijven was er bij veel provincies sprake van autonome groei bij leasebedrijven.. Voor de jaren 2015 en volgende wordt uitgegaan van 0% autonome groei van het aantal belaste voertuigen.

Provinciale Staten hebben laatstelijk op 10 november 2008 besloten het opcententarief van 63,9 per 1 april 2009 met vier opcenten te verhogen naar 67,9. Dit besluit is op 12 december 2008 gepubliceerd in provinciaal blad 2008/127. Dit tarief gold ook voor het jaar 2015.

Het maximum aantal opcenten dat provincies in 2015 mochten heffen was 110,1 opcenten. Eén opcent genereerde in 2015 circa € 2,8 miljoen aan opbrengst. De onbenutte belastingcapaciteit, mede bepalend voor de provinciale weerstandscapaciteit, kwam in 2015 uit op afgerond € 118 miljoen.

Heffingen: nazorgheffing gesloten stortplaats en grondwaterheffing

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

Op 1 januari 2015 bedroeg het vermogen van het Nazorgfonds circa € 50,6 miljoen. In de begroting 2015 werd ten onrechte de raming 2014 ad € 566.000 opgenomen, terwijl in de PS-voordracht voor 2015 in totaal € 478.000 aan nazorgheffing werd vastgesteld. Dit bedrag had dan ook in de begroting 2015 geraamd moeten zijn. Dit totaalbedrag aan nazorgheffing werd in 2015 opgelegd en ontvangen. De opbrengst nazorgheffing wordt altijd direct na ontvangst in het Nazorgfonds gestort.

Naast genoemde vastgestelde heffingsbedragen hebben uw Staten op 14 december 2015 besloten tot het opleggen van negatieve voorlopige eindheffingen van € 3.475.000 en € 2.165.000 voor respectievelijk de stortplaatsen Schoteroog en Hollandse Brug.aangezien deze terugbetalingen aan de stortplaatsexploitanten in eerste instantie over de provinciale rekening liepen staat er in jaarrekening 2015 een totaalbedrag aan baten ad € 6.118.000 nazorgheffing verantwoord. Evenals dat normaliter de heffingsopbrengsten direct na ontvangst in het Nazorgfonds worden gestort is het saldo van deze onttrekking vanuit het Nazorgfonds direct op de provinciale rekening gestort. Op 31 december 2015 was (na aftrek van gemaakte kosten en voorlopige eindheffing en toevoeging van de heffingsopbrengst, rente en het resultaat uit beleggingen) de omvang van het Nazorgfonds ongeveer € 45,5 miljoen.

De verordening Nazorgheffing is door Provinciale Staten vastgesteld bij besluit van 29 maart 1999, nummer 19 (Provinciaal blad 1999/25) en de Tarieventabel 2015 bij besluit van 10 november 2014 (Provinciaal blad 2015/2).

Grondwaterheffing

Per 1 januari 2010 is de grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. De heffing is bestemd voor de kosten voor het grondwaterbeleid, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. In 2015 bedroeg de opbrengst Grondwaterheffing € 709.000. Geraamd was € 730.000. De kosten voor uitvoering Grondwaterplan bedroegen € 297.000. In de voorziening Grondwaterheffing is in 2015 het genoemde verschil tussen opbrengst en kosten ad. € 412.000 gestort. De stand van de voorziening Grondwaterheffing was op 1 januari 2015 € 934.000 en bedroeg € 1.346.000 per 31 december 2015. Deze voorziening heeft tot doel fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. Gelet op de gestage groei van de voorziening in de afgelopen jaren zal, na een kosten-batenanalyse in meerjarig perspectief, worden gezien of een voorstel tot aanpassing van het heffingstarief met ingang van 2017 aan uw Staten wordt voorgelegd.

De Grondwaterheffingsverordening Noord-Holland 2010 is door Provinciale Staten vastgesteld bij besluit van 9 november 2009, nummer 61 (Provinciaal blad 2009/150).

Retributies: leges/rechten

De geraamde legesopbrengst voor 2015 was € 1.241.000 en er werd € 1.885.000 aan leges ontvangen. Het positieve verschil tussen raming en opbrengst komt hoofdzakelijk uit vergunningverlening in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (geraamd € 910.000 gerealiseerd € 1.606.000). Legesopbrengsten zijn afhankelijk van het aantal en in grootte (qua legesopbrengst) soms sterk afwijkende vergunningaanvragen en daarmee moeilijk te voorspellen. De hogere opbrengst leges Wabo wordt deels verklaard door de aantrekkende economie wat resulteerde in meer bouwactiviteiten en vergunningaanvragen.

De Legesverordening Noord-Holland 2010 is door provinciale staten vastgesteld bij besluit van 7 december 2009, nummer 80 (Provinciaal blad 2009/166) en de Legestarieventabel 2014 bij besluit van 10 maart 2014 (Provinciaal blad 2014/25).

Jaarrekening

5 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1 Totaaloverzicht per programma van baten en lasten

Baten en lasten per programma exclusief mutaties reserves (x 1.000 euro)

Nr	Programma	LASTEN		BATEN		SALDO
		Actuele begroting	Gerealiseerd	Actuele begroting	Gerealiseerd	Saldo rekening
1	Openbaar Bestuur	44.780	28.796	1.921	1.087	27.709
2	Bereikbaarheid	303.177	283.316	110.938	111.523	171.793
3	Water	16.585	15.595	965	1.007	14.588
4	Milieu	31.933	34.531	4.918	10.543	23.989
5	Ruimte	118.613	104.091	43.186	34.350	69.740
6	Cultuur en Welzijn	29.186	19.636	-2.276	-2.358	21.994
7	Financiën	631	3.174	330.651	320.927	-317.753
	Saldo van baten en lasten	544.905	489.138	490.303	477.079	12.060

Toelichting op tabel baten en lasten per programma

De analyse van afwijkingen is te vinden in de programmaverantwoording en hier niet dubbel opgenomen. In die zin vormen die onderdelen van de programmaverantwoording, die de verschillen verklaren tussen begrote en werkelijke baten en lasten op programmaniveau een onderdeel van deze jaarrekening.

Mutaties reserves per programma (x 1.000 euro)

Nr	Programma	LASTEN		BATEN		SALDO
		Actuele begroting	Gerealiseerd	Actuele begroting	Gerealiseerd	Saldo rekening
1	Openbaar Bestuur	5.025	5.025	8.152	-55	5.080
2	Bereikbaarheid	50.069	48.592	61.510	58.564	-9.973
3	Water	1.815	1.815	100	123	1.692
5	Ruimte	60.914	55.734	37.010	20.929	34.805
7	Financiën	20.484	20.724	93.957	71.042	-50.319
	Totaal mutaties reserves	138.307	131.889	200.729	150.603	-18.714
	Resultaat	683.212	621.028	691.032	627.682	-6.654

Toelichting mutaties reserves per programma

De analyse van afwijkingen is te vinden in de programmaverantwoording en hier niet dubbel opgenomen. In die zin vormen die onderdelen van de programmaverantwoording, die de verschillen verklaren tussen begrote en werkelijke baten en lasten op programmaniveau een onderdeel van deze jaarrekening.

5.2 Specificatie algemene dekkingsmiddelen

Specificatie algemene dekkingsmiddelen (x 1.000 euro)

		LASTEN		BATEN		SALDO
		Actuele begroting	Gerealiseerd	Actuele begroting	Gerealiseerd	Saldo rekening
7001	Resultaat op uitzettingen<1 jaar	0	0	0	0	0
7011	Renteresultaat	0	0	8.843	8.867	-8.867
7011	Rentetoevoeging aan gelden van derden	0	0	0	0	0
7021	Uitkering uit het Provinciefonds	0	0	111.675	112.206	-112.206
7030	Motorrijtuigenbelasting	0	0	191.000	191.105	-191.105
7040	Dividendopbrengsten	0	0	300	348	-348
7041	Resultaat op verkoop aandelen	0	0	0	0	0
7045	Voorziening Reorganisatie	0	0	0	0	0
7045	Voorziening Risico's	0	200	0	300	-100
7045	Voorziening GO-gelden	0	0	0	0	0
7045	Voorziening Subsidiecrediteuren	0	0	300	1.285	-1.285
7050	Stelpost afrekeningsverschillen vr.jaren	0	0	11.500	0	0
7050	Stelpost te verwachten onderuitputting	0	0	0	0	0
7050	Stelpost Infra/Normkosten	0	0	0	0	0
7050	App.kst.in de loop van het jaar ontstaan	-3.350	0	0	0	0
7050	App.kst.overgebracht naar producten	6.990	0	0	0	0
7050	Apparaatskosten doorbelast naar activa	-5.200	0	0	0	0
7050	Stelpost prijsstijgingen	0	0	0	0	0
7050	Doorschuif btw	0	291	2.752	2.511	-2.220
7050	Stelpost opvangen macro-ec. Tegenvallers	0	0	0	0	0
7050	Stelpost Nieuw collegeprogramma	0	0	0	0	0

7050	Stelpost bezuinigingsopdracht Directie	0	0	0	0	0
7050	Stelpost frictiekosten RUDs	0	0	0	0	0
	Totaal	-1.560	491	326.370	316.622	-316.132

5.3 Overzicht van de aanwending van het bedrag van onvoorzien (art. 28b)

Van het bedrag van onvoorzien (begroot € 89.000) is in 2015 geen gebruik gemaakt.

5.4 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c)

Incidentele en structurele baten en lasten

2015	Programma	Eindtotaal	Incidenteel	Structureel
Totaal Exploitatie		12.059.673	96.921.447	-84.861.774
<i>Baten</i>		<i>-477.078.806</i>	<i>-6.751.014</i>	<i>-470.327.793</i>
	1 Openbaar Bestuur	-1.086.774	-46.512	-1.040.262
	2 Bereikbaarheid	-111.522.748	-4.790.064	-106.732.684
	3 Water	-1.007.276	-213.657	-793.618
	4 Milieu	-10.542.831	5.682	-10.548.514
	5 Ruimte	-34.350.210	-4.092.992	-30.257.219
	6 Cultuur en Welzijn	2.358.362	2.380.029	-21.667
	7 Financiën	-320.927.328	6.500	-320.933.828
<i>Lasten</i>		<i>489.138.479</i>	<i>103.672.460</i>	<i>385.466.019</i>
	1 Openbaar Bestuur	28.795.612	278.126	28.517.487
	2 Bereikbaarheid	283.316.130	73.848.369	209.467.761
	3 Water	15.594.848	8.000.803	7.594.045
	4 Milieu	34.531.396	2.510.678	32.020.718
	5 Ruimte	104.090.593	17.765.906	86.324.687
	6 Cultuur en Welzijn	19.635.548	1.666.858	17.968.690
	7 Financiën	3.174.352	-398.279	3.572.631
Totaal Reserves		-18.713.733	-64.690.520	45.976.788
<i>Baten</i>		<i>-150.602.996</i>	<i>-149.590.070</i>	<i>-1.012.926</i>
	1 Openbaar Bestuur	55.348	55.348	0
	2 Bereikbaarheid	-58.564.397	-58.564.397	0
	3 Water	-123.013	-123.013	0
	5 Ruimte	-20.928.652	-19.915.726	-1.012.926
	7 Financiën	-71.042.281	-71.042.281	0
<i>Lasten</i>		<i>131.889.263</i>	<i>84.899.550</i>	<i>46.989.713</i>
	1 Openbaar Bestuur	5.025.000	5.025.000	0
	2 Bereikbaarheid	48.591.861	25.884.675	22.707.186
	3 Water	1.814.746	1.814.746	0
	5 Ruimte	55.733.966	39.471.577	16.262.388
	7 Financiën	20.723.690	12.703.551	8.020.139
Eindtotaal		-6.654.060	32.230.927	-38.884.986

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten

OD	Subproduct omschrijving	Incidentele baten	Incidentele lasten	Totaal
1.1.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-116.413	-116.413
1.1.1	Afrekeningsversch.vrg. jaren	0	-3.798	-3.798
1.1.1	Afrekeningsverschillen voorg.dienstjaren	-25.900	-138.376	-164.276
1.1.1	Verkiezingen 2015	0	130.703	130.703
1.1.1	Wisseling Provinciale Staten	0	34.303	34.303
1.1.3	Afrek.versch.vrg.jrn	0	4.785	4.785
1.2.2	Veiligheidsbeleid en crisismangement	-20.612	0	-20.612
1.3.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-2.972	-2.972
1.3.2	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-21.562	-21.562
1.3.2	Clusterregeling Europese projecten	0	446.803	446.803
1.3.2	Resv. cofinanciering Europese projecten	55.348	5.025.000	5.080.348
1.3.2	Resv. Europese projecten	0	-55.348	-55.348
2.1.1	Afrek.versch.vrg.jrn	102.727	-146.055	-43.328
2.1.1	Beheer GOVI (Grenzeloze OV Info)	-50.000	176	-49.824
2.1.1	Resv. EXIN-H projecten Verkeersmanagemen	0	164.533	164.533
2.1.2	Afkoopsommen beheer en onderhoud	0	2.206.500	2.206.500
2.1.2	Afrek.versch.vrg.jrn	1.115	-779.521	-778.406
2.1.2	Afrekeningsverschillen vorige dienstjare	0	-163.362	-163.362
2.1.2	Nagekomen kosten afgesloten projecten	-60.000	9.816	-50.184
2.1.2	Projecten v. derden (Beverkoog)	-400.180	406.576	6.396
2.1.2	Resv. EXIN-H projecten Weginfrastructuur	0	578.000	578.000
2.1.2	Resv. Groot Onderh. Wegen en Vaarwegen	-2.992.643	0	-2.992.643
2.1.2	Resv. Innovatieprojecten SolaRoad	0	2.700.000	2.700.000
2.1.2	Resv. TWIN-H projecten Weginfrastructuur	-78.888	2.687.892	2.609.004
2.1.2	Resv. Westfriisaweg (N23)	-47.641.759	47.641.759	0
2.1.2	Resv. Zuidas en Zeepoort	-12.149	16.575.149	16.563.000
2.1.2	Revisiewerkzaamheden	0	158.587	158.587
2.1.3	Kosten DRIS	-49.356	53.112	3.757
2.1.3	Resv. EXIN-H projecten OV PNH	-42.984	2.045.508	2.002.524
2.1.3	Resv. OV B&U	0	37.387	37.387
2.1.3	Resv. OV Zijtakken Regionet (Zuidtangent	0	6.286	6.286
2.1.3	Zijtakken Zuid Tangent	-3.104.137	3.031.544	-72.594
2.1.4	Afrek.versch.vrg.jrn	-62.016	-199.415	-261.431
2.1.4	Projecten v.derden (Brug Muiden)	-256.025	246.119	-9.906
2.1.4	Resv. Gr.onderh.weg/vaarw.(VIK-werken)	0	2.929.632	2.929.632
2.1.4	Resv. groot onderhoud vaarwegen	0	63.011	63.011
2.1.4	Schades vaarwegen	0	85.600	85.600
2.2.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-1.447.503	-1.447.503
2.2.1	Resv. EXIN-H project IBP Hilversum	0	331.645	331.645
2.2.1	Resv. EXIN-H Verkeersmanagement	0	257.095	257.095

OD	Subproduct omschrijving	Incidentele baten	Incidentele lasten	Totaal
2.2.1	Resv. fietsinfrastructuur	-5.261.016	2.255.932	-3.005.084
2.2.1	Resv. OLV-Greenport	-1.200	831.200	830.000
2.2.1	Subsidies UvR Wayfinding (SRA)	-581.058	581.058	0
2.3.2	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-656.620	-656.620
2.3.2	Resv. EXIN-H OV Projecten	0	1.538.635	1.538.635
2.3.2	Resv. EXIN-H Progr. kosten projecten OV	0	287.824	287.824
2.3.2	Resv. Openbaar Vervoer projecten	-2.667.779	3.523.595	855.815
2.3.2	Resv. OV projecten	0	1.688.554	1.688.554
2.3.2	Resv. OV subsidies	0	935.552	935.552
2.3.2	Resv. TWIN-H projecten OV-infrastructuur	-197.113	6.882.220	6.685.107
2.3.2	Subsidies voorzieningen OV	0	2.385.024	2.385.024
3.1.1	Afrekeningsversch.vrg. jaren	0	-1.581	-1.581
3.1.1	Resv. AP2010 programma Kustvisie	0	4.511.761	4.511.761
3.1.1	Resv. TWIN-H programma Kustvisie	0	66.526	66.526
3.1.1	Rijksmiddelen planstudie kustvisie	-48.755	48.755	0
3.2.1	Afrek.versch.vrg.jrn	-165.034	48.460	-116.574
3.2.1	Resv. ILG Tender Water	0	597.347	597.347
3.2.1	Resv. TWIN-H Integrale waterprojecten	0	1.039.696	1.039.696
3.2.1	Resv. Waterrecreatie	0	1.804.746	1.804.746
3.2.1	Resv. Zelfvoorz. zoetwaterberging	-123.013	10.000	-113.013
3.2.1	Resv. Zelfvoorz.zoetwaterberging	0	123.013	123.013
3.2.1	Uitvoeren subsidies waterbeheer	0	65.000	65.000
3.2.2	Afrek.versch.vrg.jrn	132	-89.709	-89.577
3.2.2	Resv. ILG (Verdrogingsbestrijding)	0	1.591.534	1.591.534
4.1.2	Afrek.versch.vrg.jrn	977	-413.468	-412.491
4.1.2	Bodemsanering bedrijvenregeling	-157.795	157.795	0
4.1.2	Luchtkwaliteit (RSL)	-12.500	0	-12.500
4.1.2	Verbetermaatregelen luchtkwaliteit	0	12.500	12.500
4.2.1	Duurzame energie projecten (subs)	0	1.699.319	1.699.319
4.2.1	Resv. TWIN-H projecten Duurzame Energie	0	880.709	880.709
4.2.1	Resv. Werkgelegenh.en economie	0	415.871	415.871
4.2.2	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-256.300	-256.300
4.2.2	Resv. AP2010 DE projecten	0	52	52
4.2.2	Resv. EXIN-H Progr.kosten proj.Duurz.ene	0	7.500	7.500
4.2.2	Resv. EXIN-H Projecten Duurzame energie	0	6.700	6.700
4.2.2	Rijksbijdrage Leren voor Duurz.Ontwikkel	175.000	0	175.000
5.1.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-702.842	-702.842
5.1.1	Beleidsuitvoering wonen/invest. (N)	-690.930	0	-690.930
5.1.1	Resv. AP 2010 Prov Woonvisie 2010-2020	0	1.244.995	1.244.995
5.1.1	Resv. Stedelijke vernieuwing	0	1.012.926	1.012.926
5.1.1	Resv. Werkgelegenh.en economie	0	3.132.762	3.132.762

OD	Subproduct omschrijving	Incidentele baten	Incidentele lasten	Totaal
5.1.1	Stedelijke vernieuwing	0	690.930	690.930
5.1.3	Afrek.versch.vrg.jrn	500.000	-454.150	45.850
5.1.3	Resv. Kwalit.fonds Bloemendalerpolder	0	55.602	55.602
5.1.3	Resv. Kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder	-55.602	0	-55.602
5.1.3	Resv. Tijdelijk beheer gronden	-658.808	658.808	0
5.1.3	Resv. UNA ISV voorbereidingsk.Task Force	0	16.870	16.870
5.1.3	Resv. Werkgelegenh.en economie	0	246.638	246.638
5.1.3	Ruimtelijke kwaliteit	0	68.717	68.717
5.3.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-282.119	-282.119
5.3.1	Resv. TWIN-H projecten A&O-beleid	0	98.384	98.384
5.3.1	Resv. Werkgelegenheid en economie	-4.245.271	16.647.356	12.402.085
5.3.1	Subsidies optimaal vestigingsklimaat	0	25.000	25.000
5.3.1	Vliegveld de Kooy	0	1.100.000	1.100.000
5.3.2	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-4.271.530	-4.271.530
5.3.2	Resv. AP2010 Projecten HIRB Light	0	-315.215	-315.215
5.3.2	Resv. Duurzame Zeehavens	0	4.740.000	4.740.000
5.3.2	Resv. herstr.bedrijfsterreinen	0	3.609.754	3.609.754
5.3.2	Resv. Herstructurering bedrijventerrei	-3.609.754	100.000	-3.509.754
5.3.2	Resv. WED - Watergebonden bedrijvigheid	0	2.066.197	2.066.197
5.3.3	Resv. Ontwikkeling havencomplexen	0	3.609.492	3.609.492
5.3.3	Resv. Programma Water als Econ. Drager	-2.066.197	0	-2.066.197
5.3.3	Resv. Werkgelegenh.en economie	0	100.000	100.000
5.3.4	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-22.497	-22.497
5.3.4	Resv. Europese proj. Landbouwsubsidies	0	9.800.000	9.800.000
5.3.4	Resv. TWIN-H Greenport-Aalsmeer	0	3.572	3.572
5.4.1	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-129.693	-129.693
5.4.1	Projecten v.derden (Natuurbrug Zandpoort	357.471	-357.471	0
5.4.1	Resv. Groen	-6.611.059	0	-6.611.059
5.4.1	Resv. Groen (kasraming B&U)	-500.000	727.663	227.663
5.4.1	Resv. Groen (kasraming Beleid)	-4.079.837	3.880.178	-199.659
5.4.1	Resv. Groen (kasraming SVT)	0	1.972.422	1.972.422
5.4.1	Resv. Groene Uitweg	-2.258.981	3.074.729	815.748
5.4.1	Resv. Groene Uitweg (kasraming B&U)	-324.307	883.426	559.118
5.4.1	Resv. Groene Uitweg (kasraming SVT)	0	1.375.556	1.375.556
5.4.1	Resv. ILG (opdrachten)	0	922.156	922.156
5.4.1	Resv. ILG (subsidies)	0	313.665	313.665
5.4.1	Resv. TWIN-H Groene projecten	0	897.628	897.628
5.4.1	Resv. UNA Projecten groen	0	432.466	432.466
5.4.1	Subsidies recreatie	0	22.848	22.848
5.4.1	Subsidies Regionale samenwerking	0	264.910	264.910
5.4.2	Afrek.versch.vrg.jrn	644.612	-1.829.577	-1.184.965

OD	Subproduct omschrijving	Incidentele baten	Incidentele lasten	Totaal
5.4.2	Resv. cofinanciering Waddenzee	-410.055	1.910.055	1.500.000
5.4.3	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-103.128	-103.128
6.3.3	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-199.410	-199.410
6.3.3	Beleidskader Jeugdzorg (N)	2.380.029	-2.380.029	0
6.3.3	Resv. EXIN-H Projecten Jeugdzorg	0	-8.828	-8.828
6.3.3	Resv. TWIN-H projecten Jeugdzorg	0	-48.665	-48.665
6.4.2	Afrek.versch.vrg.jrn	0	-1.025.869	-1.025.869
6.4.2	Resv. EXIN-H Progr. kosten Welz. (Sport)	0	118.000	118.000
6.4.2	Resv. EXIN-H Proj. Welzijn (Leefb.platt)	0	134.121	134.121
6.4.2	Resv. TWIN-H projecten Welzijn	0	481.626	481.626
6.4.2	Resv. TWIN-H projecten Zorg	0	-3.189	-3.189
6.5.1	Afrek.versch.vr.jrn.	0	-64.920	-64.920
6.5.1	N-H Erfgoed subsidies	0	1.275.000	1.275.000
6.5.1	Resv. EXIN-H Progr.proj.Cultuurhistorie	0	28.290	28.290
6.5.1	Resv. EXIN-H Projecten Cultuurhistorie	0	181.921	181.921
6.5.1	Resv. ILG Stelling van Amsterdam	0	1.097.575	1.097.575
6.5.1	Resv. Monumenten subs	0	1.419.597	1.419.597
6.5.1	Resv. TWIN-H projecten Cultuurhistorie	0	310.011	310.011
6.5.1	Resv. Werkgelegenh.en economie	0	350.000	350.000
6.5.2	Resv. Monumenten	0	1.627	1.627
7.1.1	Afrek.versch.vrg.jrn	37.078	-427.524	-390.446
7.1.1	Schades aan prov.eigendommen	-30.577	29.244	-1.333
7.1.2	Algemene Reserve	-35.475.000	860.000	-34.615.000
7.1.2	Resv. Actieprogramma 2010	-5.441.593	11.146.566	5.704.973
7.1.2	Resv. EXIN-H	-5.670.944	420.984	-5.249.960
7.1.2	Resv. huisvesting	-1.696.399	0	-1.696.399
7.1.2	Resv. ILG	-7.272.698	0	-7.272.698
7.1.2	Resv. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds	-1.421.225	0	-1.421.225
7.1.2	Resv. Organisatieveranderingen	-283.670	0	-283.670
7.1.2	Resv. TWIN-H	-13.296.409	276.001	-13.020.408
7.1.2	Resv. UNA	-449.336	0	-449.336
7.1.2	Resv.Vervanging ICT-apparatuur	-35.006	0	-35.006

5.5 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (art. 28d)

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Deze nieuwe wet vervangt de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT). Binnen de WNT wordt de bezoldiging van topfunctionarissen genormeerd. Onder topfunctionarissen wordt bij een provincie verstaan de provinciesecretaris en de griffier. Daarnaast betekent de inwerkingtreding van de WNT dat in de jaarrekening 2015 een overzicht moet worden opgenomen van alle topfunctionarissen (zijnde de provinciesecretaris en de griffier), waarbij op persoonsniveau de verschillende componenten van het beloningsmaximum (beloning, , belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn) dienen te worden toegelicht. Politieke ambtsdragers vallen niet onder de wet.

Leidinggevende topfunctionarissen

Model WNT				
bedragen x € 1	[NAAM]	Mevr. G.E.A. van Craaikamp	Dhr J.J.M. Vrijburg	Dhr. J.R. Loggen
Functie(s)	[FUNCTIE]	Provinciesecretaris	Statengriffier	Waarnemend Statengriffier
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	01.01 - 31.12	01.01-31.08	03.07-31.12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1,11	1	1,11
Gew ezen topfunctionaris?	ja/nee	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja/nee	Ja	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	ja/nee	nvt	nvt	nvt
Toepasselijk WNT-maximum (na rato) €	178.000 €	178.000,00 €	118.504,11 €	88.756,16
Bezoldiging				
Beloning	-	€ 168.991,92	€ 66.325,39	€ 42.413,88
Belastbare onkostenvergoedingen	-	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn (aanspraken)	-	€ 16.299,66	€ 8.753,08	€ 4.868,95
Totaal bezoldiging	[SOM]	€ 185.291,58	€ 75.078,47	€ 47.282,83
Motivering indien overschrijding: zie note	1)	Overschrijding	Geen overschrijding	Geen overschrijding

1) Overgangsregeling

Het inkomen van de provinciesecretaris komt in 2015 boven de WNT-norm van € 178.000,- uit. Het inkomen bedraagt € 185.291,58, inclusief een outputbeloning van € 3.544,61. Deze beloning komt voort uit de (interprovinciale) Regeling Jaargesprekken. De outputbeloning is volgens de WNT niet toegestaan. Echter als deze is afgesproken voor de inwerkingtreding van de WNT geldt overgangsrecht en wordt de variabele beloning tot de bezoldiging gerekend. Afspraken worden gedurende een periode van vier jaar na inwerkingtreding van de wet (2013) gerespecteerd. Dat is hier het geval. Vanaf 2017 is een dergelijke bonus wettelijk niet meer toegestaan. Verder geldt ook voor het inkomen wat boven de WNT-norm uitkomt overgangsrecht. Dit betekent dat het inkomen tot 2019 gerespecteerd dient te worden. Vanaf 2019 moet het inkomen in drie jaar worden teruggebracht tot de op dat moment geldende norm.

De salarissen van andere functionarissen van de provincie moeten ook openbaar gemaakt worden (niet op persoonsniveau), indien zij de norm van € 178.000 (voor 2015) overschrijden. Hiervan is geen sprake geweest.

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000104920.

De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader formeel aangenomen door de Eerste Kamer op 19 juni 2014 vastgesteld met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013. Jaargang 2014 Nr. 235. Gepubliceerd op 27 juni 2014.

De Reparatiwet WNT (Staatsblad 2014, 446) heeft artikel 4.2 WNT gewijzigd, zodat niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking nu buiten de reikwijdte van de wet vallen.

6 Balans en toelichting

6.1 Balans

BALANS

ACTIVA		31- 12- 2015	31- 12- 2014
		€	€
	Vaste Activa	550.997.757,62	685.949.344,53
(1)	Immateriële vaste activa	0,00	0,00
(2)	Materiële vaste activa	380.130.756,81	334.854.943,13
	a Investerings met een economisch nut	156.573.879,03	166.144.029,99
	b Investerings in de openbare ruimte met een maatschappe	223.556.877,78	168.710.913,14
(3)	Financiële vaste activa	170.867.000,81	351.094.401,40
	a <i>Kapitaalverstrekkings</i>	<i>113.680.344,42</i>	<i>112.316.602,57</i>
	waarvan aan deelnemings	109.648.518,23	109.330.872,07
	waarvan aan overige verbonden partijen	4.031.826,19	2.985.730,50
	b <i>Leninge</i>	<i>38.115.154,39</i>	<i>39.043.239,24</i>
	waarvan aan openbare lichamen	8.382.803,24	8.382.803,24
	waarvan aan deelnemings	29.732.351,15	30.660.436,00
	c <i>Overige langlopende lenings</i>	<i>16.571.502,00</i>	<i>197.234.559,59</i>
	f <i>Overige uitzettingen met rentetypische looptijd > een jaar</i>	<i>2.500.000,00</i>	<i>2.500.000,00</i>
	Flottende Activa	848.289.138,11	893.210.424,66
(4)	Voorraden	45.456.755,66	58.011.954,50
	a Niet in exploitatie genomen bouwgronden	45.456.755,66	58.011.954,50
(5)	Uitzettingen met een looptijd koter dan een jaar	800.377.893,46	831.685.699,37
	Vorderings op openbare lichamen	92.019.487,09	83.255.354,96
	Uitzettingen s'Rijksschatkist korter dan een jaar	702.518.237,75	743.950.627,96
	Overige vorderings	5.840.168,62	4.479.716,45
(6)	Liquide middelen	331.197,89	159.335,62
(7)	Overlopende activa	2.123.291,10	3.353.435,17
	Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.123.291,10	3.353.435,17
	Totaal	1.399.286.895,73	1.579.159.769,19

BALANS

PASSIVA		31- 12- 2015	31- 12- 2014
		€	€
	Vaste passiva	1.014.386.519,02	1.141.935.845,95
(8)	Eigen Vermogen	816.546.115,00	828.605.787,59
	Reserves		
	Waarvan Algemene Reserves	86.385.956,17	130.725.576,99
	Waarvan Bestemmingsreserves	723.506.098,81	707.604.831,42
	Saldo van de rekening van baten en lasten	6.654.060,02	- 9.724.620,82
(9)	Voorzieningen	197.840.404,02	313.330.058,36
	Vlottende Passiva	384.900.376,71	437.223.923,24
(10)	Netto- vlottende schulden	53.012.045,02	57.764.595,97
(11)	Overlopende passiva	331.888.331,69	379.459.327,27
	Nog te besteden voorschotbedragen op de	315.127.630,34	360.425.705,44
	Overige vooruitontvangen bedragen	16.760.701,35	19.033.621,83
	Totaal	1.399.286.895,73	1.579.159.769,19
(12)	Verstrekte borg- en garantstellingen	46.663.599,00	13.564.876,00

6.1.1 Drempelbedrag schatkistbankieren (art. 52c)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Verslagjaar 2015					
(1)	Drempelbedrag	4116			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	160	178	192	311
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.956	3.938	3.925	3.805
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	683.212			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	183.212			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	4116			

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.418	16.239	17.642	28.638
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	160	178	192	311

6.2 Toelichting op de balans

6.2.1 Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

1. De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 28 september 2015, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2015, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

2. De kosten van de hulpkostenplaatsen (facilitaire dienstverlening, personele dienstverlening, administratieve en financiële dienstverlening, informatie en communicatie technologie, juridische dienstverlening, inkoop en directie) zijn voor zover deze kosten niet direct waren toe te rekenen aan de beleidsdoelen als overhead omgeslagen over de beleidsdoelen naar rato van de direct toegerekende apparaatskosten. De toerekening van de directe apparaatskosten naar de beleidsdoelen/activiteiten heeft plaatsgevonden op basis van de werkelijk geschreven uren van de medewerkers.

3. De lasten en baten worden toegerekend aan het dienstjaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar 2015 en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in deze jaarrekening verwerkt. Verliezen zijn genomen op het moment dat deze bekend geworden zijn. Baten zijn genomen en verantwoord als deze als gerealiseerd konden worden beschouwd.

4. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Toegepast is de zogenaamde netto-methode. Dit houdt in dat ontvangen bijdragen van derden, aanwending van bestemmingsreserves dan wel andere bijdragen in mindering op de aanschaffingsprijs van het activum worden gebracht. De netto-aanschaffingsprijs vormt de basis voor de berekening van de afschrijving. Voor een overzicht van de methoden van afschrijvingen en de gehanteerde afschrijvingspercentages wordt verwezen naar de bijlage 6.2.4. Indien sprake was van duurzame waardevermindering van gronden, hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

5. De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar bijlage 6.2.5 (staat van geactiveerde kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en van bijdragen aan activa in eigendom van derden).

6. De overige op de balans opgenomen activa en passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen.

7. Volgens het BBV worden voorzieningen gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten. Zogeheten harde verplichtingen, blijkend uit een subsidiebeschikking, mogen dus als vreemd vermogen worden aangemerkt en ten laste komen van een voorziening. Daarom is in 2015 een totaalbedrag van ruim € 21 mln. aan harde subsidieverplichtingen onttrokken aan de bestemmingsreserve en gestort in de Voorziening Subsidiecrediteuren.

6.2.2 Specificaties met toelichtingen (art. 51 e.v.)

Activa

Toelichting bij de balans		31-12-2015 €	31-12-2014 €
Vaste Activa		550.997.757,62	685.949.344,53
Gehanteerde Verdeelsleutels en Waarderingsgrondslagen v. resultaatbepaling Zie WORD-bestand! (in dezelfde map)			
1	Immateriële vaste activa	0,00	0,00
2	Materiële vaste activa	380.130.756,81	334.854.943,13
De boekwaarde van de materiële vaste activa is toegenomen met bijna € 45,3 mln Hoofdzakelijk als gevolg van de toename boekwaarde gronden en terreinen (6,1 mln), de toename boekwaarde bedrijfsgebouwen (3,4 mln) en de toename van de boekwaarde van de wegen en vaarwegen (€ 54,8 mln).			
Specificatie:			
a. Investerings met een economisch nut		156.573.879,03	166.144.029,99
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut		223.556.877,78	168.710.913,14
Saldo boekwaarde per 1 januari 2015		334.854.943,13	264.708.011,61
Vermeerderingen in 2015		186.241.766,23	221.775.900,85
Verminderings in 2015		52.569.724,58	61.433.373,82
		468.526.984,78	425.050.538,64
Afschrijving in 2015		88.396.227,97	90.195.595,51
Boekwaarde per 31-12-2015		380.130.756,81	334.854.943,13
Voor een nadere onderverdeling van de investeringen met een economisch nut wordt verwezen naar overzicht 6.2.4			
3	Financiële vaste activa	170.867.000,81	351.094.401,40
De afname van de boekwaarde van de financiële vaste activa met bijna € 180,3 mln. is vooral te verklaren door de ontvangst van de laatste tranche inzake de verkoop aandelen NUON/Vattenfall van 189,7 mln. , overige aflossingen voor € 1,3 mln. en verstrekking van nieuwe leningen voor € 9,3 mln. Daarnaast is de waardering van de deelname in de Regionale Ontwikkelingsmij. Noorzeekanaalgebied (RON) weer voor 0,3 mln opgenomen, de deelname in het Participatiefonds duurzame Energie NH B.V. met € 0,96 mln. en de kapitaaldeelname in het Life Science Fonds met € 0,1 mln. toegenomen.			

Toelichting bij de balans	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Verstrekte overige langlopende geldleningen en uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar:		
Saldo per 1 januari 2015	238.777.798,83	240.931.161,99
Verstrekt/gekocht in 2015	9.414.417,15	2.419.494,61
Afgelost in 2015	-191.005.559,59	-4.572.857,77
Saldo per 31 december 2015	<u>57.186.656,39</u>	<u>238.777.798,83</u>
Zie voor een nadere specificatie overzicht 6.2.7		
<i>a. Kapitaalverstrekkingen</i>	<i>113.680.344,42</i>	<i>112.316.602,57</i>
waarvan aan deelnemingen		
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	1.525.875,00	1.525.875,00
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	11.845,00	11.845,00
Regionale Ontwikkelingsmij. Noordzeekanaalgebied (RON)	317.646,16	0,00
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	6.806.703,24	6.806.703,24
Alliander N.V. (vóór 1-7-2009 NUON N.V.)	62.643.935,00	62.643.935,00
N.V. Afvalzorg Holding	12.600.000,00	12.600.000,00
N.V. Schiphol Ontwikkelingsmaatschappij (SADC)	24.878.151,64	24.878.151,64
Zeehaven IJmuiden N.V.	408.402,19	408.402,19
Recreatie Noord-Holland N.V.	370.000,00	370.000,00
Polanenpark B.V.	7.200,00	7.200,00
Polanenpark C.V.	7.200,00	7.200,00
Ontw.bedr.Noord-Holland Noord NV	26.460,00	26.460,00
ODEN B.V.	18.000,00	18.000,00
Zeestad Beheer B.V.	9.000,00	9.000,00
B.V. KapitaaldeelN.Wieringerrandmeer	9.050,00	9.050,00
B.V. Zeggenschap Wieringerrandmeer	9.050,00	9.050,00
	<u>109.648.518,23</u>	<u>109.330.872,07</u>
waarvan aan overige verbonden partijen		
Participatiefonds duurzame energie NH B.V.	2.450.000,00	1.500.000,00
Kapitaaldeelname Life Science Fonds Amsterdam	1.581.826,19	1.485.730,50
	<u>4.031.826,19</u>	<u>2.985.730,50</u>
Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar overzicht 6.2.5 (staat van geactiveerde kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en van bijdragen aan activa in eigendom van derden).		
<i>b. Leningen</i>	<i>38.115.154,39</i>	<i>39.043.239,24</i>
waarvan aan openbare lichamen	8.382.803,24	8.382.803,24
waarvan aan deelnemingen	29.732.351,15	30.660.436,00
<i>c. Overige langlopende leningen</i>	<i>16.571.502,00</i>	<i>197.234.559,59</i>
<i>f. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>	<i>2.500.000,00</i>	<i>2.500.000,00</i>
TOTAAL VASTE ACTIVA	<u>550.997.757,62</u>	<u>685.949.344,53</u>

Toelichting bij de balans		31- 12- 2015	31- 12- 2014
		€	€
Vlottende Activa		848.289.138,11	893.210.424,66
4 Voorraden		45.456.755,66	58.011.954,50
a.Niet in exploitatie genomen bouwgronden			
Saldo boekwaarde per 1 januari 2015		66.011.954,50	63.385.560,54
Vermeerderingen in 2015		- 12.555.198,84	2.626.393,96
Verminderings in 2015		0,00	0,00
Af:treffen van voorziening financiële risico's wegens mogelijke waardevermindering van gronden		- 8.000.000,00	- 8.000.000,00
Boekwaarde per 31- 12- 2015		<u>45.456.755,66</u>	<u>58.011.954,50</u>
De afname van de boekwaarde van de gronden met ruim € 12,55 mln betreft grotendeels de afwaardering van de boekwaarde van Jaagpad Koggenland (Distriport) met € 12,67 mln. na een nieuwe taxatie van de grond.			
De gemiddelde boekwaarde per m2 van de hier opgenomen gronden bedragen voor Bloemendalerpolder € 6,39, voor Crailo € 57,21, voor Jaagpad Koggenland (Distriport) € 11,67 en voor Bedrijventerrein Anna Paulowna € 12,50			
5 Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar		800.377.893,46	831.685.699,37
De afname van de uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar wordt met name verklaard door de afname van de uitzettingen in s'Rijksschatkist met € 42,5 mln, de toename van het bedrag aan vorderingen op openbare lichamen met ruim € 8,8 mln. de toename van de overige vorderingen met € 1,4 mln.			

Toelichting bij de balans	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Vorderingen op openbare lichamen	92.019.487,09	83.255.354,96
Ministerie van Binnenlandse Zaken,opcenten motorrijtuigenbelasting december	16.477.229,84	16.425.983,15
Belastingdienst, te vorderen omzetbelasting 2015, resp.2014	-467.192,00	454.195,00
Belastingdienst nog te ontvangen dividendbelasting	0,00	850.806,68
Stadsregio Amsterdam, te ontv. bijdr. Inzake uitbreiding Zijtakken Zuidtangent	4.156.752,17	1.535.227,74
Belastingdienst Breda, declaratie compensabele BTW over 2015 resp.2014	58.565.272,61	51.581.918,42
Gemeente Muiden, terugbetaling kosten project brug Muiden	4.469,09	60.632,94
Div.overheden, nog door te belasten kst.gladheidsbestrijding	0,00	7.725,00
Gemeente Alkmaar, bijdr. in de werkzaamheden N512	0,00	223.045,04
Stadsregio Amsterdam, bijdrage in realisatie project N201	4.362.496,00	4.362.496,00
Bijdrage SRA inzake NDW 2014	388.000,00	0,00
HHRS Hollands Noorderkwartier, bijdr.vervangen oevers Oost en West Grafdijk.	0,00	349.341,68
Prov.Utrecht,nog te decl.kst.fietsbr.Nigtevecht	0,00	827.928,40
Div.overheden, afrek.GOV/NDW	816.893,11	83.045,93
ODNZKG, terug te ontv.bijdr.2014 (doorschuif BTW)	0,00	47.344,00
Vergoeding waterbeheer 2014 Waterschappen	0,00	890.221,00
Gem.Alkmaar,nog te decl.pers.kst.Beverkoog	121.340,00	52.743,20
Stadsregio Amsterdam, bijdrage in kst.NDW(Nationale databank wegverkeersgegevens)	0,00	450.000,00
N.t.o. bijdr.EU-cofinanc.agr.natuurbeheer 2014 POP	0,00	717.000,00
Rijksvastgoedbedr.RVB,uitgest.bet.ivm.kavelruil WR	112.245,48	0,00
Hoogheemraadschap Rijnland, opbrengst verkoop grond Piekberging	0,00	3.456.802,35
Dienst Landelijk Gebied, bijdr.exploit.saldo 2014 BBL-gronden	0,00	159.389,00
Div.gemeente, doorbel.jurid.kst.uittrekking GNR	54.511,69	48.115,07
Bijdragen EU project E-mobility	212.559,14	323.291,64
N.t.o.bijdr.EU Interreg,tbv.Suscod	264.282,72	348.102,72
N.t.o.bijdr.Metropool Regio A'dam 2015(cluster)	446.802,75	0,00
Prov.Zuid-Holland,n.t.o.bijdr.Impulsomg.Veiligheid	164.073,25	0,00
Prov Utrecht fietsbrug Nigtevecht	243.913,64	0,00
Min I&M nog te decl kosten sanering bedrijventerreinen	157.794,60	0,00
Nog te decl.bij SRA bijdr. in proj.HOV A9-R-Net	437.035,41	0,00
Provincie Flevoland 2015 activiteitenplan gebiedstaken	139.275,84	0,00
Gemeente Hilversum 2015 bijdrage ten behoeve van IBP Hilversum e.o.	1.250.000,00	0,00
Hoogheemraadschap van Rijnland bijdrage watersysteembeheer 2015	164.806,84	0,00
Gemeente Koggenland 2015 Bijdrage fietstunnel Wogmeer	775.000,00	0,00
RWS reg.dienst N-H bijdrage Kosten RTT, Regioregie en kernregie 2015	260.200,82	0,00
Gemeente Alkmaar bijdrage Q2 en Q3 bijdrage N242-09 Nrd aansl. Beverw.	146.821,40	0,00
Stadsregio Amsterdam studiekosten in het kader van Bereikbaarheid Waterland	181.500,00	0,00
IPO Interprovinciaal Overleg detacheringskosten	119.722,71	0,00
Hoogheemraadschap Holl.Kroon Agrarisch Waterbeheer Natuurbeheerplan 2016-2021	148.562,82	0,00
Gemeente Zaanstad Bijdrage N515 Zuiderweg	250.000,00	0,00
Hoogheemraadschap Hollands Kroon bijdrage watersysteembeheer 2015	861.369,96	0,00
Rijksdienst voor Ondernemend Ned. bijdrage MRA-Elektrisch 2015	100.000,00	0,00
Omgevingsdienst NZKG projectkosten over periode 2016-2018	390.776,00	0,00
Gemeente Amstelveen terugvordering Subsidie	582.971,20	0,00
Milieudienst IJmond bijdrage plaatsen DRIPs	130.000,00	0,00
	92.019.487,09	83.255.354,96

Toelichting bij de balans	31- 12- 2015	31- 12- 2014
	€	€
Uitzettingen in s'Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	702.518.237,75	743.950.627,96
Overige vorderingen	5.840.168,62	4.479.716,45
Debiteuren:		
2015 debiteuren open posten	1.819.847,64	0,00
2014	88.282,52	1.256.118,88
2015 deb algemeen en nog te declareren	260.776,01	20.022,79
2013	31.242,24	51.887,20
2012	0,00	51.392,86
2011	15.031,19	32.303,03
	<u>2.215.179,60</u>	<u>1.411.724,76</u>
North Sea Region Progr., bijdr.SUSCOD	0,00	0,00
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen (zie bijlage 6.2.7)	144.165,31	48.812,46
Chipsol- Groep, vergoeding voor de planontw.kosten Groenberg terrein	0,00	500.000,00
Terug te betalen middelen Gasverbruik AZC Crailo div.jaren	0,00	- 471.196,76
COG Logistics, terugvordering subsidie Uitv.reg.Stim.Verb.Luchtkwaliteit	133.760,00	133.760,00
Stivas Noord- Holland, terugvordering subsidie	144.202,63	144.202,63
Grontmij., schadeverg.i.v.m. baggerwerkz. Aquaduct N201	654.844,77	654.844,77
NPZK, nog te decl.kst.over 2013 resp. 2012 inzake project Zandpoort	0,00	345.729,33
Schiphol Group Luchthaven Schiphol bijdrage Masterplan N201+	991.484,00	0,00
Stedin Netbeheer BV bijdrage project Kennisdeling praktijk oplaadinfrastructuur	200.000,00	0,00
Nederlandse Rugby Bond terug te vorderen subsidie	123.666,62	0,00
Int Flavors & Fragrance Gebiedsg. Grondw Het Gooi afkoopovereenkomst	150.000,00	0,00
Amsterdam Boats B.V.Terugvordering Subsidie	100.000,00	0,00
Nog te ontv bijdrage MRA clusterregeling 2013 en 2014	925.181,00	925.181,00
Nuon NV, erfpacht Hippolytushoeverweg 11 te Slootdorp.	0,00	75.702,25
Tata Steel IJmuiden BV, aanslag grondwaterheffing 2013	0,00	108.981,00
Leges omgevingsvergunning aanbrengen damwanden om tankputten te A'dam	0,00	57.824,00
Bijdrage NDOV(nationale databank openbaar vervoer)- partners 2014	0,00	139.813,08
Nog te ontvangen Fources B.V. overeenkomst project Ontwikkelplein	0,00	80.164,00
Outdoor Furniture Nederland, decl.4e kw.2014 reclame- uitingen	57.684,69	55.455,33
Te ontvangen inzake verkoop ISK Lansbanki	0,00	268.718,60
Overige posten	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>3.624.989,02</u>	<u>3.067.991,69</u>

Toelichting bij de balans		31- 12- 2015	31- 12- 2014
		€	€
6	Liquide middelen	331.197,89	159.335,62

Het saldo aan liquide middelen is per balansdatum toegenomen met ruim € 1,19 mln.
Dit wordt met name veroorzaakt door de toename van het saldo bij de ING met € 0,17 mln
en de toename van de post kruisposten met € 1,02 mln.

Specificatie:

Kassen	0,00	706,69
ING- bank, totale saldo van 2 rekeningen	331.198,21	158.628,93
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	- 0,32	0,00
	<u>331.197,89</u>	<u>159.335,62</u>

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABNAMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren.

Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00. Hierdoor is er geen sprake van een drempelbedrag .Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

(zie tevens bijlage 6.1.1 berekening drempelbedrag Schatkistbankieren).

Toelichting bij de balans		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
7	Overlopende activa	<u>2.123.291,10</u>	<u>3.353.435,17</u>
Het saldo van de overlopende activa is afgenomen met ruim € 1,23 mln. Met name als gevolg van het opgeheven voorschot DLG van 1,02 mln. , de afname van de vooruitbetaalde kosten € 0,13 mln en de overige overlopende activa € 0,08 mln.			
a. Verstrekte voorschotten:			
	Salaris- en dienstreisvoorschotten ambtenaren	3.120,06	13.762,98
	Voorschotten aan Dienst Landelijk Gebied inz.ILG (via Nat.Groenfonds)	0,00	1.020.170,81
	Overige voorschotten	4.595,11	160,05
		<u>7.715,17</u>	<u>1.034.093,84</u>
b. Vooruitbetaalde bedragen:			
	1. Diverse vooruitbetaalde kosten	2.187.203,57	2.312.710,06
		<u>2.187.203,57</u>	<u>2.312.710,06</u>
c. Overige overlopende activa :			
	Nog te verantwoorden lasten	-17.738,05	4.503,24
	Nog te verrekenen kosten	-53.889,59	2.128,03
		<u>-71.627,64</u>	<u>6.631,27</u>
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		<u>848.289.138,11</u>	<u>893.210.424,66</u>
TOTAAL ACTIVA		<u>1.399.286.895,73</u>	<u>1.579.159.769,19</u>

Passiva

Toelichting bij de balans	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Vaste Passiva	1.014.386.519,02	1.141.935.845,95
8 Eigen vermogen Reserves	816.546.115,00	828.605.787,59
Waarvan Algemene reserve:	86.385.956,17	130.725.576,99
Saldo per 1 januari 2015	130.725.576,99	106.249.710,72
Saldo van de rekening van baten en lasten 2014 respectievelijk 2013	-9.724.620,82	29.435.866,27
Vermeerderingen in 2015	860.000,00	5.940.000,00
Verminderings in 2015	-35.475.000,00	-10.900.000,00
Saldo per 31 december 2015	86.385.956,17	130.725.576,99
Voor een overzicht van de mutaties in de Algemene reserve verwijzen wij u naar overzicht 6.2.8B en het verslag daarachter. Voor dit boekjaar geldt bij deze jaarrekening net als bij de begroting dat de omvang van de Algemene reserve tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedraagt zoals die verantwoord zijn in deze jaarrekening (bepaald op € 82,4 mln.), met een minimum gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft, is bepaald (€ 48,6 mln.). De hoogte van de Algemene reserve voldoet ruim aan de gestelde norm. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (bijlage 4.2) wordt ook het netto risicobedrag berekend voor de komende 4 jaar (ad € 101,6 mln.).		
Waarvan Bestemmingsreserves	723.506.098,81	707.604.831,42
Saldo per 1 januari 2015	707.604.831,42	829.104.486,36
Vermeerderingen in 2015	131.029.263,13	118.218.225,63
Verminderings in 2015	-115.127.995,74	-239.717.880,57
Saldo per 31 december 2015	723.506.098,81	707.604.831,42
Voor een specificatie en het verloop van deze reserves wordt verwezen naar overzicht 6.2.8. De verslaglegging van deze reserves treft u achter dit overzicht aan. In het saldo per 31 december 2015 is € 15.528.192,71 begrepen aan reeds schriftelijk aangegane verplichtingen jegens derden en € 707.977.906,10 aan bestuurlijk goor-merkte reserveringen. De werkelijke uitgaven zullen in de komende jaren worden verantwoord op de diverse beleidsdoelen en zullen gedekt worden ten laste van deze reserves.		
Saldo van de rekening van baten en lasten	6.654.060,02	-9.724.620,82
Het nadelig rekeningsresultaat over 2014 ad € 9.724.620,82 is, conform het besluit van PS van 29 juni 2015, nr.45 aan de Algemene reserve onttrokken.		

Toelichting bij de balans		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
9	Voorzieningen	<u>197.840.404,02</u>	<u>313.330.058,36</u>
Het saldo van de voorzieningen is met ruim € 115,1 mln. afgenomen hoofdzakelijk door de afname van de voorziening subsidiecrediteuren (€ 95,1 mln) , voorziening Onderhoud wegen en vaarwegen (€ 6,2 mln) en de voorziening financiële risico's (16,6 mln) en een toename van de voorziening Bodemsanering en Bodembeheertaken met € 2,6 mln.			
	Saldo per 1 januari 2015	313.330.058,36	236.011.018,23
	Vermeerderingen in 2015	52.588.660,89	164.441.690,48
	Verminderings in 2015	-168.078.315,23	-87.122.650,35
	Saldo per 31 december 2015	<u>197.840.404,02</u>	<u>313.330.058,36</u>

Voor een overzicht van het bruto verloop van de voorzieningen wordt verwezen naar overzicht 6.2.9. De verslaglegging van alle voorzieningen treft u achter dit overzicht aan.

Toelichting bij de balans		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
Vlottende passiva:		384.900.376,71	437.223.923,24
10 Netto-vlottende schulden		53.012.045,02	57.764.595,97
a. Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen:			
- Fonds Package-deal		0,00	985.085,56
b. Crediteuren:			
overige crediteuren 2015		970.357,14	3.613.595,18
crediteuren algemeen		18.559,41	57.134,67
overige crediteuren bestellingen 2014		85.000,00	15.972.264,45
overige crediteuren bestellingen 2015		20.899.347,39	0,00
subsidiecrediteuren 2015		5.833.309,00	0,00
subsidiecrediteuren 2014		2.481.502,80	6.659.021,30
subsidiecrediteuren 2013		4.317.649,00	5.908.639,00
subsidiecrediteuren 2012		763.246,60	1.322.078,40
subsidiecrediteuren 2011		0,00	789.107,60
		35.368.971,34	34.321.840,60
c. Overige schulden			
Belastingdienst, nog af te dragen loonheffing december		3.316.467,05	3.705.517,89
Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (nog af te dragen pensioenpremies)		878.178,74	1.015.544,56
Min.v.EL&I, nog te betalen 2e en 3e term. overname BBL-gronden		2.973.519,00	6.318.726,00
HHRS Rijnland vergoedingen vaarwegbeheer 2014		0,00	178.668,00
Dienst Regl. RVO, decl.inrichting 2014/2015 SKNL		528.633,00	763.877,00
Dienst Regl. RVO decl. Functiewijziging 2014/2015 SKNL		9.118.779,00	8.335.135,00
HHRS NHNK vergoedingen vaarwegbeheer 2014		0,00	1.405.048,00
HHRS Amstel Gooi en Vecht (AGV) vergoedingen vaarwegbeheer 2014		0,00	153.868,00
Nog te betalen Fakturen DLG 2014		0,00	192.000,00
Bel.dienst, loonheffing ihkv.WKR 2015		152.700,00	0,00
Gemeente Amsterdam, kosten WABO-adviezen		0,00	72.278,00
PWN vergoeding BTW inzake natuurbeheer landgoederen		290.610,00	0,00
Eigen risico drager WGA		40.371,63	26.038,39
Waarborgsommen		2.463,00	7.900,00
Terugontvangen foutieve overschrijvingen		49.800,15	168.647,00
Geblokkeerde betalingen		263.393,64	0,00
Ten onrechte ontvangen bedragen		25.964,18	102.492,98
Af te dragen contributies aan Personeelsfonds en PV Kontakt		1.486,29	1.506,01
Tussenrekening salarissen en levensloop		708,00	10.422,98
		17.643.073,68	22.457.669,81
Totaal netto vlottende schulden		53.012.045,02	57.764.595,97

Toelichting bij de balans		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
11	Overlopende passiva	331.888.331,69	379.459.327,27
Het saldo van de overlopende passiva is met bijna € 47,6 mln. afgenomen. De belangrijkste mutaties zijn de afname van het saldo van de ontvangen bijdrage BDU (Brede doel uitkeringen) (€ 28,8 mln), de afname van de bijdragen van het rijk en derden voor de aanleg N201 (€ 15,8 miljoen), en de afname van de bijdrage project Vaart in de Zaan (€ 2,7 mln.). Voor een overzicht van het verloop van de overlopende passiva wordt verwezen naar overzicht 6.2.3. Staat van het verloop van de overlopende passiva.			
Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen		315.127.630,34	360.425.705,44
Rijksbijdrage BDU		86.974.431,55	108.736.308,66
Rijksbijdrage BDU (Groene Uitweg)		36.105.000,00	36.105.000,00
Rijksbijdrage Openbaar vervoer projecten (BDU)		21.485.573,95	28.495.068,34
Bijdragen van derden tbv. Openbaar vervoer projecten (niet BDU)		174.711,10	193.311,10
Bijdragen van het rijk en gemeenten tbv. aanleg N201		26.113.350,65	41.956.477,23
Bijdragen van gemeenten tbv. aanleg N23		59.539.873,16	58.740.183,74
Rijksbijdrage planstudie kustvisie		225.856,49	274.611,73
Rijksbijdrage Leren voor Duurzame Ontwikkeling		431.271,88	431.271,88
Rijksbijdrage Duurzaam door		308.808,00	320.208,00
Rijksbijdrage beleid lucht , veiligheid en geluid		296,75	296,75
Rijksbijdrage verbetermaatregelen luchtkwaliteit RSL-NV		4.689,56	17.189,56
Bijdragen EU-projecten		11.908,10	11.908,10
Rijksbijdrage Jeugdzorg		8.156.650,38	5.776.621,38
Rijksbijdrage Stedelijke vernieuwing (ISV)		899.157,60	1.590.087,99
Rijksbijdrage Besluit locatiegebonden Subsidies(BLS)		3.872.240,69	5.516.178,21
Overige nog door te betalen middelen voor derden		300.000,00	251.678,54
Vooruitontvangen Rijksbijdrage ILG-middelen		63.578.746,36	63.997.230,84
Te verrekenen met Nazorgfonds		-15.477,13	-891,61
Door te betalen middelen tbv. Uitvoering progr. Zwakke Schakels		6.960.541,25	8.012.965,00
		315.127.630,34	360.425.705,44

Toelichting bij de balans	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Overige vooruitontvangen bedragen	16.760.701,35	19.033.621,83
Bijdrage Min V&W voor project Wilhelminasluis in de Zaan	0,00	1.747.194,30
Bijdrage HHRS. Noordh.Noorderkwartier voor project Vaart in de Zaan	8.760.115,36	11.500.000,00
Bijdragen Fonds Bonroute tbv. de aanleg van zijtakken Zuidtangent	83.064,44	306.737,51
Bijdrage Gemeente Velsen tbv.HOV-verbinding	835.000,00	668.000,00
Bijdragen div.gemeenten tbv.HOV het Gooi	937.500,00	937.500,00
SRA, bijdrage in onderz.kstn Duinpold.weg	433.302,88	468.272,85
Rijkswaterstaat, bijdrage West.Randweg Alkmaar	1.330.115,39	821.472,91
Bijdragen div. overheden Laag Holland	822.725,00	539.475,00
Bijdr.provincies tbv vaarr. Waddenzee	20.051,85	20.051,85
Min. V&J, bijdrage BSB Mil.2013 en 2014	210.581,40	135.374,40
Bijdr.Gem. tbv GGU kennemerland	0,00	299.718,56
Verdeling Eigen vermogen OVO	78.492,54	81.980,16
Min.Biza subsidie veilige publieke taak 2015-2016	54.387,76	75.000,00
SRA, ged.vs.subs.Wayfinding	304.941,70	886.000,00
Vooruitontvangen bijdragen RTT 2013 en 2014	117.083,00	181.295,00
Vooruitontvangen bijdragen Regioregie 2013 en 2014	31.881,00	46.991,00
Bijdrage ESCOSC europees project	0,00	49.355,50
Vooruitontvangen Gem. Alkmaar kosten aansl A9-Heiloo	31.263,22	78.288,98
Bijdrage div. overheden project E-laadpalen	20.954,55	154.466,74
Nog te verdelen bijdrage inzake schadezaak	35.111,38	35.111,38
Diversen nog te verantwoorden ontvangen bedragen	0,00	-704,19
Bijdrage N515 Zuiderweg	250.000,00	0,00
ODNZKG,vooruit.vergoed.proj.kst.2016-2018	322.955,00	0,00
Rijksw.,bijdr.tbv.Prakt.Proef A'dam	247.934,00	0,00
OD IJmond,ged.bijdr.in N197-02 Velsertaverse	1.394.724,45	0,00
NPZK, vooruitontv.kst.ivm.terugg.OB in 2015	11.741,35	0,00
Bijdrage diverse waterschappen agrarisch waterbeheer natuur 2016	189.319,82	0,00
SRA,bijdrage 2015 Fietspark	167.751,90	0,00
Nog te verantwoorden verkoop PASO gronden	69.703,36	0,00
Diversen overige vooruitontvangen bijdragen	0,00	2.039,88
	16.760.701,35	19.033.621,83
TOTAAL PASSIVA	<u>1.399.286.895,73</u>	<u>1.579.159.769,19</u>

Toelichting bij de balans		31-12-2015	31-12-2014
		€	€
12	Verstrekte borg- en garantstellingen	46.663.599,00	13.564.876,00
Het op de balans vermelde bedrag ad € 46.663.599 betreft de nominale waarde van de per 31 december 2015 nog bestaande schuldrest van de door de provincie gegarandeerde leningen vermeerderd met het bedrag van de overige garantieverplichtingen van de provincie (zie bijlage 6.2.10). Naast de aflossingsbestanddelen zijn ook de renteverplichtingen over de betreffende leningen door de provincie gegarandeerd. In 2015 heeft de provincie voor de financiering van het project Hoogtij van de RON NV een garantie van € 35 mln afgegeven.			
13	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	153.484.752,00	124.171.746,00
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen: Eurest multiservice (outsourcing) ad € 8.629.717,-- Xerox (multifunctionals) € 5.600.000,-- Leaseplan(lease van het wagenpark) ad € 2.251.741,-- Strukton (maincontract onderhoud kantoren) ad € 4.129.329,-- Fujitsu (outsourcing ICT) ad € 14.254.095,-- Selecta(koffiemachines) € 780.466,-- SKNL-functiewijziging ad. € 32.453.824,--. Dit zijn verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2015 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen. De RVO.nl beheert de beschikkingen en betaling daarvan. De betaling wordt jaarlijks bij de provincie gedeclareerd. Tevens is er nog de verplichting van de rente op aflossing ad. € 15.903.830,-- SVNL-natuur: € 27.613.282,-- Verplichtingen die betaald worden via de RVO.nl voor zesjarige beschikkingen voor natuurbeheer, afgegeven tussen 2010 en 2015. Betaling vindt per beheerjaar plaats. Voor de verplichtingen SVNL-agrarisch natuurbeheer uit 2015 geldt dat deze pas bij de betaalbeschikking begin 2016 pas definitief worden vastgesteld door de RVO.nl, na diverse controles op EU conformiteit. Daarbinnen geldt voor agrarisch weidevogelbeheer dat daar binnen het jaar in geschoven en verzwaaard mag worden, wat ook pas bij de betaalbeschikking definitief vastligt. Dit betekent dat een exacte verplichting per 31 december 2015 niet te geven is, maar wel een schatting van € 3,9 mln over 2015. Het totaal van verplichtingen die betaald worden via de RVO.nl voor zesjarige beschikkingen voor agrarisch natuurbeheer ad € 37.968.468,--, afgegeven tussen 2011 en 2014 en door de provincie in 2015. Betaling vindt per beheerjaar plaats. Het gaat deels om (oude) om individuele overeenkomsten (1 mln), vooral voor botanisch beheer, maar grotendeels om overeenkomsten voor beheer collectieven in 2016 t/m 2021 waarvan voor de helft op cofinanciering van de EU gerekend wordt en om cofinanciering van agrarisch waterbeheer door waterschappen.			

6.2.3 Staat van het verloop van de overlopende passiva (Art. 52a)

Staat van het verloop van de overlopende passiva

Nr.	Naam van de overlopende passiva	Saldo bij de aanvang van het dienstjaar 2015
1	2	3
		€
1	Rijksbijdragen Brede Doel Uitkering (BDU)	108.736.308,66
2	Rijksbijdrage Openbaar vervoer projecten	28.495.068,34
3	Bijdrage Openbaar vervoer projecten (niet BDU)	193.311,10
4	Bijdragen van het rijk en gemeenten tbv. reconstr. N201	41.956.477,23
5	Bijdragen van Rijk en gemeenten tbv. reconstr. N23	58.740.183,74
6	Rijksbijdrage plan kustvisie	274.611,73
7	Rijksbijdrage leren voor duurzaamheid	431.271,88
8	Rijksbijdrage duurzaam door	320.208,00
9	Rijksbijdrage beleid lucht, veiligheid en geluid	296,75
10	Rijksbijdrage verbetermaatregelen luchtkwaliteit RSL-NV	17.189,56
11	Rijksbijdrage ILG gelden	63.997.230,84
12	Rijksbijdrage BDU Groene Uitweg	36.105.000,00
13	Bijdrage Europese Projecten	11.908,10
14	Rijksbijdrage jeugdhulpverlening	5.776.621,38
15	Bijdrage Min V&W voor Wilhelminasluis in de Zaan	1.747.194,30
16	Bijdrage HHRS HNK voor Vaart in de Zaan	11.500.000,00
17	Bijdragen Stichting Fonds Bonroute tbv. aanleg zijtakken Zuidtangent	306.737,51
18	Bijdr. Min El&I bijdrage Natura 2000/PAS	0,00
19	Rijksbijdrage stedelijke vernieuwing (ISV)	1.590.087,99
20	Rijksbijdrage Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS)	5.516.178,21
21	Nog te verantwoorden ontvangen bedragen	-704,19
22	Te verrekenen met Nazorgfonds	-891,61
23	Door te betalen middelen Uitv. progr. Zwakke Schakels	8.012.965,00
24	Bijdrage HOV Velsen	668.000,00
25	Bijdrage HOV het Gooi	937.500,00
26	Bijdr. Div. overheden Laag Holland 2014/2015	539.475,00
27	Bijdr. provincies tbv. vaarr. Waddenzee	20.051,85
28	Min. V&J bijdr. BSBMil. 2013, 2014 en 2015	135.374,40
29	Bijdr. Gem. tbv. GGU kennemerland	299.718,56
30	SRA bijdrage in onderz. kstn Duinp.weg	468.272,85
31	Rijksw. bijdrage West. Randweg Alkmaar	821.472,91
32	SRA, ged. vs. subs. Wayfinding	886.000,00
33	SRA, bijdrage 2015 Fietspark	0,00
34	RWS vooruitontv. bijdr. regio regio 2014 en 2015	46.991,00
35	RWS vooruitontv. bijdr. RTT 2014 en 2015	181.295,00
36	SRA, ged. ontv. subsidie tbv. DRIS	49.355,50
37	Bijdrage div. overheden project MRE-laadpalen	154.466,74
38	Bijdrage diverse waterschappen agrarisch waterbeheer natuur 2016	0,00
39	Bijdrage ESCOSC europees project	35.111,38
40	Vooruitontvangen Gem. Alkmaar kosten aansl A9-Heiloo	78.288,98
41	Nog te verwachten schadeclaim	81.980,16
42	Min. Biza subsidie veilige publieke taak 2015-2016	75.000,00
43	Overige nog door te betalen middelen voor derden	251.678,54
44	Bijdrage N515 Zuiderweg	0,00
45	ODNZKG, vooruit. vergoed. proj. kst. 2016-2018	0,00
46	Rijksw., bijdr. tbv. Prakt. Proef A'dam	0,00
47	OD IJmond, ged. bijdr. in N197-02 Velsertaverse	0,00
48	NPZK, vooruitontv. kst. ivm. terugg. OB in 2015	0,00
49	Nog te verantwoorden verkoop PASO gronden	0,00
284		
50	Diversen	2.039,88
Totaal overlopende passiva		379.459.327,27

dienstjaar 2015			
Toevoeging ontvangen bijdragen	Rente- toevoeging	Onttrekkingen Bestedingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2015
4 €	5 €	6 €	8 €
18.121.966,00		39.883.843,11	86.974.431,55
47.331.764,50		54.341.258,89	21.485.573,95
		18.600,00	174.711,10
3.300.000,00		19.143.126,58	26.113.350,65
799.689,42			59.539.873,16
		48.755,24	225.856,49
			431.271,88
175.000,00		186.400,00	308.808,00
			296,75
		12.500,00	4.689,56
		418.484,48	63.578.746,36
			36.105.000,00
		-	11.908,10
		2.380.029,00-	8.156.650,38
		1.747.194,30	-
		2.739.884,64	8.760.115,36
		223.673,07	83.064,44
			-
		690.930,39	899.157,60
		1.643.937,52	3.872.240,69
3.487,62		2.783,43	-
478.000,00		492.585,52	15.477,13-
222.638,00		1.275.061,75	6.960.541,25
167.000,00			835.000,00
			937.500,00
822.725,00		539.475,00	822.725,00
			20.051,85
75.207,00			210.581,40
		299.718,56	-
433.302,88		468.272,85	433.302,88
1.219.008,26		710.365,78	1.330.115,39
304.941,70		886.000,00	304.941,70
167.751,90			167.751,90
31.881,00		46.991,00	31.881,00
117.083,00		181.295,00	117.083,00
		49.355,50	-
20.954,55		154.466,740	20.954,55
189.319,82			189.319,82
			35.111,38
31.263,22		78.288,98	31.263,22
-3.487,62			78.492,54
54.387,76		75.000,00	54.387,76
50.000,00		1.678,54	300.000,00
250.000,00			250.000,00
322.955,00			322.955,00
247.934,00			247.934,00
1.394.724,45			1.394.724,45
11.741,35			11.741,35
69.703,36			69.703,36
		2.039,88	-
76.410.942,17	-	123.981.937,75	331.888.331,69

6.2.4 Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (art. 34, 35 en 52)

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

Omschrijving van de investeringen	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen t/m 2014	Vermeerderingen in 2015	Verminderungen in 2015	Oorspronkelijk bedrag van de investeringen t/m 2015 (kolom 2+3-4)	Percentage van afschrijving	Afschrijvingen t/m 2014
1	2	3	4	5	6	7
1. IMMATERIËLE ACTIVA						
a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio						
1. kosten verbonden aan het sluiten/aflossen van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-	-	-		-
Subtotaal a.	-	-	-	-		-
b. kosten van onderzoek en ontwikkeling						
Subtotaal b.	-	-	-	-		-
Totaal immateriële activa	-	-	-	-		-
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA						
a. Investerings met een economisch nut						
1. Anticiperende gronden	7.664.266,46	951.963,87	878.750,00	7.737.480,33		260.933,01
2. Gronden Wieringerrandmeer	29.985.315,23		4.155.963,69	25.829.351,54		4.824.095,19
3. Grond archeologisch depot te Castricum	1.308.715,00			1.308.715,00		
4. Krediet Strategisch grondbeleid	25.079.486,92		829.845,00	24.249.641,92		3.300.000,00
5. PASO-gronden	21.437.636,53	2.091,00	2.410.628,16	19.029.099,37		-
6. Krediet Beheergrondbank Laag-Holland	146.390,87	1.512.681,11	23.250,00	1.635.821,98		
7. Krediet Revolving fund grondruilingen						
Subtotaal gronden en terreinen	85.621.811,01	2.466.735,98	8.298.436,85	79.790.110,14		8.385.028,20
Subtotaal woonruimten	-	-	-	-		-
8. Houtpleincomplex te Haarlem:						
*Ondergrond kantorencomplex en winkelruimten	28.815.043,72			28.815.043,72		21.115.043,72
9. Een Nieuw Huis:						
a. Renovatie Houtplein	41.079.202,86			41.079.202,86	25jr/lin	1.643.168,00
b. Nieuwbouw Dreef	13.936.735,46			13.936.735,46	25jr/lin	-
c. Parkeergarage Dreef	10.168.304,86			10.168.304,86	25jr/lin	-
10. Krediet renovatie Paviljoen Welgelegen	18.474.681,67			18.474.681,67	10jr/lin	11.084.809,02
11. Aankoop/Restauratie en inrichting gebouw Mercurius te Wormer als archeologisch depot	2.949.571,40		807.000,00	2.142.571,40	4	2.024.571,40
12. Bouw en inrichting archeologisch depot te Castricum	9.351.299,35	1.802.915,66		11.154.215,01		-
13. Steunpunten voor dagelijks beheer		106.210,84		106.210,84	10jr/lin	-
Subtotaal bedrijfsgebouwen	124.774.839,32	1.909.126,50	807.000,00	125.876.965,82	-	35.867.592,14
Subtotaal machines, apparaten, installaties en overige	-	-	-	-	-	-
Subtotaal a. investeringen met een economisch nut	210.396.650,33	4.375.862,48	9.105.436,85	205.667.075,96		44.252.620,34
b. Investerings in openbare ruimte met een maatschappelijk nut (Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)						
1. Provinciale wegen	920.335.158,35	160.083.630,42	42.615.438,69	1.037.803.350,08	4	823.023.267,23
2. Vervangingsinvesteringen wegen	52.994.394,55	10.746.735,95		63.741.130,50	4	3.623.595,50
3. Vervangingsinvesteringen vaarwegen	22.741.601,18	9.515.123,61	86.831,53	32.169.893,26	4	713.378,21
4. Niet te activeren wegenprojecten	754.906,87	1.520.413,77	762.017,51	1.513.303,13		754.906,87
Subtotaal b. investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	996.826.060,95	181.865.903,75	43.464.287,73	1.135.227.676,97		828.115.147,81
Totaal materiële vaste activa	1.207.222.711,28	186.241.766,23	52.569.724,58	1.340.894.752,93		872.367.768,15
TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	1.207.222.711,28	186.241.766,23	52.569.724,58	1.340.894.752,93		872.367.768,15

*) Onder b.1 is een vervroegde afschrijving (ineens) opgenomen van € 75.723.238,13.

dienstjaar 2014								Toelichting
Afschrijving 2015	Afschrijvingen t/m 2015 (kol 7+8)	Boekwaarde per 1- 1- 2015 (kol 2- 7)	Boekwaarde per 31- 12- 2015 (kol 10+3- 4- 8)	Gemiddelde boekwaarde (kol 10+11):2	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaallasten (kolom 8+ 13)	productgroep/kostenplaats +	rentepercentage
8	9	10	11	12	13	14	15	
-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-		
267.738,70	260.933,01	7.403.333,45	7.476.547,32	7.439.940,39	-	-	nummer 916 10 (rente 0,00 %)	
	5.091.833,89	25.161.220,04	20.737.517,65	22.949.368,85	-	267.738,70	nummer 916 10 (rente 0,00 %)	
		1.308.715,00	1.308.715,00	1.308.715,00	21.070,31	21.070,31	nummer 838 83 (rente 1,61 %)	
	3.300.000,00	21.779.486,92	20.949.641,92	21.364.564,42	-	-	nummer 916 10 (rente 0,00 %)	
	-	21.437.636,53	19.029.099,37	20.233.367,95	-	-	nummer 916 10 (rente 0,00 %)	
		146.390,87	1.635.821,98	891.106,43	-	-	nummer 916 10 (rente 0,00 %)	
267.738,70	8.652.766,90	77.236.782,81	71.137.343,24	74.187.063,03	21.070,31	288.809,01		
-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-		
	21.115.043,72	7.700.000,00	7.700.000,00	7.700.000,00	123.970,00	123.970,00	app.kosten (rente 1,61%)	
1.643.168,11	3.286.336,11	39.436.034,86	37.792.866,75	38.614.450,80	884.270,92	2.527.439,03	app.kosten (rente 2,29%)	
557.469,42	557.469,42	13.936.735,46	13.379.266,04	13.658.000,75	312.768,22	870.237,64	app.kosten (rente 2,29%)	
406.732,19	406.732,19	10.168.304,86	9.761.572,67	9.964.938,77	228.197,10	634.929,29	app.kosten (rente 2,29%)	
1.847.468,17	12.932.277,19	7.389.872,65	5.542.404,48	6.466.138,57	239.893,74	2.087.361,91	apparaatskosten (rente 3,71%)	
118.000,00	2.142.571,40	925.000,00	-	462.500,00	64.950,00	182.950,00	nummer 916 10 (rente 7,5%)	
-	9.351.299,35	11.154.215,01	10.252.757,18	8.202,21	8.202,21		activering rentekosten (rente 0,08%)	
-	-	106.210,84	53.105,42	-	-	-	rentekosten vanaf 2016 (rente 0,08%)	
4.572.837,89	40.440.430,03	88.907.247,18	85.436.535,79	87.171.891,48	1.862.252,19	6.435.090,08		
-	-	-	-	-	-	-		
4.840.576,59	49.093.196,93	166.144.029,99	156.573.879,03	161.358.954,51	1.883.322,50	6.723.899,10		
79.769.102,22	902.792.369,45	97.311.891,12	135.010.980,63	116.161.435,88	1.647.194,18	81.416.296,40	nummer 308 01.308 29.308 34 (N23) e.a.	
2.119.775,78	5.743.371,28	49.370.799,05	57.997.759,22	53.684.279,14	1.095.711,75	3.215.487,53	nummer 311 20 en activering bouwrente (0,08%)	
908.377,12	1.621.755,33	22.028.222,97	30.548.137,93	26.288.180,45	286.440,31	1.194.817,43	nummer 338 20 en activering bouwrente (0,08%)	
758.396,26	1.513.303,13	-	-	-	-	758.396,26	nummer 343 24	
83.555.651,38	911.670.799,19	168.710.913,14	223.556.877,78	196.133.895,46	3.029.346,24	86.584.997,62		
88.396.227,97	960.763.996,12	334.854.943,13	380.130.756,81	357.492.849,97	4.912.668,75	93.308.896,72		
88.396.227,97	960.763.996,12	334.854.943,13	380.130.756,81	357.492.849,97	4.912.668,75	93.308.896,72		

6.2.5 Staat van geactiveerde kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en van bijdragen aan activa in eigendom van derden (art. 36)

Staat van geactiveerde kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en van bijdragen aan activa in eigendom van derden (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Oorspronkelijk bedrag van de deelnemingen etc.	Vermeerderingen in 2015	Verminderen in 2015	Oorspronkelijk bedrag van de deelnemingen ultimo 2015	Percentage van afschrijving	Afschrijvingen t/m 2014
1	t/m 2014	3	4	(kolom 2+3-4)	6	7
	€	€	€	€		€
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:						
1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	1.525.875,00			1.525.875,00	-	
2. Nederlandse Waterschapsbank N.V.	11.845,00			11.845,00	-	
3. N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland	6.806.703,24			6.806.703,24	-	
4. Alliander N.V.	62.643.935,00			62.643.935,00	-	
5. N.V. Afvalzorg Holding	12.600.000,00			12.600.000,00	-	
6. Schiphol Area Development Company N.V.	3.083.772,64			3.083.772,64	-	
idem, uitbreiding aandelenkapitaal	21.794.379,00			21.794.379,00	-	
7. Zeehaven IJmuiden N.V.	408.402,19			408.402,19	-	
8. Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON N.V.)	-	317.646,16		317.646,16		
9. N.V. Groenbeheer	370.000,00			370.000,00	-	
10. PolanenPark B.V.	7.200,00			7.200,00	-	
11. PolanenPark C.V.	7.200,00			7.200,00	-	
12. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.	26.460,00			26.460,00	-	
13. Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie B.V. (ODENH)	18.000,00			18.000,00	-	
14. Zeestad Beheer B.V.	9.000,00			9.000,00		
15. Kapitaaldeelname Life Science Fonds Amsterdam	1.485.730,50	96.095,69		1.581.826,19	-	
16. B.V. Kapitaaldeelname Wieringerrandmeer	9.050,00			9.050,00	-	
17. B.V. Zeggenschap Wieringerrandmeer	9.050,00			9.050,00		
18. Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland BV.	1.500.000,00	950.000,00		2.450.000,00	-	
subtotaal a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:	112.316.602,57	1.363.741,85	-	113.680.344,42	-	-
e. bijdragen aan activa in eigendom van derden:						
1. Bijdrage aan activa (projecten) van derden	522.667,09	3.933.389,51	2.944.117,30	1.511.939,30		522.667,09
Subtotaal e. bijdragen aan activa in eigendom van derden	522.667,09	3.933.389,51	2.944.117,30	1.511.939,30	-	522.667,09
TOTAAL GEACTIVEERDE INVEST. FINANCIELE ACTIVA	112.839.269,66	5.297.131,36	2.944.117,30	115.192.283,72	-	522.667,09

dienstjaar 2015

Afschrijving 2015	Afschrijvingen t/m 2015	Boekwaarde per 1-1-2015	Boekwaarde per 31-12-2015	Gemiddelde boekwaarde	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaallasten	Toelichting
							productgroep/kostenplaats + rentepercentage
8	9	10	11	12	13	14	15
€	€	€	€	€	€	€	Voor een uitgebreide toelichting wordt naar de paragraaf verbonden partijen
	(kol 5-10)	(kol 2-7)	(kol 10+3-4-8)	(kol 10+11):2		(kolom 7+12)	
		1.525.875,00	1.525.875,00	1.525.875,00		-	betreft 610.350 aandelen à € 2,50
		11.845,00	11.845,00	11.845,00		-	betreft 43 aand.à € 115 en 60 aand.à € 460 waarop
		6.806.703,24	6.806.703,24	6.806.703,24		-	25% is gestort
		62.643.935,00	62.643.935,00	62.643.935,00		-	betreft de aand. i. h. netwerkbedrijf dat is afgesplitst
		12.600.000,00	12.600.000,00	12.600.000,00		-	per 1-7-2009 bij de overname van NUON N.V.
		3.083.772,64	3.083.772,64	3.083.772,64	191.193,90	191.193,90	nummer 714 02 (rente 6,2%)
		21.794.379,00	21.794.379,00	21.794.379,00	612.422,05	612.422,05	nummer 714 02 (rente (3,35%+2,26%)/2=2,81%)
		408.402,19	408.402,19	408.402,19	30.630,16	30.630,16	nummer 714 01 (rente 7,5%)
		-	317.646,16	158.823,08		-	
		370.000,00	370.000,00	370.000,00	18.500,00	18.500,00	nummer 616 80 (5%)
		7.200,00	7.200,00	7.200,00		-	
		7.200,00	7.200,00	7.200,00		-	
		26.460,00	26.460,00	26.460,00		-	
		18.000,00	18.000,00	18.000,00		-	
		9.000,00	9.000,00	9.000,00		-	
		1.485.730,50	1.581.826,19	1.533.778,35	29.517,27	29.517,27	nummer 710 09 (1,93%)
		9.050,00	9.050,00	9.050,00	323,09	323,09	nummer 916 10 (3,57%)
		9.050,00	9.050,00	9.050,00	323,09	323	nummer 916 10 (3,57%)
		1.500.000,00	2.450.000,00	1.975.000,00	29.625,00	29.625,00	nummer 533 09 (1,5%)
-	-	112.316.602,57	113.680.344,42	112.998.473,50	912.534,56	912.534,56	
989.272,21	1.511.939,30	-	-	-	-	989.272,21	nummer 308 49
989.272,21	1.511.939,30	-	-	-	-	989.272,21	-
989.272,21	1.511.939,30	112.316.602,57	113.680.344,42	112.998.473,50	912.534,56	1.901.806,77	

6.2.6 Investeringskredieten

6.2.6.1 Overzicht van het verloop van de investeringskredieten

Categorie nummer	Omschrijving van de investeringsuitgaven	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Totaal krediet
2. MATERIELE VASTE ACTIVA			
a. Investeringsen met een economisch nut:			
	Gronden en terreinen		
	Krediet v. anticip. gronden en NIEGG-gronden	10-12-2001; 66	27.200.000,00
	idem	25-06-2007;50	32.800.000,00
4201	idem	NJN 2008	35.000.000,00
	idem, verlaging krediet	18-11-2013;64	13.000.000,00-
4202	idem		
4600	rentebijschrijving op NIEGG-gronden		
8201	verkoop van gronden		
subtotaal			82.000.000,00
4201	Strategisch grondbeleid	begroting 2007	15.000.000,00
4201	idem (BBL-gronden)	18-11-2013;64	13.000.000,00
			28.000.000,00
	Revolving Fund Grondruilingen	14-2-2011;16	3.000.000,00
			3.000.000,00
4201	Beheergrondbank Laag Holland	14-2-2011;15	5.000.000,00
8201	verkoop van grond		
			5.000.000,00
4210	Bouw en inrichting van Archeologisch depot	12-12-2011;85	11.189.200,00
4600	idem, rentebijschrijving		
			11.189.200,00
b. Investeringsen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:			
	Grond-/weg-/waterbouwkundige werken:		
div.	Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	1.707.562.947,00
div.	Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	1.066.171.660,00-
subtotaal			641.391.287,00

Te besteden in 2015	Besteed in 2015	Af te voeren krediet	Overschreden krediet	Nog te besteden per 31-12-2015
-	-			
8.584.711,05	1.067.673,87			8.395.787,18
	878.750,00-			
8.584.711,05	188.923,87	-	-	8.395.787,18
5.598.545,80				5.598.545,80
5.598.545,80	-	-	-	5.598.545,80
3.000.000,00	-			3.000.000,00
3.000.000,00	-	-	-	3.000.000,00
4.853.609,13	1.512.681,11			3.364.178,02
	23.250,00-			
4.853.609,13	1.489.431,11	-	-	3.364.178,02
1.837.900,65	1.794.716,73	34.984,99		0,00-
	8.198,93			
1.837.900,65	1.802.915,66	34.984,99		0,00-
703.617.982,00	160.083.630,42	10.785.830,00		532.748.521,58
271.959.696,00-	42.615.438,69-	-		229.344.257,31-
431.658.286,00	117.468.191,73	10.785.830,00	-	303.404.264,27

Categorie nummer	Omschrijving van de investeringsuitgaven	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Totaal krediet
4210	Niet te activeren invest.projecten wegen/vaarw.	diverse	8.172.389,00
8411	Bijdragen van derden		1.726.860,00-
8600	Bijdragen t.l.v. reserves		6.445.529,00-
subtotaal			-
4210	Vervangingsinvesteringen wegen (2012)	7-11-2011;79	37.340.000,00
4231	Vervangingsinvesteringen wegen (2013)	19-11-2012;89	14.360.000,00
4210	Vervangingsinvesteringen wegen (2014)	23-09-2013;53	9.900.000,00
4210	Vervangingsinvesteringen wegen (2015)	26-08-2014;75	8.500.000,00
4600	idem, rentebijschrijving		
8411	bijdragen van derden		
subtotaal			70.100.000,00
4210	Vervangingsinvesteringen vaarwegen (2012)	7-11-2011;79	14.870.000,00
4231	Vervangingsinvesteringen vaarwegen (2013)	19-11-2012;89	12.520.000,00
4210	Vervangingsinvesteringen vaarwegen (2014)	23-09-2013;53	16.800.000,00
4210	Vervangingsinvesteringen vaarwegen (2015)	26-08-2014;75	34.400.000,00
4600	idem, rentebijschrijving		
8411	Bijdragen van derden		
subtotaal			78.590.000,00
Investerings in steunpunten B&U		1e wijz.2015	5.540.000,00
			5.540.000,00
3. FINANCIELE VASTE ACTIVA			
a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:			
4770	Life Science Fonds Amsterdam	16-03-2009;14	2.000.000,00
4770	Participatiefonds deelnemingen Duurz. Energie	1e wijz.2010	85.000.000,00
subtotaal			87.000.000,00
e. bijdragen aan activa in eigendom van derden:			
Diverse wegenprojecten derden (niet te activeren)			
4210		diverse	17.058.274,00
8411	Bijdragen van derden		10.550.000,00-
8600	Bijdragen t.l.v. reserves/BDU		6.508.274,00-
subtotaal			-
Totaal			1.202.129.687,00

VJB = Voorjaarsbericht, NJN = Najaarsbericht.

Te besteden in 2015	Besteed in 2015	Af te voeren krediet	Overschreden krediet	Nog te besteden per 31-12-2015
7.317.482,13	1.520.413,77			5.797.068,36
1.726.860,00-	762.017,51-			964.842,49-
5.590.622,13-	758.396,26-			4.832.225,87-
-	-			-
6.549.241,69				
5.756.363,76	10.738.362,46			19.958.869,50
9.900.000,00				
8.500.000,00				
	8.373,49			
30.705.605,45	10.746.735,95	-	-	19.958.869,50
3.651.340,30				
1.029.231,67				
16.800.000,00	9.508.113,33			46.452.279,89
34.400.000,00				
	7.010,28			
	86.831,53-			
55.880.571,97	9.428.292,08			46.452.279,89
5.540.000,00	106.210,84			5.433.789,16
5.540.000,00	106.210,84			5.433.789,16
514.269,50	96.095,69			418.173,81
83.500.000,00	950.000,00			82.550.000,00
84.014.269,50	1.046.095,69	-	-	82.968.173,81
14.254.797,56	3.933.389,51			10.321.408,05
9.677.464,65-	3.068.253,51-			6.609.211,14-
4.577.332,91-	865.136,00-			3.712.196,91-
-	-			-
786.799.850,80	156.149.742,31	21.641.629,98	0,00	619.794.308,51

6.2.6.2 Specificatie kredieten PMO wegen

VERVANGINGSINVESTERINGEN WEGEN				
Kredieten 2011 t/m 2013:				
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013		65.300.000,00		
Totaal prognose 2011 t/m 2013		64.267.691,00		
Ruimte krediet 2011 t/m 2013		1.032.309,00		
Kredieten 2012:				
omschrijving	krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
N502b-01 GO 9,20-11,24 incl. N503	nvt*	2.951.343	2.951.343	gereed
N232b-01 GO km 23,33 - 25,4, en km 29,4 - 33,15	nvt*	5.214.111	5.261.887	
N244b-01 GO km 12,3 - 20,3	nvt*	4.649.576	4.679.962	gereed
N248b-01 GO km 3,55-18,70	nvt*	5.002.020	5.632.370	
N249a-01 GO km 0,00-12,6	nvt*	5.078.956	5.078.956	
N517a-01 GO km 0,05-1,83	nvt*	703.818	703.818	gereed
N207a/b-02 vervangen duikers bijdrage PMI	nvt*	-	-	
N235a-01 GO km 0,03-8,1 incl busbaan	nvt*	4.125.848	4.153.953	
N240a-01 GO km 7,0-10,0	nvt*	-	-	
N241b-02 vervanging kunstwerk bijdrage aan PMI	nvt*	200.000	200.000	
N245b-01 GO km 29,3-35,9	nvt*	790.299	790.299	gereed
N417a-01 GO km 8,9-10,8	nvt*	449.115	449.115	
N509a-01 GO km 2,0-7,3	nvt*	2.447.377	2.447.377	
Totaal kredieten 2012		37.340.000	zie kredieten 2013**	32.349.080
Totale omvang vastgestelde kredieten 2012		37.340.000	zie staat 5.4.2a	
Kredieten 2013:				
omschrijving	krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
N520a-01 GO km 0,05-5,17	nvt*		1.877.948	
N511a-01 GO km 0,05 - 2,50	nvt*		1.047.804	
N201b-02 GO km 35,9-40,43	nvt*		12.560	
N232c-01 overdracht aan Amstelveen	nvt*		1.100.000	
N236a-01 vervanging verhardingen	nvt*		0	
N241a-01 bijdrage PMI	nvt*		0	
N248a-01 bijdrage PMI	nvt*		643.240	
N512a-01	nvt*		1.220.979	
N521a-01 GO km 0,00-2,43	nvt*		1.261.182	gereed
Totaal kredieten 2013		14.360.000	11.999.099	7.163.713
Totale omvang vastgestelde kredieten 2012		14.360.000	zie staat 5.4.2a	

Kredieten 2014:				
omschrijving	Krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
N206a-01 GO km 36,09-37,00	850.000		775.720	
N239b-01 GO	1.650.000		1.450.000	
N244c-02 Bijdrage aan PMI	6.000.000		5.271.000	
N516a-02 vervangen KW 25b16	1.400.000		-	
Totaal kredieten 2014	9.900.000	2.456.057	7.496.720	

Kredieten 2015:				
omschrijving	Krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
N200a-02 vervangen verharding Zeeweg	3.000.000		3.215.000	
N203c-04 vervangen km 54,8-60,48	1.500.000		1.350.000	
N302a-03 vervanging wegconstructie km 39,3 - 48,73	4.000.000		75.000	
Totaal kredieten 2015	8.500.000	4.610.109	4.640.000	

Kredieten 2016:				
omschrijving	Krediet PMO	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden	
N205b-03	500.000	-	-	
N242Ld-01	350.000	-	-	
N243a-03	1.000.000	-	-	
N302a-01	2.000.000	-	-	
N506a-02	3.700.000	-	-	
N507a-02	3.800.000	-	-	
Totaal kredieten 2016	11.350.000	-	-	

* In de jaren tot 2014 werd een totaalkrediet aangevraagd dat verder niet werd opgedeeld naar onderliggende projecten. Vanaf 2014 worden kredieten per project aangevraagd waardoor tevens de besteding per project inzichtelijk wordt.

** De kredieten van 2011, 2012 en 2013 zijn als 1 krediet verstrekt. Hierdoor is het niet mogelijk om een besteding per kalenderjaar te geven.

6.2.6.2 Specificatie kredieten PMO vaarwegen

VERVANGINGSINVESTERINGEN VAARWEGEN				
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013	25.390.000			
Totaal prognose 2011 t/m 2013	25.553.018			
Ruimte krediet 2011 t/m 2013	-163.018			
Kredieten 2014:				
omschrijving	Krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03	€ 5.600.000		€ 7.073.805	de bruggen A en B worden samen gerealiseerd
N203 Brug Krommenie B-01 vervangen 19D04	€ 5.600.000			
K20/10/09 Leeghwaterbrug A-02 vervanging	€ 5.600.000		€ 257.022	
Totaal kredieten 2014	16.800.000	14.984.264	7.330.827	
Kredieten 2015:				
omschrijving	Krediet PMO	prognose 2015	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden
K20N-c-01 NHK vervanging oevers Noord km 65,45	€ 5.800.000		€ 109.200	
K4/5/6-c vervanging vww 19	€ 4.500.000		€ 0	
K2/K3 vervangingen vww 15	€ 19.700.000		€ 249.534	
K19w Cruquiusbrug A verv. best. En aanbru	€ 4.400.000		€ 450.314	
Totaal kredieten 2015	34.400.000	33.963.352	809.048	
Kredieten 2016:				
omschrijving	Krediet PMO	besteed tot 1 jan. 2016	Bijzonderheden	
K4/5/6c vaarwegvak 20	14.250.000	0		
K09 Beatrixbrug 19D19	7.900.000	0		
K17 Brug Ouderkerk	6.500.000	0		
Totaal kredieten 2016	28.650.000	-		

6.2.7 Staat van verstrekte overige langlopende geldleningen en uitzettingen

Staat van verstrekte overige langlopende geldleningen en uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening en/of uitzetting (evt.maximum)	Datum en nummer Besluit van Provinciale Staten c.q. Gedeputeerde Staten	Rente percentage	Restant bedrag van de lening of uitzetting per 1 januari 2015
Leningen aan openbare lichamen				
Gemeente Purmerend (1)	6.806.703,24	13-01-1997; 6	4,00	6.806.703,24
Gemeente Hollands Kroon (vh. Wieringen) (2)	9.050,00	17-03-2008; 25		9.050,00
Gemeente Hollands Kroon (vh. Wieringermeer) (2)	9.050,00	17-03-2008; 25		9.050,00
BV.Zeggenschap Wieringerrandmeer (2)	18.000,00	17-03-2008; 25		18.000,00
Regionale Uitvoeringsdienst NH Noord(3)	600.000,00	GS 26-02-2013;151300	var.	600.000,00
Gemeente Uithoorn(4)	940.000,00	18-12-2012		940.000,00
subtotaal:	8.382.803,24			8.382.803,24
Leningen aan deelnemingen				
PolanenPark B.V. (5)	23.000.000,00	17-01-2006;502	0,951	18.189.340,54
Ontwikkelingsbedrijf Noord- Holland Noord N.V. (6)	750.000,00	begroting 2007	3,50	750.000,00
Zeehaven IJmuiden N.V.(7)	635.000,00	GS 21-06-2011;33454	4,62	635.000,00
Reg. Ontwikk.mij. voor het Noordzeekanaalgebied N.V. (8)	13.606.700,00	12-02-03;22/27-11-06;1	3,50	11.086.095,46
subtotaal:	37.991.700,00			30.660.436,00
Overige langlopende leningen				
Vattenfall (9)	460.723.236,75	22-06-2009; 32		189.709.559,59
Nationaal Restauratiefonds NRF (10)	5.100.000,00	GS 21-06-2011;27350		5.100.000,00
Stichting Streekrekening Texel(11)	1.500.000,00	GS 07-12-2010;65521		1.500.000,00
CPO Collectief Particulier Opdrachtgeverschap(12)	1.380.000,00	GS 2012-6149 20-03-2012		900.000,00
St.Forteiland Pampus(13)	25.000,00	GS 339297- 3339299	geen	25.000,00
Stg. voorbereiding Pallas Reactor(14)	40.000.000,00	GS 309599/340912	1,5	-
Villa Nieuwland (15)	122.502,00	226465/561131	2,6	-
subtotaal:	601.599.745,23			197.234.559,59
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar en langer				
BNG FIDO Optimaal Select Meewind (16)	2.500.000,00	09-12-2008;59991		2.500.000,00
subtotaal:	2.500.000,00			2.500.000,00
Totaal	650.474.248,47			238.777.798,83

(1) Betreft een in 1977 verstrekte lening aan de gemeente Purmerend ten behoeve van de Stadsverwarming Purmerend met een looptijd tot 31-12-2019.

Jaarlijks werd de rente bijgeschreven op de leningschuld. Op grond van het BBV dienen leningen tegen nominale waarde te worden opgenomen. Aangezien het niet aannemelijk is dat de bijgeschreven rente kan worden geïnd, is de bijgeschreven rente in 2005 afgeboekt ten laste van de destijds hiervoor in het leven geroepen Voorziening Stadsverwarming Purmerend. De jaarlijkse gedeelde rente is ten laste van productgroep 720 gebracht.

(2) Voor de oprichting van de Grondexploitatie maatschappij Wieringerrandmeer was t.b.v. de gemeente Wieringen en de gemeente Wieringermeer (thans Hollands Kroon) € 9.050,- gestort in de BV. Zeggenschap Wieringerrandmeer en de BV. Kapitaaldeelname Wieringerrandmeer en door de provincie € 18.000,- in Wieringerrandmeer Beheer BV. Deze ten behoeve van het Wieringerrandmeer opgerichte vennootschappen zijn in liquidatie.

(3) Gedeputeerde Staten van Noord-Holland bij besluit van 26 februari 2013, nr. 151300 hebben besloten aan Geldnemer een rentedragende lening te verstrekken t.b.v. de inrichtingsfase van de RUD Noord-Holland Noord. Deze lening zal in 2016 worden afgelost.

(4) Betreft een subsidie in de vorm van een renteloze lening van € 940.000,- aan de gemeente Uithoorn voor het project "Ruimte voor Ruimte Uithoornse Polder"

Deze lening zal 31-12-2016 worden afgelost.

dienstjaar 2015					
Bedrag van de in de loop van 2015 verstrekte leningen en uitzettingen	Bedrag van de rente of het rentebestanddeel	Bedrag van de aflossing of het aflossingsbestanddeel	Restantbedrag van de lening of uitzetting per 31 december 2015	Laatste jaar afloss.	Bedrag van de lopende rente 2015
			6.806.703,24	2019	-
			9.050,00		-
			9.050,00		
			18.000,00		
	2.922,61		600.000,00	5-7-2016	
-			940.000,00	31-12-2016	
-	2.922,61	-	8.382.803,24		
71.915,15	50.939,86	1.000.000,00	17.261.255,69	2016	17.488,44
			750.000,00	2019	-
	12.043,78		635.000,00	2021	6.313,12
	0,00		11.086.095,46	div.	-
71.915,15	62.983,64	1.000.000,00	29.732.351,15		
		189.709.559,59	-	2015	
0,00			5.100.000,00	2040	-
			1.500.000,00	2042	-
720.000,00		296.000,00	1.324.000,00	2020	
0,00			25.000,00	1-12-2017	
8.500.000,00	118.417,81		8.500.000,00	2018	118.417,81
122.502,00	1.945,94		122.502,00	22-5-2025	
9.342.502,00	120.363,75	190.005.559,59	16.571.502,00		
			2.500.000,00	2034	-
			2.500.000,00		
9.414.417,15	186.270,00	191.005.559,59	57.186.656,39		142.219,37

(5) Betreft een door GS verstrekt kredietfaciliteit tot maximaal € 23 mln. met een looptijd van 10 jaar voor het aankopen, ontwikkelen, uitgeven en beheren van bedrijventerreinen conform de doelstelling opgenomen in de statuten van PolanenPark B.V. (voorheen Rottepolderpark B.V.). Provinciale Staten hebben bij besluit van 27 februari 2006 (voordracht 9) het max. bedrag beschikbaar gesteld en zijn akkoord gegaan met uitvoering door GS.

(6) Betreft een door GS verstrekte lening tot maximaal € 750.000,- met een looptijd van 10 jaar voor het oprichten van het Participatiefonds van het Ontwikkelingsbedrijf NHN dat zich richt op jonge innovatieve bedrijven en er op gericht is de economie en de werkgelegenheid in de Kop van Noord-Holland te versterken. Provinciale Staten hebben bij de vaststelling van de begroting 2007 het max. bedrag beschikbaar gesteld.

(7) Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een rentedragende lening verstrekt, welke dient tot aflossing van een schuld van IJmuider Delta BV aan een dochter van Regionale Ontwikkelingsmij. voor het Noordzeekanaalgebied NV.(RON). De leningovereenkomst heeft een looptijd van 10 jaar.

(8) Betreft een door PS verstrekt kredietfaciliteit tot maximaal € 13.606.700,- voor de financiering van projecten die de RON (Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V.) initieert c.q. in participeert. Bij besluit van PS van 13-2-2003; nr.22 is een leenfaciliteit van € 6,8 mln. beschikbaar gesteld. Bij besluit van 27-11-2006; nr.111 is de faciliteit verhoogd met € 6.806.700,-. De gemeente Amsterdam heeft dezelfde faciliteit beschikbaar gesteld. Bij besluit nummer 64 is op 11 juli 2011 ingestemd met het Convenant Doorstart RON en alle daarbij behorende documentatie.

Uitvloeisel van het Convenant doorstart RON is dat de aan de RON verstrekte kredieten in 2012 over zijn gegaan naar de Provincie en de gemeente Amsterdam gezamenlijk en omgezet zijn in een achtergestelde renteloze lening. In 2013 heeft de gemeente Amsterdam haar aandeel in de RON plus voornoemde lening ingebracht in Havenbedrijf Amsterdam N.V. bij de verzelfstandiging van haar havenbedrijf.

(9) Betrof een langlopende vordering op het Zweedse energiebedrijf Vattenfall in verband met de overname van de aandelen NUON Energy per 1-7-2009. De betaling en levering van de aandelen vindt in 4 tranches plaats. De 1e tranche van 49% heeft op 1-7-2009 plaatsgevonden, de tweede per 1-7-2011 (15%);de derde op 1-7-2013 (15%) en de laatste is op 1-7-2015 (21%) € 189.709.559,59 ontvangen.

(10) Het gaat om een renteloze lening van in totaal € 5.100.000,- aan het Nationaal Restauratiefonds (NRF), waarvan de betaling in 4 termijnen plaats heeft gevonden. Het NRF gaat uit het fonds hypothecaire leningen verstrekken voor de restauratie van provinciale monumenten en stolpboerderijen.

(11) Aan de Stichting Streekrekening Texel is is een renteloze lening met een looptijd van 30 jaar verstrekt ten behoeve van het beheer van de Hoge Berg te Texel.

(12) De provincie Noord-Holland ondersteunt initiatieven voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).

Er worden renteloze leningen in de planontwikkelingsfase verstrekt voor de kosten voor het opstellen van een Programma van Eisen, een Voorlopig en Definitief Ontwerp en een bestek van de te realiseren woningen.

Door aflossing van dit uitgeleende geld vloeit dit terug in het provinciale fonds en is dan opnieuw beschikbaar voor andere CPO projecten (een zogenaamd Revolverend Fonds).

Een specificatie van de uitstaande leningen is op de sector Financiën aanwezig.

(13) Betreft een subsidie in de vorm van een renteloze lening van €25.000,- aan de Stichting Forteiland Pampus voor de exploitatie van het jaar 2014 van het bezoekerscentrum Pampus. Deze lening zal 01-12-2017 worden afgelost.

(14) Betreft een een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening aan de stichting voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.

De stichting is over het uitbetaalde bedrag een rente verschuldigd van 1,5 % per jaar te berekenen over 365 dagen; de rentetermijnen vervallen jaarlijks per 1 januari en worden bijgeschreven op de hoofdsom van de uitbetaalde bedragen. De stichting is gerechtigd het uitbetaalde bedrag geheel of gedeeltelijk af te lossen. De stichting lost het uitbetaalde bedrag inclusief de bijgeschreven rente in zijn geheel af binnen zes maanden nadat de stichting financiering voor de bouw van een hoge flux reactor heeft aangetrokken, doch uiterlijk op 1 januari 2019.

(15) Betreft een lening t.b.v. een uitgestelde betaling door geldnemer naar aanleiding van de verkoop van de Wierschuur in het kader van het herontwikkelingsplan Wieringerrandmeer.

(16) Betreft een investering in het hoofdsomgarantie product BNG Fido Optimaalselect Meewind, zijnde een participatiefonds voor duurzame energieprojecten.

GS hebben besloten tot deze duurzame belegging bij besluit van 9 december 2008; nr.59991. De looptijd bedraagt 25 jaar en de uitkering incl. rendement zal uiterlijk op 31-3-2034 plaatsvinden.

6.2.8 Staat van verloop van de reserves

Staat van het verloop van de reserves (Bbv. artikel 54)

Naam van de reserve	Saldo aan het begin van het dienstjaar 2015	Toevoegingen wegens bestemming	Toevoegingen Toevoegingen ten laste van andere reserves
2	3	4	5
	€	€	€
Algemene reserves			
Algemene reserve	130.725.576,99	860.000,00	
Totaal algemene reserves (a)	130.725.576,99	860.000,00	-
Bestemmingsreserves			
Reserve UNA	2.211.271,84		-
Reserve EXIN-H	117.728.062,68	420.984,00	-
Reserve TWIN-H	300.073.648,83	276.001,10	-
Reserve Actieprogramma 2010	30.278.463,82	11.146.566,14	-
Reserve Groen	49.373.723,25	16.262.388,44	-
Reserve ILG	14.017.331,26		-
Reserve Vervanging ICT-apparatuur	1.074.042,30	705.000,00	-
Reserve Organisatieverandering	3.649.574,70		-
Reserve Openbaarvervoer projecten	29.470.624,70	3.523.594,54	-
Reserve Groot onderhoud wegen en vaarwegen	24.346.087,22		-
Reserve Fietsinfrastructuur	9.937.515,60	2.255.932,00	-
Reserve Westfriisaweg N23	37.641.759,01	10.000.000,00	-
Reserve OLV Greenpoort	10.462.350,00	830.000,00	-
Reserve Zuidas en Zeepoort	1.309.532,48	16.575.148,52	-
Reserve Zoetwaterberging	113.013,44	10.000,00	-
Reserve Huisvesting	21.852.498,40		-
Reserve de Groene Uitweg	14.103.261,34	3.074.729,39	-
Reserve Cofinanciering Waddenzee	1.761.914,00	1.500.000,00	-
Reserve Waterrecreatie	-	1.804.746,00	-
Reserve Herstructurering bedrijfsterreinen	8.157.351,00	100.000,00	-
Reserve Cofinanciering Europese projecten	8.021.423,71	5.025.000,00	-
Reserve Water als Economische Drager (WED)	2.145.822,00	-	-
Reserve Werkgelegenheid en Economie	212.000,00	16.647.356,00	-
Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zee	-	4.740.000,00	-
Reserve Europese projecten Landbouwsubsidies	-	9.800.000,00	-
Reserve Ontwikkeling havencomplexen	-	3.609.492,00	-
Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburg monumentenfonds)	1.380.492,48	7.315.139,00	-
Reserve Stedelijke vernieuwing	2.530.405,59		-
Reserve Kwal.fonds Bloemendalerpolder	3.895.141,00		-
Reserve Tijdelijk beheer gronden	1.857.520,77	-	-
Reserve Leefbaarheidsfonds Schiphol	10.000.000,00		-
Reserve Innovatieprojecten Solaroad	-	2.700.000,00	-
Reserve Infrastructuur	-	12.707.186,00	-
Totaal bestemmingsreserves	707.604.831,42	131.029.263,13	-
Totaal reserves(a + b)	838.330.408,41	131.889.263,13	-

dienstjaar 2015					
Onttrekkingen wegens bestemming	Onttrekkingen onttrekking harde verplichtingen naar voorzieningen	Onttrekkingen wegens vrijval/overhevelin g van middelen	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2015	Schriftelijk aangegane verplichtingen jegens derden aan het einde van 2015	Bestuurlijk geoordeelde reserveringen aan het einde van 2015
6	7	8	9	10	11
€	€	€	€	€	€
17.475.000,00	-	18.000.000,00	96.110.576,99		1.964.000,00
17.475.000,00	-	18.000.000,00	96.110.576,99	-	1.964.000,00
449.335,97	-		1.761.935,87	148.574,00	1.613.361,87
4.985.253,89	685.690,38		112.478.102,41	2.281.604,35	110.196.498,06
10.771.955,86	2.524.453,20		287.053.240,87	11.261.016,11	275.792.224,76
3.125.470,75	2.316.122,70		35.983.436,51	32.970,31	35.950.466,20
5.153.762,30	1.457.296,60		59.025.052,79	533.255,85	58.491.796,94
1.643.712,27	2.878.564,20	2.750.422,00	6.744.632,79		6.744.632,79
35.006,43			1.744.035,87	6.864,41	1.737.171,46
283.670,32			3.365.904,38	8.156,00	3.357.748,38
1.739.117,09	928.662,00		30.326.440,15	135.522,99	30.190.917,16
2.992.643,38			21.353.443,84	234.139,45	21.119.304,39
		5.261.015,60	6.932.432,00	49.450,00	6.882.982,00
47.641.759,01			0,00		0,00
1.200,00			11.291.150,00	8.800,00	11.282.350,00
			17.884.681,00		17.884.681,00
123.013,44			0,00		0,00
1.696.398,61			20.156.099,79	216.441,01	19.939.658,78
688.731,17	1.570.250,08		14.919.009,48	293.824,05	14.625.185,43
328.045,00	82.010,00		2.851.859,00		2.851.859,00
			1.804.746,00		1.804.746,00
696.182,00	2.913.572,00		4.647.597,00		4.647.597,00
55.348,00			13.101.771,71		13.101.771,71
689.557,00	1.376.640,00		79.625,00		79.625,00
571.512,88	3.673.758,00		12.614.085,12		12.614.085,12
			4.740.000,00		4.740.000,00
			9.800.000,00		9.800.000,00
			3.609.492,00		3.609.492,00
1.164.888,61	256.336,00		7.274.406,87	7.850,00	7.266.556,87
647.147,10	365.778,80		1.517.479,69		1.517.479,69
55.601,50			3.839.539,50	379,00	3.839.160,50
658.807,60			1.198.713,17	193.313,36	1.005.399,81
-			10.000.000,00		10.000.000,00
			2.700.000,00		2.700.000,00
			12.707.186,00	116.031,82	12.591.154,18
86.087.424,18	21.029.133,96	8.011.437,60	723.506.098,81	15.528.192,71	707.977.906,10
103.562.424,18	21.029.133,96	26.011.437,60	819.616.675,80	15.528.192,71	709.941.906,10

Algemene reserve

Verslag van de Algemene Reserve

	€	€
Saldo per 1 januari 2015		130.725.576,99
Onttrekking resultaat 2014	-9.724.620,82	
Stortingen 2015		
<i>Begroting 2015</i>		
LBW2015, stort.alg.res.overh.budget2015	860.000,00	
Totaal stortingen minus resultaat 2014		-8.864.620,82
Onttrekkingen 2015		
B2015, Kaderbrief 2015+ cao onderhandelingen.3,3 mln.	-16.300.000,00	
EBW2015, onttrekking uitgestelde intenties 2014	-1.175.000,00	
ZN2015, overheveveling nr.Reserve Duurz.zeehavens	-4.740.000,00	
ZN2015, coalitieakkoord 2015-2019 vrijval van algemene reserve	-13.260.000,00	
Totaal onttrekkingen		-35.475.000,00
Saldo per 31 december 2015 (excl.rekeningsresultaat 2015)		86.385.956,17

De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen zijn op te vangen.

Voor dit boekjaar geldt bij deze jaarrekening net als bij de begroting dat de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedraagt, met een minimum gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft.

De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de uitkering uit het provinciefonds, de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2015 bedraagt € 329,62 miljoen; 25% hiervan is € 82,40 miljoen.

De omvang van de berekende risico's is € 48,78 miljoen voor het komende jaar en € 103,60 voor 4 jaar.

Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 82,4 miljoen moet zijn.

In deze reserve is een bedrag van € 1.964.000,- geormerkt voor GO-gelden. Dit is besloten bij de voordracht bij de jaarrekening 2013 (als vrijval van de Voorziening GO-gelden).

Bestemmingsreserves

1	Reserve UNA	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve heeft als doel het genereren van grootschalige investeringsprojecten met evident maatschappelijk en provinciaal belang.	
Instellingsbesluit	Op 19 april 2004 hebben Provinciale Staten op grond van de nieuwe verordening Financieel beheer 2004 (voordracht 25) besloten het UNA-Compartiment los te koppelen van FINH en het onderdeel als bestemmingsreserve UNA deel te laten uitmaken van de algemene reserve.	
Bestedingsplan	Projecten worden via separate besluiten met onderliggend uitvoeringsplan aan PS voorgelegd.	
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Vanaf: 19 april 2004 Eindigt op: 31 december 2016	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 449.335,97	€ 1.761.935,87
Toelichting stortingen	conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	Uit deze reserve is een bedrag van € 432.000 betaald voor het Ecoduct N417.	
Toelichting stand	Het restantbudget is bedoeld voor de volgende projecten: • Verbrakking polder Westzaan € 1,1 miljoen • Fietspad AWD € 500.000 • Ecoduct N417 € 128.000 • TaskForce Ruimte € 56.000	

2	Reserve EXIN-H	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve heeft als doel het genereren van grootschalige investeringsprojecten met evident maatschappelijk en provinciaal belang specifiek op het terrein van wegen, openbaar vervoer, zorg en welzijn, jeugdzorg, duurzame energie, sociaal-culturele infrastructuur.	
Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2006	
Bestedingsplan	Projecten worden via separate besluiten met onderliggend uitvoeringsplan aan PS voorgelegd.	
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Vanaf: 12 december 2005 Eindigt op: 31 december 2020	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 420.984	€ 5.760.944,27	€ 112.478.102,41
Toelichting stortingen	De stortingen bedragen € 421.000, bestaande uit Rijksbijdrage Faunapassage Naardermeer-Ankeveense plassen en € 43.000 aan ontvangen bijdragen voor het project OV Productformules in	

	verband met uitvoering werkzaamheden voor gemeenten.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve is een bedrag van € 5.670.000 onttrokken, waarvan voor programma Bereikbaarheid in € 5.203.000, waaronder: voor: Busstation Alkmaar € 1.405.000; Uitvoeringsprogramma Haltevoorzieningen € 680.000; Regionet Korte termijn bus (3^e tranche) € 665.000; OV Productformules € 432.000; Bereikbaarheid Mediapark Hilversum € 332.000; Reconstructie Velsertaverse € 200.000. Naast programma Bereikbaarheid is uit programma Cultuur en Welzijn € 454.000 betaald, waaronder voor: Investering in bibliotheekvoorzieningen in kleine kernen een subsidie € 118.000. Projectkosten Stelling van Amsterdam € 92.000. Tenslotte is er vanuit programma Milieu 14.000 betaald.
Toelichting stand	De eindstand bedraagt € 112.478.000, waarin het aandeel programma Bereikbaarheid € 107.295.000 bedraagt (waarvan € 41.667.000 aan gereserveerd middelen waarover PS nog een besluit dient te nemen). De resterende middelen voor programma Milieu bedraagt € 4.096.000 (waarvan € 3.200.000 aan gereserveerde middelen) en voor programma Cultuur en Welzijn € 1.029.000. In kader van programma Bereikbaarheid hebben PS in 2015 voor een totaalbedrag van € 26.105.000 de volgende projecten vastgesteld: 1. Investeringsagenda en uitvoeringsprogramma doorstroming bus 2015 (Vd. 2015-73; 24,7 miljoen); 2. Busstation Alkmaar (Vd. 2015-83; € 1.404.903)..

3	Reserve TWIN-H
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het genereren van grootschalige investeringsprojecten met evident maatschappelijk en provinciaal belang specifiek op het terrein van bereikbaarheid, mobiliteit, verduurzaming, groen en sociaal-culturele infrastructuur.
Instellingsbesluit	Provinciale Staten hebben op 10 november 2008 bij voordracht 77 “2e investeringsimpuls TWIN-H: bouwen aan de toekomst van Noord-Holland” ingestemd met de instelling van de bestemmingsreserve Tweede Investeringsimpuls Noord-Holland (TWIN-H).
Bestedingsplan	Projecten worden via separate besluiten met onderliggend uitvoeringsplan aan PS voorgelegd.
Programma	Programma 7 – Financiën
Looptijd	Vanaf: 10 november 2008 Eindigt op: 31 december 2020

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 276.001,01	€ 13.296.409,06	€ 287.053.240,87
Toelichting stortingen	De storting bedraagt € 276.000, te weten € 79.000 bijdrage SRA voorbereidingskosten Verbinding A8-A(en € 197.000 HOV Velsen.	
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve is een bedrag van € 13.296.000 onttrokken, waarvan voor programma Bereikbaarheid € 9.570.000, waaronder voor: HOV Velsen € 3.581.000; HOV in het Gooi € 3.301.000; N244 Koelmanlaan-Bestevaerstraat € 1.982.000. Voor programma Water is € 1.106.000 onttrokken door subsidieverlening integrale waterprojecten. Voor het programma Milieu, onderdeel Duurzame Energie is € 880.700 onttrokken. Dit betreft met name Wind op Land projecten € 440.000 en (Vd 2011-13) en Energiemaatregelen woningen Texel € 400.000 (Vd 2011-12). Voor programma Ruimte is netto € 1.000.000 onttrokken, waaronder binnen het onderdeel Groen een bedrag van € 658.000. Dit heeft voor € 420.000 betrekking op een subsidie voor het “Proefproject: Toepassing veenslip Loosdrechtse Plassen voor legakkerherstel” en voor € 149.000 op “voorbereidingskosten Natuurbrug Zeeweg”. Voor programma Cultuur en Welzijn is € 740.000 onttrokken waaronder binnen onderdeel Cultuur is € 310.000 voor de Stelling van Amsterdam en binnen het onder deel Welzijn € 409.000 voor Topsportaccommodaties.	
Toelichting stand	Van de eindstand bedraagt het aandeel programma Bereikbaarheid € 237.964.000 (waarvan € 38.882.000 aan gereserveerde middelen waarover PA nog een besluit dient te nemen.). Voor programma Bereikbaarheid hebben PS in 2015 voor een totaalbedrag van € 14.208.000 de volgende projecten vastgesteld: 1. N242: Koelmanstraat Bestevaerstraat (IPB Alkmaar) (Vd. 2015-78); 2. Aansluiting A9 Heiloo (IPB Alkmaar) (Vd. 2015-98; € 12.079.000). Voor programma Water resteert nog een bedrag van € 3.867.000 en voor programma Milieu (Bodemsanering en Duurzame Energie) € 3.931.000 (waarvan € 960.000 aan gereserveerde middelen binnen het onderdeel Duurzame energie waarover PS nog een besluiten dienen te nemen.). Voor programma Ruimte (Groen, Economie en Landbouw, Grondontwikkeling en Ruimte Ontwikkeling) resteert nog een bedrag van € 35.196.000 (waarvan € 7.000.000 binnen onderdeel Grondontwikkeling en € 4.800.000 binnen Ruimtelijke ontwikkeling aan gereserveerde middelen waarover PS nog een besluit dienen te nemen. Voor programma Cultuur en Welzijn resteert nog een bedrag van € 6.127.000, waarvan € 4.612.000 bestemd is voor de Stelling van Amsterdam.	

4	Reserve Actieprogramma 2010	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van de door PS aangewezen projecten (zoals Provinciale Woonvisie 2010-2020, Artis en HIRB Light) waarvoor de middelen in de bestemmingsreserve zijn ondergebracht.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2010, vastgesteld door PS op 27 september 2010, punt 14 bij voordracht 50.	
Bestedingsplan	Projecten worden via separate besluiten met onderliggend uitvoeringsplan aan PS voorgelegd.	
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Vanaf: 27 september 2010 Eindigt op: 31 december 2021	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 11.146.566,14	€ 5.441.593,45	€ 35.983.436,51
Toelichting stortingen	Storting van € 6,3 miljoen voor verduurzaming van bestaande woningbouw, coalitieakkoord energiebesparing 2015-2019. Storting van € 1,4 miljoen uit vrijval locatiesubsidies kleine stadsgewesten voor de uitvoering van de woonvisie. Storting voor de afsluitdijk van € 3,5 miljoen.	
Toelichting onttrekkingen	Uitvoering Woonvisie 2020 totaal € 1,2 miljoen. Subsidieverlening UVR Woonvisie € 762.000 Subsidieverlening CPO € 244.000. Proces en projectkosten € 239.000. Programma Kustvisie € 4,5 miljoen. Uitvoering van de kustvisie, UVR RK Zwakke Schakels € 2,2 miljoen. Subsidieverlening voor het Fietspad over de nieuwe duinen tussen Petten en Camperduin € 2,3 miljoen. Uitvoering Motie 5-16 Terugontvangen gelden na subsidievaststelling projecten Hirb light € 315.000.	
Toelichting stand	Woonvisie 2020 totaal € 21,8 miljoen Reserveringen waarvoor een bestedingsplan aan PS zal worden voorgelegd ter besluitvorming € 15,6 miljoen: ○ voor binnenstedelijk bouwen € 7,9 miljoen; ○ voor de verduurzaming van bestaande woningvoorraad € 6,3 miljoen (uit het coalitieakkoord energiebesparing 2015-2019. Dit bedrag wordt de komende jaren aangevuld met € 1,9 miljoen tot € 10,2 miljoen). ○ overige middelen voor de uitvoering van de woonvisie € 1,4 miljoen. Restant middelen waarvoor reeds een besluit door uw staten is genomen € 6,2 miljoen: ○ voor de Uitvoeringsregeling Woonvisie resteert een bedrag van € 3,6 miljoen. ○ voor Collectieve Zelfbouw resteert een bedrag van € 1,3 miljoen. ○ voor opdrachten met betrekking tot de woonvisie € 1,3 miljoen.	

Programma Kustvisie totaal € 13,0 miljoen

Reserveringen waarvoor een bestedingsplan aan PS zal worden voorgelegd ter besluitvorming € 7,7 miljoen

Restant middelen waarvoor reeds een besluit door uw staten is genomen:

- Afsluitdijk: recreatief fietspad, vismigratie rivier en ambitie agenda totaal € 5,0 miljoen
- UvR RK Zwakke schakels € 229.000

Uitvoering Motie 5-16 totaal € 1,25 miljoen

Restant middelen waarvoor reeds een besluit door uw staten is genomen:

- NLD A. Participatief € 698.000
- HIRB light, tenders 2010-2013 € 388.000
- Motorcrossbaan Den-Helder € 183.000

5	Reserve Groen	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van het in het hoofdstuk 'Beschermen' vastgelegde beleid van de Agenda Groen (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 11 maart 2013) met betrekking tot Natura2000-gebieden, de ecologische hoofdstructuur inclusief ecologische verbindingen en ontsnipperings-maatregelen, de afronding van projecten voor Recreatie om de Stad (RodS) en recreatieve routes. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door GS vast te stellen en zonodig te actualiseren Programma Groen. De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.	
Bestedingsplan	Agenda Groen en Provinciaal Meerjarenprogramma Groen opgesteld 2015-2020.	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: 31 december 2025	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 16.262.388,44	€ 6.665.656,92	€ 58.970.454,77
Toelichting stortingen	De volgende bedragen zijn in de reserve Groen gestort: • Een provinciale bijdrage van € 6,9 miljoen, dit is de jaarlijkse bijdrage van € 12,5 miljoen die bij de Kaderbrief 2014 (regel T) met € 1,1 miljoen gekort is en waarover bij de Kaderbrief 2015 (pag. 17) besloten is om de geplande korting van € 4,5 miljoen uit 2014 in 2015 te nemen. • Een storting van € 500.000, dit heeft betrekking op de € 3,5 miljoen uit de Rijksmiddelen voor Natuur die we via het Provinciefonds ontvangen, dit bedrag wordt echter gecorrigeerd met een lagere storting van € 3 miljoen om	

	de extra last voor SKNL bij de Jaarrekening 2014 te kunnen dekken. • Een storting van € 4,1 miljoen uit de overdracht van het BBL saldo aan de provincie Noord-Holland. • € 500.000, uit een bijdrage van het PWN aan de Natuurbrug Zeepoort. • € 3,9 miljoen met betrekking tot inkomsten verkoop BBL gronden. Hiernaast zijn er nog enkele kleinere bedragen in de reserve Groen gestort.
Toelichting onttrekkingen	De volgende projecten zijn betaald uit de reserve Groen: • € 3,1 miljoen voor Particulier Natuurbeheer (SKNL-regeling), de kosten van Functiewijzigingen van vóór 2014 en de beschikkingen voor subsidieregeling SKNL in 2015. • € 1,5 miljoen voor grondaankopen Klarenbeek en Dorpszicht. • € 546.000, voor het project De Bol. • € 398.000, voor grondverwerving Binnenduinrand Egmond. • € 467.000, voor het NNN project Waalenburg. • € 178.000, voor project Catrijpermoor. • Voor de subsidieregeling Toeristische opstapplaatsen is er voor € 102.000, aan subsidies verstrekt. Hiernaast zijn er nog enkele kleinere projecten betaald. De onttrekkingen in 2015 zijn lager dan oorspronkelijk geraamd. Dit komt door: • De Uitvoeringsregeling subsidie maatregelen Programma Aanpak Stikstof Noord-Holland 2015 is in november opengesteld. Vanwege het feit dat de vaststelling van de PAS door het Rijk langer heeft geduurd dan verwacht zijn er nog geen subsidieaanvragen ingediend. • Voor Particulier Natuurbeheer is de uitvoeringsregeling subsidie Kwaliteitsimpuls natuur en landschap NH (SKNL) opengesteld. Omdat we in 2015 de uitvoering van deze regeling in de eigen organisatie hebben belegd (werd eerst gedaan door de Rijksdienst RVO.nl) moet nog een aantal ingediende subsidieaanvragen worden afgehandeld. Het betreft een bedrag van circa € 4 miljoen aan beschikkingen die begin 2016 zullen worden afgegeven. • Voor de subsidieregeling Toeristische opstapplaatsen (TOP's) is ervoor gekozen om deze regeling in nauwe samenspraak met de regionale partners uit te voeren. Deze werkwijze kost meer tijd door de besluitvorming in meerdere gemeenteraden en de eis voor verleende vergunningen, maar bevordert wel de duurzaamheid en de draagvlak van de principes van de TOP.
Toelichting stand	Er wordt jaarlijks een Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG) opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken. Uit het PMG 2015-2020 blijkt dat de Reserve Groen de eerstkomende jaren voldoende ruimte biedt om de ambities uit het PMG te kunnen realiseren.

6	Reserve ILG	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve heeft als doel afwikkeling van verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van de rijksdoelen ILG en provinciale doelen ILG (PMJP-A), voor zover deze niet vallen binnen de reikwijdte van de Agenda Groen.	
Instellingsbesluit	Begroting 2007 d.d. 13 november 2006	
Bestedingsplan	Er is geen bestedingsplan. De in de reserve beschikbare middelen worden, conform het doel van de reserve, o.m. ingezet voor verdrogingsbestrijding, overprogrammering POP2 en subsidieverlening voor de Stelling van Amsterdam en Anna's Hoeve.	
Programma	Programma 7 – Financiën	
Looptijd	Vanaf: 13 november 2006 Eindigt op: 31 december 2017	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 7.272.698,47	€ 6.744.632,79
Toelichting stortingen	Er wordt niet meer in de reserve gestort.	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen bestaan voor € 4,5 miljoen uit (onder meer): subsidieverlening op grond van de Uitvoeringsregelingen: Subsidie Water Noord-Holland 2013 (Verdrogingsbestrijding); Subsidie Waterbewust Noord-Holland 2015; Subsidie Groen Noord-Holland 2013 (Laag Holland). Subsidieverlening voor herstel Fort Hoofddorp (Stelling van Amsterdam) Afkoop van de subsidie aan de gemeente Texel voor beheer van karakteristieke landschapselementen aan gemeente Texel afgekocht (Kaderbrief 2014, regel U). Daarnaast is bij de laatste begrotingswijziging € 2,75 miljoen vrijgevallen.	
Toelichting stand	Zie onder Bestedingsplan.	

8	Reserve Vervanging ICT-apparatuur	
Functie	Egalisatiereserve	
Doel	Uit de reserve worden de kosten van vervanging van ICT-apparatuur betaald.	
Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2012, vastgesteld door PS op 5 maart 2012, punt 8a bij voordracht 16.	
Bestedingsplan	Het bestedingsplan bestaat uit vervangings-investeringen die zijn bepaald aan de hand van de economische levensduur van deze ICT-Hardware.	
Programma	Programma 7 – Financiën	
Looptijd	Vanaf: 2012 Eindigt op: geen einddatum	

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 705.000	€ 35.006,43	€ 1.744.035,87
Toelichting stortingen	Betreft een structurele jaarlijkse storting ad € 550.000 en daarnaast een structurele jaarlijkse storting conform Zomernotabesluit ad € 155.000. t.b.v. de vervanging van de smartphones.	
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking was volledig t.g.v. vervangingsinvesteringen ICT-hardware.	
Toelichting stand	Totale eindstand bedraagt € 1,75 miljoen; Deze middelen zijn geheel bedoeld voor vervanging van ICT apparatuur In 2016 is een grote vervanging van de CIT-hardware gepland en zullen de afgeschreven laptops vervangen worden.	

9	Reserve Organisatieverandering	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De provincie is in ontwikkeling, die ontwikkeling wordt beschreven in de 'Agenda voor de Toekomst'. Die Agenda schetst een regieorganisatie met een kleine, hoogwaardige en flexibele beleidskern. Uitvoerende taken plaatsen we op afstand en zelf blijven we alleen doen waar we bij uitstek goed in zijn. Elke directie concretiseert deze langetermijnvisie op het concern in een eigen houtskoolschets waarin op hoofdlijnen staat wat er inhoudelijk en organisatorisch gaat veranderen. De kosten voortvloeiend uit deze organisatieveranderingen zoals het begeleiden van de transitieprocessen, het bevorderen van de mobiliteit en inzetbaarheid van medewerkers en van Vitaal Organiseren worden onder andere uit deze Reserve gedekt.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2014.	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 7 – Financiën	
Looptijd	Vanaf: september 2014 Eindigt op: de reserve wordt op 31 december 2017 geëvalueerd	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 283.670,32	€ 3.365.904,38
Toelichting stortingen	< Er zijn geen tussentijdse stortingen gedaan. >	
Toelichting onttrekkingen	Bij de zomernota 2015 waren de geraamde onttrekkingen € 1,2 miljoen. De onttrekkingen van de verschillende directies zijn aanzienlijk lager dan deze raming, respectievelijk : CZ € 58.000, SVT € 64.000 en B&U € 162.000 en zijn voornamelijk besteed aan opleidingstrajecten en outplacementtrajecten. De onttrekkingen waren lager dan geraamd doordat: ▪ Conform gemaakte afspraak hebben de directies eerst OTV-budget aangewend alvorens de reserve aan te spreken; in veel gevallen was het OTV-budget toereikend; ▪ diverse aangewezen medewerkers uit zichzelf hebben gesolliciteerd op een andere functie zonder inzet van mobiliteitsinstrumenten; ▪ diverse opleidingstrajecten zijn in overleg met de medewerker uitgesteld; ▪ De mogelijkheid om de kosten van vervangend personeel	

	in te huren bij detachering, ten behoeve van mobiliteit, is beperkt ingezet. ▪ Het instrument vertrekregeling is, conform de daaraan verbonden eisen voor toekenning, beperkt toepasbaar geweest.
Toelichting stand	Totale eindstand bedraagt € 3.3 miljoen; Deze middelen zijn geheel bedoeld voor de organisatieverandering; Het aantal aangewezen medewerkers is op 31 december 2015 als volgt gereduceerd bij de verschillende directies: CZ van 95 naar 66, B&U van 133 naar 79 en SVT van 57 naar 54).

10	Reserve Openbaar Vervoer projecten	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.	
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.	
Bestedingsplan	PS hebben op 16 juli 2012 het uitvoeringsprogramma 2012-2015 bij Visie Openbaar Vervoer 2020 vastgesteld.	
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 14 juni 2004 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 3.523.594,54	€ 2.667.779,09	€ 30.326.440,12
Toelichting stortingen	Storting conform begroting van € 3,45 miljoen voor de Zuidtangent. Daarnaast is € 73.000 gestort omdat meer subsidie voor de Zijtakken Zuidtangent 12 en 04 is ontvangen dan dat er aan besteding is verantwoord (zie toelichting OD 2.1.3).	
Toelichting onttrekkingen	Er is € 2,1 miljoen onttrokken voor bestedingen aan het uitvoeringsprogramma OV-Visie 2020. Er is € 500.000 onttrokken voor (een deel van) de afkoopsom concessie Zuidtangent. Diverse kleine onttrekkingen totaal € 67.779,09 grotendeels voor haltevoorzieningen.	
Toelichting stand	Reservering Zijtaken Zuidtangent bedraagt € 18,7 miljoen. Hiervoor is geen bestedingsplan opgesteld. In het PMI wordt ervan uitgegaan dat 95% van de uitvoeringskosten wordt gedekt uit subsidiebijdragen van andere overheden. Het restant voor de uitvoering van de OV-Visie bedraagt € 9,4 miljoen. Het restant voor beheer en onderhoud bushaltes bedraagt € 883.000. Het restant voor nieuwe haltevoorzieningen bedraagt € 721.000.	

Reservering voor een bijdrage aan het busviaduct A9 in het verlengde van de Oudehaagseweg bedraagt € 325.000.

Het restant voor externe studiekosten energie uit asfalt bedraagt € 60.000.

Voor overige, niet nader benoemde beleidsprojecten OV, resteert een bedrag van € 159.000.

11	Reserve Groot Onderhoud wegen en vaarwegen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Reserve voor groot onderhoud van het provinciaal infrastructuur areaal wegen, vaarwegen, en kunstwerken, specifiek het dekken van tijdelijk beheer en onderhoudsprojecten die gedeeltelijk buiten de scope van het provinciaal meerjarenprogramma onderhoud vallen, zoals inrichting brugbediening, vervanging kunstwerken en oevers Noord-hollandsch Kanaal, en onderhoudsprojecten op basis van eenmalige afkoopsommen.	
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48. Zomernota 2012, vastgesteld door PS op 24 september 2012, punt 9 bij voordracht 67.	
Bestedingsplan	Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud (PMO), programmaplan 24-uurs brugbediening, Vaart in de Zaan.	
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 14 juni 2004 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 2.992.643,38	€ 21.353.443,84
Toelichting stortingen		
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking aan de Reserve Groot Onderhoud wegen en vaarwegen is als volgt opgebouwd: € 38.000 Reserve Oevers Noordhollandsch Kanaal € 26.000 Vaart in de Zaan € 2,9 miljoen Reserve Vervangingsinvestering Kunstwerken	
Toelichting stand	De Reserve per 31 december 2015 is als volgt opgebouwd: € 8,0 miljoen Reserve 24-uurs brugbediening € 11,2 miljoen Vervangingsinvesteringen Kunstwerken € 2,1 miljoen Reserve Vaart in de Zaan € 3.000 Diverse projecten wegen en vaarwegen	

12	Reserve Fietsinfrastructuur	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Uitvoeren van de Impuls Fietsmaatregelen ten behoeve van het oplossen van knelpunten.	
Instellingsbesluit	Najaarsnota 2008 d.d. 17 november 2008, voordracht 854.	

	Zomernota 2011 d.d. 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.	
Bestedingsplan	Subsidie Impuls Fiets 2, uitvoeringsregeling Noord-Holland 2013. Voor de € 5 miljoen aan middelen Coalitieakkoord 2015 zal in 2016/2017 een bestedingsplan worden opgesteld.	
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 17 november 2008 Eindigt op: 31 december 2015	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 2.255.932	€ 5.261.015,60	€ 6.932.432
Toelichting stortingen	Conform begroting. In het kader van het Coalitieakkoord 2015 is besloten gedurende coalitieperiode (4 jaar) in totaal € 5 miljoen in de reserve te storten. Daarvan is in 2015 € 2.256.000 gestort.	
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting. In het kader van het Coalitieakkoord 2015 is besloten tot vrijval van € 5.261.000 naar de algemene middelen.	
Toelichting stand	Conform het Coalitieakkoord 2015 wordt er gedurende de huidige coalitieperiode in totaal € 5 miljoen in de reserve gestort. In 2016 zal hiervoor een bestedingsplan worden opgesteld.	

13	Reserve Westfrisiaweg	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Dekking uit provinciale middelen van de investeringsuitgaven die gedaan worden bij de besteding van het krediet voor de realisatie van het project "N23 Opwaardering Westfrisiaweg".	
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2012 n.a.v. kredietaanvraag 88-2012, vastgesteld door PS op 17 december 2012, punt 8b bij voordracht 104.	
Bestedingsplan	Realisatieovereenkomst uit 2010, Kredietaanvraag (N23 88-2012) en het Uitvoeringscontract.	
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 17 december 2012 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 10.000.000	€ 47.641.759,01	€ 0
Toelichting stortingen	De stortingen in de reserve van € 10,0 mln. zijn een uitwerking van de kredietaanvraag N23 voordracht 88-2012 en bestaan uit: Jaarlijkse storting van 2015 tot en met 2017 van € 10 mln. uit de begroting conform besluitvorming.	
Toelichting onttrekkingen	De totale uitgaven bedragen € 71,79 mln. en worden voor € 47,64 mln. onttrokken aan de middelen uit de reserve. De overige deel ad € 24,15 mln. wordt onttrokken uit de hiervoor beschikbare gestelde middelen uit de BDU gelden voor N23 Westfrisiaweg. De uitgaven binnen het project zijn uit te splitsen in: • Voorbereidingskosten van € 0,45 mln. • Apparaatskosten van € 3,38 mln. • Kabels en Leidingen van € 3,87 mln.	

- Uitvoeringcontract € 57,31 mln.
- Grondverwerving van € 6,78 mln.

De geraamde lasten voor 2015 zijn € 1,79 mln. hoger uitgevallen dan begin 2015 was voorzien en worden voornamelijk veroorzaakt door voorspoediger verlopende conditionering van het project (Grondverwerving, verlegging van Kabels en Leidingen en Ontwerp activiteiten) en de uitvoeringswerkzaamheden.

De vermelde uitgaven worden volledig gedekt binnen de beschikbaar gestelde middelen voor het project N23.

Toelichting stand	De stand van de reserve eind 2015 bedraagt € 0,00 miljoen. In 2016 zullen er, conform besluitvorming, stortingen en onttrekkingen plaats vinden.
-------------------	--

14	Reserve OLV Greenport	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Op basis van motie M4-8 (Begroting 2011) is voorzien in een provinciale bijdrage aan de realisatie van de ongestoorde logistieke verbinding (OLV) Greenport-Aalsmeer.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2012, vastgesteld door PS op 24 september 2012, punt 9 bij voordracht 67. Laatste begrotingswijziging 2011, vastgesteld door PS op 12 december 2011, punt 11 bij voordracht 88.	
Bestedingsplan	Naar verwachting zal in 2016 een voorstel over het hoofdproject OLV Greenport worden voorgelegd alsmede een bestedingsplan inzake inzet niet tot besteding komende middelen Truckparking (zie toelichting stand).	
Programma	Programma 2 – Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 24 september 2012 Eindigt op: 31 december 2017	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 830.000	€ 1.200	€ 11.291.150
Toelichting stortingen	Conform begroting.	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking waren geraamd op € 42.000. De werkelijke uitgaven bedragen € 1.200.	
Toelichting stand	PS hebben in 2014 voor het project Truckparking een bedrag van € 3,0 miljoen beschikbaar gesteld. Dit project is in 2015 innovatief aanbesteed. Aanbesteding is voortijdig stopgezet. PS is per brief hierover geïnformeerd.	

15	Reserve Zuidas en Zeepoort	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Het doel van de bestemmingsreserve is om een bijdrage te kunnen leveren aan het realiseren van de projecten Zuidas Amsterdam en Zeepoort IJmuiden.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70. Laatste Begrotingswijziging 2011, vastgesteld door PS op 12 december 2011, punt 11 bij voordracht	

	88.	
Bestedingsplan	De bijdrage aan de Zeepoort IJmond is vastgelegd in een convenant november 2009. De afspraak is bevestigd in het voorkeursbesluit in 2012. Afspraken ten aanzien van de Zuidas zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst ZuidasDok uit 2012 tussen partijen (het rijk, Amsterdam, Stadsregio Amsterdam en provincie Noord-Holland).	
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Vanaf: 26 september 2011 Eindigt op: 31 december 2021	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 16.575.148,52	€ 0	€ 17.884.681
Toelichting stortingen	Conform begroting 2015.	
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing.	
Toelichting stand	De in de reserve beschikbare middelen zijn bestemd voor de Zuidas.	

16	Reserve Zelfvoorzienende Zoetwaterberging	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	In aansluiting op de generieke maatregelen van de Deltacommissie wordt een kleinschalige pilot zelfvoorzienende zoetwaterberging uitgevoerd.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 3 - Water	
Looptijd	Vanaf: 26 september 2011 Eindigt op: 31 december 2015	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 10.000	€ 123.013,44	€ 0
Toelichting stortingen	Conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben volledig betrekking op de uitvoering en afronding van de pilot.	
Toelichting stand		

17	Reserve Huisvesting	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De reserve is bestemd voor de op handen zijnde aanpassingen in de huisvesting.	
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10	
Bestedingsplan	Kapitaalslasten gebouw Houtplein	

Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Vanaf: 22 juni 2009 Eindigt op: 2038	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 1.696.398,61	€ 20.156.099,79
Toelichting stortingen	Er zijn geen extra stortingen gedaan t.g.v. reserve huisvesting.	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen worden meerjarig geraamd. In 2015 is € 360.000 aan de reserve onttrokken bestaande uit: • € 353.000 bijdrage aan gemeente Haarlem tbv ontwikkeling Dreef; • € 51.000 ICT kosten (hardware en software; Impulsbudget maakt onderdeel uit van reserve huisvesting); • € 56.000 inventaris kosten.	
Toelichting stand	€ 18,1 miljoen is bestemd voor de afschrijving van de investering in het kantoorpand Houtplein. Het overige deel van € 2,1 miljoen is bestemd voor het impulsbudget ICT.	

18	Reserve Groene Uitweg	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.	
Bestedingsplan	Uitvoeringsprogramma Groene Uitweg	
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: 2022	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 3.074.729,39	€ 2.258.981,25	€ 14.919.009,48
Toelichting stortingen	De Reserve is als volgt opgebouwd: Er zijn gerealiseerde uitgaven ad € 300.000 voor project Fietsbrug Nigtevecht aan de provincie Utrecht gefactureerd en ontvangen. Bij Laatste Begrotingswijziging is € 2,75 miljoen gestort in de reserve om de stand aan te passen aan de bestaande afspraken. Bij instelling van de reserve waren de benodigde stortingen vanuit de ILG -reserve niet helemaal juist bepaald.	
Toelichting onttrekkingen	Voor de uitvoering van het programma is € 2,25 miljoen onttrokken aan de reserve. Hiervan heeft € 1,6 miljoen betrekking op subsidieverplichtingen die zijn gestort in de Voorziening Subsidiecrediteuren	

Toelichting stand	De stand van de reserve is (samen met de nog beschikbare rijksmiddelen, BDU) toereikend voor het realiseren van de doelstellingen van het programma.
-------------------	--

19	Reserve Cofinanciering Waddenzee	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Provinciale cofinanciering van projecten in het kader van de Waddenzee en de decentralisatie van het Waddenfonds.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.	
Bestedingsplan	De subsidieregeling Cofinanciering Waddenfonds.	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 26 september 2011 Eindigt op: 31 december 2015	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 1.500.000	€ 410.055	€ 2.851.859
Toelichting stortingen	Conform begroting.	
Toelichting onttrekkingen	Op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie cofinanciering Waddenfonds is er in 2015 voor een bedrag van € 410.000, aan subsidies verstrekt: • € 273.000, voor het project "Brakke Parel" van de Stichting Zilte Zones. • € 67.000, voor het project "Spaarwater II" van de Stichting Acacia Institute. • € 53.000, voor het project "Zilte aardappelketen fase 2" van de BV Zilte Teelten. • € 17.000, voor het project "Zeegrass, fase II" van de Vereniging Natuurmonumenten.	
Toelichting stand	De uitgaven van deze reserve lopen via de subsidieregeling Cofinanciering Waddenfonds. Hierin zijn wij volgend op de projecten die van het Waddenfonds een subsidie krijgen. Ook in het nieuwe Coalitieakkoord "Ruimte voor groei" zal er jaarlijks € 1 miljoen in deze reserve gestort worden. Er is afgesproken om in 2016 te komen tot een Investeringskader voor het Waddengebied, en specifiek het Waddenfonds (2017 - 2026).	

20	Reserve Waterrecreatie	
Functie	Budgetgerichte reserve	
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid	
Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan	Nog niet beschikbaar. In 2015 is de startnotitie 'Visie Waterrecreatie 2016-2030' vastgesteld. In 2016 is de vaststelling voorzien van een	

	visiedocument, met daarin de concrete uitwerking van het beleid in de vorm van beleidsdoelen, operationele doelen, in te zetten instrumenten en verdeling van het budget op hoofdlijnen. Daarbij hoort een driejarig uitvoeringsprogramma voor de periode 2016-2019.	
Programma	De uitvoering valt onder programma 3, Water.	
Looptijd	Vanaf 2015 Tot en met 2019.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 1.804.746	€ 0	€ 1.804.746
Toelichting stortingen	conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	Niet van toepassing	
Toelichting stand	Zie onder Bestedingsplan	

21	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010 - 2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.	
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010, vastgesteld door PS op 13 december 2010, punt 8d bij voordracht 80.	
Bestedingsplan	Provinciaal Herstructureringsprogramma2014 2017	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 13 december 2010 Eindigt op: 31 december 2017	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 100.000	€ 3.609.754	€ 4.647.597
Toelichting stortingen	De storting is conform begroting (op basis van meicirculaire provinciefonds 2013).	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen subsidies voor: fysieke verbeteringen € 3,3 miljoen, procesmanagement € 238.000, overaanbod € 98.000.	
Toelichting stand	De in de reserve beschikbare middelen zijn bestemd voor: Subsidieplafonds 2016 voor: HIRB fysieke verbetering € 3,4 miljoen; HIRB procesmanagement € 250.000; HIRB overaanbod € 150.000. Voor de resterende € 848.000 is een voorstel voor een nieuwe besteding in voorbereiding.	

22	Reserve Cofinanciering Europese projecten		
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve		
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut ‘met verstand’ optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.		
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.		
Bestedingsplan	Besluit GS wijziging van de Uitvoeringsregeling cofinanciering Europese EFRO-programma's Noord-Holland 2015 Besluit GS vaststelling van de subsidieplafonds voor 2015 op grond van de Uitvoeringsregeling cofinanciering Europese EFRO-programma's Besluit GS wijziging van het subsidieplafond Kansen voor West 2 voor 2015 op grond van de Uitvoeringsregeling cofinanciering Europese EFRO-programma's Noord-Holland 2015		
Programma	Programma 1 - Openbaar bestuur		
Looptijd	Vanaf: 14 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2020		
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015	
€ 5.025.000	€ -55.348	€ 13.101.771,71	
Toelichting stortingen	Conform begroting.		
Toelichting onttrekkingen	Door lagere vaststellingen bij subsidievaststellingen is er € 55.000 teruggekomen.		
Toelichting stand	De in de reserve beschikbare middelen zijn bestemd voor: Kansen voor West 2 € 7,2 miljoen; Interregionale programma's € 1,0 miljoen; nieuwe cofinancieringsprojecten € 4,9 miljoen.		
23	Reserve Water als Economische Drager		
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve		
Doel	Het programma “Water als Economische Drager” heeft als doel de economische kansen van het Noord-Hollandse water optimaal te benutten. Waterrecreatie en watergebonden bedrijvigheid staan daarbij centraal.		
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.		
Bestedingsplan			
Programma	Programma 5 - Ruimte		
Looptijd	Vanaf: 26 september 2011 Eindigt op: 31 december 2015		
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015	
€ 0	€ 2.066.197	€ 79.625	
Toelichting stortingen	Conform begroting.		
Toelichting onttrekkingen	Totaal is er op grond van de Uitvoeringsregeling subsidie Water als Economische Drager, thema Watergebonden bedrijvigheid		

	voor € 2,1 miljoen aan subsidies verstrekt:	
	• € 750.000 voor het project “Aanpassing haven Den Oever” van de Gemeente Hollands Kroon. • € 381.000 voor het project “Openbare kade Nieuwe haven Den Helder” van de NV Port of Den Helder. • Voor de volgende 4 projecten is € 200.000 per project verstrekt: een “All-Weather terminal”, “Kade en afmeersteigers”, “RHB Kooyhaven” en een “Kraan t.b.v. Travellift”. • € 136.000 voor het project “Nieuwe kade Hornhaven bedrijventerrein Biodiesel”.	
Toelichting stand	In het nieuwe Coalitieakkoord “Ruimte voor groei” is opgenomen om het programma Water als Economische Drager (WED) voort te zetten en jaarlijks € 1 miljoen in deze reserve te storten.	
24	Reserve Werkgelegenheid en Economie	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Bevorderen van de werkgelegenheid en economie conform amendement 2-2 begroting 2014.	
Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2014, vastgesteld door PS op 10 maart 2014, agendapunt 8 bij voordracht 18.	
Bestedingsplan	Coalitieakkoord 2015-2019 Voordracht PS Invulling amendement stads- en dorpsontwikkeling/ fonds economie en werkgelegenheid	
Programma	Programma 5 – Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 10 maart 2014 Eindigt op: 31 december 2018	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 16.647.356	€ 4.245.270,88	€ 12.614.085,12
Toelichting stortingen	De stortingen betreffen: MKB innovatiefonds € 3,6 miljoen, Duurzaam innovatiefonds € 4,5 miljoen, budget werkgelegenheid en economie conform amendement 2-2 begroting 2014 € 8,5 miljoen.	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen: uitvoeringsregeling stads- en dorpsvernieuwing € 3,1 miljoen, uitvoeringsregeling duurzaam renoveren € 416.000, restauratie Hembrugterrein € 350.000, herinrichting station Castricum € 247.000, sloepennetwerk (conform uitvoeringsregeling water als economische drager) € 100.000.	
Toelichting stand	De in de reserve beschikbare middelen zijn bestemd voor: duurzaam innovatiefonds € 4,5 miljoen; MKB innovatiefonds € 3,6 miljoen; Stads- en dorpsontwikkeling € 2,1 miljoen; Energiebesparing € 584.129; Riviercruisevaart € 500.000; Overig (3 projecten) € 1,0 miljoen. Voor 2 projecten die niet doorgaan, is een voorstel voor een nieuwe besteding in voorbereiding; dit betreft € 332.000.	

25	Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De versnelling van de verduurzaming van de zeehavens in Noord-Holland. De investeringsimpuls richt zich op drie thema's: Luchtkwaliteit verbeteren, Intensiveren ruimtegebruik en Circulaire economie stimuleren.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan	Besluit GS tot vaststelling van de Uitvoeringsregeling investeringsimpuls duurzame zeehavens Noord-Holland 2016	
Programma	Programma 7. Financiën. De uitvoering valt onder programma 4. Milieu en 5. Ruimte.	
Looptijd	2015 De reserve loopt tot en met 2019.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 4.740.000	€ 0	€ 4.740.000
Toelichting stortingen	Conform begroting (motie duurzame zeehavens PS 22-09-2014).	
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting.	
Toelichting stand	Voor de uitvoeringsregeling duurzame zeehavens zijn in 2015 drie subsidieplafonds vastgesteld voor 2016. Dit betreft: € 2,37 miljoen, voor verbetering luchtkwaliteit; € 1,185.000 voor intensivering ruimtegebruik en € 1.185.000 voor circulaire economie.	

26	Reserve Europese Projecten Landbouwsubsidies	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 5. Ruimte	
Looptijd	2015 De reserve loopt tot en met 2023.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 9.800.000	€ 0	€ 9.800.000
Toelichting stortingen	De storting is conform Kaderbrief 2015.	
Toelichting onttrekkingen	Geen.	
Toelichting stand	Voor 2016 is er een subsidieplafond voor de 'verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven' vastgesteld op € 3,5 miljoen waarvan € 1,75 miljoen voor de reserve Europese	

projecten Landbouwsubsidies.

Deze reserve is bestemd voor cofinanciering projecten en uitvoeringskosten RVO, er is geen bestedingsplan.

27	Reserve Ontwikkeling havencomplexen	
Functie	Budgetgerichte reserve	
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie	
Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan		
Programma	De uitvoering valt onder programma 5	
Looptijd	2015 Tot en met 2019.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 3.609.492	€ 0	€ 3.609.492
Toelichting stortingen	De storting is conform het coalitieakkoord 2015-2019 Ruimte voor groei.	
Toelichting onttrekkingen	Geen.	
Toelichting stand	Er is nog geen bestedingsplan.	

28	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland	
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989. Aanverwante besluiten: Uitvoeringsregeling onderhoud provinciale monumenten Noord-Holland 2011, PB 2011, nr. 159; Uitvoeringsregeling restauratie provinciale monumenten Noord-Holland 2011, PB 2011, nr. 159, Uitvoeringsregeling cultuurhistorische waarden: Uitvoeringsregeling subsidie molens Noord-Holland 2015, PB 2015, nr. 32	
Bestedingsplan	Beleidskader voor cultuurnota 2013-2016, 'De Waarde van Cultuur', vastgesteld door PS op 24 september 2012 statenvoordracht 70. Bestedingen maken onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma Cultuurbeleid 2015, dat is vastgesteld op 2 december 2014 GS nota 508330/508341.	
Programma	Programma 7 – Financiën	
Looptijd	Vanaf: Voor 1989 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015

€ 7.315.139	€ 1.421.224,61	€ 7.274.406,87
Toelichting stortingen	Storting van € 4,7 miljoen uit provinciefonds middelen DU Rijsmiddelen bestemd voor renovatie monumenten. Storting van € 1,8 miljoen coalitieakkoordmiddelen 2016 - 2019 voor de oprichting van een fonds impuls waardevolle herbestemming cultureel erfgoed. Reguliere storting van € 792.500. Voorheen bedroeg deze € 990.000. In 2014 is deze storting verlaagd met € 197.500 in verband met de verstrekte lening aan het Nationaal Restauratie Fonds.	
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking voor subsidieverlening: • UVR Molens € 636.000 • Restauratie van de Wierschuur € 500.000 • UVR's Restauratie en Onderhoud monumenten € 273.000 • ROP € 8.500 Onttrekking voor opdrachten € 3.600.	
Toelichting stand	Reservering voor uitvoeringsregeling restauratie van rijksmonumenten bedraagt € 4,9 miljoen. Reservering voor het fonds impuls waardevolle herbestemming cultureel erfgoed € 1,8 miljoen. Reservering voor bijdrage aan fietspad op de Wierdijk € 330.000. Reservering voor uitvoeringsregeling Molens € 208.000. Reservering overig € 48.000.	

29	Reserve Stedelijke Vernieuwing	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	De regeling Stedelijke Vernieuwing heeft als doel het stimuleren van de stedelijke vernieuwing in steden en dorpen in de provincie door o.a. het beschikbaar stellen van financiële middelen. Het gaat hierbij om het inzetten van provinciale middelen.	
Instellingsbesluit	ISV-1 tijdvak 2000 t/m 2004 Verordening Stedelijke Vernieuwing Noord-Holland 2000, vastgesteld door PS op 19 juni 2000, nummer 24 en ISV-2 tijdvak 2005 t/m 2009 Verordening Stedelijke Vernieuwing. ISV-3 tijdvak 2010 t/m 2014 Verordening stedelijke vernieuwing 2011, vastgesteld door PS op 15 november 2010, punt 8 bij voordracht 74.	
Bestedingsplan	ISV-3 tijdvak 2010 t/m 2014 Verordening stedelijke vernieuwing 2011, vastgesteld door PS op 15 november 2010, punt 8 bij voordracht 74.	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 19 juni 2000 Eindigt op: 31 december 2015	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 1.012.925,90	€ 1.517.479,69

Toelichting stortingen	conform begroting
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking voor afrekening na subsidievaststelling: • ISV3 diverse notitiegemeenten € 366.000 • ISV2 programmagemeente € 287.000 Storting in de voorziening subsidies crediteuren € 366.000 inzake diverse ISV3 notitiegemeenten.
Toelichting stand	Reservering afwikkeling subsidieverleningen voor de regeling ISV3 en ISV 2 totaal € 1,5 miljoen.

30	Reserve Kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Via de bestemmingsreserve kwaliteitsfonds Bloemendalerpolder wordt uitvoering gegeven aan de provinciale verplichtingen in de Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst (SUOK) Bloemendalerpolder. Primair doel van de bestemmingsreserve is het realiseren van een extra kwaliteitsimpuls in het plangebied Bloemendalerpolder voor zowel het groen-blauw als de openbare ruimte. Vanuit de reserve zullen investeringen worden gefinancierd die zorgen voor een hoger kwaliteitsniveau van deze onderdelen van de gebiedsontwikkeling. Daarnaast dient de reserve om op termijn conform de afspraak in de SUOK de provinciale vergoeding van de grondinbreng door de gemeente Weesp (max. €440.000) uit te keren.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.	
Bestedingsplan	In het kader van de Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst (SUOK) Bloemendalerpolder zullen projectvoorstellen worden ingediend.	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 55.601,50	€ 3.839.539,50
Toelichting stortingen	conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting aan ontwikkelkosten kwaliteitsimpuls groen-blauw.	
Toelichting stand	Reservering voor het realiseren van een extra kwaliteitsimpuls in het plangebied Bloemendalerpolder bedraagt voor : ○ groen-blauw € 2,4 miljoen ○ openbare ruimte € 1,0 miljoen Reservering voor de provinciale vergoeding van de grondinbreng door de gemeente Weesp bedraagt €440.000.	

31	Reserve Tijdelijk Beheer Gronden	
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Het op peil houden van de kwaliteit van het tijdelijk grondareaal Crailo en Wieringermeer (gebouwen, terreinen en gronden) in provinciaal beheer: uitvoeren van beheer, onderhoud en sloop.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2012, vastgesteld door PS op 24 september 2012, punt 9 bij voordracht 67.	
Bestedingsplan	Binnen de bestemmingsreserve zijn de middelen voor de uitvoering van beheer en onderhoud aan het tijdelijk grondareaal Crailo gereserveerd tot eind 2016. In 2014 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve het exploitatiesaldo van het Rijk BBL gronden ten behoeve van bodemonderzoek. Jaarlijks worden op basis van de geplande werkzaamheden de benodigde middelen onttrokken.	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 24 september 2012 Eindigt op: 31 december 2016	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 658.807,60	€ 1.198.713,17
Toelichting stortingen	conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	Onttrekking voor beheer en onderhoud Crailo bedraagt € 641.000 en voor onderzoek naar verontreiniging op BBL grond is onttrokken € 17.500. De onttrekking voor beheer en onderhoud Crailo is € 91.000 hoger dan verwacht. Er is meer (ingehuurde) inzet gepleegd voor het project Crailo dan geraamd naar aanleiding van besluitvorming in 2015 over de ontwikkeling en verkoop van Crailo en de ontwikkelingen rond de opvang van vluchtelingen. De kosten voor onderzoek naar verontreiniging op de BBL gronden zijn geraamd in het komend jaar. Een klein deel is reeds in 2015 onttrokken, € 17.500.	
Toelichting stand	Het gereserveerde saldo voor Beheer en onderhoud Crailo bedraagt € 897.000. Het gereserveerde saldo voor (sanerings)onderzoek BBL grond bedraagt € 302.000.	

32	Reserve Leefbaarheidsfonds Schiphol	
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve	
Doel	Aan de Alderstafel van 17 september 2013 hebben de partijen Schiphol, Rijk en Provincie, zich uitgesproken om conform de afspraken uit het akkoord van 2008, elk € 10 miljoen beschikbaar stellen voor de 2e tranche investeringen in de leefomgeving.	
Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2014, vastgesteld door PS op 10 maart 2014, agendapunt 8 bij voordracht 18.	

Bestedingsplan	Geen	
Programma	Programma 5 - Ruimte	
Looptijd	Vanaf: 10 maart 2014 Eindigt op: 31 december 2023	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 0	€ 0	€ 10.000.000
Toelichting stortingen	conform begroting	
Toelichting onttrekkingen	conform begroting	
Toelichting stand	€ 10.000.000 gereserveerd voor de 2e tranche investeringen in de leefomgeving. In januari 2016 is het beleidsdocument Tweede Tranche ter besluitvorming aan ons College voorgelegd.	

33	Reserve Innovatieprojecten SolaRoad	
Functie	Budgetgerichte reserve	
Doel	Innovatie ten behoeve van de verbreding van het SolaRoad. In de loop van het derde kwartaal 2016 zal in een cash flow voor de ontwikkeling van SolaRoad, periode 2015-2019, worden voorzien.	
Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan	In 2016 zal een bestedingsplan worden opgesteld (zie toelichting stad).	
Programma	De uitvoering valt onder programma 2, Mobiliteit	
Looptijd	2015 tot en met 2019 en wordt dan geëvalueerd.	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 2.700.000	€ 0	€ 2.700.000
Toelichting stortingen	Conform begroting.	
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting.	
Toelichting stand	In 2015 is het volledig bedrag conform het Coalitieakkoord ad € 2.700.000 in de reserve gestort. Conform het Coalitieakkoord 2015 (pagina 50) is het bedrag specifiek gereserveerd voor op SolaRoad gerichte investeringen.	

34	Reserve Infrastructuur	
Functie	Budgetgerichte reserve voor de kosten voortkomend uit de programma 's voor infrastructuur.	
Doel	De reserve heeft als doel om de bereikbaarheid van en verkeersveiligheid in de provincie te behouden en te vergroten door het uitvoeren van: infrastructurele projecten voor de verbetering van gemeentelijke of provinciale infrastructuur;projecten om verkeersveilig gedrag te stimuleren;projecten om ketenmobiliteit te bevorderen;projecten om bestaande infrastructuur beter te benutten;	

Instellingsbesluit	Zomernota 2015	
Bestedingsplan	Coalitieakkoord 2015 (zie Toelichting stand)..	
Programma	De uitvoering valt onder programma 2 Bereikbaarheid.	
Looptijd	De Reserve Infrastructuur wordt met de uitvoering van de nota reserves en voorzieningen geëvalueerd in 2018. tot en met 2013	
Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2015
€ 12.707.186	€ 0	€ 12.707.186
Toelichting stortingen	Conform begroting. De gestorte middelen zijn geheel bestemd voor Verbetering mobiliteit Noord-Holland Zuid (zie toelichting stand).	
Toelichting onttrekkingen	Conform begroting.	
Toelichting stand	De reserve is opgebouwd uit drie compartimenten: 1. Verkeer en vervoer algemeen, zoals Kleine infrastructuur, Gedragsbeïnvloeding Mobiliteit (structureel); 2. Investeren infrastructuur: PMI en bijbehorend onderhoud (PMO) (structureel vanaf 2019) en 3. Verbetering mobiliteit Noord-Holland Zuid (incidenteel) , waarvan de aanwending van middelen in 2016-2017 nader zal worden bepaald.	

6.2.9 Staat van verloop van de voorzieningen

Staat van het verloop van de voorzieningen (art. 55 BBV)

Num- mer	Naam van de voorziening	Saldo bij de aanvang van het dienstjaar 2015	Toevoeging
Voorzieningen			
1	Voorziening Financiële Risico's	18.648.288,83	200.000,00
2	Voorziening Kosten reorganisatie	473.175,36	
3	Voorziening Pensioenen leden GS	12.797.892,96	426.337,08
4	Voorziening Groot onderhoud wegen en vaarwegen	48.783.531,88	25.537.275,14
5	Voorziening Grondwaterheffing	934.241,07	411.743,71
6	Voorziening Bodemsanering en bodembeheertaken	20.062.875,98	4.984.171,00
7	Voorziening Subsidiecrediteuren	211.630.052,28	21.029.133,96
Totaal voorzieningen		313.330.058,36	52.588.660,89

Onttrekkingen		Saldo aan het einde van het dienstjaar 2015	Productnummer toevoeging of vrijval voorziening
Bestedingen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten		
16.758.288,83	300.000,00	1.790.000,00	045 05
171.429,39		301.745,97	045 03
503.540,04		12.720.690,00	111 82
31.742.508,61		42.578.298,41	311 22/338 22
		1.345.984,78	442 01
2.492.319,70		22.554.727,28	521 22
114.826.423,53	1.283.805,13	116.548.957,58	diversen
166.494.510,10	1.583.805,13	197.840.404,02	

1	Voorziening Financiële Risico's	
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.	
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 200.000	€ 17.058.288,83	€ 9.790.000
Toelichting stortingen	Er is €200.000 gestort in verband met een naheffing van de Belastingdienst naar aanleiding van een boekenonderzoek naar alle gedeclareerde BTW-posten over het dienstjaar 2012.	
Toelichting onttrekkingen	Onder de onttrekkingen van € 17.058.288,83 is verantwoord de bijdrage aan het Hoogheemraadschap van Rijnland in de kosten van renovatie van de Grote Sluis (€ 16.758.288,83) en de gedeeltelijke vrijval van de voorziening € 300.000,-) wegens een afname van het berekende financieel risico van de RON NV als gevolg van een verwachte verbeterde financiële positie van dit bedrijf.	
Toelichting stand	De stand begin 2015 bedroeg € 26.648.289; eindstand 2015 bedraagt € 9.790.000 en is gereserveerd voor het opvangen van verwachte toekomstige financiële risico's.	

2	Voorziening Kosten Reorganisatie	
Doel	De voorziening is ingesteld om daarmee de kosten te dekken die gepaard gaan met de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.	
Instellingsbesluit	De voorziening is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2004 (voordracht 48), besluit PS van 11 juni 2004.	
Bestedingsplan	Er is een voorziening getroffen voor de inzet van de personele instrumenten FPU en wachtgeldregeling in het kader van de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.	
Programma	Programma 1 - Openbaar Bestuur	
Looptijd	Ingesteld op: 11 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2019	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 0	€ 171.429,39	€ 301.745,97
Toelichting stortingen	Er was geen stortingen nodig aangezien de voorziening toereikend is voor de toekomstige verplichtingen.	
Toelichting onttrekkingen	Er is € 24.836 onttrokken voor uitkeringen aan FPU-suppletie en € 146.593 voor uitkeringen op grond van de Wachtgeldregeling na outplacement.	
Toelichting stand	Begin 2015 bedroeg de voorziening € 473.175; ten gevolge van de onttrekking ad € 171.429 bedraagt de stand ultimo 2015 € 301.746.	

3	Voorziening Pensioenen Leden GS	
Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.	
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 1 - Openbaar Bestuur	
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 426.337,08	€ 503.540,04	€ 12.720.690
Toelichting stortingen	In totaal is een bedrag van € 426.337 gestort in de voorziening om alle lopende en toekomstige pensioenverplichtingen te kunnen dekken. De berekening van de storting is gebaseerd op jaarlijkse berekeningen van Loyalis in opdracht van Provinciale Staten.	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen ad € 503.540 betreffen uitkeringslasten voor de in 2015 uitgekeerde ouderdoms- en nabestaandenpensioenen aan (partners van) oud GS-leden.	
Toelichting stand	Begin 2015 bedroeg de voorziening nog € 12.797.893. Deze voorziening blijft noodzakelijk voor huidige en toekomstige pensioenrechten.	

4	Voorziening Groot onderhoud Wegen en Vaarwegen	
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale land- en vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).	
Instellingsbesluit	"Nota Reserves en Voorzieningen 2004" d.d. 14 juni 2004, nr. 48. Ingesteld in 2011 bij PS besluit 31-1-2011"Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen"	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 2 - Bereikbaarheid	
Looptijd	Ingesteld op: 14 juni 2004 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 25.537.275,14	€ 31.742.508,61	€ 42.578.298,41
Toelichting stortingen	Wegen: De storting met betrekking tot de Voorziening Groot onderhoud wegen bedraagt € 18.210.000,-. Van de oorspronkelijk storting ad € 19.340.000,- is een bedrag van € 930.000 overgeheveld naar het budget beheer en onderhoud Tunnels en Aquaducten (subproduct 731131), en € 200.000 naar het budget Gebiedscontract Kop van Noord Holland (subproduct 731140). Daarnaast zijn nog bedragen aan de voorziening toegevoegd wegens bijdragen van derden in diverse kosten van groot onderhoud waaronder de gemeente Haarlemmermeer, Zaanstad	

	Langedijk en Heerhugowaard in totaal ad. € 785.499,09 alsmede de terugontvangst van voorgesloten kosten van andere provincies ad € 19.776,05 Vaarwegen: De storting met betrekking tot de Voorziening Groot Onderhoud Vaarwegen bedraagt € 6.522.000
Toelichting onttrekkingen	Het beschikbare bedrag in 2015 met betrekking tot het programma Groot Onderhoud Wegen bedraagt € 45.984.899. De werkelijke onttrekking bedraagt € 17.438.268. Het beschikbare bedrag in 2015 met betrekking tot het programma Groot Onderhoud Vaarwegen bedraagt € 28.660.633. De werkelijke onttrekking bedraagt € 14.304.241.
Toelichting stand	De beginstand van de voorziening bedroeg € 48.783.531,88. De eindstand van de voorziening bedraagt € 42.578.298,41. Wegen: Diverse projecten die gestart zijn in voorgaande jaren zijn in 2015 afgerond (N203b, N244a, N250a) Voor het jaar 2015 zijn de volgende projecten in uitvoering gegaan, en is het werk grotendeels gerealiseerd (N203c, N232a, N508b, N512a, N513a) Afronding en facturering lopen door naar 2016. .In het kader van trajectbenadering worden de volgende projecten doorgeschoven N249a, en N526a (2016) (zie output paragraaf toelichting tabel instrumenten 2.1.2.7). Vaarwegen: De werkelijke onttrekking voor vaarwegen bedraagt € 14.304.241 De baggerprojecten van diverse vaarwegen in Noord Holland (K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, en K11) zijn in 2015 gerealiseerd. Afronding en facturering lopen door naar 2016. Diverse kunstwerken (o.a.Koopvaarderschutsluis, Kooysluis,Prinses Irenebrug, brug Vrouwenverdriet) zijn in 2015 grotendeels gerealiseerd,. Afronding en facturering lopen door naar 2016. Het project herstel Schipholdraaibrug is in verband met onderzoek naar oorzaak en aansprakelijkheidstelling vertraagd (zie output paragraaf toelichting tabel instrument 2.1.2.05)

5	Voorziening Grondwaterheffing	
Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.	
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
411.743,71		1.345.984,78
Toelichting stortingen	De opbrengst van de grondwaterheffing bedroeg in 2015 € 708.731. Hierop is een oninbare vordering van € 132,- in mindering gebracht.	

De directe kosten van aanleg en onderhoud van het grondwatermeetnet bedroegen € 70.565 waarvan 90% ten laste van de heffing komt en 10% voor rekening van de provincie. De apparaatskosten die ten laste van de heffing kunnen worden gebracht bedragen € 152.311. Daarnaast is nog € 81.036 besteed aan (onder meer):

- een bijdrage aan de pilot Zelfvoorzienende Zoetwaterberging;
- een bijdrage aan de provincie Gelderland voor interprovinciaal grondwateronderzoek (Informatiehuis Water)
- de bijdrage aan de adviescommissie Schade Grondwater.

Bovenstaande resulteert in een storting in de voorziening van
 $\text{€ } 708.599 - (\text{€ } 70.565 * 0,9) - \text{€ } 152.311 - \text{€ } 81.036 = \text{€ } 411.744$

Toelichting onttrekkingen	Er is in 2015 geen onttrekking gedaan.
Toelichting stand	De beginstand van de voorziening bedroeg € 934.271,07. De eindstand bedraagt € 1.345.984,78 en blijft beschikbaar om schommelingen in het tarief van de heffing te egaliseren .

6	Voorziening Bodemsanering en bodembeheertaken	
Doel	Uitvoering van Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma 2011 – 2015 Provincie Noord-Holland, en bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen.	
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 4 - Milieu	
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 4.984.171	€ 2.492.319,70	€ 22.554.727
Toelichting stortingen	De storting in de Voorziening Bodemsanering en bodembeheertaken bedraagt € 4.984.171 ▪ Decentralisatie uitkering bodem € 4.411.371 uit Provinciefonds, verlaagd met € 196.000 i.v.m. overheveling naar het apparaatskostenbudget voor vergunningverlening. ▪ Bijdragen van derden wegens afkoopsommen van diverse projecten € 553.000 ▪ Bijdragen gemeenten in convenant Masterplan 't Gooi € 215.800	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking ad € 2.492.320 uit de Voorziening Bodemsanering bestaat uit: ▪ Uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014: € 897.380 ▪ Uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 subsidies: €154.046 ▪ Uitvoering bodembeheertaken: €1.440.893	
Toelichting stand	Begin 2015 bedroeg de stand € 20.062.875,98, de eindstand bedraagt € 22.554.727,28. Er zijn voldoende middelen aanwezig in	

de voorziening om het uitvoeringsprogramma af te ronden.

7	Voorziening Subsidiecrediteuren	
Doel	Voorziening die bestaat uit de harde subsidieverplichtingen voortkomend uit subsidiebeschikkingen ten laste van bestemmingsreserves.	
Instellingsbesluit	Financiële verordening 2011	
Bestedingsplan		
Programma	Programma 7 - Financiën	
Looptijd	Ingesteld op: Januari 2011 Eindigt op: Geen einddatum	
Stortingen 2015	Onttrekkingen 2015	Stand eind 2015
€ 21.029.133,96	€ 117.394.033,79	€ 115.265.152,45
Toelichting stortingen	In 2015 zijn de subsidieverplichtingen die eind 2015 nog resteerden ten laste van de bestemmingsreserves van ruim € 21 miljoen uit de bestemmingsreserves onttrokken en gestort in de voorziening Subsidiecrediteuren.	
Toelichting onttrekkingen	Onder de onttrekkingen zijn verantwoord betalingen op subsidieverplichtingen van 2014 en ouder (€ 116.110.228,66) en de vrijgevallen bedragen uit de voorziening wegens lagere vaststellingen van subsidieverplichtingen (€ 1.283.805,13) welke ten gunste van de rekening van lasten en baten komen.	
Toelichting stand	Begin 2015 bedroeg de voorziening € 211,6 miljoen. Eind 2015 was dit € 115,26 miljoen. Dit betreft de nog openstaande subsidieverplichtingen welke onttrokken zijn aan de bestemmingsreserves en die nog afgewikkeld moeten worden.	

6.2.10 Staat van gewaarborgde leningen en andere garantieverplichtingen (art. 57)

6.2.10 Staat van gewaarborgde leningen dienstjaar 2015

Nummer	Oorspronkelijk bedrag	Doel van de geldlening	Door wie de geldlening is aangegaan	% of deel gewaarborgd provincie	Datum van het besluit Staten c.q. Ged. Staten
2009 *	1.530.000	1ste fase nieuwbouw en renovatie psych. centrum	St.Geestelijke Gezondheidszorg NH-Noord	100	29-10-1979;080
2010 *	1.531.508	Nieuwbouw en renovatie psych.centrum	idem	100	29-10-1979;080
2011 *	2.467.430	2e fase nieuwbouw en renovatie psych. centrum	idem	100	18-01-1982;005
2012 *	3.403.352	Idem	idem	100	18-01-1982;005
2013 *	2.382.346	Idem	idem	100	18-01-1982;005
10003 *	10.096.610	2e fase zwakzinnigeninrichting Kadijkerkoog	Dr. M.J. Prinsentichting	100	04-12-1978;099
10004 *	3.333.016	3e fase zwakzinnigeninrichting Kadijkerkoog	idem	100	19-05-1980;019
24001 *	3.781.532	Uitbreiding Lindendael	Westfriesse Zorggroep De Omring	100	19-11-1984;077
24002 *	3.403.352	Uitbreidings- en herstructureringswerken	idem	100	19-11-1984;077
27001 *	3.374.310	Bouw verpleeghuis Heemswijk	Viva ! Zorggroep	100	15-06-1981;036
27002 *	3.403.352	Idem	idem	100	15-06-1981;036
Totaal		38.706.808			

Bij de met "*" aangeduide nummers van de borgstellingen is ten behoeve van de provincie zekerheid gevestigd op het onderpand.

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2015

Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Looptijd	Provinciaal aandeel in procenten	Provinciaal aandeel in euro's
Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	divers	6,20	4.923.054 1)
BNG Bank	financiering van het project Hoogtij van de RON NV		50 (max)	35.000.000 2)
Totaal				39.923.054

1) Rente en aflossing komen t.l.v. van de van het rijk te ontvangen zgn. convenantsgelden.

2) Op deze garrantie loopt een afgegeven contragarantie door het Havenbedrijf Amsterdam N.V. van 33,3%.

dienstjaar 2015								
Datum van het besluit Koninklijke Goedkeuring	Rente- %	Restantbedrag van de lening aan het begin van het dienstjaar 2015			Totaal- bedrag gewone en buiten- gewone aflossing	Restantbedrag van de lening aan het einde van het dienstjaar 2015		Laatste aflossings- jaar
		Totaal	Gewaar- borgd door provincie	Te waar- borgen in 2015		Totaal	Gewaar- borgd door provincie	
27-02-1980;048	4,40	510.000	510.000		85.000	425.000	425.000	2020
27-02-1980;048	5,65	510.503	510.503		85.084	425.419	425.419	2020
17-05-1982;006	4,95	680.669	680.669		85.083	595.586	595.586	2022
17-05-1982;006	5,72	1.021.006	1.021.006		113.445	907.561	907.561	2023
17-05-1982;006	4,45	794.117	794.117		79.412	714.705	714.705	2024
31-01-1979;009	4,27	1.262.076	1.262.076		252.415	1.009.661	1.009.661	2019
21-08-1980;170	2,25	769.157	769.157		128.193	640.964	640.964	2020
10-01-1985;012	4,00	378.153	378.153		189.076	189.077	189.077	2016
10-01-1985;012	4,27	510.503	510.503		170.168	340.335	340.335	2017
30-09-1981;002	3,91	814.477	814.477		116.356	698.121	698.121	2021
30-09-1981;002	3,99	907.561	907.561		113.445	794.116	794.116	2022
		8.158.222	8.158.222	-	1.417.677	6.740.545	6.740.545	

7 Overige specificaties en toelichtingen

7.1 Afrekeningsverschillen voorgaande dienstjaren

Afrekeningsverschillen voorgaande dienstjaren

Programma	Begroot	Werkelijk	Vershil*
		€	€
1. Openbaar bestuur		-310.300	310.300
2. Bereikbaarheid		-3.350.650	3.350.650
3. Water		-207.732	207.732
4. Milieu		-668.791	668.791
5. Ruimte		-6.650.923	6.650.923
6. Welzijn		-1.290.199	1.290.199
7. Financiën	-11.500.000	-390.446	-11.109.554
Totaal	-11.500.000	-12.869.042	1.369.042

* Een positief verschil is voordelig

7.2 EMU-saldo

Berekening EMU-saldo provincie Noord-Holland

Onderdeel	Omschrijving	Begroot t/m 30-06-2015	Werkelijk 2015	Vershil
+1	Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-83.812.000	-12.060.000	71.757.000
+2	Afschrijvingen ten lasten van de exploitatie	77.659.000	102.056.409	24.397.409
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	32.505.000	52.686.661	20.181.661
-4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-195.475.901	-186.241.766	9.234.135
+5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen aan het rijk, de provincies, de Europese Unie en overigen	71.015.000	52.569.725	-18.455.275
+6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-
-6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	-	-
-7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-	-	-
+8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	-	155.625	155.625
-8b	Boekwinsten op grondverkoop	-	-132.375	-132.375
-9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	-99.787.000	-166.494.510	-66.707.510
-10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden en die nog vallen onder één van de andere genoemde posten	-	-	-
-11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-
Berekend EMU-saldo		-197.895.901	-157.460.231	40.435.670

In het bovenstaande overzicht is de berekening van het EMU-saldo per 30-06-2015 (Zomernota) en per 31-12-2015 opgenomen. Een nadere specificatie van de cijfers per 31-12-2015 is terug te vinden onder:

Onderdeel	Omschrijving	Verwijzing naar plaats in de Jaarrekening
1.	Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	Zie Programma 7 Financiën
2.	Afschrijvingen ten lasten van de exploitatie	Zie staat 6.2.4 kolom 8
3.	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	Zie staat 6.2.9 kolom 'toevoegingen'.
4.	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	Zie staat 6.2.4 kolom 3
5.	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen aan het rijk, de provincies, de Europese Unie en overigen	Zie staat 6.2.4 kolom 4
9.	Betalingen ten laste van de voorzieningen	Zie staat 6.2.9 kolom 'onttrekkingen'.

8 Overzicht van specifieke uitkeringen (Art. 58)

8.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. SISA staat voor het beperken van de administratieve lastendruk. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

Onderdeel van de jaarrekening is de verantwoordingsbijlage SISA en de toelichting op de verantwoordingsbijlage. In de verantwoordingsbijlage wordt alleen de noodzakelijke verantwoordingsinformatie per specifieke uitkering opgenomen, zodat het Rijk zijn verantwoordelijkheid voor het beheer van specifieke uitkeringen kan waarmaken. In de onderstaande toelichting wordt aanvullende informatie per regeling verstrekt.

8.2 SiSa-tabel

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF				
I&M	E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) Subsidieregeling programmafinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies Provincies	Besteding (jaar T) door provincie ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)	Doorgeleide middelen door provincie naar medeoverheden (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 02</i>
			€ 12.500	€ 0
			Eindverantwoording Ja/Nee	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) door provincie ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 08</i>
			Nee	€ 271.650
			Cumulatieve terugstorting (t/m jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen door provincie	Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van provinciale middelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) door medeoverheden
I&M	E27	Brede doelluitkering verkeer en vervoer Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10) Provincies	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 02</i>
			€ 173.336.377	€ 0
			Eindsaldo/-reservering (jaar T)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 07</i>	
			€ 144.565.006	
			Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen	Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen
			Omschrijving	Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E27 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 09</i>
			1 Concessie NHN	€ 18.213.639
			2 Concessie HIJ	€ 14.802.694
			3 Westfriisiaweg	€ 24.151.702

Besteding (jaar T) ten laste van eigen bijdrage provincie zoals beschreven in artikel 9 lid 2 van de subsidieregeling NSL <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 03</i>	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners van provincie (niet rijk, provincie of medeoverheid) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 04</i>	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten provincie op door rijk verstrekte bijdrage NSL <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 05</i>	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen door provincie <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E11 / 06</i>
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Cumulatieve doorgeleide middelen door provincie naar medeoverheden (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 09</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van eigen middelen (provincie) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 10</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners van provincie (niet rijk, provincie of medeoverheid) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 11</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rentebaten provincie op door rijk verstrekte bijdrage NSL <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E11 / 12</i>
€ 49.334.097	€ 4.073.672	€ 0	€ 320.017
Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van eigen bijdrage medeoverheden zoals beschreven in artikel 9 lid 2 van de subsidieregeling NSL <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: E11 / 15</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners van medeoverheid (niet rijk, provincie of medeoverheid) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: E11 / 16</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van rentebaten medeoverheden op door provincie verstrekte bijdrage NSL <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: E11 / 17</i>	
€ 40.292.446	€ 0	€ 432.904	
Ontvangen BDU-bijdrage I&M (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 03</i>	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 04</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 05</i>	Correctie over besteding (T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27 / 06</i>
€ 70.566.378	€ 2.853.476	€ 102.191.225	€ 0

I&M	E37	Regeling Wilhelminasluis	Beginsaldo (jaar T)	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T)
		Besluit infrastructuur	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E37 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E37 / 02</i>
		Provincie Noord-Holland	€ 1.747.225	€ 0
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 01</i>	Aantal OTS (jaar T-1), overig <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 02</i>
		Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009	560	923
		Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 07</i>	Aantal ITB (jaar T-1), Criem <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 08</i>
			59	11
			Aantal aanmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg <i>Aard controle D2</i> <i>Indicatornummer: H8 / 13</i>	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg <i>Aard controle D2</i> <i>Indicatornummer: H8 / 14</i>
			584	625

Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E37 / 03</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E37 / 04</i>	Eindsaldo (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E37 / 05</i>	
€ 154.201	€ 4.641.280	-€ 2.739.854	
Aantal voorlopige voogdij (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 03</i>	Aantal voogdij (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 04</i>	Aantal jeugdreclassering (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 05</i>	Aantal samenloop (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 06</i>
3	319	363	53
Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) (jaar T-1) <i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: H8 / 09</i>	Besteding (jaar T) aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 10</i>	Besteding (jaar T) aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 11</i>	Besteding (jaar T) aan zorgaanbod <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 12</i>
0	-€ 2.470.115	-€ 27.833	€ 117.919
Omvang egalisatiereserve jeugdzorg per 31 december (jaar <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H8 / 15</i>	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: H8 / 16</i>		
€ 8.156.650	Nee		

8.3 Toelichting bij de SiSa-verantwoordingsbijlage

Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit, I&M/E11

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is in 2013 verlengd tot 1 januari 2017.

Brede doeluitkering verkeer en vervoer, I&M/E27

De provincie Noord-Holland verantwoordt de voorschotten van subsidies aan gemeenten, overige instellingen en de concessiehouders voor het OV als lasten in de jaarrekening 2015 en in de SISA-bijlage. Bij vaststelling van de subsidie in een toekomstig jaar worden eventuele afrekeningsverschillen in het desbetreffende jaar verantwoord.

Per 1 januari 2014 hoeft er geen rente meer te worden toegerekend aan de BDU. In de wijziging van de wet FIDO die het verplicht schatkistbankieren regelt, is artikel 9 het tweede en derde lid van de wet BDU vervallen. Deze wijziging is op 15 december 2013 van kracht geworden.

Regeling Wilhelminasluis, I&M/E37

Op 10 december 2009 is de subsidie beschikt aan de Provincie Noord-Holland onder kenmerk VenW/DGLM-2009/4006. In 2015 is er een bedrag ad € 4.641.280 besteed. Daarmee is het ontvangen voorschot van het rijk volledig besteed.

Doeluitkering Jeugdzorg, VWS/H8

De taken van jeugdzorg zijn met ingang van 2015 overgedragen aan de gemeenten. In 2015 hebben subsidievaststellingen plaatsgevonden, waardoor er per saldo een teruggave is van teveel verstrekte subsidiegelden. De laatste subsidievaststelling wordt in 2016 verwacht.

De indicatoren aan- en afmelding LBIO maken geen onderdeel uit van de subsidierelatie tussen de provincie Noord-Holland en Bureau Jeugdzorg. Provincie Noord-Holland is van mening dat deze indicatoren verantwoord zouden moeten worden door het LBIO aan het Rijk.

LBIO staat voor landelijk Bureau Inning Ouderbijdrage. Alle Bureau's Jeugdzorg in Nederland verstrekken op verzoek van LBIO het aantal aan- en afmeldingen van de uithuisplaatsingen. Op basis van deze gegevens int het LBIO de eigen bijdrage aan de uithuisplaatsing door de natuurlijke ouders.

De indicatoren aantal aan- en afmeldingen LBIO betreft de opgave door Bureau Jeugdzorg aan de provincie Noord-Holland. In tegenstelling tot de andere niet-financiële indicatoren wordt hier het jaar "t" gehanteerd (bij de andere indicatoren wordt het jaar "t minus 1" gebruikt).

9 Bijlagen

9.1 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Provinciale staten tellen 55 leden, verdeeld over 11 fracties. De zetelverdeling is als volgt:

VVD	11
D66	10
PvdA	7
SP	6
PVV	6
CDA	5
Groenlinks	4
Partij voor de Dieren	3
Christen Unie-SGP	1
Ouderenpartij N-H	1
50PLUS	1

Provinciale Staten leden

SP	<u>Alberts-Oosterbaan, R. (Remine)*</u>
VVD	<u>Annaert, E. (Erik)</u>
Groenlinks	<u>Berkum, S. van (Servaz)</u>
PVV	<u>Bezaan, mr. I.A. (Ilse)</u>
SP	<u>Boelhauer, C. (Carlien)</u>
D66	<u>Boland, drs. C.H. (Hendrik)</u>
SP	<u>Bruggeman, mr. J.M. (Marnix)</u>
D66	<u>Buijtendorp, T.M. (Tom)</u>
PvdA	<u>Doevendans, S.S. (Sandra)</u>
PvdA	<u>Duijn, drs. E.M. van (Marieke)</u>
CDA	<u>Eijk, Th. van (Theo)*</u>
CDA	<u>Graaf, ing. H.J. de (Hermen)</u>
D66	<u>Groot, mr. drs. F.K. de (Filip)</u>
SP	<u>Groot, J.M.E. de (Anna)</u>
CDA	<u>Haagsma, J.G. (Jitske)</u>
VVD	<u>Hartkamp-de Jong, mr. P.J. (Petra)</u>
Groenlinks	<u>Hietbrink, A (Alwin)*</u>
PVV	<u>Hooff, J.J.A.M. van (Joost)</u>
SP	<u>Hoogervorst, W. (Wim)</u>
PvdA	<u>Jellema, A.A.J. (Aukelien)</u>
VVD	<u>Kaamer van Hoegee, ing. J.F.L. (Hanneke)</u>
PVV	<u>Kaptheijns, N. (Nick)</u>
CDA	<u>Keur-Polman, H. (Heleen)</u>
VVD	<u>Kirch-Voors, mr. P.E. (Petra)</u>
D66	<u>Klaassen, S. (Suzanne)</u>
CU-SGP	<u>Klein, dr. M.C.A. (Michel)*</u>
Groenlinks	<u>Kocken, mr. R.P.M. (Rosan)</u>
CDA	<u>Koning-Hoeve, W. (Willemien)</u>

Groenlinks	Kramer, F.I. (Fred)
VVD	Kramer BSc, J. (Jerry)
VVD	Lagerveld, mr. drs. F.M. (Femke)
Ouderenpartij NH	Leever, J.H. (Jeff)*
PvdD	Liere MA MSc, A.E. van (Bram)*
PVV	Ludriks, M.S. (Menno)
50PLUS	Meij, drs. ing. O.A.C. de (Olga)*
PvdA	Nieuwenburg, J. (Jan)
PvdA	Papineau Salm, drs. N (Nico)
PVV	Portegijs, J. (Jack)
PvdD	Raan, drs. L. van (Lammert)
SP	Ritsema, G. (Geert)
VVD	Rommel, mr. E.A.S. (Esther)
PvdA	Rooij, C.W.M. van (Rina)
VVD	Slettenhaar, drs. P.P.J. (Paul)*
PVV	Sluijs, D.I. van der (Dannij)*
VVD	Straaten, drs. J.P.M. van (Hans)
D66	Strens, A.J.C.E. (Amélie)
D66	Struben, ir. H.W. (Hein)
PvdA	Tekin, A. (Adnan)
D66	Tijssens, A.E. (Adries)
PvdA	Uyl, drs. X.I. den (Xander)*
PvdD	Vermaas, mw. drs. L.D. (Linda)
D66	Weemhoff, C. (Claudia)
VVD	Wiesehahn, drs. M.R.F. (Marco)
VVD	Wit, drs. A.I.C. de (Jos)
D66	Yurdakul, Z. (Zafer)
D66	Zaal, dr. I. (Ilse)*

Gedeputeerde Staten

Johan Remkes	Commissaris van de Koning
Elisabeth Post (VVD)	Financiën, Verkeer & Vervoer en Zeehavens
Joke Geldhof (D66)	Ruimte en Wonen
Tjeerd Talsma (PvdA)	Natuur, Milieu, Arbeidsmarkt en Schiphol
Jaap Bond (CDA)	Economie, Landbouw, Flora & Fauna en Recreatie
Cees Loggen (VVD)	Water, Waterrecreatie en Europa
Ralph de Vries (D66)	Duurzaamheid, Bestuur en Cultuur (tot 23 november 2015)
Jack van der Hoek (D66)	Duurzaamheid, Bestuur en Cultuur (vanaf 8 februari 2016)

De directie

Gea van Craaikamp	Algemeen directeur/ Provinciesecretaris
-------------------	---

Onno Beljaars	Directeur Concernzaken
Herman Schartman	Directeur Beleid
Chris de Vries	Directeur Beheer en Uitvoering

9.2 Noord-Holland in feiten en cijfers

Voor informatie over Noord-Holland in feiten en cijfers kunt u zich wenden tot de provinciale website; <http://noordholland.databank.nl/home>. Hier kunt u zelf tabellen, grafieken en kaarten samenstellen.

9.3 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland
Dreef 3, 2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland
Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

Website

www.noord-holland.nl

Algemene email

post@noord-holland.nl

9.4 Lijst van Gemeenten

A	L
Aalsmeer	Landsmeer
Alkmaar	Langedijk
Amstelveen	Laren
Amsterdam	M
B	Medemblik
Beemster	Muiden
Bergen (NH.)	N
Beverwijk	Naarden
Blaricum	O
Bloemendaal	Oostzaan
Bussum	Opmeer
C	Ouder-Amstel
Castricum	P
D	Purmerend
Den Helder	S
Diemen	Schagen
Drechterland	Schermer
E	Stede Broec
Edam-Volendam	T
Enkhuizen	Texel
G	U
Graft-De Rijp	Uitgeest
H	Uithoorn
Haarlem	V
Haarlemmerliede c.a.	Velsen
Haarlemmermeer	W
Heemskerk	Waterland
Heemstede	Weesp
Heerhugowaard	Wijdmeren
Heiloo	Wormerland
Hilversum	Z
Hollandse Kroon	Zaanstad
Hoorn	Zandvoort
Huizen	Zeevang
K	
Koggenland	